

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยนำร่องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม
และการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ จังหวัดลำปาง

โดย

ดร. ศรีศุภกร์ นิลกรรณ และ คณะ

โดยการสนับสนุนของ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กันยายน 2551

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยนำร่องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ จังหวัดลำปาง

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. ดร.ศรีสุกร	นิสกรรณ์	มหาวิทยาลัยโยนก
2. อาจารย์พิมพ์ฉัตร	รสสุธรรม	คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. อาจารย์วิไลลักษณ์	อยู่สำราญ	วิทยาลัยสหวิทยาการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

ชุดโครงการการวิจัยและพัฒนาองค์กรการเงินและระบบสวัสดิการชุมชน

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ ณ ตำแหน่งที่ตั้งที่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตติดกับจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน แพร่ สุโขทัยและตาก ภูมิประเทศเป็นภูเขา ล้อมรอบ ที่ตั้งของจังหวัดจึงมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ ทำให้อากาศในตอนกลางวันร้อนมาก และมีอากาศเย็นในตอนกลางคืน จังหวัดลำปางอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ แร่ธาตุ และศิลปวัฒนธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และมีอุตสาหกรรมที่สำคัญ คือ อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งแร่ดินขาวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ และเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตไฟฟ้าเหมืองแม่เมาะ จากเหมืองแร่ลิกไนต์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศอีกเช่นเดียวกัน ในด้านการปกครองนั้น จังหวัดลำปางแบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ มีหน่วยราชการส่วนภูมิภาค 26 หน่วยงาน และหน่วยงานราชการส่วนกลาง 64 หน่วยงาน และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 104 จังหวัดลำปางได้รับการพัฒนาในด้านโครงสร้างและสาธารณูปโภค ตลอดจนการให้บริการพื้นฐานจากภาครัฐได้ดีในระดับหนึ่ง รวมถึงความเข้มแข็งของชุมชนที่ได้รับการยกย่องให้เป็นต้นแบบในการดำเนินงานในหลายๆ กรณี เช่นเดียวกับกรณีของการดำเนินงานโครงการนำร่องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม และการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่ครั้งนี้

จังหวัดลำปางได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และความต้องการของประชาชน ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปางได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคมไว้เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งหมด 8 ด้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมของจังหวัดลำปางคือ “สร้างนครลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมผาสุก” ซึ่งจังหวัดลำปางได้มอบความรับผิดชอบและความไว้วางใจให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง(พมจ.ลำปาง) ทำหน้าที่เลขานุการในคณะทำงานต่างๆ ที่เป็นกลไกขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาสังคมของจังหวัด ได้แก่ คณะกรรมการการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.) คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ฯลฯ ซึ่ง พมจ.ลำปางสามารถทำหน้าที่ ประสาน สนับสนุนและส่งเสริมให้คณะกรรมการทุกชุดที่ประกอบด้วยคณะกรรมการจากภาคส่วนต่างๆ ได้ทำงาน และเรียนรู้กระบวนการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมในมิติใหม่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี ก่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานพัฒนาสังคมภายในจังหวัดลำปางที่หลากหลายทั้งภาคประชาชน ภาคประชาสังคม องค์กรเอกชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ดังจะให้เห็นจากแผนพัฒนาด้านสังคมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในหน่วยงานเอกชน และอปท. ที่แสดงรายละเอียดในรายงานฉบับนี้

กลไก และกระบวนการในการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

ดังนั้น นอกเหนือจากการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมโดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีอยู่ในจังหวัดลำปางถึง 7 หน่วยงาน ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และนโยบายของกระทรวง และหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว ยังมีหน่วยงานอีกเป็นจำนวนมากที่เข้าร่วมทำการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนในจังหวัดลำปางตามเป้าหมายและนโยบายของหน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น จำนวนรวม 194 หน่วยงาน องค์กรเอกชน 14 หน่วยงาน สมาคม และมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการสาธารณะประโยชน์อีก 115 และ 118 แห่ง นอกจากนี้ โรงไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะ บริษัทเหมืองแร่ โรงงานอุตสาหกรรมอีกจำนวนมากก็เป็นหน่วยงานที่มีการจัดสวัสดิการให้ทั้งที่เป็นคนงานของตนเอง และประชาชนในบริเวณโดยรอบหน่วยงานนั้นๆ และในโอกาสที่ภาครัฐได้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจเพื่อการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนในลักษณะเฉพาะก็ได้มีการดำเนินงานในจังหวัดลำปางด้วยเช่นเดียวกันโดยอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาสังคมในจังหวัดลำปางเป็นสำคัญ อาทิ ศูนย์อำนวยการขจัดความยากจน และพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคประชาชน จังหวัดลำปาง ของ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และศูนย์การเรียนรู้พัฒนาครอบครัวเข้มแข็งของสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสนับสนุนสุขภาพ (สสส.) เป็นต้น ซึ่งการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปางที่ดี และประสบความสำเร็จของจังหวัดลำปางมีหลากหลายลักษณะ อาทิ การจัดสวัสดิการโดยภาคประชาชน คือ ศูนย์ฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์-อัมพาต วัดทุ่งบ่อเป็น ภาคชุมชน คือ การจัดสวัสดิการชุมชน บ้านสามขา ภาคราชการโดยนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัด คือ โครงการจัดการความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และเสริมสร้างสุขภาพโดยการงดเหล้างานศพ และภาครัฐโดยองค์กรมหาชนคือโครงการสร้างเสริมศักยภาพการเรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง ของสสส. และ โครงการบ้านมั่นคง ของพอช. ซึ่งรูปแบบที่แตกต่างกันของการจัดสวัสดิการสังคมดังกล่าวได้แสดงความสะท้อนถึงระดับความสำเร็จของการทำโครงการจัดสวัสดิการว่า โครงการจัดสวัสดิการที่จะประสบความสำเร็จนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การจัดสวัสดิการที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชน และการทบทวนแก้ไขความผิดพลาดและบกพร่องในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นได้ว่า การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมที่จะมั่นคงและยั่งยืนได้นั้นต้องใช้เวลา และกระบวนการในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอย่างแท้จริง หากเป็นเพียงแต่การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการให้สามารถดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในโครงการ ตามนโยบาย และการมอบหมายสั่งการให้ไปดำเนินการสร้างงานหรือกิจกรรมตามโครงการ ก็จะทำให้โครงการนั้นมีความสำเร็จแต่ในการทำกิจกรรมได้เสร็จสิ้นตามโครงการเท่านั้น

โครงการนำร่องการจัดสวัสดิการจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2551

การขับเคลื่อนโครงการนำร่องการจัดสวัสดิการสังคมในจังหวัดลำปางปีงบประมาณ 2551 ที่ได้รับอนุมัติเงินอุดหนุนจำนวน 1 ล้านบาท โดยการดำเนินงานของพมจ.ลำปาง ร่วมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมในท้องถิ่น ได้คัดเลือกประเด็นและพื้นที่เพื่อการดำเนินงานโครงการนำร่องเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่ โดยโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ นั้น จังหวัดลำปางได้คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 แห่ง ที่มีทุนเดิมทางสังคมด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการอยู่สูงระดับหนึ่งแล้ว และในขณะเดียวกันผู้นำท้องถิ่นก็เป็นบุคคลที่มีความทุ่มเทต่อการพัฒนาด้านสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ชุมชนเป็นอย่างดี ภายใต้การทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างพมจ.ลำปาง และคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทำให้ได้โครงการนำร่องการจัดสวัสดิการสังคมของแต่ละพื้นที่ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ได้แก่

(1) เทศบาลตำบลห้างฉัตร ได้จัดทำโครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ภายใต้งบประมาณสนับสนุน 149,200.- บาท

(2) เทศบาลตำบลล้อมแรด ได้รับอนุมัติโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมและการจัดสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลล้อมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง ได้รับงบประมาณ 150,000.- บาท

(3) อบต.พิชัย จัดทำโครงการ การจัดเวทีแบบมีส่วนร่วม เรื่อง จัดสวัสดิการชุมชนในเขตรับผิดชอบ ใช้งบประมาณ 140,000.- บาท

(4) อบต.บ้านขอ ได้รับการอุดหนุนให้จัดทำโครงการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดย อบต.บ้านขอ อ.เมืองปาน ได้รับงบประมาณ 140,000.- บาท

(5) อบต.ทุ่งผึ้ง ได้รับอนุมัติให้จัดทำ “โครงการสนับสนุนแผนการดำเนินงานยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง” งบประมาณ 150,000.- บาท

โครงการนำร่องการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดลำปางมีเป้าหมายเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกในกลุ่มหรือในชุมชนได้มีความเข้าใจในการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมร่วมกัน ก่อให้เกิดผลสืบเนื่องติดตามมาในการจัดทำโครงการปีที่สอง ที่ทำให้อปท.ที่เข้าร่วมทำโครงการนำร่องได้ขยายผลการดำเนินงานที่ดีเยี่ยม ดังนี้ คือ

ทบท.ห้างฉัตร และอบต.พิชัย ที่ส่งข้อเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2552 และได้รับการพิจารณาอนุมัตินำงบประมาณมาต่อยอดกิจกรรม และขยายผลในงานเชิงพื้นที่ด้วย เช่น การอบรมระบบบัญชีโดยใช้โปรแกรม และนำเงินมาร่วมสมทบในกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง พบว่า ในปีงบประมาณ 2552 ทบท.ห้างฉัตร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสปสข. ซึ่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงานจะได้นำงบประมาณและเนื้องานทั้ง 2 กองทุนนี้มาเชื่อมโยงบูรณาการกัน เช่น มิติ

สวัสดิการด้านสุขภาพ กล่าวคือ การรณรงค์ป้องกันให้ชาวบ้านเอาใจใส่ในสุขภาพของตนเอง เพื่อลดงบประมาณที่จะต้องจ่ายสวัสดิการการเย็บไข้ได้ด้วย และยังช่วยให้ชาวบ้านมีสุขภาพที่แข็งแรง รวมทั้งคณะกรรมการทั้ง 3 กองทุน และทบท.ห้างฉัตร มีมติร่วมกันที่จะนำกองทุนทั้ง 3 กองทุนมาบูรณาการรวมเป็นเพียงกองทุนเดียวในระดับตำบล เพราะชาวบ้านในทบท.ห้างฉัตรสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้เพียง 1 กองทุนเท่านั้น อันจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีของคนในชุมชน และง่ายต่อการบริหารจัดการด้วย

นอกจากนั้น ยังพบว่า อบต.ทุ่งผึ้ง มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนระดับตำบล 1 ชุด ซึ่งมีตัวแทนจากหมู่บ้านๆ ละ 2 คน มาร่วมดูแลรับผิดชอบงบประมาณที่แต่ละหมู่บ้านได้นำมาจัดสรรได้มาจากเงินกองทุนหมู่บ้านๆ ละ 5 % นำมาวางรวมกันไว้ก่อน ถึงแม้ว่าในขณะนี้จะมีเพียง 2 หมู่บ้านเท่านั้นที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชน

ในขณะที่ เทศบาลตำบลล้อมแรด ได้ยกระดับ หรือโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ของตนเอง เป็นโครงการเชิงประเด็นในปีงบประมาณ 2551 โดยการทำงานของผู้นำในโครงการซึ่งเป็นประชาชนไม่ใช่บุคลากรของอปท. แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความสามารถของประชาชนที่จะทำหน้าที่ในการถ่ายโอนความรู้ที่มีในตัวตนและในชุมชนเพื่อการส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชนอื่นได้

อย่างไรก็ดี ปัญหาและอุปสรรคของการทำงานโครงการนำร่องที่จะได้แสดงไว้เพื่อเป็นข้อควรระวังในการดำเนินงานต่อไป มีดังนี้ 1) ในบางเทศกาลของพื้นที่กิจกรรมจะต้องหยุดชะงัก เช่น ผลกระทบจากการเป็นช่วงเลือกตั้ง หรือตรงกับช่วงฤดูกาลทำนา ทุกอปท. 2) บางอปท. ที่ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะสำรองงบฯ ให้ก่อนที่จะได้รับงบฯ จากโครงการ ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามกำหนด 3) ในช่วงปีที่ผ่านมาสถานะเศรษฐกิจมีความผันผวนมาก เช่น ภาวะราคาน้ำมันมีราคาแพงทำให้ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมที่กำหนดไว้มีไม่เพียงพอ พื้นที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานไปดำเนินงานในระยะเวลาที่ใกล้ขึ้น ซึ่งทุกอปท. บางครั้งไม่ได้ดำเนินการตามที่ได้กำหนดไว้ และหรือดำเนินกิจกรรมล่าช้า จึงไม่มีข้อมูลเนื้องานที่จะรายงานให้กับสนง.พมจ.รับทราบในหัวข้อ “การดำเนินงานและผลการดำเนินงาน รวมทั้งสถานะการเงิน”

ข้อสังเกตที่น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม คือ ความพยายามในการสร้างระดับการรับรู้ข้อมูล เรื่องสวัสดิการสังคมภายใต้กฎหมายฯ นี้ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ จะต้องมีการถ่ายทอดซ้ำๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจต่อแนวคิดที่จะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติการร่วมคิด ร่วมทำที่มาจากฐานของชาวบ้านเอง ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องกับระดับของการถ่ายทอดของผู้นำสู่คณะกรรมการ และหรือชาวบ้าน สำหรับ การรับทราบและการเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่มี

ลักษณะการเรียนรู้ใหม่ ร่วมกับการลงฝึก ลงถูกโดยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากสนง.พมจ. และหรือภาคีเครือข่ายต่างๆ ตลอดจนได้รับการช่วยเหลือให้คำแนะนำจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทำให้สามารถดำเนินการได้สำเร็จ

โครงการการจัดสวัสดิการจังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ 2552

นอกจากการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการนำร่องให้ประสบความสำเร็จแล้ว พมจ.ลำปาง และคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ก็ได้ร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อประชาสัมพันธ์ทั้งในมุมกว้าง และการจัดเวทีสัมมนา ให้อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมได้มีความเข้าใจในเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงานของกองทุนฯ ทำให้จังหวัดลำปางมีหน่วยงานที่มาดำเนินการจดทะเบียนองค์กรสาธารณะประโยชน์แล้ว 80 องค์กร ในปีงบประมาณ 2552 ของจังหวัดลำปางจำนวนทั้งสิ้น 17 โครงการ เป็นเงิน 2,274,660 บาท แล้วยังได้รับงบประมาณสมทบเพิ่มเติมจากองค์กรที่ขอรับเงินสนับสนุน หรือองค์กรอื่นหรือชุมชนอีกเป็นเงิน 862,200.- บาท และ 803,800.- บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 21.9 และ 20.4 ตามลำดับ นอกจากนี้แล้ว ลักษณะของโครงการเชิงพื้นที่ของจังหวัดลำปางในปีงบประมาณ 2551 ยังคงมีลักษณะกิจกรรมที่สนับสนุนมิติการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมจากปีงบประมาณ 2550 กล่าวคือ นอกเหนือจากการเป็นโครงการจัดสวัสดิการที่จะสร้างการเรียนรู้เรื่องการจัดสวัสดิการแต่เพียงอย่างเดียว ยังได้เพิ่มมิติการจัดสวัสดิการสำคัญอื่นๆ ผนวกเข้ามาด้วย ได้แก่ มิติสุขภาพ การศึกษา คุณธรรม และจริยธรรม การมีงานทำและรายได้ และการดูแลรักษาสัตว์และธรรมชาติและธรรมชาติ สำหรับโครงการจัดสวัสดิการเชิงประเด็นในปีงบประมาณ 2552 ก็คือการพัฒนาโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ในปี 2551 เรื่องการออมบุญวันละบาท ของเทศบาลตำบลล่อล่อมแรด ให้ขยายไปในตำบลต่างๆ ในจังหวัดลำปางอย่างน้อย 25 ตำบล ภายใต้งบประมาณ 884,581 บาท ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานโครงการสวัสดิการจังหวัดลำปาง

1. แก่นนำในการขับเคลื่อนพื้นที่ที่มีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่ต้องเรียนรู้และเข้าใจในเป้าหมายและกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมภายใต้ พรบ.การจัดสวัสดิการสังคมของกระทรวง พม. ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ในขณะที่เดียวกับที่มีหน่วยงานอื่นได้จัดงบประมาณเพื่อการส่งเสริมการจัดสวัสดิการในรูปแบบอื่น ๆ ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของแต่ละหน่วยงานเอง ทำให้แก่นนำที่มีอยู่อย่างจำกัดจำเป็นต้องเรียนรู้ไปกับการพัฒนาพร้อมๆ กันหลายๆ ด้าน

2. คณะกรรมการฯ มาจากหลายภาคส่วนที่มีภารกิจหลากหลาย ต้องเรียนรู้กับระเบียบพร้อมกับการดำเนินการขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจกับทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน

3. ระเบียบ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน เช่น การเขียนแบบฟอร์มไม่ถูกต้อง การมีรูปแบบลักษณะกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพรบ. การไม่มีมาตรฐานเรื่องอัตรางบประมาณการเบิกจ่าย และระเบียบของกระทรวงการคลัง และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการการจัดสวัสดิการสังคม

1. ควรส่งเสริมการสร้างการเรียนรู้เรื่องการจัดสวัสดิการ ให้แก่ นำ และประชาชนอย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจได้ขยายวงกว้างขวางในหมู่ประชาชนและองค์กร ที่จะสามารถหนุนเสริมให้มีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันต่อไป
2. การนำนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการลดข้อจำกัดการใช้งบประมาณตามหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน เช่นหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลังกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. สร้างกลไกระบบเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากการดำเนินงานร่วมหลายภาคส่วน
4. สร้างกลไกระบบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ ในระดับพื้นที่
5. การประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมให้ขยายวงกว้าง
6. การดำเนินงานคณะกรรมการชุดต่างๆ ที่ขับเคลื่อนด้านการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมในจังหวัดต้องมีความชัดเจนในการบูรณาการร่วมกัน

บทบาท และการเรียนรู้ของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ นักวิจัย และพมจ.ลำปาง

คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ นักวิจัย และพมจ.ลำปาง เป็นทีมงานด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมร่วมกันมาแต่นับตั้งแต่แรกของการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.) ที่ได้จัดแบ่งให้เป็นคณะกรรมการของ กสจ. ทั้ง 3 ทีม เป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง ฯลฯ ดังนั้น ในการทำงานโครงการนำร่องเป็นประเด็นในการขับเคลื่อนทำให้เกิดความใกล้ชิดในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายร่วมกันกับอปท.เจ้าของโครงการนำร่องที่ต้องการให้ประชาชนได้รับสวัสดิการด้านต่างๆ ด้วยความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำให้ทีมงานทั้งหมดได้รับการเรียนรู้ร่วมกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง นอกจากจะได้ร่วมกันสร้างสรรค์งานแล้วยังทำให้เกิดบทเรียนจากการทำงานครั้งนี้ที่สำคัญ คือ

1. คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้สร้างสรรค์ กรอบการอนุมัติโครงการสวัสดิการที่สำคัญ คือ ลักษณะโครงการ และเงื่อนไขด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน ความสอดคล้องกับแผนพัฒนา และนโยบายการพัฒนาสังคมที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับชุมชน
2. คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้สร้างสรรค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางการทำงานร่วมกันในลำดับต่อไป

3. บทเรียนที่ได้รับจากการทำงานโครงการร่วมกัน คือ การเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง และเรียนรู้มิตรภาพที่มีร่วมกัน การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่งานประจำ การปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ มุมมองของตนเองได้ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญได้มีโอกาสเห็นทิศทางการบูรณาการงานระหว่างสนง.พมจ. และหน่วยงานอื่นๆ เช่น พอช. อปท. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะที่มีต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับจังหวัด

พมจ.ลำปาง ควรได้ดำเนินการในบทบาทและภารกิจเป็นผู้ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่สังคมจังหวัดลำปางต่อไป โดย พมจ.ลำปาง ควรจะได้จัดทำระบบสารสนเทศพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยงานสวัสดิการทั้งหมดที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อที่จะทำให้การพัฒนาด้านสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรมียุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่จะสร้างความร่วมมือ และความร่วมใจระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการสร้างแผนงานเพื่อสนับสนุนกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคมร่วมกันอย่างหนึ่ง และให้ดำเนินการศึกษาทบทวน และเรียนรู้การดำเนินงานจัดตั้งองค์กรสาธารณะประโยชน์ที่มีอยู่แล้วในรูปแบบอื่นๆ ให้เข้าถึงกองทุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการนี้ได้ด้วยความสะดวกเพื่อการจัดสวัสดิการที่จะเป็นไปได้อย่างกว้างขวางต่อไป

.....

Executive Summary

Lampang is ideally located at the heart of Thailand's northern region, bordering Chiang Mai, Chiang Rai, Phayao, Lamphun, Phrae, Sukhothai and Tak provinces. Surrounded with mountain ranges, the province's main geographical feature is categorized as a basin which attributes to its vast difference in temperature between night and day. Lampang is rich in natural and mineral resources and has abundant wealth of arts and cultural heritages. In terms of livelihood, most of its population consists of farmers. Additionally, the province is known for its prosperous ceramic industry thanks to its country's largest source of kaolin mineral. It is also home to one of the country's most outstanding electricity generating plants in Mae Moh that produces power from Thailand's largest lignite mine. Subdivided into 13 districts, Lampang hosts 26 regional government offices, 64 central branch offices of public agencies, and 104 local administration organizations. The province's basic facilities and infrastructures as well as the governmental services have been fairly developed. Furthermore, its local communities are known for strong participation and have been considered as role models in various aspects such as the present pilot project on mobilization of social strategy and welfare provision.

In accordance with the government policies and people's needs, Lampang province has placed the emphasis on social development and provision of social welfare. This is reflected in the provincial development strategy which has received participation from all concerned sectors. Social development is defined as one of the eight development strategies for Lampang, which aim to enhance its people's quality of life and promote peaceful societies. Lampang Provincial Social Development and Human Security Office is appointed a secretariat role in a number of working groups that are the key driving mechanisms of social development agendas. These panels include Social Welfare Provision Promotion Committee, Social Strategy Mobilisation Committee, Social Welfare Promotion Fund Administration subcommittee, etc. As the key coordinator, it has effectively promoted good cooperation and streamlined the works of each concerned committee as well as facilitated the mutual learning on the social development and welfare provision issues from all working groups. The scheme leads to a formation of social development network that comprises of such various sectors as general public, social organizations, academic institutes, government and local administration organizations. The social development plan of certain private sectors and the Department of Local Administration that are included in this report are the evidence of the successful network establishment.

Mechanisms and Processes for Lampang's Social Development and Provision of Social Welfare

At present, there are seven organizations in Lampang under the Ministry of Social Development and Human Security. Furthermore, there are also a number of organizations contributing to social development and provision of social welfare in the province. These comprise 194 central and local administration organizations, 14 private bodies, 115 non-profit organisations and 118 foundations. In addition, the

Electricity Generating Authority of Thailand's Mae Moh Thermal Power Plant, a number of mine companies and industrial factories also provide social welfare to their employers and neighboring communities. As the central government established the task force on social development and provision of welfare, similar undertakings have taken place in the civil society sector in Lampang, such as the Community Organizations Development Institute's Civil Centre for Poverty Eradication and Rural Development by Sufficiency Economy, and the Thai Health Promotion Foundation's Family Development Learning Centre. Lampang has a number of good and successful practices of welfare provision by a number of parties from different sectors. The Paralysis Rehabilitation Center at Wat Tung Bor Paen is an example from the civil initiative, while the Community Welfare at Baan Sam Kha is an instance of community contribution. Notable projects in the public sector under the Governor's policy are the Knowledge Management for Poverty Reduction, and the Alcohol-banned Funeral for Health Promotion projects. At the national level, there are contributions from the public the Thai Health Promotion Foundation's learning Family Development Learning Centre and Community Organizations Development Institute's Secure Home Project. The different approaches to provision of social welfare suggest that a successful scheme has to contain certain elements such as the learning process to identify the actual needs of the community, and continual monitoring and evaluation of the implementation. As a result, the strong and sustainable social development and provision of social welfare is a timely process that demands serious contribution and learning from all concerned parties. Otherwise, the activities that are designed and implemented for the sake of including social development and welfare in the policy will have no sustainable success.

Lampang's Welfare Provision Pilot Project of the Fiscal Year 2008

In the fiscal year 2008, the mobilization of pilot projects for provision of social welfare in Lampang was allocated the budget of one million baht. The Lampang Provincial Social Development and Human Security Office in collaboration with the social strategy mobilization panel in the initial stage identified the issues and the target areas for the pilots. The five areas selected are identified by the already local administration's existing capital of social development and welfare provision of the local administration, and by the leaderships who are dedicated to such issues for their immediate community. With the participatory approach of the collaboration between Lampang Provincial Social Development and Human Security Office and the Social Welfare Promotion Fund Administration subcommittee, the projects identified for the pilots are as follows.

1. **Tambon Hang Chat Municipality** proposed a social welfare promotion fund with a budget of 149,200 baht.
2. **Tambon Lom Raed Municipality's** social development and welfare strategy was approved and granted 150,000 baht budget.
3. **Tambon Pichai Administration Organization** implemented participatory forums on the provision of social welfare within the responsible jurisdiction with a budget of 140,000 baht.
4. **Tambon Baan Khor Administration Organization**, in the Muang Pan District, was granted 140,000 baht for its proposed to develop a learning process.

5. **Tambon Tung Pueng Administration Organization** was granted 150,000 baht to support its implementation of social and community welfare strategy in Tambon Tung Pueng, A. Chae Hom.

The pilot projects aim at developing learning process among communities' members and ensure their mutual understanding in the concept of social welfare provision. It also has subsequent impacts in the implementation of the second year projects as follows.

Tambon Hang Chat Municipality and Tambon Pichai Administration Organization have received approval for their proposals for the geographical expansion of the works and the building up of greater capacity such as training on accounting programme and adding up of community welfare funds. Tambon Hang Chat Municipality received a budget allocation for the fiscal year 2009 from the National Health Security Office. The policy analysis officers will link up the two financial allocations and integrate the components of the two projects. For example, the health campaign will be carried out to raise people's awareness for their health and thus reducing spending on the patient care program, whilst improving health condition of the target population. The municipality and the committee of each fund mutually agree to integrate the three funds at the tambon level. This will allow Hang Chat villagers to submit one application to access the merged fund, which in turn will also represent the tambon's harmony and ease the fund management.

In Tambon Tung Pueng, the Tambon Administration Organization has established one committee comprising two delegates from each member village. The committee is responsible for the administration of the fund to which each village fund contributes 5%. However, the community welfare fund is available in only two villages.

Tambon Lom Raed Municipality has upgraded its area-based pilot project to be an issue-based project for the fiscal year 2008. Led by an ordinary villager, as opposed to local administration officer, the pilot project reflects the development of capacity of local villagers who have to share personal and communal knowledge to manage the community welfare efficiently.

However, several obstacles have been identified through the operation of pilot projects. Firstly, the activities of all pilot administration organizations are occasionally halted due to certain events such as election and rice farming season. Secondly, some local administration organizations are unable to advance necessary resources for the implementation prior to the receipt of approved budgets. Lastly, the pilot projects were affected by unstable economic situation including the surging up of oil price. Consequently some activities needed to be amended to economically feasible by such measures as changing of field study destination to be at closer proximity to reduce expense on petrol cost. As some of the planned activities were unable to be implemented or delayed, the reports to the Social Development and Human Security Office on the implementation, results and finance are inevitably incomplete.

A useful suggestion for facilitate the provision of social welfare is an attempt to promote the public understanding and information about social welfare under the scope of the Social Welfare Provision Promotion Act. This is a new set of knowledge,

and the introduction of which requires repeated dissemination of information to ensure people's understanding. This will be important to stimulate a paradigm shift in regard to public participation, and its success is dependent on the community leaders' capacity to transfer the knowledge to committee members and villagers. The perception and learning capacity of responsible staff of the projects have been successful due to their learning from trial and error and the support from the Lampang Provincial Social Development and Human Security Office.

Lampang Welfare Provision Projects of the Fiscal Year 2009

Apart from successful mobilization of the pilot projects, Lampang Provincial Social Development and Human Security Office and the fund subcommittees have continued to promote the project to a wider audience. A seminar on the pilot projects was also held for local administration offices and concerned organizations to promote their understanding of the objectives and the implementation process. As a result, 80 public organizations have been registered in Lampang with 17 projects in the fiscal year 2009 for the total budget of 2,274,660 baht. The province also received additional fund of 862,200 (21.9%) baht from donors, and 803,800 (20.4%) baht from other organizations and the communities. Besides, area-based projects of Lampang in the fiscal year 2008 mainly focused on the continuation of its welfare provision in 2007. The schemes did not only concentrate on the development of learning about social welfare provision, they also highlighted various dimensions of social transfers in health, education, morality and ethics, employment and income, environment and environmental care. The one baht savings a day for merit making, which was an area-based pilot project of Tambon Lom Raed Municipality, has been selected for reformation into an issue-based project of the fiscal year 2009. The purpose is to replicate the project to at least 25 tambon in Lampang with the budget of 884,581 baht.

Problems and Obstacles in implementation of Lampang's Welfare Provision Scheme

1. The number of leaders to mobilize the scheme in the areas is insufficient. The problem is critical for their learning in social welfare under the scope of Social Welfare Provision Promotion Act because this is a new issue for Thai society. As many organizations are attempting to promote social welfare in their unique approaches, the leaders, while limited in number, have to learn many sets of knowledge as well as trying to maintain their capacity development simultaneously.
2. The subcommittee comprises members of various organizations with diverse missions. They have to ensure the panel has the same insight into the regulations while mobilizing the projects and promoting the understanding amongst target group.
3. Problems concerning operation procedure and standards are identified such as wrong use of forms, activities which do not comply with the Social Welfare Provision Promotion Act, lack of standard practice on reimbursement, and the difference between the regulations of Ministry of Finance and those of Local Administration Organizations.

Suggestions to the Problems and Obstacles Identified in Lampang's Welfare Provision Scheme

1. The knowledge on welfare should be disseminated to community leaders and villagers continually in order to promote the understanding to wider individual and organizational audience. The transfer of knowledge will contribute to shared objectives and further collaboration.
2. Policies and methodologies should be translated into actual implementation, especially in bridging the differences in financial regulations between the Ministry of Finance and local administration organization.
3. Mechanisms to facilitate interagency operation should be in place.
4. Mechanisms to facilitate the works of the fund administration subcommittee should be in place at the field level.
5. The promotion of the social welfare provision promotion fund should be target to a wider public.
6. The integrated operation between different welfare-related committees should be emphasized.

Roles and Lessons of the Fund Sub Committee, Researcher and Lampang Provincial Social Development and Human Security Office

The fund administration subcommittee, researchers and Lampang Provincial Social Development Office have been functioning as one working team to manage the province's welfare provision since the beginning. Their close collaboration to manage the pilot projects have strengthened and enhanced their integrated works. They also have shared objectives with the host pilot Tambon Administration Organisations to provide the people with social welfare. The working team has successfully created optimistic outcomes as described below.

1. The subcommittee has developed the significant criteria for welfare project consideration process including project types, public participation, alignment with development plans and relevant social development policies at both community and national levels.
2. The subcommittee has identified the vision, mission and strategies for future collaboration.
3. The lessons learnt from the past collaboration are the self recognition and relations building, the application of knowledge from the project into each routine works, the change in attitude, beliefs and perception. Most importantly, the team has experienced the directions of the Provincial Social Development and Human Security's integration into other organizations including Community Organizations Development Institute, local administration organizations, academic institutes and other relevant government organizations.

Suggestions for the Provincial Social Development and Human Security Office

Lampang Social Development and Human Security should act as a coordinator who actively promotes, supports and facilitates the integration of all concerned organizations to ensure the achievement of the province's social welfare provision scheme. Lampang Social Development and Human Security should always maintain the information system concerning all welfare-related organizations to be up to date in order to facilitate the efficiency of social development and welfare provision.

Suggestion for the Department of Social Development and Human Security

The Department of Social Development and Human Security should have strategies and tactics to build up effective cooperation and shared understanding of its intra-agencies working in the same areas. It should also encourage these offices to develop a plan to support the social welfare provision promotion and to study the operation of existing public organizations in order to provide them with access to the funds to promote provision of welfare to the wider targets.

.....

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
บทคัดย่อ (ภาษาไทย)	ข
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)	ข
สารบัญตาราง.....	๓
สารบัญแผนภูมิ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ : ข้อมูลพื้นฐานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง	
1. บทนำ.....	1
1.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด.....	1
1.1.1 ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ.....	3
1.1.2 ประชากร และการปกครอง.....	5
1.1.3 โครงสร้างพื้นฐาน.....	7
1.1.4 ด้านเศรษฐกิจ.....	10
1.2 สถานการณ์ด้านสวัสดิการ และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง.....	20
บทที่ 2 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง.....	31
2.1 นโยบายและแผนการดำเนินงาน การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด....	32
2.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมของจังหวัดปี 2550 และ 2551.....	32
2.1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง.....	35
2.1.3 แผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	37
2.2 กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง...	46
2.2.1 คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.).....	46
2.2.2 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด..	51
2.2.3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง.....	58
2.2.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัด.....	59
2.2.5 คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดอย่างบูรณาการ (กบจ.).....	65
2.2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม.	65

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
บทที่ 3 ขั้นตอนและกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม จังหวัดของทมิฬ...	75
บทที่ 4 รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมของภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดลำปาง และกรณีศึกษา ต้นแบบ (Best Practice) ของการจัดสวัสดิการสังคม.....	85
4.1 รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในชุมชนจังหวัดลำปาง(Baseline Survey)	85
ก. การจัดสวัสดิการโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง.....	86
ข. การจัดสวัสดิการโดยหน่วยงานอื่นในจังหวัดลำปาง.....	88
ค. รูปแบบและวิธีการสนับสนุนและจัดสวัสดิการสังคม/ชุมชนของภาคส่วน อื่นๆ ที่มีในสังคมจังหวัดลำปาง.....	94
4.2 บทเรียนจากการดำเนินงานสวัสดิการโดยหน่วยงาน/องค์กรอื่น (Best Practice).....	99
บทที่ 5 ผลการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด.....	116
5.1 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด “นาร่องปี 2550”.....	116
5.1.1 แนวคิดการกระจายเงินกองทุนฯ มายังจังหวัด.....	116
5.1.2 กระบวนการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดปี 2550.....	117
5.1.3 รูปแบบการขยายผลโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการจังหวัดลำปาง.....	132
บทที่ 6 แนวทางการขยาย/เชื่อมโยง/บูรณาการ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กับกองทุนอื่นๆ ในจังหวัด.....	140
6.1 มิติเชิงพื้นที่.....	140
6.2 มิติเชิงประเด็น.....	142
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	148
7.1 สรุปผลการดำเนินงาน.....	149
7.1.1 การบูรณาการการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการฯและคณะอนุกรรมการฯ	149
7.1.2 รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคม.....	151
7.1.3 รูปแบบอื่นๆ ในการจัดสวัสดิการสังคม.....	152
7.2 ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	154

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
7.3 ปัญหา และอุปสรรคในการวิจัย.....	154
7.4 ข้อเสนอแนะ.....	155
7.4.1 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.....	155
7.4.2 ข้อเสนอแนะต่อทีมกลาง.....	156
บรรณานุกรม.....	157
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1-1 จำนวนประชากร แยกตามอายุในแต่ละอำเภอของจังหวัดลำปาง.....	5
1-2 จำนวนหน่วยงานราชการในจังหวัดลำปาง จำแนกตามประเภท.....	6
1-3 ระยะทางถนนของจังหวัด จำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบและประเมินผิวจราจร.....	7
1-4 จำนวนผู้ใช้น้ำประปา.....	7
1-5 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าปี 2550.....	8
1-6 ปริมาณเงินฝากในธนาคารระหว่างปี 2545-2550.....	10
1-7 การจัดตั้ง และยกเลิกโรงงานในจังหวัดลำปาง.....	12
1-8 การจ้างแรงงานจังหวัดลำปางระหว่างปี 2545-2550.....	13
1-9 จำนวนโรงงาน เงินลงทุนและการจ้างงานระหว่างปี 2545-2550.....	13
1-10 ลักษณะการประกอบอุตสาหกรรมของจังหวัดลำปาง.....	14
1-11 ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนเกษตรกร จำแนกเป็นอำเภอ.....	15
1-12 การใช้พื้นที่เพื่อการเกษตร.....	16
1-13 ผลผลิตและมูลค่าพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง.....	16
1-14 ประเภทสัตว์เศรษฐกิจ.....	17
1-15 ประเภทและจำนวนสหกรณ์ในจังหวัดลำปาง.....	17
1-16 จำนวนกลุ่มการเกษตร จำแนกตามอำเภอในจังหวัดลำปาง.....	18
1-17 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง.....	18
1-18 จำนวนนักเรียน – นักศึกษาของจังหวัดลำปางปีการศึกษา 2550.....	20
1-19 จำนวนศาสนสถานและศาสนิกในศาสนาต่างๆ ของจังหวัดลำปาง.....	20
1-20 สถานะสุขภาพของประชากร.....	21
1-21 ขนาดโรงพยาบาลและจำนวนบุคลากรในโรงพยาบาลจังหวัดลำปาง.....	22
1-22 ตารางข้อมูลสิทธิประชากร มกราคม 2549	23
1-23 จำนวนประชาชนในระบบการประกันสุขภาพถ้วนหน้า.....	24
1-24 กลุ่มคดีความผิดด้านอาชญากรรมในจังหวัดลำปาง พ.ศ. 2549-2550.....	25
1-25 สถิติผลการจับกุมยาเสพติดให้โทษในพื้นที่จังหวัดลำปาง.....	25
1-26 จำนวนผู้ด้อยโอกาสที่เป็นเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง.....	26
1-27 จำนวนเด็กกำพร้า จำแนกตามอำเภอ.....	27

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
1-28 จำนวนเด็กที่ถูกทอดทิ้ง จำแนกตามอำเภอ.....	27
1-29 จำนวนผู้ด้อยโอกาส จำแนกตามสภาพปัญหา.....	28
1-30 จำนวนคนพิการในจังหวัดลำปาง.....	29
1-31 จำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์ในจังหวัดลำปาง.....	29
1-32 จำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง.....	29
1-33 จำนวนชนเผ่าในจังหวัดลำปาง.....	30
1-34 จำนวนกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ.....	30
2-1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมจังหวัดลำปางและผู้รับผิดชอบดำเนินการ.....	34
2-2 ผลผลิตและงบประมาณในโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ด้านสังคมจังหวัดลำปาง.....	35
2-3 งบประมาณด้านการดำเนินการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม.....	38
4-1 จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง จำแนกตามความรับผิดชอบของหน่วยงาน.....	89
4-2 อัตราส่วนครู : นักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	89
4-3 การจ้างแรงงานประชาชนอำเภอแม่เมะของ กฟผ.แม่เมะ พ.ศ. 2549 และ 2550.....	94
4-4 การจัดสรรงบประมาณ หก 6-พม. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมชุมชน.....	95
5-1 โครงการเชิงพื้นที่จังหวัดลำปางที่ได้รับเงินอนุมัติสนับสนุนจากกองทุนประจำปี 2551...	128
5-2 โครงการเชิงประเด็นจังหวัดลำปางที่ได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนประจำปี 2551	130
5-3 อำเภอที่มีการจัดทำโครงการสวัสดิการเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2550 และ 2551.....	133
5-4 การขยายผลโครงการเชิงประเด็นจากปีงบประมาณ 2550 ไปสู่ปีงบประมาณ 2551.....	134
5-5 มติสวัสดิการและการสมทบงบประมาณ โครงการเชิงพื้นที่นำร่อง ปี 2550.....	135
5-6 มติสวัสดิการและการสมทบงบประมาณ โครงการเชิงพื้นที่นำร่องปี 2551.....	136
6-1 พื้นที่ดำเนินโครงการสนับสนุนและขยายพื้นที่สวัสดิการชุมชนท้องถิ่นของ พอช.....	143

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1-1 อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดลำปาง.....	3
1-2 รายได้เฉลี่ยของประชาชนจังหวัดลำปาง ปี 2536–2549.....	10
1-3 แสดงจำนวนสถานประกอบการปี 2545–2550.....	11
1-4 แสดงจำนวนลูกจ้าง ปี 2545–2550.....	11
2-1 โครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จังหวัดลำปาง.....	47
2-2 บทบาท หน้าที่ และผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ สังคมจังหวัดลำปาง.....	61
2-3 บทบาท หน้าที่ และผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ สังคมจังหวัดลำปาง (ต่อ).....	62
2-4 บทบาท หน้าที่ และผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ สังคมจังหวัดลำปาง (ต่อ).....	63

ภาคผนวก

- ลำดับที่ 1 รายชื่อและที่ตั้งหน่วยงาน
- ลำดับที่ 2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานในระดับจังหวัด เพื่อดำเนินงานทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม
- ลำดับที่ 3 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.)
- ลำดับที่ 4 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 5 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรับรองมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรภาคเอกชนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ และรับรององค์กรภาคประชาชนเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน
- ลำดับที่ 6 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา วิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ด้านสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 7 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 8 คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 9 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 10 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดลำปาง (กบจ.ลป.)
- ลำดับที่ 11 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุขจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 12 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2551
- ลำดับที่ 13 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 14 รายนามสมาคมและมูลนิธิใน จ.ลำปาง
- ลำดับที่ 15 รายชื่อองค์กรสาธารณประโยชน์ที่จดทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 16 สรุปแผนปฏิบัติงานของปีงบประมาณ 2551 งบกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง
- ลำดับที่ 17 ผลการกระจายเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุดรดิตถ์
- ลำดับที่ 18 การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2550 ใน 8 ประเด็น
- ลำดับที่ 19 รายละเอียดโครงการด้านคุณภาพชีวิต เพื่อเสนอให้บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ลำดับที่ 20 รายละเอียดโครงการด้านเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2551 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตาก

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546” (เอกสาร โรเนียว)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546” (เอกสารสิ่งพิมพ์)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่2) พ.ศ.2550)”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง. “กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากองการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง”(เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีพ.ศ.2552 – 2554).(เอกสาร โรเนียว)

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. “แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่1(พ.ศ.2550 – 2554) และแผนปฏิบัติการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมไทยเพื่อชีวิตมั่นคง พ.ศ.2550 – 2554 ตามแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550 – 2554)”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). “พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “คู่มือการรับรองเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “เพื่อสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชน” (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 (เอกสารแผ่นพับ)

สำนักงานจังหวัดลำปาง. “การประชุมเชิงปฏิบัติการ วาระชุมชนด้วยแผนชุมชนจังหวัดลำปาง ใน วันที่ 20 พฤศจิกายน2550 ณ ห้องประชุมจันทน์ผา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง”. (เอกสาร โรเนียว)

บรรณานุกรม(ต่อ)

สำนักปฏิบัติธรรม วัดทุ่งบ่อเป็น. “โครงการปฏิบัติธรรม อบรมพัฒนาจิตเพื่อให้เกิดปัญญาและสันติสุข”.

(เอกสารแผ่นพับ)

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

“รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมเวทีแห่งความมั่นคงของมนุษย์”. (เอกสาร โรเนียว)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง. “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม”

(กองทุนเพื่อการสร้างสวัสดิการสังคมผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก). (เอกสารแผ่นพับ)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง. “ข้อมูลด้านการพัฒนาสังคม”.

(เอกสาร โรเนียว)

วัดทุ่งบ่อเป็น. “ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์-อัมพาตและปฏิบัติธรรม”. (เอกสารแผ่นพับ)

วลัยลักษณ์ จันทา และศิริวรรณ ไบตระกูล. “รายงานการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟู

สมรรถภาพผู้ป่วย “อัมพฤกษ์ อัมพาต” วัดทุ่งบ่อเป็น อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง”. 2549

บทที่ 1

บทนำ : ข้อมูลพื้นฐานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์กลางของภาคเหนือ ภายในจังหวัดลำปางมีการจัดสวัสดิการโดยหน่วยงานที่หลากหลายทั้งภาคราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค องค์การชุมชน และภาคประชาสังคมในรูปแบบที่หลากหลาย ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดลำปางที่จะได้นำเสนอมีลำดับดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำปาง

1.1.1 ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ

1.1.2 ประชากร และการปกครอง

1.1.3 โครงสร้างพื้นฐาน

1.1.4 ด้านเศรษฐกิจ

1.1.5 ด้านสังคม และวัฒนธรรม

1.2 สถานการณ์ด้านสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง
ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีอายุเก่าแก่ไม่น้อยกว่า 1,300 ปี มีชื่อเรียกขานกันหลายชื่อ ซึ่งปรากฏหลักฐานตามตำนานต่าง ๆ รวม 11 ชื่อ ได้แก่ กุกกูญนคร ลัมภกับปะนคร ศรีนครชัย นครเวียงคอกว้า เวียงดิน เขลางค์นคร นครลำปางคำเขลางค์ อาลัมภางค์ เมืองลคร และเมืองนครลำปาง จากการที่เรียกขานกันว่า “กุกกูญนคร” แปลว่าเมืองไก่ ดังนั้น ตราประจำจังหวัดลำปาง คือ “ไก่ขาว”

จังหวัดลำปาง สร้างเมื่อ พ.ศ.1223 จากหนังสือพงศาวดารโยนกกล่าวว่า “สุพรหมฤาษี” สร้างเมืองเพื่อให้ เจ้าอนันตยศ โอรสพระนางจามเทวี ครองคู่กับเมืองหริภุญชัย (ลำพูน) ให้ชื่อเมืองว่า “นครเขลางค์” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “นครอาลัมภางค์” และเปลี่ยนชื่อเป็น “นครลำปาง” ในภายหลัง

ในสมัยโยนกเชียงแสน นครลำปางเคยตกอยู่ภายใต้อำนาจของขอม เคยเป็นเมืองประเทศราชของพม่าและเมืองเชียงใหม่ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี “เจ้าทิพย์ช้าง” สามารถขับไล่พวกพม่าออกจากเมืองลำปางได้สำเร็จ จึงได้รับการสถาปนาเป็น “พระยาสุวลือไชยสงคราม” ขึ้นครองนครลำปาง ในปี พ.ศ.2279 กระทั่งในปี พ.ศ.2307 “เจ้าแก้วฟ้า” พระโอรสของเจ้าทิพย์ช้างได้ขึ้นครองนครลำปาง และเป็นต้นตระกูล ณ ลำปาง ณ ลำพูน รวมทั้ง ณ เชียงใหม่ ในเวลาต่อมา และมี “เจ้าบุญวาทย์วงษ์มานิต” เป็นผู้ครองนครลำปางองค์สุดท้าย

จังหวัดลำปางได้ประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัด ในปี พ.ศ.2435 (สมัยรัชกาลที่ 5) โดยขึ้นอยู่กับมณฑลพายัพสมัยหนึ่ง (พ.ศ.2443) ต่อมาแยกเป็นมณฑลมหาสารบุรี ในปี พ.ศ.2458 ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีประกาศยกเลิกมณฑลทั่วราชอาณาจักร ลำปางจึงมีฐานะเป็น “จังหวัดลำปาง” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการอาณาจักรสยาม พ.ศ.2476 โดยกำหนดให้มีตราสัญลักษณ์ของจังหวัดลำปางเป็นรูปไถ่ขาวยืนอยู่ในซุ้มมณฑปพระธาตุลำปางหลวง

ตราประจำจังหวัดลำปาง

ไถ่ขาว หมายถึง ไถ่เผือก เป็นสัญลักษณ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยเมืองกุฏตนคร (ตำนานเมืองลำปาง) และได้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญ โดยปรากฏเครื่องหมายไถ่เผือก คู่กับ ดวงตราแผ่นดินในศาลากลางเมืองลำปาง ตั้งแต่สมัยเริ่มเปลี่ยนที่ทำการเมืองจาก "เข้านามหลวง" เป็นศาลากลางเมืองนครลำปางขึ้น ในสมัยเริ่มสร้างศาลากลางหลังแรก เมื่อ พ.ศ. 2452

จังหวัดลำปางมีความอุดมสมบูรณ์ในด้านทรัพยากรและสินแร่ ตลอดจนความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านสังคมและประวัติศาสตร์ของจังหวัดลำปาง ทำให้จังหวัดลำปางได้กำหนดคำขวัญประจำจังหวัดลำปาง คือ ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก

1.1.1 ที่ตั้งและลักษณะทางกายภาพ

สภาพทั่วไปในด้านที่ตั้งและอาณาเขต สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพภูมิอากาศ และทรัพยากร ธรรมชาติ ของจังหวัดลำปางมีดังต่อไปนี้

1). **ที่ตั้งและอาณาเขต** จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจาก กรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ 602 กม. ตามทางรถไฟประมาณ 625 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 12,533.961 ตร.กม. หรือประมาณ 7,833,726 ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ รองจากเชียงใหม่ ดาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 13 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอแม่ทะ อำเภอแม่เมาะ อำเภอเกาะคา อำเภอห้างฉัตร อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน อำเภอวังเหนือ อำเภอเสริมงาม อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก อำเภอเถิน มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง 7 จังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดแพร่ และสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดลำพูน

แผนภูมิที่ 1-1 อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดลำปาง

2). สภาพภูมิประเทศ จังหวัดลำปาง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 268.80 เมตร พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปยวรี ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไป ทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ของจังหวัด และในบริเวณตอนกลางของจังหวัดบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และตามลักษณะทางกายภาพทางด้านธรณีสัณฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแผ่นดินที่ยาวและกว้างที่สุดในภาคเหนือ เรียกว่า “อ่างลำปาง” ลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

บริเวณตอนบนของจังหวัด เป็นที่ราบสูง ภูเขา และเป็นป่าค่อนข้างดิบ อุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองปาน แจ้ห่ม วังเหนือ และงาว

บริเวณตอนกลางของจังหวัด เป็นที่ราบและที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่อำเภอห้างฉัตร เมืองลำปาง เกาะคา แม่ทะ และสบปราบ

บริเวณตอนใต้ของจังหวัด เป็นป่าไม้รัง บางส่วนเป็นทุ่งหญ้า ได้แก่ พื้นที่อำเภอเถิน แม่พริก บางส่วนของอำเภอเสริมงาม และแม่ทะ

3). สภาพภูมิอากาศ จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกะทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 42.70 องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุด 10.5 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 1,467.80 มิลลิเมตร ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มประมาณต้นเดือน มีนาคม จนถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าว ช่วงที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ เดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือน พฤษภาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือน พฤศจิกายน จนถึงเดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็น ช่วงที่มีอากาศหนาวจัด คือ เดือนมกราคม

4). ทรัพยากรธรรมชาติ จังหวัดลำปาง มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้ง ทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรแร่ธาตุ

ทรัพยากรป่าไม้ ปัจจุบันมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 4.8 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.53 ของพื้นที่จังหวัด โดยพื้นที่ดังกล่าวแบ่งได้ดังนี้

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
- ป่าสงวนแห่งชาติ	33 ป่า
- อุทยานแห่งชาติ (เตรียมการ)	5 แห่ง
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	2 แห่ง

ทรัพยากรแร่ธาตุ มีหลายชนิดล้วนเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในทางอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ประกอบด้วยถ่านหินลิกไนต์ ดินขาว หินอ่อน หินแกรนิต บอลเคลย์ไลท์ พลวงและวุลแฟรม

ประเภทแร่ธาตุ	ปริมาณสำรอง(ล้านตัน)	ระยะเวลาการขุดใช้ (ปี)
ถ่านหินลิกไนต์	1,544	50
แร่ดินขาว	107	147
หินปูน	320	53

1.1.2 ประชากร และการปกครอง

ประชากรจังหวัดลำปาง มีจำนวนทั้งสิ้น 771,749 คน เป็นชาย 380,987 คน หญิง 390,762 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง (รวมเขตเทศบาลนครฯ) มีจำนวน 236,555 คน รองลงไป คือ อำเภอเกาะคา แม่ทะ และ เกิน โดยประชากรจังหวัดลำปางสามารถแบ่งตามระดับอายุได้ดังนี้

ตารางที่ 1-1 จำนวนประชากรแยกตามอายุในแต่ละอำเภอของจังหวัดลำปาง

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากรแยกตามอายุ (ปี)								
		< 1	1-2	3-5	6-11	12-14	15-17	18-49	50-59	60 ปีขึ้นไป
1	เมืองลำปาง	333	957	1,808	5,658	3,443	3,388	37,620	9,635	9,056
2	แม่เมาะ	175	404	759	2,091	1,462	1,325	13,946	3,349	2,957
3	เกาะคา	153	574	1,282	3,604	2,233	2,135	23,679	6,953	7,461
4	เสริมงาม	88	293	586	1,743	960	914	10,159	2,639	2,712
5	งาว	199	525	1,082	3,276	2,076	1,892	17,159	5,738	5,617
6	แจ้ห่ม	120	387	696	2,312	1,411	1,306	13,990	4,608	3,995
7	วังเหนือ	161	365	836	2,764	1,571	1,572	18,422	4,554	4,086
8	เถิน	171	456	833	2,546	1,426	1,357	13,793	4,498	4,734
9	แม่พริก	55	122	240	671	364	329	3,375	1,307	1,351
10	แม่ทะ	171	551	1,112	3,310	2,097	1,962	21,530	7,074	7,485
11	สบปราบ	194	275	590	1,670	921	828	10,749	3,181	3,080
12	ห้างฉัตร	207	523	1,021	2,834	1,883	1,873	22,190	5,844	5,373
13	เมืองปาน	143	395	812	2,181	1,329	1,257	14,434	3,939	3,362
รวม		2,170	5,827	11,657	34,660	21,176	20,138	221,046	63,319	61,269

จังหวัดลำปาง มีการบริหารราชการโดยแบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 100 ตำบล 929 หมู่บ้าน 99 ชุมชน โดยมีส่วนราชการในจังหวัดลำปางทั้งราชการบริหารส่วนภูมิภาค ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอิสระที่สำคัญรวม 207 หน่วยงาน ดังนี้

ตารางที่ 1-2 จำนวนหน่วยงานราชการในจังหวัดลำปางจำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน (หน่วย)	หมายเหตุ
- ราชการบริหารส่วนภูมิภาค	26	-
- ราชการบริหารส่วนกลาง	64	-
- ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น	104	อบจ. 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง องค์กรบริหารส่วนตำบล 85 แห่ง
- หน่วยงานอิสระ	13	-
รวม	107	

ดังมีรายชื่อ และที่ตั้งหน่วยงานในภาคผนวกที่ 1

1.1.3 โครงสร้างพื้นฐาน

จังหวัดลำปางมีโครงสร้างพื้นฐานที่แสดงถึงความเจริญขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1). ถนน ปัจจุบันจังหวัดลำปาง มีระยะทางถนนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงลำปาง สำนักงานทางหลวงชนบทลำปาง และสำนักงานบำรุงทางลำปางที่ 2 สภาพถนนส่วนใหญ่เป็นลาดยางและคอนกรีต 41 สายทาง ระยะทางทั้งสิ้น 1,326.258 กิโลเมตร ดังนี้

ตารางที่ 1-3 ระยะทางถนนของจังหวัด จำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบและประเมินผิวจราจร

รายละเอียด	กม.	%
แขวงทางหลวงลำปาง จำนวน 12 สายทาง	575.985	
- ผิวลาดยาง	447.873	77.76
- ผิวคอนกรีต	128.112	22.24
สำนักงานทางหลวงชนบทลำปาง จำนวน 18 สายทาง	282.067	
- ผิวลาดยาง	282.067	100.00
สำนักงานบำรุงทางลำปางที่ 2 จำนวน 11 สายทาง	468.206	
- ผิวลาดยาง	430.554	77.76
- ผิวคอนกรีต	37.652	22.24
รวมระยะทางถนนของจังหวัด	1,326.258	
- ผิวลาดยาง	1,160.494	87.51
- ผิวคอนกรีต	165.764	12.49

(ที่มา : แขวงทางหลวงลำปาง / สำนักงานทางหลวงชนบทลำปาง / สำนักบำรุงทางลำปางที่ 2)

2). การประปา จังหวัดลำปางมีหน่วยให้บริการน้ำประปา รวม 4 แห่ง มีผู้ใช้น้ำ 28,606 ราย ส่วนใหญ่เป็นการใช้น้ำประปาเพื่ออยู่อาศัย และการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก ดังนี้

ตารางที่ 1-4 จำนวนผู้ใช้น้ำประปา

สำนักงานการประปา	จำนวนผู้ใช้น้ำ						รวม
	ที่อยู่อาศัย	ราชการ	รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจขนาดเล็ก	ธุรกิจขนาดใหญ่	อุตสาหกรรม	
- ลำปาง	18,924	166	35	3,737	1,927	59	24,848
- นบ.แม่เมาะ	2,483	41	3	229	76	8	2,840
- นบ.แจ้ห่ม	618	18	4	96	18	1	755
- นบ.เมืองปาน	122	10	3	22	6	-	163
รวม	22,147	235	45	4,084	2,027	68	28,606

3). ไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำปางเป็นผู้ให้บริการ มีจำนวนการไฟฟ้าทั้งหมด 14 แห่ง กระแสไฟฟ้าที่ใช้ทั้งสิ้น 442 ล้านหน่วย และมีผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 231,916 ราย

ตารางที่ 1-5 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ปี 2550

อำเภอ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	จำนวนหน่วยไฟฟ้า (ล้านยู นิต)	จำนวนการไฟฟ้า (แห่ง)
1. เมืองลำปาง	78,530	373.39	2
2. แม่ทะ	19,105	2.75	1
3. แม่เมาะ	9,340	11.44	1
4. เติน	18,904	2.13	1
5. สบปราบ	7,903	1.66	1
6. แม่พริก	4,956	0.43	1
7. เกาะคา	17,817	3.42	1
8. เติร์มงาม	9,271	0.77	1
9. ห้างฉัตร	17,258	3.94	1
10. แจ้ห่ม	12,138	10.63	1
11. วังเหนือ	13,270	10.58	1
12. เมืองปาน	8,880	6.67	1
13. จาว	14,554	14.19	1
รวม	231,926	442.00	14

(มีหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ 1 หมู่บ้าน คือ บ้านกลาง หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จำนวน 3 หลังคาเรือน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่อยู่บนภูเขาสูง)

4). น้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัดลำปาง ในปี 2549 ประกอบด้วย สระเก็บน้ำ 95 แห่ง ฝายน้ำล้น 131 แห่ง อ่างเก็บน้ำ 124 แห่ง ขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ 334 แห่ง ศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่ 114 แห่ง สระเก็บน้ำในไร่นา 1,1771 แห่ง พื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานประเภทต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยกรมชลประทาน 696,169 ไร่ และพื้นที่ชลประทานของหน่วยงานอื่น ๆ ประมาณ 114,900 ไร่

5). โทรศัพท์ จังหวัดลำปาง มีบริการโทรศัพท์ในจังหวัดลำปาง ในช่วงปี 2545 – 2550
ดังนี้

โครงการ ทศท.

ปี	จำนวน เลขหมาย ที่มี	จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า					
		รวม	ราชการ	บ้าน	ธุรกิจ	ทศท.	สาธารณะ
2545	29,416	24,175	1,521	17,493	2,542	283	2,336
2546	32,532	24,835	167	17,722	2,533	273	2,620
2547	27,137	25,074	1,686	17,956	2,594	276	2,562
2848	40,193	33,245	2,220	25,378	2,903	339	2,405
2549	40,873	34,245	2,273	26,117	2,991	313	2,551
2550	44,451	34,429	2,332	26,575	2,946	244	2,332

โครงข่าย TT&T (โครงข่าย TT&T ไม่สามารถแยกประเภทได้)

ปี	จำนวน เลขหมาย ที่มี	จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า					
		รวม	ราชการ	บ้าน	ธุรกิจ	ทศท.	สาธารณะ
2545	42,000	39,234	-	-	-	-	-
2546	42,000	39,491	-	-	-	-	-
2547	42,000	40,116	-	-	-	-	-
2548	42,000	39,622	-	-	-	-	-
2549	42,000	39,503	-	-	-	-	-
2550	42,000	39,284	-	-	-	-	-

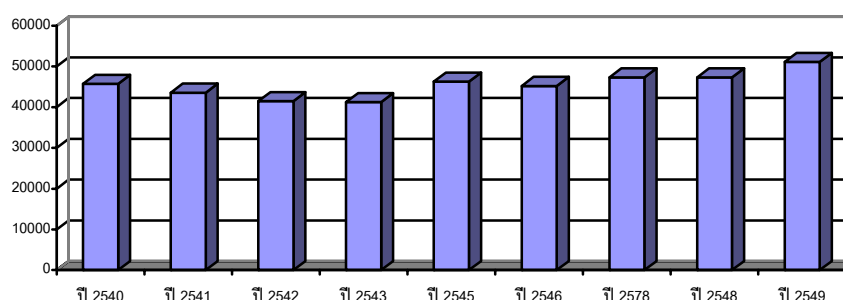
(ที่มา : ที่ทำการโทรศัพท์จังหวัดลำปาง)

1.1.4 ด้านเศรษฐกิจ

1). **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด** สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดลำปาง ในปี 2549 มีผลิตภัณฑ์มวล 42,091 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับสาขาการค้าส่งและค้าปลีกมากที่สุดถึงร้อยละ 18.03 คิดเป็นมูลค่า 7,591 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการเหมืองแร่และขอยหิน และสาขาการเกษตรกรรม ตามลำดับ

2). **รายได้ประชากร** ในปี 2549 ประชากรจังหวัดลำปางมีรายได้เฉลี่ย 51,103 บาท/คน/ปี จัดอยู่ในอันดับ 5 ของภาคเหนือ รองจากจังหวัดลำพูน เชียงใหม่ กำแพงเพชร และตาก

แผนภูมิที่ 1-2 รายได้เฉลี่ยของประชาชนจังหวัดลำปาง ปี 2536 - 2549

3) **การเงินการธนาคาร** ปัจจุบันมีสาขาธนาคารพาณิชย์ตั้งอยู่ในจังหวัดลำปาง จำนวน 53 สาขา โดยมีปริมาณเงินหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในจังหวัด ระหว่างปี 2545 – 2550 ดังนี้

ตารางที่ 1-6 ปริมาณเงินฝากในธนาคารระหว่างปี 2545 - 2550

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550
ปริมาณเงินฝาก	19,146	19,513	30,343	31,980	33,624	35,958
ปริมาณเงินให้กู้ยืม	9,757	10,513	25,411	29,496	32,004	32,387

(ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง)

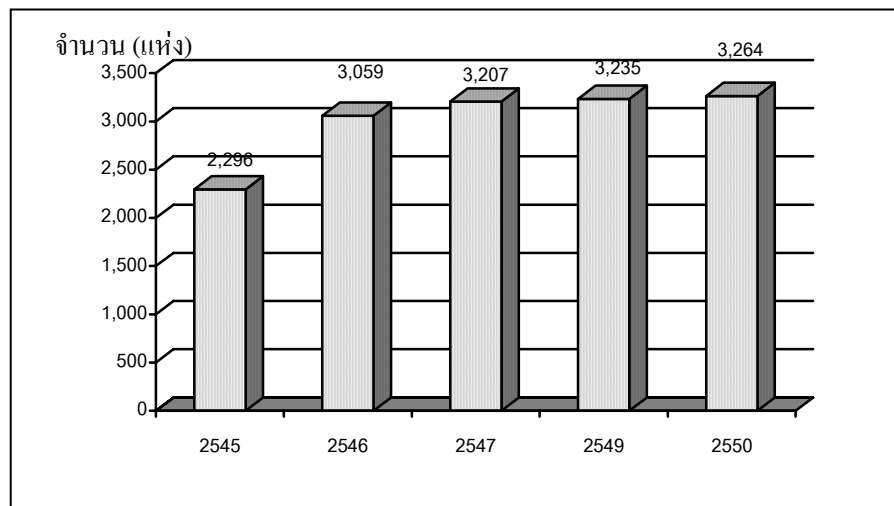
4) **การคลัง** รายได้ปี 2550 จังหวัดลำปางมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร เป็นเงิน 1,725.992 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2549 จำนวน 304.97 ล้านบาท โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาษีเงินได้ส่วนบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ปี 2549 มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตรวมทั้งสิ้น 110 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ได้มาจากการจัดเก็บภาษีเครื่องดื่ม

5). การจ้างงาน

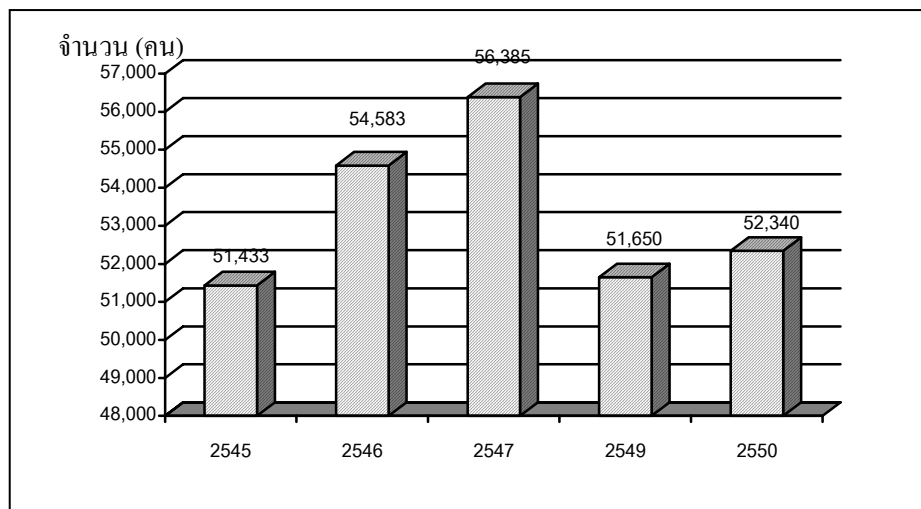
5.1) สถานประกอบการในจังหวัดลำปาง

รายการ	จำนวน		หมายเหตุ
	ปี 2549	ปี 2550	
- จำนวนสถานประกอบการ	3,235 แห่ง	3,264	เพิ่มร้อยละ 0.88
- จำนวนลูกจ้างทั้งหมด	51,650 คน	52,340	เพิ่มร้อยละ 1.31

แผนภูมิที่ 1-3 แสดงจำนวนสถานประกอบการ ปี 2545 – 2550

แผนภูมิที่ 1-4 แสดงจำนวนลูกจ้าง ปี 2545– 2550 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2550)

(ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำปาง)

5.2) โครงสร้างงาน จากผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรระดับจังหวัด ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนมิถุนายน 2550 แสดงโครงสร้างประชากรตามสถานภาพแรงงานจังหวัดลำปาง ดังนี้

ประชากรรวม	780,900 คน
แยกเป็น	
- ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี	152,208 คน
- ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	628,682 คน
ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป 628,692 คน แยกเป็น	
- กำลังแรงงาน	430,545 คน
- ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	198,147 คน
กำลังแรงงาน 430,544 คน แยกเป็น	
- กำลังแรงงานปัจจุบัน	429,001 คน
- กำลังแรงงานที่อยู่รอฤดูกาล	1,543 คน
กำลังแรงงานปัจจุบัน 429,001 คน แยกเป็น	
- ผู้มีงานทำ	413,185 คน
- ผู้ไม่มีงานทำ	15,816 คน
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 198,148 คน แยกเป็น	
- ทำงานบ้าน	57,550 คน
- เรียนหนังสือ	61,616 คน
- อื่น ๆ	78,982 คน

5.3) การจ้างงาน การจ้างจดทะเบียนและจ้างเลิกของประกอบกิจการ ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 1-7 การจดทะเบียน และยกเลิกโรงงานในจังหวัดลำปาง

รายการ	จำนวน			
	ปี 2549		ปี 2550	
	สถานประกอบ การ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สถานประกอบ การ (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
- รับแจ้งการจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรม	73	694	58	525
- รับแจ้งการเลิกประกอบกิจการของโรงงานอุตสาหกรรม	68	919	60	643

5.4) การจ้างแรงงานในต่างประเทศ ผู้ใช้แรงงานจากจังหวัดลำปาง นิยมเดินทางไปทำงานต่างประเทศ ในอัตราค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือ ดังนี้

ตารางที่ 1-8 การจ้างแรงงานจังหวัดลำปาง ระหว่างปี 2545 - 2550

ปีพุทธศักราช	จำนวน (คน)
2545	5,168
2546	5,189
2547	5,176
2548	5,103
2549	6,829
2550	3,683

6). การอุตสาหกรรม การอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ประกอบกับมีปัจจัยความพร้อมในด้านอื่น ๆ จึงทำให้แนวโน้มของอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปางขยายตัวขึ้น โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมเปรียบเทียบการเพิ่มขึ้นดังนี้

ตารางที่ 1-9 จำนวนโรงงาน เงินลงทุน และการจ้างงานระหว่างปี 2545 - 2550

ปี พ.ศ.	จำนวน		
	โรงงานอุตสาหกรรม (แห่ง)	เงินลงทุน (บาท)	การจ้างงาน (คน)
2545	1,375	54,090,707,696	25,135
2546	1,465	54,563,968,368	26,467
2547	1,547	55,220,050,337	28,179
2548	1,626	56,581,193,888	30,525
2549	1,652	56,850,261,888	30,328
2550	1,658	57,531,993,054	27,761

ตารางที่ 1-10 ลักษณะการประกอบอุตสาหกรรมของจังหวัดลำปาง

ที่	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน (แห่ง)	เงินทุน (บาท)	คนงาน (คน)	กำลังผลิต (แรงแม)
1	อุตสาหกรรมเกษตร	762	741,744,269	1,746	19,906.45
2	อุตสาหกรรมอาหาร	73	2,684,697,638	3,140	92,176.44
3	อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม	5	266,916,371	336	3,220.05
4	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	4	48,783,000	35	540.50
5	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	4	125,600,000	162	382.27
6	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	3	80,000,000	250	4,628.19
7	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	148	1,012,340,762	3,530	27,059.51
8	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	110	427,747,333	2,942	9,867.54
9	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	11	88,105,000	207	1,300.10
10	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	9	13,274,500	66	119.11
11	อุตสาหกรรมเคมี	9	111,915,000	117	1,709.77
12	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	7	153,050,000	99	2,568.52
13	อุตสาหกรรมยาง	3	4,098,500	7	22.46
14	อุตสาหกรรมพลาสติก	5	14,300,000	45	547.96
15	อุตสาหกรรมอลูมิเนียม	266	8,179,140,952	9,993	413,777.03
16	อุตสาหกรรมโลหะ	2	2,520,000	16	325.91
17	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	43	118,220,400	383	4,166.44
18	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	17	82,413,000	210	1,874.86
19	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	5	21,442,000	56	675.73
20	อุตสาหกรรมขนส่ง	85	1,108,340,169	866	4,159.29
21	อุตสาหกรรมอื่น ๆ	87	42,247,344,151	3,555	16,285,858.56
	รวม	1,658	57,531,993,045	27,761	16,874,886.69

(ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง)

7). การเกษตร ประชากรจังหวัดลำปางส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยมี
 ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตร จำนวน 143,648 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.93 จากจำนวน
 ครัวเรือนทั้งจังหวัด 271,374 ครัวเรือน ซึ่งจำแนกเป็นแต่ละอำเภอ ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1-11 ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนเกษตรกรจำแนกเป็นอำเภอ

อำเภอ	จำนวน	
	ครัวเรือน	ครัวเรือนเกษตรกร
- เมืองลำปาง	52,980	31,366
- แจ้ห่ม	10,682	9,292
- ห้างฉัตร	15,551	10,767
- เกาะคา	61,326	12,825
- แม่พริก	3,524	3,524
- แม่ทะ	17,508	14,573
- งาว	13,210	10,964
- สบปราบ	28,581	5,767
- เติน	17,727	11,517
- วังเหนือ	21,271	11,088
- เสริมงาม	7,603	6,439
- แม่เมะ	12,135	6,653
- เมืองปาน	9,276	8,873
รวม	271,374	143,648

จังหวัดลำปางมีเนื้อที่ประมาณ 12,533.961 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,833.72 ล้านไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 985,650.13 ไร่ หรือร้อยละ 12.04 ของเนื้อที่จังหวัด แยกเป็นพื้นที่ทำการเกษตรที่สำคัญดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1-12 การใช้พื้นที่เพื่อการเกษตร

พื้นที่เพื่อการเกษตร	จำนวน (ไร่)
- พื้นที่เพาะปลูก	979,002.75
▪ นา	546,739.25
▪ พืชไร่	251,847.00
▪ ไม้ผล	140,999.50
▪ พืชผัก	37,080.00
▪ ไม้ดอกไม้ประดับ	2,337.00
- พื้นที่ปศุสัตว์ (ปลูกหญ้า/พืชอาหารสัตว์)	2,510.00
- พื้นที่ประมง	4,137.38

พืชเศรษฐกิจ ที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน กระเทียม ถั่วลิสง สับปะรด ลำไย ถั่วงอก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หอมแดง และตะขู ทำให้เกิดเป็นผลผลิตที่มีมูลค่าต่าง ๆ ดังตาราง

ตารางที่ 1-13 ผลผลิตและมูลค่าพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง

ชนิด	ปี 2547		
	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต/ไร่ (ก.ก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)
- ข้าวเจ้านาปี	23,398	521	12,190
- ข้าวเหนียนาปี	454,448	530	240,857
- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	90,784	623	56,558
- สับปะรด	19,621	3,634	71,557
- อ้อยโรงงาน	20,647	7,590	156,710
- ถั่วงอก	7,062	239	1,687
- ถั่วลิสง	24,203	271	6,559
- กระเทียม	8,316	1,250	10,395
- ลำไย	28,246	369	10,422

ด้านการปลูสดั้ว สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดลำปาง ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ ไก่ สุกร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเสริมจากอาชีพการเพาะปลูก โดยมีปริมาณการเลี้ยง ดังนี้

ตารางที่ 1-14 ประเภทสัตว์เศรษฐกิจ

ประเภทสัตว์เศรษฐกิจ	ปี 2548 (ตัว)	ปี 2549 (ตัว)
- โคเนื้อ	187,614	205,928
- กระบือ	23,084	11,829
- ไก่	760,726	975,486
- สุกร	47,821	44,930

ด้านการประมง ปี 2549 จังหวัดลำปางมีผลผลิตจากการประกอบอาชีพเลี้ยง และจากแหล่งน้ำธรรมชาติรวมทั้งสิ้น 4,077,526 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 154,738,457 บาท พื้นที่ทำการประมงทั้งสิ้น 8,550.86 ไร่

8) ด้านสหกรณ์

จังหวัดลำปาง มีสหกรณ์ทั้งหมด 76 สหกรณ์ มีสมาชิก 131,393 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1-15 ประเภท และจำนวนสหกรณ์ในจังหวัดลำปาง

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (สหกรณ์)	จำนวนสมาชิก (คน)
1. สหกรณ์การเกษตร	36	
- ชุมชุมสหกรณ์	1	
- สหกรณ์การเกษตร	35	95,236
2. สหกรณ์นิคม	1	2,634
3. สหกรณ์ร้านค้า	2	6,085
4. สหกรณ์ออมทรัพย์	30	25,083
5. สหกรณ์บริการ	7	2,355
6. สหกรณ์ประมง	-	-
รวม	76	131,393

ข้อมูลด้านกลุ่มเกษตรกร จังหวัดลำปาง มีกลุ่มเกษตรกร จำนวน 88 กลุ่ม แยกรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 1-16 จำนวนกลุ่มการเกษตรจำแนกตามอำเภอในจังหวัดลำปาง

อำเภอ	จำนวนทั้งหมด	กลุ่มทำนา	กลุ่มทำไร่	กลุ่มทำสวน	กลุ่มเลี้ยงสัตว์
1. เมืองลำปาง	12	8	-	2	2
2. ห้างฉัตร	10	4	1	-	5
3. เกาะกา	17	7	2	5	3
4. สบปราบ	5	2	3	-	-
5. เสรimbang	6	4	2	-	-
6. เถิน	5	2	2	1	-
7. แม่พริก	2	-	2	-	-
8. แม่ทะ	6	2	4	-	-
9. แม่เมะ	6	4	-	1	1
10. จาว	7	3	2	2	-
11. วังเหนือ	4	2	2	-	-
12. แจ่ม	6	1	3	1	1
13. เมืองปาน	2	1	1	-	-
รวม	88	40	24	12	12

9). การท่องเที่ยว

9.1) ศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและกิจการงานประเพณี โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะบริการให้นักท่องเที่ยวมากมาย ดังนี้

ตารางที่ 1-17 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง

ศักยภาพ	
- ด้านการคมนาคม	- สามารถเดินทางได้ทั้งทางเครื่องบิน รถไฟและทางรถยนต์ โดยเฉพาะเส้นทางรถยนต์ สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้ทุกจังหวัด
- ด้านที่พัก	- มีที่พักรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ ทั้งโรงแรม เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท และ โฮมสเตย์
- ด้านบริการนำเที่ยว	

ศักยภาพ	
- ด้านร้านอาหาร - ด้านข้อมูลข่าวสาร	- มีบริษัทนำเที่ยวให้บริการนักท่องเที่ยว พร้อมมัคคุเทศก์ - มีร้านอาหารที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ทั้งอาหารพื้นบ้านและอาหารทั่ว ๆ ไป จัดไว้บริการให้นักท่องเที่ยวเลือกชิมมากมาย - มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้บริการแก่นักท่องเที่ยว คือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในอาคารศาลากลางจังหวัดหลังเก่า และศูนย์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลนครลำปาง

9.2) แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว		
ทางธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน	ทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม
อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย เขื่อนกิ่วลม อุทยาน แห่งชาติถ้ำผาไท น้ำตก วังแก้ว อ่างเก็บน้ำ วังเหือ อุทยานแห่งชาติ ดอยขุนตาล ภูเขาไฟ สวนป่าทุ่งเกวียน	วัดพระธาตุลำปางหลวง ภาพเขียนสีก่อน ประวัติศาสตร์ประตุมหา วัดม่อนพระยาแช่ วัดพระธาตุเสด็จ วัดศรีรองเมือง วัดเจดีย์ ขาว วัดพระแก้วดอนเต้า วัดพระธาตุ จอมปิง วัดศรีชุม ศาลเจ้าพ่อประตุมหา วัด ป่าฝาง วัดอักษะชัยคีรี ศาลเจ้าพ่อหลัก เมือง วัดถ้ำพระสบาย วัดถ้ำสุขเกษม สวรรค	- ศูนย์ศิลปาชีพแม่ต้า - หมู่บ้านแกะสลัก (บ้านหลุก) - หมู่บ้านทอผ้าพื้นเมือง - หมู่บ้านกระดาดสา - โรงงานอุตสาหกรรมเซรามิก - บ้านเสานัก

9.3) สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ปี 2549

ผู้มาเยือน (Visitor) ที่จังหวัดลำปาง ในปี พ.ศ.2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 557,760 คน แยกเป็น รายได้จากนักท่องเที่ยว รายได้จากนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือนที่จังหวัดลำปาง ในปี 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,933.56 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2548 ร้อยละ 3

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มาเที่ยวที่จังหวัดลำปาง 5 ลำดับแรก มีดังนี้ ฝรั่งเศส เยอรมัน ไต้หวัน เนเธอร์แลนด์ และอังกฤษ

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ วัดพระธาตุลำปางหลวง น้ำตกแจ้ซ้อน และศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

1.2 สถานการณ์ด้านสวัสดิการ และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง

สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง ได้รวบรวมข้อมูลด้านสวัสดิการ และความมั่นคงของมนุษย์ จากหน่วยงานสำคัญด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ และภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดลำปาง ทำให้ได้ทราบสถานการณ์ด้านสวัสดิการ และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง มีดังต่อไปนี้

1). การศึกษา ในปีการศึกษา 2550 จังหวัดลำปางมีจำนวนสถานศึกษารวมทั้งสิ้น 468 แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาของรัฐ 446 แห่ง มีจำนวนครู-อาจารย์ 5,604 คน นักเรียน 84,530 คน อัตราส่วนครู-อาจารย์ : นักเรียน-นักศึกษา 1 : 15 และเป็นโรงเรียนเอกชน 22 แห่ง มีจำนวนครู-อาจารย์ 1,410 คน นักเรียน-นักศึกษา 23,398 คน อัตราส่วนครู-อาจารย์ : นักเรียน-นักศึกษา 1 : 16 ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1-18 จำนวนนักเรียน – นักศึกษาของจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2550

สังกัด	ก่อนประถมฯ (คน)	ประถมศึกษา (คน)	มัธยมศึกษา (คน)	อาชีวศึกษาและ อุดมศึกษา (คน)	รวม (คน)
- สถานศึกษาของรัฐ	9,458	39,177	35,197	698	84,530
- เอกชน	3,790	8,721	6,772	4,115	23,398
รวม	13,248	47,898	41,969	4,813	107,928

2). การศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดลำปางนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 97 รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ตามลำดับจำนวนศาสนสถานในจังหวัดลำปาง มีแสดงในตาราง

ตารางที่ 1-19 จำนวนศาสนสถาน และศาสนิกในศาสนาต่างๆ ของจังหวัดลำปาง

ศาสนา	จำนวนผู้นับถือ ศาสนา (คน)	พระอาราม หลวง (แห่ง)	วัดราษฎร์ (แห่ง)	วัดร้าง (แห่ง)	มัสยิด (แห่ง)	โบสถ์ (แห่ง)	วัดซิก (แห่ง)
- ศาสนาพุทธ	752,541	4	693	101	-	-	-
- ศาสนาอิสลาม	1,200	-	-	-	1	-	-
- ศาสนาคริสต์	14,209	-	-	-	-	81	-
- ศาสนาฮินดู พราหมณ์ และซิก	80	-	-	-	-	-	1

3). การสาธารณสุข ในปี 2550 จังหวัดลำปางมีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ภาคเอกชน และอัตราส่วนบุคลากรทางสาธารณสุขต่อประชากร ดังนี้

สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ

- โรงพยาบาลศูนย์	1 แห่ง 800 เตียง
- โรงพยาบาลชุมชน 60 เตียง	2 แห่ง 120 เตียง
- โรงพยาบาลชุมชน 30 เตียง	10 แห่ง 300 เตียง
- สถานีอนามัย	142 แห่ง
- สถานบริการสาธารณสุขชุมชน	5 แห่ง
- ศูนย์มะเร็งลำปาง	1 แห่ง 200 เตียง
- โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	1 แห่ง 150 เตียง

สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน

- โรงพยาบาล	2 แห่ง 113 เตียง
- สถานพยาบาลเอกชน	176 แห่ง

ส่วนบุคลากรทางสาธารณสุขที่สำคัญ แยกได้ดังนี้

ประเภท	จำนวน (คน)	อัตราต่อประชากร
1. แพทย์	174	1 : 4,435
2. ทันตแพทย์	39	1 : 19,788
3. เกษัชกร	51	1 : 15,132
4. พยาบาล	1,303	1 : 592

ตารางที่ 1-20 สถานะสุขภาพของประชากร

ลำดับ	สถานะสุขภาพ	ปี พ.ศ. 2548	ปี พ.ศ. 2549
		อัตรา	อัตรา
1	อัตราเกิด (ต่อประชากร 1,000 คน)	4.04	7.18
2	อัตราตาย (ต่อประชากร 1,000 คน)	4.29	7.38
3	อัตราเพิ่ม (อัตราเกิด ลบ อัตราตาย หาร สิบ)	-0.03	-0.02
4	อัตรารายการตาย (คูณ 1,000 หาร จำนวนเด็กเกิดมีชีวิต)	6.67	8.27

ตารางที่ 1-21 ขนาดโรงพยาบาล และจำนวนบุคลากรในโรงพยาบาลจังหวัดลำปาง

ลำดับ	โรงพยาบาลรัฐ	ปี พ.ศ. 2549						
		เตียง	แพทย์ (คน)	ทันตแพทย์ (คน)	พยาบาล (คน)	เภสัช กร (คน)	เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข สุข (คน)	เจ้าหน้าที่ อื่นๆ (คน)
1	โรงพยาบาลลำปาง	800	114	11	796	33	0	189
2	โรงพยาบาลแม่เมะ	30	9	2	46	4	0	23
3	โรงพยาบาลเกาะคา	60	7	2	61	4	0	25
4	โรงพยาบาลเสริมงาม	30	5	2	46	3	0	18
5	โรงพยาบาลงาว	30	10	2	48	4	0	20
6	โรงพยาบาลแจ้ห่ม	60	11	3	63	3	0	27
7	โรงพยาบาลวังเหนือ	30	4	2	49	2	0	23
8	โรงพยาบาลเถิน	30	12	3	53	5	0	19
9	โรงพยาบาลแม่พริก	30	3	2	37	3	0	16
10	โรงพยาบาลแม่ทะ	30	5	2	56	5	0	19
11	โรงพยาบาลสบปราบ	30	3	1	36	3	0	18
12	โรงพยาบาลห้างฉัตร	60	3	2	70	4	0	22
13	โรงพยาบาลเมืองปาน	30	3	2	39	3	0	20
	รวม	1,250	189	36	1,400	76	0	439

ตาราง ที่ 1-22 ข้อมูลสิทธิประชากร มกราคม 2549	
ประเภท	จำนวน (คน)
ประกันสุขภาพ (30 บ.)	264,659
ประกันสุขภาพ (ยกเว้นค่าธรรมเนียม)	310,604
รวม	575,263
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	98,084
ประกันสังคม	73,123
ประกันสังคม/ชรก.	1,077
ครูเอกชน	1,207
คนไทยในต่างประเทศ	1,240
ข้าราชการการเมือง	6
คนต่างด้าว	1,281
ทหารผ่านศึก/ชรก.	960
ประกันสังคม/ทหารผ่านศึก	1,011
ประกันสังคม/ทหารผ่านศึก/ชรก.	12
ประกันสังคม/ครูเอกชน	53
ครูเอกชน/ชรก.	446
ประกันสังคม/ครูเอกชน/ชรก.	1
ครูเอกชน/ทหารผ่านศึก	4
ครูเอกชน/ประกันสังคม/ทหารผ่านศึก	1
ครูเอกชน/ทหารผ่านศึก/ชรก.	4
รวม	753,773
จำนวน ปชก.	784,657
ยังไม่มีสิทธิใดๆ	30,814

ประชาชนได้รับสวัสดิการด้านสุขภาพจากนโยบายและการบริการ โดยภาครัฐในลักษณะที่ต่างกัน ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1-23 จำนวนประชาชนในระบบการประกันสุขภาพถ้วนหน้า

อำเภอ	ปี พ.ศ. 2548								
	ประชากร	ระบบประกันสุขภาพ						ยังไม่อยู่ในระบบประกันสุขภาพ	
		ประเภท				รวม	ร้อยละเปรียบเทียบ กับประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละเทียบกับประชากร
		บัตรทอง (คน)	ประกันสังคม (คน)	ข้าราชการ/ พณ. ราชกิจ (คน)	อื่น ๆ (คน)				
เมืองลำปาง	247,013	148,013	33,997	42,892	15,740	240,642	97.42	6,371	2.58
แม่เมาะ	35,220	26,506	5,726	4,553	1,873	38,658	109.76	-3,438	-9.76
เกาะคา	67,031	46,616	9,448	5,262	2,171	63,497	94.73	3,534	5.27
เสริมงาม	39,572	28,934	2,316	967	724	32,941	83.24	6,631	16.76
งาว	61,973	46,971	6,219	3,152	2,455	58,797	94.88	3,176	5.12
แจ้ห่ม	44,215	34,482	4,831	2,779	947	43,039	97.34	1,176	2.66
วังเหนือ	48,176	39,866	3,567	1,417	916	45,766	95	2,410	5
เถิน	78,126	50,332	7,193	3,698	2,000	63,223	80.92	14,903	19.08
แม่พริก	21,840	13,331	2,331	1,024	410	17,096	78.28	4,744	21.72
แม่ทะ	74,128	48,894	9,113	4,021	1,644	63,672	85.89	10,456	14.11
สบปราบ	27,349	24,242	2,498	1,016	666	28,422	103.92	-1,073	-3.92
ห้างฉัตร	54,453	37,056	7,967	4,356	2,330	51,709	94.96	2,744	5.04
เมืองปาน	34,292	29,115	3,743	1,066	708	34,632	100.99	-340	-0.99
รวม	833,388	574,358	98,949	76,203	32,584	782,094		51,294	

4). อาชญากรรม กลุ่มความผิดและสถิติการจับกุม ปี 2549 เปรียบเทียบกับปี 2550

ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1-24 กลุ่มคดีความผิดด้านอาชญากรรมในจังหวัดลำปางพ.ศ.2549-2550

กลุ่มคดีความผิด	ปี พ.ศ.2549			ปี พ.ศ.2550			ร้อยละ จับกุม ปี 2550	เทียบ +เพิ่ม -ลด
	เกิด	จับได้		เกิด	จับได้			
		ราย	คน		ราย	คน		
- คดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ	19	12	18	15	13	16	86.67	- 4
- ความผิดต่อชีวิต ร่างกายและเพศ	81	67	87	82	69	92	84.15	- 12
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	96	59	79	94	70	106	74.47	- 2
- คดีที่น่าสนใจ	40	22	32	65	23	30	35.38	+25
- คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย		499	842		1,040	1,509		+541

5). ยาเสพติด ในปี 2550 จังหวัดลำปาง ได้จับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจับกุม 404 คดี ผู้ต้องหา 470 คน ประเภทยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุดคือ แอมเฟตามีน (ยาบ้า) จับกุมได้ 294 คดี ผู้ต้องหา 393 คน จำนวนของกลาง 103,550.25 เม็ด ตามรายละเอียด ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 1-25 สถิติผลการจับกุมยาเสพติดให้โทษในพื้นที่จังหวัดลำปาง

ประเภทยาเสพติด	จับกุมได้		น้ำหนักของกลาง
	คดี	คน	
- เฮโรอีน	3	7	- 80,140 กรัม
- ฝิ่น	35	27	- 9 กิโลกรัม 101.80 กรัม 9 ห่อ
- กัญชาแห้ง	22	22	- 460.63 กรัม 8 ห่อ 8 ต้น
- พืชกระท่อม	26	27	- 702 ใบ
- แอมเฟตามีน	294	363	- 103,550.25 เม็ด
- สารระเหย	24	24	- 18 กระป๋อง
รวม	404	470	

(ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง)

6) จำนวนกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสจังหวัดลำปาง

สำนักงานพมจ. ลำปาง ทำการสำรวจและจัดเก็บเอง สถานการณ์ทางสังคมเฉพาะกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดลำปางมีดังต่อไปนี้

1. เด็กและเยาวชน จากข้อมูลของจังหวัดลำปาง พบว่ามีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 172,147 คน (ข้อมูลปี 2549) และจากข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 เขต ของจังหวัดลำปาง พบว่ามีเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษา และนิสิต ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ จำนวน 517 แห่ง ในทุกระดับ (ระดับอนุบาล ถึงอุดมศึกษา) มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 166,125 คน ในจำนวนนี้มีเด็กและเยาวชนที่พักอาศัยตามหอพักต่างๆ 384 แห่ง จำนวน 5,282 คน เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก 38 แห่ง จำนวน 1,179 คน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 398 แห่ง จำนวนเด็ก 10,071 คน ผู้ดูแลเด็กเล็ก 6,240 คน

ตารางที่ 1-26 จำนวนผู้ด้อยโอกาสที่เป็นเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง

สรุปข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี*	172,147 คน
2. เด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ตามหอพักต่างๆ	384 แห่ง / 5,282 คน
* หอพักหญิง	207 แห่ง / 3,375 คน
* หอพักชาย	177 แห่ง / 1,907 คน
3. เด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก	38 แห่ง / 1,179 คน
4. เด็กในครอบครัวยากจน ขอรับทุนการศึกษา	41,330 ราย
5. เด็กที่ได้รับทุนการศึกษาลูกผู้มีรายได้น้อย	13,928 ราย
6. เด็กที่ได้รับการศึกษาระดับอนุบาล ถึงอุดมศึกษา*	166,125 ราย
7. เด็กที่ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับ*	193 ราย
8. เด็กกำพร้า	1,895 ราย
9. เด็กถูกทอดทิ้ง	1,093 ราย
9. เด็กถูกทารุณกรรม	76 ราย
10. เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้*	17 ราย
11. เด็กจากสถานพินิจ/ถูกส่งตัวตามคำสั่งศาล*	7 ราย
12. เด็กที่ได้รับการสงเคราะห์ครอบครัว	3,316 ราย
13. เด็กที่ประสบปัญหาทางสังคมอื่น ๆ*	101 ราย

ตารางที่ 1-27 จำนวนเด็กกำพร้าจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม
เกาะคา	159	151	310
เถิน	74	51	125
เมืองปาน	59	54	113
เมืองลำปาง	90	95	185
เสริมงาม	47	29	76
แจ้ห่ม	50	55	105
แม่เมะ	34	27	61
แม่ทะ	138	116	254
แม่พริก	10	17	27
งาว	71	87	158
วังเหนือ	90	82	172
สบปราบ	105	33	138
ห้างฉัตร	84	87	171

ตารางที่ 1-28 จำนวนเด็กที่ถูกทอดทิ้งจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม
เกาะคา	137	134	271
เถิน	49	36	85
เมืองปาน	16	18	34
เมืองลำปาง	27	25	52
เสริมงาม	16	14	30
แจ้ห่ม	28	12	40
แม่เมะ	16	9	25
แม่ทะ	175	161	336
แม่พริก	11	6	17
งาว	29	26	55
วังเหนือ	31	27	58
สบปราบ	15	18	33
ห้างฉัตร	29	28	57

2. **สตรี** กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสตรีนั้น จากข้อมูลของสำนักงาน พมจ.ลำปาง และข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน ฯลฯ พบว่า มีสตรีที่ต้องการรับความช่วยเหลือและเป็นกลุ่มเสี่ยงในด้านต่างๆ เช่น ขาดเงินทุนประกอบอาชีพ สตรีที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เยาวสตรีและสตรีที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาคือเสี่ยงต่อการถูกล่อลวงไปประกอบอาชีพไม่เหมาะสมขบวนการค้ามนุษย์ ฯลฯ

สรุปข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. สตรีที่ถูกระทำรุนแรง	92 ราย
2. สตรีที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์	2,809 ราย
3. สตรีตั้งครรภ์ที่ไม่ได้รับการดูแลก่อนคลอด	12 ราย
4. เยาวสตรีตั้งครรภ์นอกสมรส	35 ราย
5. สตรีที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ	193 ราย
6. สตรีที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง	5,492 ราย
7. สตรีที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น	117 ราย
8. หญิงหม้าย (จากการสำรวจของ อพม. ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2549)	1,587 ราย

3. **ครอบครัวยากจน** ประกอบด้วยประชากรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนที่มาจากทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนในพื้นที่จังหวัดลำปาง มีผู้มาขอจดทะเบียนรวมทุกประเภทปัญหา จำนวนทั้งสิ้น 137,776 คน แยกเป็นชาย 78,215 คน หญิง 59,561 คน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1) จำแนกตามประเภทปัญหาจากมากไปหาน้อย คือ

ตารางที่ 1-29 จำนวนผู้ด้อยโอกาสจำแนกตามสภาพปัญหา

สรุปข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. ปัญหาที่ดินทำกิน	74,857 ราย
2. ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน	74,159 ราย
3. ปัญหาอื่นๆ	35,597 ราย
4. ปัญหาคนจนไม่มีที่อยู่อาศัย	19,183 ราย
5. ปัญหานักเรียน นักศึกษาต้องการทำงาน	4,219 ราย
6. ปัญหาถูกหลอกลวง	1,339 ราย
7. ปัญหาประกอบอาชีพผิดกฎหมาย	219 ราย
8. ปัญหาคนเร่ร่อน	40 ราย
9. ครอบครัวยากจนและครอบครัวผู้มีรายได้น้อยได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือแล้ว	1129 ครอบครัว

4. คนพิการ ปัจจุบันในจังหวัดลำปางมีคนพิการที่มาแสดงตัวและจดทะเบียน จำนวน 10,150 ราย ซึ่งได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาไปแล้วดังนี้คือ

ตารางที่ 1-30 จำนวนคนพิการในจังหวัดลำปาง

สรุปข้อมูลผู้พิการในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. คนพิการที่มาแสดงตัว (จดทะเบียนคนพิการ)	10,150 ราย
2. คนพิการที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่	42 ราย
3. คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	848 ราย
4. คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้เพื่อประกอบอาชีพ	50 ทุน
5. คนพิการที่ได้รับการสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพ	364 ราย
6. คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนเครื่องช่วยความพิการ	137 ราย

5. ผู้ติดเชื้อเอดส์และครอบครัว ในจังหวัดลำปาง มีผู้ติดเชื้อเอดส์และคนในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ จำนวน 11,348 ราย ซึ่งได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาไปแล้วดังนี้คือ

ตารางที่ 1-31 จำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์ในจังหวัดลำปาง

สรุปข้อมูลผู้ติดเชื้อเอดส์ในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. ผู้ติดเชื้อเอดส์	11,348 ราย
2. ผู้ติดเชื้อ ฯ ได้รับเบี้ยยังชีพเอดส์	1,725 ราย
3. ผู้ติดเชื้อเอดส์และเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ได้รับการสงเคราะห์ครอบครัว	3,350 ราย
4. สงเคราะห์เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์	566 ราย

6. ผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง มีผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการคุ้มครองตาม พรบ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (ณ ธันวาคม 2549) จำนวน 103,893 ราย มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุตามอำเภอต่าง ๆ จำนวน 870 ชมรม ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 78,373 ราย

ตารางที่ 1-32 จำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง

สรุปข้อมูลผู้สูงอายุในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. ผู้สูงอายุ (สำนักทะเบียนราษฎร์ : กรมการปกครอง)	103,893 ราย
2. ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่	100 ราย
3. ผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพ	23,057 ราย
4. จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ 13 อำเภอ	870 ชมรม /สมาชิก 78,373 ราย
5. การพัฒนาอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน (อผส.)	240 ราย

7. **กลุ่มชุมชนบนพื้นที่สูง** มีประชากรบนพื้นที่สูงที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา จำนวน 74 หมู่บ้าน/กลุ่มบ้าน 3,489 ครัวเรือน 3,733 ครอบครัว ประชากร 16,417 คน ประกอบด้วย 7 เผ่า คือ อีเก้อ, แม้ว, เย้า, กะเหรี่ยง, มูเซอ, ลีซอ, ขมุ และคนไทยบางส่วน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มชุมชนบนพื้นที่สูง คือ ปัญหาการไม่มีสัญชาติ ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาการเป็นผู้รับจ้างขนยาเสพติด ฯลฯ

ตารางที่ 1-33 จำนวนชนเผ่าในจังหวัดลำปาง

ชนเผ่าในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. อีเก้อ	1,442 ราย
2. แม้ว	1,011 ราย
3. เย้า	4,600 ราย
4. กะเหรี่ยง	4,164 ราย
5. มูเซอ	992 ราย
6. ลีซอ	159 ราย
7. ขมุ	95 ราย
8. คนไทยพื้นราบ	3,606 ราย

8. **กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ** นอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีเป้าหมายอื่นอีกบางส่วนที่สำนักงาน พมจ.ลำปาง ต้องเข้าไปดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ คือ

ตารางที่ 1-34 จำนวนกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ

กลุ่มเป้าหมายอื่นในจังหวัดลำปาง	จำนวน
1. สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์	251 สมาคม/สมาชิก 317,53คน
2. สถานประกอบการ	550 แห่ง
• จัดทะเบียนกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง	364 แห่ง
• ร้านอินเทอร์เน็ต / ร้านเกมส์คอมพิวเตอร์	135 แห่ง
• ร้านอาหารที่จำหน่ายสุรา / ร้านคาราโอเกะ ฯลฯ	278 แห่ง
3. อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ (อพม.)	1,030 คน
4. อพมก.	120 คน
5. อพส.	40 คน
6. องค์กรเครือข่ายต่างๆ	140 เครือข่าย
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล อบจ. อบต.)	104 แห่ง

บทที่ 2

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปางได้จัดให้มีกระบวนการเพื่อกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจากการระดมความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงาน และองค์กรทุกภาคส่วนเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปาง ที่รองรับได้ด้วยแผนการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัด รวมถึงแผนการพัฒนาจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกัน โดยลำดับดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายและแผนการดำเนินงานการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

2.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมของจังหวัดปี 2550 และ 2551

2.1.2 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง

2.1.3 แผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

2.2.1 คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.)

2.2.2 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดทำงาน

2.2.3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

2.2.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัด

2.2.5 คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.)

2.2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม

จังหวัด

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายและแผนการดำเนินงานการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

2.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมของจังหวัดปี 2550 และ 2551

จังหวัดลำปางสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาจังหวัดลำปาง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ/แร่ธาตุที่หลากหลาย 2. ท่าเลที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์เหมาะสม สามารถเชื่อมโยงการขนส่งในกลุ่มภาคเหนือ ตอนบน/ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง 3. มีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษาสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงาน 4. มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการ 5. มีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น ขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมและโบราณสถานที่ยังคงคุณค่า	1. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ ภูเขา ทำให้ขาดพื้นที่ทำกินและข้อจำกัดในการพัฒนา 2. ขาดน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม 3. ช่องว่างการกระจายรายได้ในเขตเมืองและชนบท 4. ขาดแคลนแรงงานที่มีความรู้และทักษะ 5. ฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ กระจุยตัวในเขตชุมชนเมือง 6. ปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตของประชาชน 7. แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและโบราณสถานเริ่มเสื่อมโทรม และการขาดการอนุรักษ์อย่างถูกต้อง 8. ภาคการเกษตรขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไม่ครบวงจร 9. ปัญหาการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม/ปัญหา (Threats)
1. การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้า 2. การสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างในสินค้า 3. การขยายตลาดทางการค้าและการลงทุน 4. การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงภายในจังหวัด/กลุ่มจังหวัดและการบริการสินค้าสุขภาพ 5. โอกาสในการสร้างพันธมิตรในกลุ่มประเทศอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และกลุ่มประเทศเอเชียใต้ (BIMSTEC) 6. รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสังคมและเศรษฐกิจในระดับชุมชน/ครอบครัว	1. การผันผวนของราคาสินค้าและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเริ่มขาดแคลน 3. การเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคอุตสาหกรรมภาคบริการและการเกษตร 4. มีงบประมาณในการพัฒนาจำกัด 5. ภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น 6. ประเทศจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ส่งผลให้สินค้าจากประเทศจีนเข้ามาแข่งขันกับสินค้าภายในประเทศ 7. การตอบรับกระแสบริโภคนิยมและวัฒนธรรมตะวันตกของประชาชน

และนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ (VISION) ของจังหวัดลำปาง คือ

“เราช่วยกันแบ่งปัน นครลำปาง ม่วนจ๋าน ดึงคนอยู่ดึงคนเยือน ”

(ลำปาง นครผาสุกทั้งคนอยู่ ทั้งคนเยือน)

เพื่อนำไปสู่การกำหนดพันธกิจสำหรับการดำเนินงานโดยพัฒนามาจากอักษรย่อคำว่า “LAMPANG” มา
กำหนดเป็นพันธกิจ ดังนี้

L : Lanna to Global Culture	การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนาสู่วัฒนธรรมสากล
A : Accredited system	การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
M : Manpower society	การบริหารจัดการการศึกษาให้เด็ก เยาวชนและประชาชนมีความรู้ ทักษะอาชีพตามมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี
P : Participation & Partnership	การพัฒนาที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและการรวมกลุ่มของ ทุกภาคส่วนในสังคม
A : Attractive City	การพัฒานครลำปางให้เป็นสังคมผาสุก มีความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินทั้งคนอยู่และคนเยือน
N : Northern City Center	การเป็นศูนย์กลางการบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การศึกษา วัฒนธรรม เชรามีค
G : Green Clean & Ceramic	การพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เชรามีค ผลิตภัณฑ์ชุมชน และเกษตรแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงการรักษาสีเขียวตลอด

ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์ (Vision) ดังกล่าว “จังหวัดลำปางจึงได้กำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาจังหวัด
(Goal) ดังนี้

1. การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนาและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ
2. การเสริมสร้างวิถีชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
3. การส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นนครแห่งความผาสุก น่าอยู่น่าเที่ยว สะอาด สวยงาม ปลอดภัยใน
ชีวิตและทรัพย์สิน
4. การส่งเสริมและพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อรักษาสีเขียวตลอดและลดภาวะโลกร้อน
5. การพัฒนาที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวและสังคมมีความผาสุก
6. การบริหารจัดการการศึกษาให้เด็ก เยาวชนและประชาชนมีความรู้ ทักษะอาชีพตามมาตรฐานสากล
7. การพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เชรามีค และผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยคำนึงถึงการรักษาสีเขียวตลอด
8. การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรมแบบยั่งยืน

จากนั้น จังหวัดลำปางจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะสามารถทำให้จังหวัดลำปางประสบความสำเร็จในการพัฒนาภายใต้วิสัยทัศน์ และเป้าหมายดังกล่าวมีจำนวน 8 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	สร้างลำปางเป็นนครวัฒนธรรมล้านนา
ยุทธศาสตร์ที่ 2	สร้างลำปางเป็นนครวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
ยุทธศาสตร์ที่ 3	สร้างลำปางเป็นนครท่องเที่ยว สุข สนุก ปลอดภัยในทุกถิ่นที่
ยุทธศาสตร์ที่ 4	สร้างลำปางเป็นนครการลดภาวะโลกร้อน
ยุทธศาสตร์ที่ 5	สร้างลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมผาสุก
ยุทธศาสตร์ที่ 6	สร้างลำปางเป็นนครภูมิปัญญาการศึกษามาตรฐานสากล
ยุทธศาสตร์ที่ 7	สร้างลำปางเป็นนครเชรามีค และผลิตภัณฑ์ชุมชนชั้นเยี่ยม
ยุทธศาสตร์ที่ 8	สร้างลำปางเป็นนครเกษตรกรรมยั่งยืน

การดำเนินงานพัฒนาจังหวัดลำปางภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดทั้งหมดดังกล่าว จังหวัดลำปางได้มอบหมายให้หน่วยราชการภายในจังหวัดลำปางได้ร่วมเป็นผู้รับผิดชอบตามยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับภารกิจ และเป้าหมายหลักของหน่วยงาน และเพื่อให้การพัฒนาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์จึงได้จัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 2-1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมจังหวัดลำปาง และผู้รับผิดชอบดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่	ประธานคณะทำงาน	จำนวนกรรมการ
1. สร้างลำปางเป็นนครวัฒนธรรมล้านนา	วัฒนธรรมจังหวัด	38
2. สร้างลำปางเป็นนครวิถีชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	พัฒนาการจังหวัด	24
3. สร้างลำปางเป็น นครท่องเที่ยว สุข สนุก ปลอดภัยในทุกถิ่นที่	ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และ นันทนาการ จังหวัด	32
4. สร้างลำปางเป็นนครลดภาวะโลกร้อน	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	28
5. สร้างลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดี และสังคมผาสุก	พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	34
6. สร้างลำปางเป็น นครภูมิปัญญาการศึกษา มาตรฐานสากล	ผู้อำนวยการ สพท.ลำปาง เขต 1	22
7. สร้างลำปางเป็นนครเชรามีค และผลิตภัณฑ์ชุมชนชั้นเยี่ยม	อุตสาหกรรมจังหวัด	20
8. สร้างลำปางเป็นนครเกษตรกรรมยั่งยืน	เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	24

ดังมีรายชื่อกำตั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทำงานในระดับจังหวัดเพื่อการดำเนินงานยุทธศาสตร์ทั้ง 8 ยุทธศาสตร์ ในภาคผนวกที่ 2

จากแนวคิดการพัฒนาดังกล่าวคณะกรรมการได้จัดทำโครงการพัฒนาที่จะพัฒนาให้จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งหวัง โดยแบ่งโครงการพัฒนาตามประเภทผลผลิตที่จะเกิดขึ้นรวมจำนวน 79 โครงการ คิดเป็นงบประมาณรวม 249,346,400 บาท ดังนี้

ตารางที่ 2-2 ผลผลิต และงบประมาณในโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ด้านสังคม จังหวัดลำปาง

ผลผลิต	จำนวนโครงการ	งบประมาณ(บาท)	ร้อยละของงบฯ
1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	53	183,630,400	73.6
2. การพัฒนาด้านสังคม	20	37,338,000	15.0
3. การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	22,200,000	8.9
4. การรักษาความมั่นคงและความสงบ	2	3,000,000	1.2
5. การบริหารจัดการ	2	3,178,000	1.3
รวม	79	249,346,400	100.0

จากตารางที่ 2-2 แสดงให้เห็นว่าจังหวัดลำปางได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นลำดับแรกโดยให้ความสำคัญสูงมากที่จะมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานสูงถึงร้อยละ 73.6 ของงบประมาณทั้งหมด ในขณะที่งบประมาณการพัฒนาสังคมมีมูลค่างบประมาณสูงเป็นลำดับที่สองคือ ร้อยละ 15.0 ของงบประมาณทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดีในช่วงปี 2550 จังหวัดลำปางยังไม่ได้มีการอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินการในยุทธศาสตร์นี้

2.1.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ทำหน้าที่ได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาสังคมภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมทั้งจากยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมตามแนวทางของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นประธานคณะกรรมการของจังหวัดลำปางในการพัฒนาจังหวัดลำปางตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง ในการที่จะสร้างลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดี และสังคมผาสุก

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง ดำเนินการวางแผนแม่บทยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง พ.ศ.2551-2554 ด้วยวิธีการระดมความคิดร่วมกันของหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการเพื่อการพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง ดังนี้

วิสัยทัศน์ (VISION) “นครลำปางมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมผาสุก และเมืองน่าอยู่”

พันธกิจ (MISSION)

1. สร้างโอกาสสำหรับผู้ประสบปัญหาทางสังคมสามารถเข้าถึงบริการสวัสดิการทางสังคม
2. ประชาชนได้รับการปกป้องคุ้มครอง และพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. บูรณาการงานและสานสัมพันธ์ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนของสังคมในการเสริมสร้างสังคมผาสุก

เป้าประสงค์ (GOAL)

1. ประชาชนจังหวัดลำปางมีคุณธรรม จริยธรรม และมีค่านิยมที่ดีทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. ประชาชนจังหวัดลำปางมีสุขภาพดี ภายใต้ระบบบริหารและบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
3. ประชาชนจังหวัดลำปางได้รับการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองทางสังคมและความมั่นคงในชีวิตทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. ประชาชนจังหวัดลำปางทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ชุมชน ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
6. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคมที่มีประสิทธิภาพ
7. หน่วยงานภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการ และการบริหารงานทางด้านสังคมที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศังคม ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่ประชาชน ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่ดี

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุข

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างระบบคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ ตามกลไกการคุ้มครองทางสังคมและความมั่นคงของชีวิต ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานด้านการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองทางสังคม

กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้าง พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสังคมแห่งการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อการพึ่งพาตนเอง ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นเพื่อการพึ่งพาตนเอง

กลยุทธ์ที่ 6 สร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคม ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคม

กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1 แผนงาน คือ แผนงานพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการบริการ

จากกลยุทธ์และแผนงานดังกล่าวนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสังคมจังหวัดลำปางจำนวน 57 โครงการ และคาดว่าจะต้องใช้งบประมาณรวม 371.1 ล้านบาท ดังนี้

กลยุทธ์ที่	จำนวนโครงการ	งบประมาณ(บาท)	ร้อยละของบฯ
1. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่ประชาชน	8	73.4	19.8
2. ส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน	14	184.5	49.7
3. เสริมสร้างระบบคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ ตามกลไกการคุ้มครองทางสังคมและความมั่นคงของชีวิต	22	51.8	14.0
4. เสริมสร้าง พัฒนาศักยภาพคนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	3	23.7	6.4
5. พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นเพื่อการพึ่งพาตนเอง	8	14.9	4.0
6 สร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคม	1	21	5.7
7 ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ	1	1.8	0.5
รวม	57	371.1	100.0

ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดลำปางที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ใดจะได้จัดทำโครงการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์นั้นๆ ไปดำเนินการภายใต้งบประมาณการอุดหนุนจากจังหวัดและต้นสังกัดของตนต่อไป

2.1.3 แผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.1 แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากแผนงานของหน่วยงานภาครัฐที่จัดทำแผนพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการตามภารกิจของตนแล้ว หน่วยงานที่สำคัญที่ได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดลำปาง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดลำปางทั้งหมด 104 แห่ง (องค์กรบริหารส่วนจังหวัดลำปาง เทศบาลนครลำปาง เทศบาลเมืองเขลางค์นคร เทศบาลตำบล 17 แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบล 84 แห่ง) ที่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองต่อแผนการพัฒนาด้านสังคมและการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน ดังนี้

อปท.จังหวัดลำปางได้ดำเนินการเพื่อการพัฒนาสังคมโดยกำหนดให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดทำโครงการและกิจกรรมการพัฒนาสังคม อปท.จังหวัดลำปาง ได้มีการจัดงบประมาณเพื่อดำเนินการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมรวมทั้งหมด 346,176,297 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 37.67 ของงบประมาณทั้งหมดของ อปท.ซึ่งนับว่าเป็นงบประมาณที่จัดสรรได้มากเป็นลำดับที่ 22 ของอปท.ทั่วประเทศ ดังแสดงในตารางในภาคผนวก

การจัดสรรงบประมาณรวมทั้งหมด 346,176,297 บาท ได้ถูกนำมาแบ่งเป็นดำเนินการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม ทั้ง 10 มิติ ในสัดส่วนที่ต่างกัน มิติสวัสดิการที่ได้รับการจัดสรรมากที่สุด คือ มิติครอบครัว (ร้อยละ 53) รองลงมา คือ มิติที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 31) สำหรับมิติการศึกษา สังคม-วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย การมีงานทำและรายได้ และการสนับสนุนทางวัฒนธรรม ได้รับงบประมาณในสัดส่วนที่น้อยกว่าร้อยละ 10 และ มิติที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานน้อยกว่าร้อยละ 1 ได้แก่ ความมั่นคงส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และสิทธิและความเป็นธรรม ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่

ตารางที่ 2-3 งบประมาณด้านการดำเนินการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม

มิติสวัสดิการสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	งบประมาณ	ร้อยละ
1) มิติที่อยู่อาศัย	106,126,622	30.76
2) มิติสุขภาพอนามัย	10,099,366	2.92
3) มิติการศึกษา	20,156,199	5.82
4) มิติการมีงานทำและรายได้	8,613,590	2.59
5) มิติความมั่นคงส่วนบุคคล	1,699,985	0.59
6) มิติครอบครัว	182,402,541	52.79
7) มิติการสนับสนุนทางสังคม	2,077,000	0.60
8) มิติ สังคม – วัฒนธรรม	13,515,894	3.90
9) มิติสิทธิและความเป็นธรรม	142,300	0.04
10) มิติการเมืองและธรรมาภิบาล	1,342,800	0.49
รวม	346,176,297	100

ทั้งนี้ โครงการและกิจกรรมภายใต้การดำเนินงานพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการของ อปท. ในมิติต่างๆ มีดังต่อไปนี้

1)มติที่อยู่อาศัย	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการสร้างที่อยู่อาศัยให้กับ ครอบครัวผู้ยากไร้ในตำบล (คน)	544	537	98.71	6,237,721.92
2.โครงการสนับสนุนการซ่อมแซมและ ปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุ (คน)	201	201	100	1,485,977.09
3.ขยายระบบประปาหมู่บ้าน (ครัวเรือน)	13,497	13,386	99.18	98,402,923.30
รวม				106,126,622.31

มติด้านที่อยู่อาศัย ทั้งในด้านของการสร้าง ซ่อมแซม และการจัดระบบประปาหมู่บ้านให้แก่สมาชิกใน อปท. สามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 98 – 100 โดยใช้งบประมาณทั้งหมดคิดเป็นเงิน 106,126,622.31 บาท

2)มิติสุขภาพอนามัย	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการสนับสนุนในการ จดทะเบียนคนพิการ(คน)	1,311	1,324	100.99	246,000.00
2.โครงการการส่งเสริมการตรวจ สุขภาพผู้สูงอายุ /คนพิการประจำปี (คน)	14,742	14,065	95.41	1,209,820.90
3.กิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (คน)	25,169	24,433	97.08	2,032,650.00
4.โครงการป้องกันโรคและ ระงับโรคติดต่อ (หมู่บ้าน)	1,499	1,289	85.99	4,009,474.90
5.โครงการรณรงค์ป้องกัน การติดเชื้อเอดส์ (หมู่บ้าน)	629	623	99.05	962,250.00
6.โครงการรณรงค์ลด / ละ / เลิก บุหรี่ / สุรา / ยาเสพติด (คน)	15,353	15,223	99.15	1,619,170.00
7.โครงการบำบัดผู้ติดสารเสพติด (คน)	103	103	100	20,000.00
รวม				10,099,365.80

จากตารางการดำเนินงานสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งมีการดำเนินงานใน 7 ลักษณะสำคัญ โดยใช้งบประมาณรวม 10,099,365.80 บาท ทำให้มีผลสำเร็จในการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายมากกว่าร้อยละ 85 โดยเฉพาะโครงการสนับสนุนในการจดทะเบียนคนพิการสามารถดำเนินงานได้มากกว่าเป้าหมายที่กำหนด (ร้อยละ 100.99)

3)มิตติการศึกษา	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1. โครงการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้การสอนให้กับสถานศึกษา/แหล่งเรียนรู้ (คน)	13,817	13,824	100.05	4,134,029.00
2. โครงการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (คน)	2,841	2,826	99.47	12,402,500.00
3. โครงการการสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่เด็ก ขากจน (คน)	1,286	1,282	99.69	1,513,000.00
4. การจัดตั้งห้องสมุดชุมชน / ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ประจำหมู่บ้าน /แหล่งเรียนรู้ (คน)	10,444	10,444	100	1,527,600.00
5.โครงการเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชน(คน)	2,977	2,847	95.63	579,070.00
รวม	31,365	31,223	99.55	20,156,199.00

จากตารางการดำเนินงานสวัสดิการด้านการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานโดย 5 โครงการสำคัญ โดยใช้งบประมาณรวม 20,156,199 บาท ในภาพรวมของโครงการทั้งหมดสามารถดำเนินการให้มีผลสำเร็จในการดำเนินงานได้มากถึงร้อยละ 99.55

4) มิตติการมีงานทำและรายได้	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกร และ ตั้งกิจการสหกรณ์ (คน)	4,746	4,746	100	1,587,000.00
2.โครงการจัดหาตลาด เพื่อจำหน่ายผลิตผล / ผลิตภัณฑ์ของชุมชน (แห่ง)	106	106	100	1,120,000.00
3.โครงการฝึกทักษะอาชีพให้แก่ประชาชน (คน)	6,965	6,859	98.48	2,353,090.00
4.โครงการส่งเสริม / สนับสนุนการทำบัญชีครัวเรือน และการออมเงิน (หมู่บ้าน)	191	191	100	139,300.00
5.โครงการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกองทุน (กองทุน)	84	84	100	3,000,200.00
6.โครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน	259	225	86.87	414,000.00
รวม				8,613,590.00

มิตติการมีงานทำและมีรายได้ ประกอบด้วยโครงการสำคัญ 6 โครงการ ใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น 8,613,590.00 บาท ซึ่งโครงการที่สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาในมิตติการมีงานทำและมีรายได้ เป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่ม การพัฒนาทักษะฝีมือเป็นรายบุคคล ตลอดจนการทำบัญชีครัวเรือน

และกองทุนในการดำเนินงาน และมีผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายร้อยละ 98 – 100 ยกเว้น โครงการจัดสวัสดิการชุมชน สามารถดำเนินการได้เพียงร้อยละ 86.87 เท่านั้น

5) มิติความมั่นคงส่วนบุคคล	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการการรณรงค์ขุดความรุนแรง ต่อเด็ก และ สตรี (หมู่บ้าน)	95	95	100	19,000.00
2.โครงการการรณรงค์ลดอาชญากรรม ในชุมชน (หมู่บ้าน)	85	85	100	310,000.00
3.โครงการการรณรงค์ลดอุบัติเหตุ ในชุมชน (หมู่บ้าน)	516	516	100	511,655.00
4.โครงการการสร้างเครือข่ายดูแล ความปลอดภัยให้ชุมชน (คน)	5,975	5,967	99.87	859,330.00
รวม				1,699,985.00

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า ในการดำเนินงานพัฒนาสังคมโดยมิติความมั่นคงส่วนบุคคล ของอปท.นั้น ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานเป็นเงินจำนวน 1,699,985.00 บาท และสามารถดำเนินการตามโครงการได้สำเร็จทั้งสี่โครงการโดยมีระดับความสำเร็จเป็นร้อยละ 100 ทุกโครงการ

6) มิติครอบครัว	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการรณรงค์ให้วันอาทิตย์ เป็นวันครอบครัว วันผู้สูงอายุ (คน)	6,438	6,438	100	72,000.00
2.โครงการสานสัมพันธ์ครอบครัว (คน)	1,960	1,920	97.96	401,318.00
3.โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน(คน)	3,325	3,042	91.49	146,050.00
4.โครงการอาสาสมัครดูแลผู้พิการ (คน)	1,422	1,375	96.69	5,754,000.00
5.โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (คน)	27,791	24,998	89.95	141,465,622.00
6.โครงการเบี้ยยังชีพผู้พิการ (คน)	6,101	5,510	90.31	30,939,400.00
7.โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน(คน)	13,824	12,924	93.49	1,281,500.00
8.สงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน (คน)	1,258	1,251	99.44	1,524,451.00
9.สงเคราะห์ครอบครัวยากจน (คน)	920	835	90.76	818,200.00
รวม	63,039	58,293	92.47	182,402,541.00

จากตารางแสดงให้เห็นว่าในการดำเนินงานของ อปท.เพื่อการพัฒนาสังคมในมิติครอบครัวนั้นได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานเป็นจำนวนรวม 182,402,541.00 บาท ประกอบด้วยโครงการที่สำคัญ 9 โครงการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัว และสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัว โครงการพัฒนาสังคมในมิติครอบครัวทั้งหมดนี้มีผลงานเฉลี่ยรวมได้ร้อยละ 92.47 ของเป้าหมายที่กำหนด ยกเว้น โครงการณรงค์ให้วันอาทิตย์เป็นวันครอบครัว วันผู้สูงอายุ สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 100

7) มิติการสนับสนุนทางสังคม	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการสนับสนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศูนย์)	162	162	100	765,000.00
2.โครงการสานสัมพันธ์งานเครือข่ายอาสาสมัคร ในท้องถิ่น (เครือข่าย)	37	37	100	300,000.00
3.โครงการคนดีศรีตำบล/เทศบาล (คน)	482	482	100	114,000.00
4.โครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก	684	682	99.71	331,500.00
5.โครงการบูรณาการพื้นที่สร้างสรรค์เด็กและเยาวชน	621	621	100	164,500.00
6.โครงการสนับสนุนบทบาทสภาเด็กและเยาวชน	685	685	100	191.00
รวม				2,077,000.00

จากตารางแสดงให้เห็นว่า อปท. ได้จัดให้มีโครงการเพื่อการพัฒนาสังคมในมิติการสนับสนุนทางสังคมที่เน้นความสำคัญของการส่งเสริมการทำหน้าที่ของบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน และการบริการด้านสวัสดิการโดยศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน และการยกย่องคนดีในท้องถิ่น ด้วยงบประมาณรวมทั้งสิ้น 2,077,000 บาท และปรากฏผลว่า การดำเนินโครงการทั้งหมดประสบความสำเร็จร้อยละ 100

8) มิติ สังคม – วัฒนธรรม	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการจูงลูกจูงหลานไปวัด/โบสถ์/มัสยิด(หมู่บ้าน)	388	375	96.65	36,000.00
2.โครงการอบรม คุณธรรม จริยธรรม แก่เด็กและเยาวชน(หมู่บ้าน)	318	303	95.28	968,790.00
3. โครงการจัดงานประเพณีท้องถิ่น(หมู่บ้าน)	609	603	99.01	7,233,852.00
4. โครงการจัดงานในวันสำคัญทางศาสนา(หมู่บ้าน)	309	309	100	688,452.00
5. การจัดประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในท้องถิ่น (หมู่บ้าน)	392	392	100	963,000.00
6. โครงการสร้างและพัฒนาที่พักผ่อนหย่อนใจ (หมู่บ้าน)	14	14	100	3,625,800.00
รวม	2,030	1,996	98.33	13,515,894.00

จากตารางแสดงให้เห็นว่า อปท.ของจังหวัดลำปางทั้งหมด ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาสังคมในมิติสังคม-วัฒนธรรม รวมทั้งสิ้น 13,515,894.00 บาท ซึ่งสามารถดำเนินโครงการในมิติสังคม-วัฒนธรรมได้ 6 โครงการที่มีความสำเร็จระดับร้อยละ 99 -100 จำนวน 3 โครงการ มีโครงการที่สามารถบรรลุผลงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ร้อยละ 95 และ 96 คือ โครงการจูงลูกจูงหลานไปวัด/โบสถ์/มัสยิด โครงการอบรม คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามลำดับ

9) มิติการสนับสนุนทางสังคม	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1.โครงการให้ความรู้สิทธิผู้สูงอายุ (คน)	3,582	3,592	100.28	121,100.00
2.โครงการให้ความรู้การพิทักษ์คุ้มครองเด็ก (คน)	950	950	100	20,200.00
3.โครงการ ให้ความรู้สิทธิ คน พิการ (คน)	294	294	100	-
4.โครงการให้ความรู้การจัดสวัสดิการสังคม แก่ผู้นำชุมชน (คน)	1,257	1,257	100	1,079,300.00
5.โครงการเปิดคูรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน ที่พึงได้รับตามกฎหมาย (คน)	65,415	65,407	99.99	1,000.00
รวม	71,498	71,500	100	142,300.00

ในมิติการสนับสนุนทางสังคมของ อปท.จังหวัดลำปาง เพื่อการพัฒนาและการจัดสวัสดิการสังคมทั้งหมดคิดเป็นงบประมาณรวมเพียง 142,300.00 บาท ซึ่งเป็นมิติที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่น้อยที่สุดในมิติทั้งหมด เนื่องด้วย โครงการทั้งหมดเป็นโครงการในลักษณะของการจัด

อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกฎหมาย และสิทธิของประชาชนในทุกๆ สถานภาพ คือ เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา และ ผู้พิการ ซึ่งทุกโครงการในมิติการสนับสนุนทางสังคมนี้ สามารถดำเนินการได้ผลร้อยละ 100 มีเพียงโครงการเปิดผู้รับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชนที่พึงได้รับตามกฎหมายที่สามารถดำเนินการได้ร้อยละ 99.99 โดยมีผลงานต่ำกว่าเป้าหมายเพียง 8 คน จากเป้าหมายคนทั้งหมด 65,415 คน

10) มิติการเมืองและธรรมาภิบาล	ผลการดำเนินงานโครงการ			งบประมาณ
	เป้าหมาย	ผลงาน	ผลงาน(%)	
1. โครงการส่งเสริมประชาธิปไตย ในท้องถิ่น(หมู่บ้าน)	450	442	98.22	1,182,800.00
2. โครงการส่งเสริมสตรีให้มีส่วนร่วม ทางการเมือง (หมู่บ้าน)	271	255	94.1	160,000.00
3. โครงการรับเรื่องร้องเรียนความเป็นธรรม จากประชาชน (หมู่บ้าน)	240	240	100	-
รวม	961	937	97.5	1,342,800.00

จากตารางแสดงให้เห็นว่า มิติทางการเมืองและธรรมาภิบาล ของ อปท.จังหวัดลำปาง ทั้งหมด ประกอบด้วย โครงการที่สำคัญ 3 โครงการ ที่ใช้งบประมาณดำเนินการเป็นเงิน 1,342,800.00 บาท และประสบความสำเร็จร้อยละ 100 ในโครงการรับเรื่องร้องเรียนความเป็นธรรมจากประชาชน ซึ่งไม่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานแต่อย่างใด ในขณะที่เดียวกับโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น และโครงการส่งเสริมสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งใช้งบประมาณมากตามลำดับ และก่อให้เกิดผลงานในการจัดอบรมดังกล่าวได้ร้อยละ 98.22 และ 94.1 ตามลำดับ

2.1.3.2 ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของจังหวัดลำปาง เป็นแนวคิดการบริหารจัดการอย่างบูรณาการของผู้ว่าราชการจังหวัดโดยการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารจังหวัดอย่างบูรณาการ (กบจ.) โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของจังหวัดลำปาง คือ “นครลำปางเป็นสังคมแห่งความอยู่ดีมีสุข ” (Lampang Well Being Happiness Society) คือ วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดลำปาง ภายใต้การดำเนินพันธกิจที่ชาวลำปางต้องร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนานครลำปางให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าประสงค์ 4 ประการ คือ

- 1) สร้างสรรค์สังคม และวิถี ชีวิตของชาวนครลำปางให้มีความเข้มแข็งสามารถของตนเองได้อย่างยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) การบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แลสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน
- 3) การคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมล้านนา และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 4) สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ แลผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่นให้มีคุณภาพมาตรฐาน

จังหวัดลำปางได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์เพื่อให้การดำเนินการของทุกภาคส่วนมีความสอดคล้องกัน โดยแบ่งเป็นกรอบยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น ได้แก่

- 1) สร้างการเรียนรู้และความสามารถในการจัดการของชุมชนในทุกด้านควบคู่กับการส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมล้านนา และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2) กำหนดตำแหน่งการพัฒนาอาชีพของชุมชนภายใต้ระบบกลไกการตลาด
- 3) พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน วิสาหกิจชุมชน และท้องถิ่น
- 4) สนับสนุนชุมชนให้มีบทบาทรองรับความอ่อนแอของครอบครัวไทย
- 5) ดูแลความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

โดยชุมชนและหน่วยงานทั้งหมดของจังหวัดลำปางจะได้ร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาไปพร้อมกันตามศักยภาพที่มีอยู่ เพื่อมุ่งหวังให้จังหวัดลำปางได้บรรลุถึงซึ่งวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ข้างต้น ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเกิดความสำเร็จสูงสุด คือ สร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ทำให้ประชาชนมีรายได้พอเพียง มีความเป็นอยู่ที่ดีภายใต้ศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง พร้อมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคนในชุมชน จังหวัดลำปางจึงกำหนดกระบวนการจัดทำแผนชุมชนให้แต่ละชุมชนกำหนดอัตลักษณ์ชุมชน (Positioning) และตำแหน่งการพัฒนาอาชีพของประชาชนในชุมชนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเริ่มต้นจากกระบวนการแผนชุมชนจากเวทีประชาชนเพื่อให้ประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาชุมชนที่สามารถกำหนดขึ้นเป็นตำแหน่งในการพัฒนาอาชีพของชุมชนได้จากการพิจารณาระบบเชิงนิเวศน์ ระบบเกษตร วัฒนธรรม สุขภาพ และงานหัตถกรรมที่มีอยู่ในชุมชน

ความสำเร็จของการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่เศรษฐกิจชุมชนนี้ จะต้องมีการกำหนดแผนงาน กิจกรรม และโครงการที่มีการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถสร้างสินค้าชุมชนที่มีอัตลักษณ์ของชุมชนที่แตกต่างไปจากสินค้าของชุมชนอื่น รวมถึงมาตรฐานสินค้าตามความต้องการของตลาด และมีระบบบริหารจัดการทางการตลาดที่สามารถนำสินค้าเข้าสู่ระบบตลาดสากลที่มีความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับประเทศ หรือต่างประเทศในที่สุด

2.2 กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปางได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม โดยใช้กลไกที่สำคัญคือ คณะกรรมการชุดต่างๆ ที่ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับนโยบาย จนกระทั่งในระดับพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.2.1 คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.)

- 1.) คณะอนุกรรมการจัดทำนโยบาย และแผนการพัฒนาสังคม
- 2.) คณะอนุกรรมการรับรองมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรภาคเอกชนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์
- 3.) คณะอนุกรรมการศึกษาและวิเคราะห์รายงานสถานการณ์ทางสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม

2.2.2 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

2.2.3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

2.2.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัด

2.2.5 คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.)

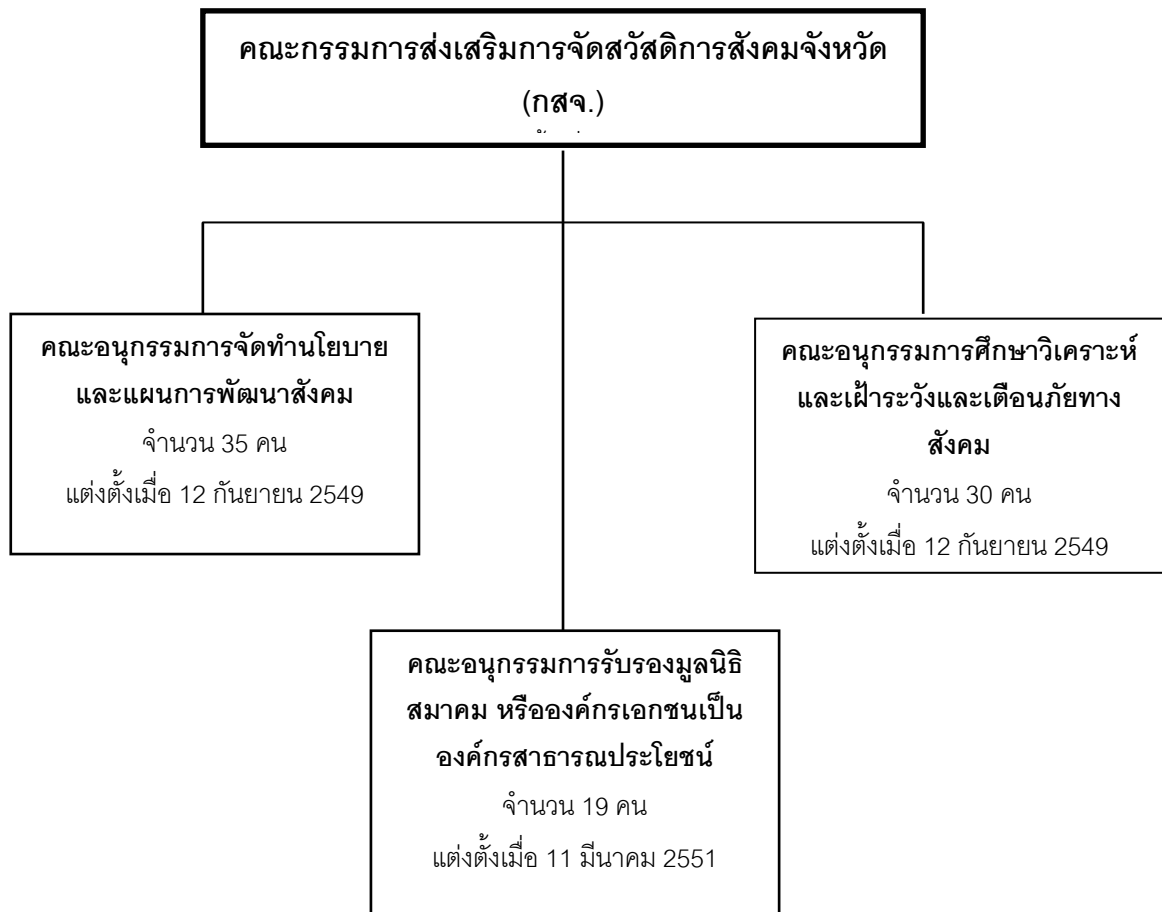
2.2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

คณะกรรมการแต่ละชุดมีโครงสร้างการบริหาร หน้าที่ และการดำเนินงาน ในรอบปีงบประมาณ 2550-2551 ดังต่อไปนี้

2.2.1 คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.) ดังแสดงรายละเอียด

ในภาคผนวกที่ 3 เป็นคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่ง นายอมรทัต นิธิพิศกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ได้ลงนามแต่งตั้ง กสจ. ชุดแรก ตามคำสั่งที่ ลงวันที่ 23 กันยายน 2548 ให้ กสจ. มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัด ทั้งในแง่งานเชิงประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งมอบหมายภารกิจให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น เน้นให้มีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน โดยมอบหมายให้ สนง.พมจ. ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ นอกจากนี้ กสจ. จังหวัดลำปางได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่รองรับการทำงานของ กสจ. อีก 4 ชุด ที่ทำหน้าที่แตกต่างกันดังมีรายละเอียดโครงสร้างการบริหาร หน้าที่ และการดำเนินงานของ กสจ. และคณะอนุกรรมการของกสจ. ในรอบปีงบประมาณ 2550-2551 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2-1 โครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

จากข้อสังเกตของนักวิจัย พบว่า กสจ. ลำปาง ประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ใน พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ ทุกประการ ซึ่งเป็นบุคลากรจำนวนมาก จากทุกภาคส่วน อาทิ ภาครัฐ นักวิชาการ และประชาสังคม ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงานพัฒนาและจัดสวัสดิการสังคมตามนโยบายของรัฐบาล คณะอนุกรรมการทั้งสามชุดดังกล่าวมีหน้าที่ และการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1) คณะอนุกรรมการจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดลำปาง ที่ 2037 / 2549 ตั้ง ณ วันที่ 12 กันยายน 2549 ประกอบด้วยคณะบุคคลจำนวนรวมทั้งสิ้น 19 คน ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวกที่ 4 มีหน้าที่ และผลการดำเนินงาน ดังนี้

หน้าที่

- 1) จัดประชุมเพื่อหามาตรการและแนวทางในการจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม จ.ลำปาง ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
- 2) ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดสวัสดิการสังคม จ.ลำปาง พ.ศ.2550 – 2554
- 3) ศึกษา รวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัด และนำเสนอแผนต่อ กสจ.
- 4) กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ และจัดทำแผนงาน / โครงการ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ จ.ลำปาง
- 5) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ตามแผนแม่บทการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2550 – 2554 เพื่อการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมในพื้นที่ จ.ลำปาง
- 6) บูรณาการ ประสานเชื่อมโยงกับเครือข่าย และกลุ่มยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมของ จ.ลำปาง และกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือ (กลุ่มล้านนา)
- 7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ กสจ. ลำปาง มอบหมาย

ผลการดำเนินงาน

จัดทำร่างแผนพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปางโดยพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2551-2554 นโยบายรัฐบาล ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมจังหวัดลำปาง ทำให้ได้ผลลัพธ์เป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม 4 ปี (พ.ศ.2551-2554) และแผนปฏิบัติการการพัฒนาด้านสังคมและการจัดสวัสดิการ 4 ปี (พ.ศ.2551-2554) และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละมิติการพัฒนาสังคมนำไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาสังคมประจำปีต่อไป

2) คณะอนุกรรมการรับรองมูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรภาคเอกชน เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดลำปาง ที่ 2037 / 2549 ตั้ง ณ วันที่ 12 กันยายน 2549 ประกอบด้วยคณะบุคคลจำนวนรวมทั้งสิ้น 19 คน ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวกที่ 5 มีหน้าที่และผลการดำเนินงาน ดังนี้

หน้าที่

- 1) รับรองมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรภาคเอกชนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์
- 2) การกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรสาธารณประโยชน์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- 3) แต่งตั้งคณะทำงานหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
- 4) รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 5) ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมายจาก กสค.

ผลการดำเนินงาน

ได้ดำเนินการรับรององค์กรสาธารณะประโยชน์แล้วจำนวน 82 องค์กร โดยแบ่งเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ 76 องค์กร และองค์กรสวัสดิการชุมชน 6 องค์กร ดังมีรายละเอียดในภาคผนวกที่ 15

องค์กรสาธารณประโยชน์ที่จดทะเบียนเหล่านี้ได้จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และได้รับการพิจารณาตามงบประมาณ ปี 2550 จำนวน 4 โครงการ และ ปี 2551 มีจำนวนทั้งสิ้น 14 องค์กร ได้รับการอนุมัติจำนวน 18 โครงการ เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ภายหลังจากที่องค์กรสาธารณประโยชน์เหล่านี้ได้รับการยอมรับ เนื่องจากได้ดำเนินการจดทะเบียนกับ สนง.พมจ. ตามที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นช่องทางที่เอื้อประโยชน์ให้กับองค์กรต่างๆ อย่างทั่วถึงและยังช่วยหนุนเสริมงบประมาณจากส่วนกลาง (กระทรวงพม.) เพิ่มอีก 1 ช่องทาง นอกเหนือจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมระดับจังหวัด ที่จะนำไปจัดสวัสดิการในลักษณะที่หลากหลายตามความเหมาะสมของบริบทในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้องค์กรเหล่านี้ได้มีการดำเนินการในระยะเวลาที่ผ่านมา อีกทั้งยังมีใจอาสาสมัครและมีความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติ

3) คณะอนุกรรมการการศึกษาวิเคราะห์รายงานสถานการณ์ทางสังคมและเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดลำปาง ที่ 2038 / 2549 ตั้ง ณ วันที่ 12 กันยายน 2549 ประกอบด้วยคณะบุคคลจำนวนรวมทั้งสิ้น 30 คน ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวกที่ 6 มีหน้าที่ และผลการดำเนินงาน ดังนี้

หน้าที่

1. เป็นกลไกในการกำหนดรูปแบบ แนวทางการดำเนินงาน วิธีการดำเนินงาน วางแผน และปฏิบัติการสร้างและพัฒนาระบบงานการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมในพื้นที่ จ.ลำปาง
2. จัดเก็บ รวบรวม จัดทำ และพัฒนาระบบข้อมูล เพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม ตลอดจนเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล เพื่อการรายงานสถานการณ์ด้านสังคม กำหนดประเด็นปัญหาสังคมในระดับจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเพื่อการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม

ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมการการศึกษาวิเคราะห์รายงานสถานการณ์ทางสังคมและเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมได้จัดให้มีการประชุมร่วมกัน และดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม กำหนดประเด็นปัญหาสังคมที่มีความรุนแรงต้องแก้ไขเร่งด่วน และปัญหาสังคมที่ควรเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมของจังหวัด ได้ใช้งบประมาณไปแล้วประมาณ 20,000.-บาท

การดำเนินงานทางด้านการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน แต่เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาทางสังคมในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรง เพิ่มจำนวนและรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้งานเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมของจังหวัด มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และสามารถดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อการรายงานสถานการณ์ทางสังคม และการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมต่อปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในพื้นที่ จ.ลำปาง และแผนงานด้านการศึกษา วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์ด้านสังคมเข้าในบทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ด้วย เพื่อให้การจัดทำระบบการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม จ.ลำปาง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม สามารถนำผลที่เกิดขึ้นไปใช้ในการปฏิบัติการกิจงานทางด้านการพัฒนาสังคม ตลอดจนเผยแพร่ผลการวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคมไปยังภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง ได้รับการคัดเลือก และแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550 โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม จังหวัดลำปางได้ทำการคัดเลือกคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จากผู้แทนภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ลำปางเป็นเลขานุการ ตามระเบียบการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ทำให้ได้ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ดังนี้

- 1) อนุกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม จำนวน 3 คน ได้แก่ นายอรรถพร วงศ์วิชัย นายศิริยะเกษ สมาน และ พันเอกสันดุสิต ดิบุคคำ
 - 2) อนุกรรมการผู้แทนภาคประชาชนจำนวน 4 คน ได้แก่ นายเผ่าเทพ บำรุงกิจ นายเนตรกองสิน นายสวัสดิ์ ลาดปาละ และนายสามารถ พุทธา
 - 3) อนุกรรมการผู้แทนภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน ได้แก่
 - * ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ นายทักษิณ อัครวิชัย (ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ)
 - * ผู้แทนเทศบาล คือ นายสมพร วัฒนะ (นายกเทศมนตรีตำบลบ่อแฮ้ว อ.เมืองลำปาง)
 - * ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล คือ นายถวิล กุญชร (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม)
 - 4) อนุกรรมการผู้แทนภาครัฐ สนง.พมจ.ลำปาง จำนวน 4 คน ได้แก่ นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัด พัฒนาการจังหวัด แรงงานจังหวัด และผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1
- นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งทีมงานเลขานุการซึ่งเป็นบุคลากรของพมจ.ลำปาง เพิ่มเติมอีก 2 คนคือ นายธนากร ฉัตรภูติ (หัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการ) และนางสาวปราณีตา สุวรรณราช (นักสังคมสงเคราะห์ 4) และในระหว่างการดำเนินงาน พันเอกสันดุสิต ดิบุคคำ (ผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม) ดำรงตำแหน่งประธานคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ ขอลาออก ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบให้ นายสวัสดิ์ ลาดปาละ (ผู้แทนภาคประชาชน) ดำรงตำแหน่งแทน และพิจารณาคัดเลือกผู้แทนภาคประชาสังคม จำนวน 1 คน แทน คือ นายวีรบุรณ วัชรานุกาพ (ผู้จัดการธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาแม่ทะ) ดังมีรายละเอียดสำเนาคำสั่งในภาคผนวกที่ 7

คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้ดำเนินการตามบทบาท ภารกิจ และหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน ระเบียบกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งมีจุดเริ่มต้นการดำเนินงานครั้งแรกในโครงการนำร่อง ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการทำให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จังหวัดลำปาง ได้มีการเรียนรู้ร่วมกับสนง.พมจ.ลำปาง และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดการดำเนินงาน ผลจากการดำเนินงาน และองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ โครงการสวัสดิการสังคมภายใต้หลักการของกองทุนฯ โดยลำดับดังนี้

- 1) การบริหารจัดการงบประมาณกองทุน
- 2) การบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน
- 3) บทเรียน และองค์ความรู้จากการดำเนินงาน
- 4) ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน
- 5) ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานในอนาคต

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1)การบริหารจัดการงบประมาณกองทุนการบริหารจัดการงบประมาณโครงการวิจัย

นำร่องฯ ปีงบประมาณ 2550 ซึ่งจังหวัดลำปางได้รับงบประมาณการทำโครงการนำร่องการจัดสวัสดิการสังคม จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเงินจำนวน 1,000,000.- บาท และงบบริหารจัดการสำหรับคณะกรรมการบริหารฯ เป็นเงินจำนวน 200,000 บาท ซึ่งคณะกรรมการบริหารฯ ได้มีมติให้จัดแบ่งงบประมาณโครงการนำร่องออกเป็น 3 ส่วน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบปฏิบัติของกองทุน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ร้อยละ 25 เป็นงบประมาณเพื่อการดำเนินงานโครงการเชิงประเด็น คิดเป็นเงิน 242,500.-บาท

ส่วนที่ 2 ร้อยละ 75 เป็นงบประมาณเชิงพื้นที่ (727,500.-บาท)

หากคิดในสัดส่วนต่อ 5 พื้นที่จากงบประมาณทั้งหมด = 272,500.-บาท

(ให้แต่ละพื้นที่นำร่องเขียนเสนองบประมาณตามโครงการที่จะใช้จ่ายจริง

โดยไม่จำเป็นต้องตามงบประมาณที่คิดเป็นในสัดส่วนต่อพื้นที่ 272,500.-บาท)

ส่วนที่ 3 ร้อยละ 3 เป็นงบประมาณดำเนินการ คิดเป็นเงิน 30,000.- บาท

(คิดเป็นร้อยละ 3 จากงบประมาณในโครงการนำร่อง 1 ล้านบาท รวมเป็นงบประมาณเพื่อการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารฯ ทั้งสิ้น 230,000 บาท)

คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารกองทุนฯ โดยจัดแบ่งเป็น

1. งบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรม

2. งบประมาณค่าตอบแทนการประชุมแต่ละครั้งต่อคน โดย

ประธาน	ได้รับในอัตราครั้งละ	1,000 บาท
รองประธาน	ได้รับในอัตราครั้งละ	900 บาท
กรรมการ	ได้รับในอัตราครั้งละ	800 บาท

2) การบริหารจัดการเพื่อการดำเนินงาน คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จังหวัดลำปางได้พิจารณาเห็นว่า ในการดำเนินงานโครงการนำร่องจังหวัดลำปาง ตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่จะต้องทำให้โครงการนำร่องประสบความสำเร็จทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จึงได้จัดแบ่งกลุ่มออกทำหน้าที่เฉพาะกิจเป็น 3 คณะ (ดังแสดงสำเนาคำสั่งในภาคผนวกที่ 8) ดังนี้

(1) คณะพิจารณากลับกรอง อนุมัติโครงการ ได้ประชุมร่วมกัน จำนวน 3 ครั้ง โดยเชิญทุกองค์กรที่ส่งข้อเสนอเข้ามารับฟังผลการพิจารณากลับกรอง ประกอบด้วยคณะทำงานจำนวน 3 คน คือ นายทักษิณ อัครวิชัย นายเนตร กองสิน และนายเผ่าเทพ บำรุงกิจ

(2) คณะจัดการความรู้ ทำหน้าที่ในการจัดการความรู้ให้แก่โครงการนำร่องเพื่อสร้างการเรียนรู้จากการได้จัดทำกิจกรรมของตนเอง โดย นายสามารถ พุทธา ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งนายสามารถ พุทธา ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง 5 พื้นที่นำร่อง เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2551 เวลา 9.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานแรงงานจังหวัดลำปาง และคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการจังหวัดลำปางได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การกระจายเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น” เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2551 เวลา 8.30 – 16.00 น. ณ โรงแรมเวียงทอง

(3) คณะติดตามประเมินผล โดย ผศ.อรณพ วงศ์วิชัย และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง แต่ด้วยภารกิจประจำของคณะทำงานนี้มีมาก จึงไม่มีเวลาได้ปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ สำหรับการติดตามพื้นที่นำร่อง 5 พื้นที่ และ 1 ประเด็น เพราะงบประมาณปี 2550 จะครบกำหนดการคืนงบประมาณนำร่องภายในเดือนกันยายน 2551 นี้ ดังนั้นนายสวัสดิ์ ลาดปลาละ (ประธานคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง) ได้หารือร่วมกับคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง ถึงประเด็นดังกล่าว จึงได้มอบหมายให้นายเผ่าเทพ บำรุงกิจ และนายเนตร กองสิน ปฏิบัติหน้าที่แทน

นอกเหนือจากการดำเนินงานในภารกิจทั้งสามดังกล่าวแล้วคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จังหวัดลำปาง ได้ดำเนินกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้แก่การปฏิบัติงานเพิ่มเติมดังนี้

(1) การเป็นที่เสี่ยงในการเขียนโครงการนำร่องสำหรับการดำเนินงานในกรณีโครงการนำร่องเป็นครั้งแรกเพื่อให้การจัดทำโครงการสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วให้ทันเวลาที่กำหนด คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้จัดให้มีทีมงานเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ที่เสี่ยงในการเขียนโครงการ ทั้งนี้เพราะคณะอนุกรรมการบริหารฯ ได้พิจารณาเห็นว่าถึงแม้ว่าจังหวัดลำปางจะได้คัดเลือกและอนุมัติโครงการเชิงพื้นที่ทั้ง 5 พื้นที่ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2551 แต่เนื่องด้วยการดำเนินงานโครงการเป็นเรื่องใหม่ที่ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

ให้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการก่อนที่จะมีการจัดทำและดำเนินโครงการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จำนวน 5 คน ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการแนะนำดูแลการเขียนโครงการให้แก่โครงการนำร่องแต่ละแห่ง ดังนี้

(1) นายสวัสดิ์	ลาดปลาชะ	(รับผิดชอบเทศบาลตำบลห้วยน้ำคร)
(2) นายชนากร	ฉัตรภูติ	(รับผิดชอบตำบลลือมแรด)
(3) นายศรีษะเกษ	สมาน	(รับผิดชอบ อบต.ทุ่งผึ้ง)
(4) นายทักษิณ	อัศวรัชย์	(รับผิดชอบ อบต.พิชัย)
(5) นายเนตร	กองสิน	(รับผิดชอบ อบต.บ้านขอ)

หมายเหตุ สาเหตุที่พื้นที่นำร่องนำเสนอโครงการล่าช้า เนื่องจากความไม่เข้าใจถึงประเด็นหลักสำคัญของงบประมาณที่จะได้รับจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมนี้เท่าที่ควร เพราะเป็นเรื่องใหม่ ที่ต้องอาศัยเวลาในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในระดับพื้นที่

(2) การประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ร่วมกับ สนง.พมจ.ลำปาง ในฐานะเลขานุการฯ ได้ จัดกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมในหลาย ๆ ครั้งตลอดปีงบประมาณ 2550 ต่อ 2551 เช่น การจัดการสัมมนา เรื่อง “ทิศทางการจัดสวัสดิการในอนาคต และภาพรวมส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ปี พ.ศ.2551” เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2551 ณ โรงแรมทิพย์ช้าง จ.ลำปาง เวลา 8.30 – 12.30 น. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ มาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม การรับรององค์กรภาคประชาชน เป็น องค์กรชุมชน องค์กรสาธารณประโยชน์ได้รับการสนับสนุน จาก กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และชี้แจงหลักเกณฑ์การกำหนดงบประมาณสนับสนุน และรายการที่ให้การสนับสนุน โดยในการประชุมครั้งนี้ ได้เชิญผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 80 องค์กร

3) บทเรียน และองค์ความรู้จากการดำเนินงาน หลังจากการดำเนินงานร่วมกันของ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ นับตั้งแต่การคัดเลือก ติดตาม และส่งเสริมการจัดทำโครงการนำร่อง ตลอดจนการเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมภายใต้การดำเนินการ โดยพมจ.ลำปาง อย่างต่อเนื่อง ทำให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้สร้างองค์ความรู้ และแนวคิดเพื่อการดำเนินงานที่เอื้อต่อการดำเนินงานกองทุนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปางอย่างเป็นระบบ 3 ประการ คือ (1) กรอบการอนุมัติโครงการสวัสดิการสังคม (2) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จังหวัดลำปาง และ (3) สิ่งที่ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานโครงการนำร่อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) **กรอบการอนุมัติโครงการสวัสดิการในจังหวัดลำปาง** จากประสบการณ์การดำเนินโครงการนำร่องทำให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่สำคัญเกี่ยวกับกรอบแนวทางในการอนุมัติโครงการ โดยคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จังหวัดลำปางได้จัดทำกรอบในการพิจารณาอนุมัติโครงการสวัสดิการต่างๆ ดังนี้

ก. ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ลักษณะของงานว่าเป็นงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมหรือไม่ ระบุสาขาสวัสดิการสังคม ระบุกลุ่มเป้าหมายผู้รับสวัสดิการสังคม ลักษณะโครงการเช่น ด้านการจัดกลุ่มเป้าหมายหรือด้านปฏิบัติส่งเสริมสนับสนุน เป็นโครงการใหม่ เป็นโครงการต่อเนื่องหรือขยายผล ขอสันับสนุนงบประมาณทั้งหมด ขอสันสนับสนุนงบประมาณบางส่วน

ข. ข้อมูลส่วนที่เป็นเงื่อนไขของโครงการ คือ ผ่านการประชุมรับฟังความคิดเห็นผ่านมติอนุกรรมการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมทบ (เฉพาะโครงการเชิงพื้นที่) เน้นความเข้มแข็งชุมชน ท้องถิ่น / ประชาสังคม ความคิดริเริ่ม / นวัตกรรม ส่งผลกระทบในภาพรวมของจังหวัด / อบต. เทศบาล และไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมในชุมชน

ค. ข้อมูลส่วนที่มีลักษณะความสอดคล้องกับแผนที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย แผนพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม แผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด และแผนชุมชน

ง. ข้อมูลส่วนที่มีความสอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายรัฐ นโยบาย กสค. ได้แก่ การเสริมสร้างสำนึกและความรับผิดชอบ การคุ้มครองทางสังคม การสร้างความเข้มแข็งของหุ้นส่วนทางสังคม การพัฒนากลไกทางสังคม นโยบาย กสจ.และนโยบายจังหวัด ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ คือ องค์กรสาธารณประโยชน์ที่จะเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือโครงการต้องทำหนังสือแจ้งให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ทราบด้วย และถ้าจะใช้รูปแบบคณะกรรมการเบิกจ่าย 3 ใน 4 ให้ อบต.มีหนังสือแต่งตั้งอย่างชัดเจน

(2) **ยุทธศาสตร์การทำงานคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ** จากการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี ทำให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่จะสามารถเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนจังหวัดลำปางได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จึงได้มีการจัดประชุมเพื่อกำหนดวางแผนงานยุทธศาสตร์การทำงานสำหรับกำหนดกรอบและทิศทางการทำงาน ก่อนที่คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ส่งเสริมฯ ชุดนี้ จะหมดวาระการทำงานในเดือนพฤษภาคม 2552 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- วิสัยทัศน์** ร่วมใจร่วมแรง จัดแจงสวัสดิการ ให้คนลำปางสุขสำราญถ้วนหน้า
- พันธกิจ**
1. เสริมสร้างความสัมพันธ์ของคณะทำงาน
 2. ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดสวัสดิการชุมชนและสวัสดิการสังคมเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาและความต้องการชุมชนท้องถิ่น
 3. พัฒนาศักยภาพระบบการบริหารจัดการองค์กรอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ 3 ประการ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างความสัมพันธ์ของคณะทำงาน ประกอบด้วย การจัดประชุม คณะอนุกรรมการบริหารกองทุน และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กองทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดสวัสดิการชุมชนและสวัสดิการสังคมเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาและความต้องการชุมชนท้องถิ่น ประกอบด้วย การจัดประชุมชี้แจงการกระจายเงินกองทุนฯ ปี 52 โดยเชิญภาคีหลายหน่วยงานมาร่วม จัดอบรมการเขียนโครงการ และพิจารณาคุณลักษณะโครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพระบบการบริหารจัดการองค์กรอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ประชาสัมพันธ์กองทุน พิจารณานุมัติโครงการ ติดตามการเบิกจ่ายเงินโครงการ จัดการความรู้และติดตามประเมินผลโครงการ สรุปและถอดบทเรียน และให้จ้างบุคลากรช่วยปฏิบัติงานอนุกรรมการฯ

(3) สิ่งที่คุณสมบัติการบริหารกองทุนฯ ได้รับจากการดำเนินงานโครงการนำร่อง

คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้มีข้อคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้รับจากการเข้าร่วมเป็นทีมงานคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ครั้งนี้ คือ

(1) การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทำให้กรรมการที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องได้มีความรู้ ได้เกิดการเรียนรู้แก่ตนเอง เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม คือ ได้ทราบประเด็นปัญหา (หน่วยงานของรัฐมองชาวบ้านในลักษณะ “กลุ่มเป้าหมาย”) การเรียนรู้ทำให้ทราบข้อมูลในระดับพื้นที่เชิงลึกอย่างแท้จริงได้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(2) ได้รับความเป็นมิตรทั้งในกลุ่มกรรมการ กรรมการกับบุคลากรสนง.พมจ. ลำปาง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

(3) คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้รับความรู้จากการดำเนินงานกองทุนที่จะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่งานประจำของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยราชการ

(4) จากประสบการณ์การทำงานร่วมกันจากหลายภาคส่วนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ร่วมกันนี้ ช่วยทำให้กรรมการมีการปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ มุมมองต่างๆ ได้ดีมาก

(5) คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้มีโอกาสได้เห็นทิศทางการบูรณาการงานระหว่างสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

4) ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน มีดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมการฯ บางท่าน ติดภารกิจ อันเนื่องจากการมีภารกิจหลายตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งภารกิจส่วนตัวด้วยจึงไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้ หรือมอบหมายให้คนอื่นมาดำเนินงานแทน เช่น ส่งผลให้การเกะติดสถานการณ์ไม่ต่อเนื่อง

(2) คณะทำงานบางทีมไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลา ทำให้การดำเนินงานบางส่วนไม่มีผลการปฏิบัติงาน เช่น ทีมงานประเมินและติดตามงาน

(3) ไม่ใช้งานในลักษณะของหน่วยงานตัวเอง จึงทำให้คณะกรรมการฯ ไม่สนใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546

(4) การทำงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ยังไม่สามารถจัดระเบียบได้เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาของคณะกรรมการ

5) ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานในอนาคต มีดังต่อไปนี้

(1) ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกันเช่น ภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบควรได้ตระหนักว่างานกองทุนบริหารฯ ไม่ใช้งานเฉพาะของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เท่านั้น แต่ต้องเป็นการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เชิงบูรณาการ (งานหน้าห่ม)

(3) ควรมีการปรับคณะทำงานให้ทันต่อความสามารถในการทำงานได้

(4) การบริหารจัดการกองทุนฯ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทั้งในเชิงลึก และเชิงกว้าง โดยการประชาสัมพันธ์ทั้งในมุมกว้าง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของประชาชนในสังคมเกี่ยวกับมิติการจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน และการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในมุมนโยบายให้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการ อาทิ มูลนิธิ สมาคม หน่วยงาน และองค์กรอื่นๆ ที่มีศักยภาพที่จะทำหน้าที่เป็นองค์กร

สาธารณประโยชน์ได้โดยตรง เพื่อให้การพัฒนางานสวัสดิการของประเทศเป็นไปได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นต่อไปตามลำดับ

(5) ควรมีการอบรมการเขียนโครงการให้แก่องค์กรสาธารณประโยชน์ หรือมีการจัดตั้งทีมงานที่ปรึกษาในการพัฒนาโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

(6) ควรมีการพัฒนากระบวนการตรวจสอบระบบบัญชีการใช้จ่ายเงิน และการจัดเก็บหลักฐานด้านการเงิน

(7) ควรมีการพัฒนา และการวางแผนระบบการติดตามงาน เพื่อให้คำแนะนำ และส่งเสริมการดำเนินงานสำหรับองค์กรสาธารณะที่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณ

2.2.3 คณะอนุกรรมการสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง เป็นคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ที่ 57 / 2550 ตั้ง ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2550 ประกอบด้วยคณะบุคคลจำนวนรวมทั้งสิ้น 30 คน ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวกที่ 9 มีหน้าที่ และผลการดำเนินงาน ดังนี้

หน้าที่

- 1) กำหนดแนวทาง แผนงาน ทิศทางการขับเคลื่อนระบบสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดให้เป็นจริง โดยมีเป้าหมายครอบคลุมทุกพื้นที่ตำบลในจังหวัด
- 2) เชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานระบบสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อมโยงกับระบบสวัสดิการที่มีอยู่ในพื้นที่
- 3) หนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ และองค์ความรู้ด้านสวัสดิการระดับชุมชนท้องถิ่นที่หลากหลายร่วมกันในระดับพื้นที่และจังหวัด
- 4) พิจารณากลับกรอง และให้ความเห็นชอบพื้นที่ปฏิบัติการระดับตำบล / เทศบาล / เขต ที่มีการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อรับรองสถานภาพและสนับสนุนงบประมาณที่เกี่ยวข้อง
- 5) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานภาพรวม ตัวชี้วัด และการติดตามประเมินผล เพื่อรายงานต่อ ขบวนการชุมชน หน่วยงานในจังหวัด และคณะกรรมการส่วนกลาง

ผลการดำเนินงาน

ก่อนที่จะมีการขับเคลื่อนการพัฒนาสวัสดิการ โดยภาคประชาชนระดับจังหวัดในรูปของคณะอนุกรรมการสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ที่ได้รับการแต่งตั้งวันที่ 15 ตุลาคม 2550 ดังกล่าว และเมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้ว คณะอนุกรรมการสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยจัดกิจกรรม คือ จัดเวทีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น

ให้แก่อปท. วันที่ 17 ตุลาคม – 19 พฤศจิกายน 2550 และพื้นที่ที่สนใจ จะดำเนินงานจำนวน 59 ตำบล / เทศบาล ครอบคลุมทั้ง 13 อำเภอใน จ.ลำปาง โดยมีกิจกรรม กล่าวคือ (1) จัดทำข้อมูล / วิเคราะห์ข้อมูล ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2550 และ (2) รับรองสถานภาพองค์กร ในวันที่ 2 ธันวาคม 2550

2.2.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัด นับตั้งแต่ รัฐบาล ฯพณฯ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยใช้ยุทธศาสตร์ “อยู่ดีมีสุข” เป็นกรอบ แนวทางการกำหนดนโยบายด้านสังคมของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาในลักษณะเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกัน ยุทธ ศาสตร์สังคมเข้มแข็ง และยุทธศาสตร์สังคมคุณธรรม เพื่อก่อให้เกิด “สังคมเข้มแข็ง คนในชาติอยู่เย็นเป็น สุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐานของคุณธรรม” โดยการส่งเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้มีส่วน ร่วมในการพัฒนาสังคม และส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่น และภาคประชาสังคม ในการดูแล จัดการและช่วยเหลือกันเอง ทั้งนี้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมในระดับประเทศนั้น คณะรัฐมนตรีมีมติ อนุมัติหลักการและสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ผ่าน “กองทุนส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคมแห่งชาติ” โดย “คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ” (กสค.) ซึ่งมี นายกรัฐมนตรี ดำรงตำแหน่งประธาน และมี นายไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. ดำรงตำแหน่งรองประธาน

จังหวัดลำปางได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข โดยการจัดประชุมคณะ บุคคลจำนวนมากที่มาจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550 ซึ่งใน ที่ประชุมได้มีการแต่งตั้ง “คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง” และเพื่อให้การ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปางบังเกิดผลที่เป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปางจึงได้แต่งตั้ง คณะทำงานอีก 10 คณะ ตามลักษณะเนื้องานที่จะต้องปฏิบัติ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. เป็นผู้ลง นามแต่งตั้งในฉบับที่ 1 (คำสั่งกระทรวง พม. ที่ 072 / 2550 สั่ง ณ วันที่ 17 มกราคม 2550) และนายพลเดช ปิ่นประทีป รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง พม. เป็นผู้ลงนามแต่งตั้งในฉบับที่ 2 (เพิ่มเติม) ในคำสั่ง กระทรวง พม. ที่ 147 / 2550 สั่ง ณ วันที่ 14 มีนาคม 2550 ดังนี้

(1) คณะกรรมการที่ปรึกษา	จำนวนกรรมการ	44	คน
(2) คณะทำงานอำนวยการ	จำนวนกรรมการ	33	คน
(3) ฝ่ายระดมทุน	จำนวนกรรมการ	19	คน
(4) ฝ่ายจัดทำระบบข้อมูล	จำนวนกรรมการ	12	คน
(5) ฝ่ายวิจัยและพัฒนา	จำนวนกรรมการ	11	คน
(6) ฝ่ายภาคประชาสังคม	จำนวนกรรมการ	16	คน
(7) ฝ่ายรัฐและ พมจ.ลำปาง	จำนวนกรรมการ	39	คน
(8) ฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนกรรมการ	16	คน
(9) ฝ่ายผลิตสื่อ / เผยแพร่ประชาสัมพันธ์	จำนวนกรรมการ	13	คน
(10) ฝ่ายเลขานุการ	จำนวนกรรมการ	16	คน

ดังมีรายละเอียดสำเนาคำสั่งในภาคผนวกที่ 11 ทั้งนี้คณะทำงาน 10 ชุด มีบทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง ดังแสดงรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 2-2 บทบาทหน้าที่ และผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง

คณะทำงาน	บทบาทหน้าที่	การประชุม	ผลการดำเนินงาน
คณะทำงานอำนวยการ	- อำนวยการให้ชุมชนได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมด้วยยุทธศาสตร์ (สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง สังคมคุณธรรม) - อำนวยการและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน เพื่อให้ชุมชนก้าวไปสู่ความยั่งยืน - อำนวยการและประสานงานให้เกิดการบูรณาการระหว่างภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐ ธุรกิจ และองค์กรพัฒนาเอกชนให้มีส่วนร่วมดำเนินการยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง สังคมคุณธรรม	การประชุมครั้งที่ 1 / 2550 วันที่ 24 เมษายน 2550 เวลา 9.00 – 16.00 น. ห้องผาไท ชั้น 2 โรงแรมทิพย์ช้าง วันที่ 21 กันยายน 2550 เวลา 13.30 – 16.00 น. ห้องประชุม สนง.พมจ. ชั้น 2	เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจแนวนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปางให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปางบังเกิดผลที่เป็นรูปธรรม รับฟังรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง
ฝ่ายระดมทุน	- หาเงินจากท้องถิ่น ภาครัฐ - ระดมเงิน / ทรัพยากร (ทุน) เช่น สิ่งของ แรงงาน วัสดุ เงิน เป็นต้น - จัดระบบการกระจายทุนให้แก่ผู้ร่วมพัฒนาในท้องถิ่น - รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ	วันที่ 30 สิงหาคม 50 เวลา 13.30 – 16.00 น. ณ ห้องลีลาวดี คณะมนุษยศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	วางแนวทางการระดมทุน
ฝ่ายวิจัยและพัฒนา	- ค้นคว้าและทำวิจัย ถอดบทเรียน และถอดประสบการณ์ เพื่อขยายผล - รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ	การประชุมครั้งที่ 1 วันที่ 12 กันยายน 50 เวลา 13.30 – 16.00 น. ห้องลีลาวดี ชั้น 1 คณะมนุษยศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	วางแผนการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 2-3 บทบาทหน้าที่ และผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง (ต่อ)

คณะทำงาน	บทบาทหน้าที่	การประชุม	ผลการดำเนินงาน
ฝ่ายวิจัยและพัฒนา	- ประเมินผลการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ	การประชุมครั้งที่ 2 วันที่ 19 กันยายน 50 เวลา 13.30 – 16.00 น. ห้องประชุม 0725 อาคาร 7 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง นอกจากการประชุมทั้ง 2 ครั้งนี้ จะมีลักษณะการประชุมหารือในรูปแบบ “นอกรอบ” ร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการ	วางแนวทางการวิจัยและพัฒนางานยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง
ฝ่ายจัดทำระบบข้อมูล	- จัดหาข้อมูล - จัดทำระบบข้อมูล - ติดตามและ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ		
ฝ่ายรัฐและกระทรวง พม.	- ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงาน - จัดทำระบบข้อมูล ระบบวิชาการ ระบบสนับสนุน ให้คน องค์กรชุมชนทำงานได้สะดวก - รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ		
ฝ่ายภาคประชาสังคม	- แคนนำในการปฏิบัติงาน ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัด - เป็นวิทยากรกระบวนการ เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็งและสังคมคุณธรรม - จัดเวทีกระบวนการ เก็บข้อมูล - อำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่	มีการประชุมวางแผนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง วันที่ 23 มิถุนายน 51 เวลา 09.00 น. วันที่ 16 กรกฎาคม 51 เวลา 09.00 น. วันที่ 24 กรกฎาคม 51 เวลา 09.00 น. วันที่ 22 สิงหาคม 51 เวลา 09.00 น. ห้องประชุม สนง.พมจ.ชั้น 2	- ทำแผนงานโครงการด้านสวัสดิการสังคม - จัดทำรายละเอียดโครงการเสนอ อปท. บรรจุลงในแผนพัฒนา ดังรายละเอียดในภาคผนวกที่ 19 ได้แก่ 1. โครงการจัดตั้งเครือข่ายผู้สูงอายุ 2. โครงการออมวันละบาทเพื่อสวัสดิการคนพิการจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 2-4 บทบาทหน้าที่ และผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง(ต่อ)

คณะทำงาน	บทบาทหน้าที่	การประชุม	ผลการดำเนินงาน
	- รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ		3. โครงการเสริมสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง 4. โครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง 5. แผนงาน/กิจกรรมด้านคุณภาพชีวิต การจัดตั้งสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จังหวัดลำปาง - ติดตามการบรรจุโครงการลงในแผนพัฒนาฯ ของอปท.
ฝ่ายผลิตสื่อ / เผยแพร่ประชาสัมพันธ์	- คิดและผลิตสื่อประเภทต่างๆ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดให้กลุ่มเป้าหมายเครือข่าย - รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ	มีการประชุมวางแผนและดำเนินการวันที่ 18 สิงหาคม 50 เวลา 09.00 น. วันที่ 26 สิงหาคม 50 เวลา 09.00 น. ณ มูลนิธิชุมชนลำปาง	-หาแนวทางและเนื้อหา รูปแบบ ของสื่อ - จัดทำสื่อหนังสือเรื่อง “นาบอน: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ต้นแบบการระดมทุน” เพื่อกระจายทุนบนหลักการพัฒนาที่พึ่งพาตัวเอง
ฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- ประสานการดำเนินงานในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ประมวลผลประสบการณ์ - วางแผนการขยายผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ		
ฝ่ายเลขานุการ	- เตรียมการประชุม จัดบันทึก ประสานงานทุกคณะทำงานฯ และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการ		

นอกจากนี้ สนง.พมจ.ลำปาง ในฐานะเลขานุการฯ ยังได้กำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อดำเนินการโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย

- (1) การสัมมนาปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานของเทศบาล / องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 206 คน งบประมาณ 17,680 บาท เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2550 ณ ห้องประชุม 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง
- (2) การสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจ และรับทราบแนวทางปฏิบัติงานแก่อาสาพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ระดับอำเภอ / ระดับตำบล จำนวนรวม 113 คน งบประมาณ 65,900 บาท เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2550 ณ ห้องประชุม 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง
- (3) การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง จำนวน 139 คน งบประมาณ 28,250 บาท เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2550 ณ ห้องประชุม 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง
- (4) การพัฒนาและจัดทำโปรแกรมฐานข้อมูลองค์กร / เครือข่ายด้านสังคมในจังหวัดลำปาง ในระบบ web application งบประมาณ 75,000 บาท เมื่อวันที่ 15 – 20 เมษายน 2550
- (5) การจัดเวทีเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมฯ ในระดับอำเภอ กล่าวคือ เป็นการดำเนินการจัดเวทีสาธารณะระดับอำเภอทั้ง 13 อำเภอ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ต่อการจัดสวัสดิการสังคม และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ในการนำระบบสวัสดิการสังคมไปดำเนินการในระดับพื้นที่ตำบล / หมู่บ้าน โดยได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 ซึ่งผู้เข้าร่วมเวทีครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเครือข่ายต่างๆ ในพื้นที่
- (6) สนง.พมจ.ลำปาง ร่วมกับ สภาเครือข่ายองค์กรชุมชน จ.ลำปาง จัดการประชุมสัมมนา เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สวัสดิการชุมชนจังหวัดลำปาง” ในระดับพื้นที่ตำบล / เทศบาล ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2550 โดยมีเป้าหมาย 40 พื้นที่ตำบล / เทศบาล จัด ณ ห้องประชุม ชั้น 3 อาคารร่มไทร ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดลำปาง ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการขั้นตอนของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สวัสดิการชุมชนท้องถิ่น กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และเครือข่ายกองทุนสุขภาพชุมชน การสัมมนาฯ ครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมจำนวนทั้งสิ้น 160 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล / เทศบาล ผู้นำองค์กรชุมชนด้านสวัสดิการ ภาครัฐจากพื้นที่

2.2.5 คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดอย่างบูรณาการ (กบจ.)

จังหวัดลำปางได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจังหวัดอย่างบูรณาการเพื่อขับเคลื่อน “ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข” ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวกที่ 10 ซึ่งยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของจังหวัดลำปาง คือ “นครลำปางเป็นสังคมแห่งความอยู่ดีมีสุข” (Lampang Well Being Happiness Society) ดังมีรายละเอียดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกรอบการทำงานของคณะกรรมการกบจ. ลำปาง ในหัวข้อที่ 2.1.3.2

2.2.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด ซึ่งมีหน่วยงานหลักคือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง และหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อีก 7 แห่ง ที่ได้ดำเนินการโครงการ และกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง (สนง.พมจ.ลำปาง)

สนง.พมจ. ลำปาง เป็นเจ้าภาพหลักยุทธศาสตร์ “สร้างลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดี และสังคมผาสุก” และ พมจ. เป็นประธานคณะอนุกรรมการ หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสังคม ผู้แทนภาคประชาสังคม ภาคประชาชน อปท. เป็นคณะ อนุกรรมการ และมีหัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการเป็นเลขานุการ โดยร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดลำปางประจำปี 2551 – 2554 ซึ่งมีเป้าหมาย และกลยุทธ์สำหรับการดำเนินงานดังต่อไปนี้

เป้าหมาย

1. ประชาชนจังหวัดลำปางมีคุณธรรม จริยธรรมและมีค่านิยมที่ดีทุกกลุ่มเป้าหมาย
2. ประชาชนจังหวัดลำปางมีสุขภาพดี ภายใต้ระบบบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
3. ประชาชนจังหวัดลำปางได้รับการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ ตามกลไกการคุ้มครองทางสังคมและความมั่นคงในชีวิตทุกกลุ่มเป้าหมาย
4. ประชาชนจังหวัดลำปางทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ชุมชน ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
6. มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคมที่มีประสิทธิภาพ
7. หน่วยงานภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการ และการบริการงานทางด้านสังคม ที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่ประชาชน
แผนงาน เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและปลูกฝังค่านิยมที่ดี
2. ส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
แผนงานพัฒนาระบบคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุข
3. เสริมสร้างระบบคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ ตามกลไกการคุ้มครองทางสังคมและความมั่นคงของชีวิต
แผนงานด้านการคุ้มครอง พื้ทักษ์สิทธิ ตามกลไกการคุ้มครองทางสังคม
4. เสริมสร้าง พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสังคมแห่งการเรียนรู้
5. พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพึ่งพาตนเอง
แผนงานพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นเพื่อการพึ่งพาตนเอง
6. สร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคม
แผนงานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคม
7. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ
แผนงานพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และการบริการ

2) หน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดลำปาง ดังมีรายละเอียดบทบาทหน้าที่ ภารกิจ และผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ต่อไปนี้

2.1) **นิคมสร้างตนเองกิ่วลม จังหวัดลำปาง** เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจหลักเป็นผู้ประสานงานและปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม ร่วมกับองค์กรในชุมชนทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และเชื่อมโยงสู่การพัฒนาในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับพื้นที่ขอบเขตการดำเนินงานของเป็นการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย 6 ประเภท ได้แก่ สตรี เด็กและเยาวชน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ครอบครัว ครอบครัวพื้นที่ 2 ตำบล 23 หมู่บ้าน

วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการครอบคลุมพื้นที่โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ภายใต้ระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายพึ่งตนเองได้”

บทบาทหน้าที่ บริหารจัดการระบบข้อมูล กระตุ้นการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตนเองของกลุ่มเป้าหมาย และกำกับดูแลมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม

ภารกิจ

1. ประสานและสนับสนุนการกำหนดมาตรฐาน/รูปแบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของหน่วยงาน หรือขององค์กร รูปแบบที่ดำเนินการสวัสดิการทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. ให้คำแนะนำสนับสนุนและประสานงานเครือข่าย เพื่อให้เกิดระบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชากรเป้าหมายให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
4. จัดทำระบบข้อมูลและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสวัสดิการสังคมในพื้นที่
5. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดการบริการสวัสดิการสังคม
6. ประสานและสนับสนุนการทำงานของ พมจ. ในด้านการพัฒนาสังคมและจัดบริการสวัสดิการสังคม
7. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

เป้าประสงค์ องค์กรชุมชนและเครือข่าย สามารถสร้างสรรค์การพัฒนาสังคม และจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งพาตนเองได้

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมและจัดบริการสวัสดิการสังคมตามความต้องการที่จำเป็นแก่ประชากรเป้าหมาย
2. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายที่มีการทำงานด้านพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม
3. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำรงชีวิตแก่ประชากรเป้าหมาย
4. ส่งเสริมความรู้และพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมาย

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2551 ที่ผ่านมา

1. แผนงานงบประมาณเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม

ดำเนินการ	1 ผลผลิต	2 กิจกรรม	งบประมาณรวม	2,227,848.66.- บาท
ดำเนินการแล้ว			2,226,531.01.- บาท	คิดเป็น 99.94%
ผู้รับผลประโยชน์			2,777 คน/ครอบครัว	
งบประมาณคงเหลือ			1,317.65.- บาท	
2. แผนงานงบประมาณเสริมสร้างโอกาสให้แก่กลุ่มคนพิการและผู้ด้อยโอกาส

ดำเนินการ	1 ผลผลิต	2 กิจกรรม	งบประมาณรวม	540,000 บาท
ดำเนินการแล้ว			539,721.- บาท	คิดเป็น 99.95%
ผู้รับผลประโยชน์			80 คน/ครอบครัว	งบประมาณคงเหลือ 279.- บาท

โดยมีกิจกรรมหลักที่สำคัญ ได้แก่

1. กิจกรรม เสริมสร้างศักยภาพและโอกาสผู้ลงทะเบียนความยากจน โดยการฝึกอบรมวิชาชีพ

1. หลักสูตร “การทำถ่านอัดแท่ง”
2. หลักสูตร “การตัดเย็บหมวกควาย” และหลักสูตร “การตัดเย็บเสื้อผ้า”
3. หลักสูตร “การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพร”
4. หลักสูตร “การทำกรรไกรน้ำพริก”
5. หลักสูตร “การแปรรูปอาหาร ”
6. หลักสูตร “กาไฟลา ”

2. กิจกรรมการฝึกอาชีพและการสร้างทักษะการรวมกลุ่ม

1. หลักสูตร “การทำดอกไม้จันและดอกไม้ประดิษฐ์”
- 2 หลักสูตร “การทำปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด”
3. หลักสูตร “การทำปลาร้าและน้ำปลา”
4. หลักสูตร “การจัดสวนไม้ไผ่”

3. กิจกรรมการซ่อม ปรับปรุงและก่อสร้างสาธารณูปโภค ดังนี้.-

1. เจาะบ่อบาดาล ในพื้นที่โครงการจัดที่ดินให้ผู้ลงทะเบียนยากจน
2. ซ่อมแซมถนนลูกรังสายเมน ระยะทาง 5 กิโลเมตร
3. ซ่อมแซมถนนลูกรังสายซอย ระยะทาง 10 กิโลเมตร

4. กิจกรรมงานทะเบียนที่ดินและเอกสารสิทธิ ได้แก่งานเอกสารสิทธิ ราษฎรยื่นคำร้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ สมาชิกนิคมฯบรรจุใหม่ (น.ค.1) รอ 5 ปี กรมอนุมัติออกน.ค.3 ระวางและรับรองแนวเขตออกโฉนด งานจัดทำสัญญาเช่าที่ดินสงวนนิคม ต่ออายุสัญญาเช่าที่ดินสงวนนิคมฯ งานสำรวจพื้นที่สงวนนิคมฯ ตรวจสอบผู้ถือครองที่ดินสงวนนิคมฯ โดยไม่มีเอกสารสิทธิมีผู้ถือครอง

5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ป่าดอยปึงจัดทำแนวกันไฟในฤดูแล้ง จัดทำฝายชะลอน้ำบริเวณแปลงสาธิตนิคมฯ สนับสนุนกล้าพันธุ์ไม้ให้กลุ่มผู้ลงทะเบียนยากจนที่ได้รับ และการจัดสรรที่ดินนำไปปลูกในพื้นที่จัดสรร จำนวน 400 ต้น

2.2) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นหน่วยงานสังกัดกอง สัมมาอาชีวสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดตั้งขึ้นตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2520 และเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2522 และเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2545 โอนไปสังกัดสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็ก กรม พัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วัตถุประสงค์ของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ

1. เพื่อให้สตรีและเยาวชนสตรีที่ขาดโอกาสด้านการศึกษาและมีฐานะยากจนจะได้มีความรู้ ด้านวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพและมีรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัว
2. เพื่อส่งเสริมให้สตรีและเยาวชนสตรีมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจและปัญญา ดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อป้องกันปัญหาการถูกล่อลวงไปประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมและเสื่อมเสียศีลธรรม
4. เสริมสร้างความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเอง ครอบครัวชุมชน และ ประเทศชาติต่อไป

ภารกิจหลักของศูนย์ฯ

1. การฝึกอบรมวิชาชีพภายในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ
 - 1.1 การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร 6 เดือน และหลักสูตรระยะสั้น 3 เดือน 1 เดือน ใน แผนกต่าง ๆ รวม 14 แผนก ดังนี้ แผนกการช่างประดิษฐ์ แผนกโภชนาการ แผนกบริการโรงแรม แผนก เคหะบริการ แผนกผู้ช่วยงานสำนักงาน แผนกช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ แผนกเสริมสวยสตรี แผนกตัดเย็บ เสื้อผ้าสตรี แผนกตัดผมชาย แผนกเย็บจักรอุตสาหกรรม แผนกทอผ้ากี่กระตุก แผนกทอผ้าเครื่องจักร แผนกตัดเย็บเสื้อผ้าชาย แผนกนวดแผนไทยและอบสมุนไพร การฝึกอบรมวิชาชีพแต่ละแผนกจะเป็นการ ฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงการฝึกปฏิบัติงานทั้งภายนอกสถานที่ หลังจากสำเร็จการ ฝึกอบรมวิชาชีพ ศูนย์ฯจะดำเนินการสอบวัดผลเทียบความรู้ ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนจะได้รับมอบ ประทานนียบัตรของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
 - 1.2 จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร่วมกับศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดลำปาง สาขาการชายและสาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับใบ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งเทียบเท่ากับกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.3 การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยวิธีนอกระบบโรงเรียน โดยผู้รับการฝึกอบรมวิชาชีพจะได้ เรียนสายสามัญกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งได้เปิดสอนภายในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ภาคเหนือ
 - 1.4 การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ นอกจากการฝึกอบรม วิชาชีพแล้ว ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ ยังเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้รับการ

ฝึกอบรมวิชาชีพ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ จัดกิจกรรมวันสำคัญตามประเพณีไทยและประเพณีสากลที่คึกคัก เช่น วันเข้าพรรษา วันปีใหม่ วันลอยกระทง วันเด็ก ฯลฯ จัดทัศนศึกษา จัดการอบรมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้รับการฝึกอบรม โดยการเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยายให้ความรู้ในหัวข้อต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น การวางแผนครอบครัว ความรู้เรื่องการป้องกันโรคเอดส์และยาเสพติด กฎหมายชาวบ้าน และอบรมค่ายพุทธบุตร

1.5 การจัดหางาน ภายหลังจากสำเร็จการฝึกอบรมวิชาชีพแล้ว ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือได้บริการจัดหางานให้ตามความประสงค์ของผู้รับการฝึกอบรมวิชาชีพโดยได้ประสานงานกับสถานประกอบการต่าง ๆ ในการส่งผู้รับการฝึกอบรมเข้าทำงาน โดยได้ผ่านการตรวจสอบ และติดตามผลอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

2 จัดการฝึกอบรมวิชาชีพภายนอกศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือให้กับกลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้านในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดลำปาง และจังหวัดใกล้เคียง โดยเน้นการส่งเสริมการรวมกลุ่มการประกอบอาชีพในพื้นที่ และการใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตในครอบครัว

3. สนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพในพื้นที่

4. การอบรมโครงการให้ความรู้แก่เยาวชนสตรีเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง อบรมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับเด็ก ปัญหาเรื่องแรงงานเด็ก พิษภัยของยาเสพติดภัยต่าง ๆ ของผู้หญิง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โรคเอดส์และโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และปัญหาการค้าประเวณี

2.3) ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง” สังกัดสำนักบริการสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับอนุมัติดำเนินการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2548 แล้วเสร็จวันที่ 14 กรกฎาคม 2549 งบประมาณการก่อสร้าง 48,083,615 บาท และเป็นหน่วยงานที่คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี คัดเลือกเข้าเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ให้ใช้ตราสัญลักษณ์ฯ ไว้บนป้ายชื่อของหน่วยงาน

วิสัยทัศน์ เข้าถึงบริการ ประสานเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายพึ่งตนเอง

พันธกิจหลัก

1. ส่งเสริมสนับสนุนชุมชนเครือข่ายในการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย
2. พัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนด
3. พิทักษ์ คุ้มครองสวัสดิภาพและวิเคราะห์อย่างทั่วถึงเป็นธรรม

รูปแบบศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง ประกอบไปด้วย 6 การกิจ

1. ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศงานสวัสดิการผู้สูงอายุ (Data Center)
2. ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนา (Training Center)

3. ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
4. ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุแบบสถาบัน (Social Well Fare Services for older persons under institutional care center)
5. ศูนย์บริการให้คำแนะนำปรึกษาและส่งต่อ (Counseling Center)
6. ศูนย์การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในชุมชน (Social Well Fare Services for older persons within communities center)

ภารกิจศูนย์ฯ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ งานเชิงรับและงานเชิงรุก

งานเชิงรับ : รับผู้สูงอายุเข้ารับบริการในศูนย์ คุณสมบัติของผู้รับการสงเคราะห์

1. เป็นบุคคลสัญชาติไทย อายุ 60 ปีขึ้นไป
2. ต้องมีความสมัครใจ
3. ต้องไม่อยู่ระหว่างต้องโทษหรือถูกดำเนินคดีอาญา
4. ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง
5. ต้องเป็นผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ มีฐานะยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัย ขาดผู้ดูแลและขาดผู้ให้การช่วยเหลือ หรือไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้อย่างปกติสุข

การรับผู้สูงอายุ ระยะแรกรับส่งต่อจากบ้านธรรมปกรณ์เชียงใหม่ และมีส่งทั้งภายในจังหวัดลำปาง และหน่วยงานพื้นที่เป้าหมาย 7 จังหวัด คือ ลำปาง สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ พิจิตร และอุตรดิตถ์

งานเชิงรุก : งานนวัตกรรมผู้สูงอายุ 6 โครงการ

1. โครงการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุในชุมชน
2. โครงการครอบครัวสัมพันธ์
3. โครงการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุ (ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย / ปรับปรุงสถานที่จัดกิจกรรม)
4. โครงการส่งเสริมค่านิยมการใช้จ่ายเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุ (ลดรายจ่าย) ในชุมชน
5. โครงการส่งเสริมศักยภาพการใช้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ
6. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาสวัสดิการในชุมชน

2.4) ศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 51 จังหวัดลำปาง เป็นหน่วยงานส่วนกลาง สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดตั้งใหม่ โดยปรับบทบาทภารกิจ ขยายขอบเขตการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดลำปาง มาเป็น การพัฒนาสังคมและส่งเสริมการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย 6 ประเภท ได้แก่ สตรี เด็กและเยาวชน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ครอบครัว ครอบครัวพื้นที่ 13 อำเภอ

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการ ครอบคลุมพื้นที่ โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ภายใต้ระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายพึ่งตนเองได้”

บทบาทหน้าที่ บริหารจัดการระบบข้อมูล กระตุ้นการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตนเองของกลุ่มเป้าหมาย และกำกับดูแลมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม

ภารกิจ 1. ประสานและสนับสนุนการกำหนดมาตรฐาน/รูปแบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมของหน่วยงาน หรือขององค์กร รูปแบบที่ดำเนินการสวัสดิการทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน

3. ให้คำแนะนำสนับสนุนและประสานงานเครือข่าย เพื่อให้เกิดระบบการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ประชากรเป้าหมายให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

4. จัดทำระบบข้อมูลและฐานข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสวัสดิการสังคมในพื้นที่

5. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดการบริการสวัสดิการสังคม

6. ประสานและสนับสนุนการทำงานของ พมจ. ในด้านการพัฒนาสังคมและจัดบริการสวัสดิการสังคม

7. ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

เป้าประสงค์ องค์กรชุมชนและเครือข่าย สามารถสร้างสรรค์การพัฒนาสังคม และจัดสวัสดิการสังคม ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพึ่งตนเองได้

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมและจัดบริการสวัสดิการสังคมตามความต้องการที่จำเป็นแก่ประชากรเป้าหมาย

2. ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายที่มีการทำงานด้านพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม

3. ส่งเสริมและพัฒนาสภาพการดำรงชีวิตแก่ประชากรเป้าหมาย

4. ส่งเสริมความรู้และพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมาย

2.5) สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดลำปาง ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 โดยสังกัดสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหายาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อดำเนินการบริการสังคมให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 100 คนในปี 2549 เป็นต้นไป โดยได้เริ่มเปิดทำการให้บริการ วันที่ 1 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2549 มีเด็กจำนวน 23 คน ในการบริหารงานของสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็ก จังหวัดลำปาง

มีโครงสร้างการบริหารงานจากส่วนกลางโดยสังกัดสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นในแต่ ละภูมิภาคของประเทศ เพื่อรองรับเด็กผู้ชายและเด็กหญิงผู้ประสบปัญหา

ภารกิจ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพุทธศักราช 2546

1. รับเด็กที่มีปัญหาที่จำต้องได้รับการฟื้นฟู สมรรถภาพทางด้านร่างกายและจิตใจไว้ปกครองดูแล ตามกฎหมาย
2. รับเด็กที่ประสบภาวะทางสังคม เด็กหญิงอายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ที่พึงได้รับการ สงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพ
3. ให้การบำบัดฟื้นฟูเด็กทางด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ รักษาดูแลพบแพทย์และนักจิตวิทยานัก สังคมสงเคราะห์
4. จัดที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม ของใช้ที่จำเป็นตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงสุขภาพอนามัยและ การพัฒนาการที่สำคัญของเด็ก
5. จัดการศึกษาฝึกอบรมอาชีพ ตามความถนัดและความต้องการของเด็ก จัดกิจกรรมกีฬานันทนาการแก่เด็ก
6. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองเด็กในกรณีที่เด็กจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ บำบัดและฟื้นฟู
7. คืบคลานสู่ครอบครัวที่สมบูรณ์และมีความพร้อม ดำเนินการร่วมกับชุมชนในด้านการป้องกัน เฝ้าระวังปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและคืบคลานสู่สังคม เช่นมีการศึกษาต่อ องค์กรที่ให้การสนับสนุนรับเด็กให้มีความรู้เป็นกำลังของประเทศชาติต่อไป

2.6) บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง” หน่วยงานส่วนกลาง สังกัดกรมพัฒนา สังคมและสวัสดิการ ให้บริการในรูปแบบของบ้านพักฉุกเฉิน สำหรับผู้ประสบปัญหาทางสังคมทั่วไป และ สถานแรกรับเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ด้านการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ โดยมีผู้ประสบปัญหาทางสังคมมาขอรับบริการ เช่น เร่ร่อน / ก้าวร้าว / ถูกทอดทิ้ง ถูกทารุณกรรมทางร่างกาย ถูกทารุณกรรมทางเพศ ผู้ปกครองไม่สามารถ อุปการะเลี้ยงดูได้ บุตรผู้รับการสงเคราะห์ เด็กและสตรีตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ บุตรสตรีตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ พฤติกรรมไม่เหมาะสม ผู้ประสบปัญหาทางสังคมอื่น ๆ

ด้านป้องกันปัญหาเชิงรุกทั้งดำเนิน โครงการ/กิจกรรม ภายใต้ภารกิจและบูรณาการร่วมกับ หน่วยงานอื่น ในพื้นที่จังหวัดลำปาง ดังนี้

1. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากรบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
2. จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์การให้บริการของหน่วยงาน
3. โครงการให้ความรู้แก่เยาวชนสตรีเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง

4. โครงการอบรมวิทยากรเพื่อป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์
5. โครงการเด็กไทย “รู้รักษ์ ห่วงใยตนเอง”
6. โครงการความรักความสัมพันธ์ที่ปลอดภัย
7. โครงการครอบครัวเข้มแข็ง
8. โครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก
10. โครงการประชุมจัดทำยุทธศาสตร์ของหน่วยงานและจัดทำตัวชี้วัดระดับบุคคล ร่วมกับสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดลำปาง
11. โครงการวันเด็กแห่งชาติ
12. โครงการค่ายเสริมสร้างทัศนคติเชิง
13. เวทีนิทรรศการวิชาการวันสถาปนาโรงเรียนกัลยาณวิทย์
14. เวทีสมัชชาครอบครัวแห่งชาติจังหวัดลำปาง
15. เวทีสมัชชาครอบครัวเทศบาลเมืองเขลางค์นคร
16. โครงการครอบครัวบำบัดและครอบครัวสัมพันธ์
17. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว
18. ให้การช่วยเหลือกลุ่มแรงงานที่ถูกหลอกลวงตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2550

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดของทีมวิจัย

ทีมวิจัยในโครงการนำร่อง ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาของจังหวัดลำปางครั้งนี้ มีจำนวน 3 คน ซึ่งนักวิจัยแต่ละคนได้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดอยู่แล้วโดยวิถีชีวิตและวิชาชีพของตน ดังมีรายละเอียดประวัติและผลการทำงานของนักวิจัยในภาคผนวก และเมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นนักวิจัยในโครงการนำร่องนี้ ก็ได้มีโอกาสในการใช้ประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ ขับเคลื่อน และสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมครั้งนี้ในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. นักวิจัยเข้าร่วมเป็นกรรมการในกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับชาติ
2. นักวิจัยเข้าร่วมเป็นกรรมการในกระบวนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดในคณะกรรมการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
3. นักวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จ.ลำปาง
4. นักวิจัยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการพัฒนาสังคมให้แก่บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม
5. นักวิจัยทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน
6. นักวิจัยสร้างความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน

ดังมีรายละเอียดการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานของทีมวิจัยในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง ต่อไปนี้

1. นักวิจัยเข้าร่วมเป็นกรรมการในกระบวนการร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นักวิจัย โดย ดร.ศรีสุกร์ นิลกรรณ ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2551 ดังมีรายละเอียดสำเนาคำสั่งในภาคผนวก ที่ 12

2. นักวิจัยเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการชุดใดชุดหนึ่งของกระบวนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

ในกระบวนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดลำปางประกอบด้วยคณะกรรมการหลายสำคัญหลายชุดตามนโยบายการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมที่มีในจังหวัดลำปาง ดังนี้

1) คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง (กสจ.) นักวิจัยได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในกสจ. และเป็นกรรมการในคณะอนุกรรมการจำนวน 2 ชุด (จากทั้งหมด 3 ชุด) ได้แก่

1.1) คณะอนุกรรมการจัดทำนโยบายและแผนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม

1.2) คณะอนุกรรมการศึกษา วิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ด้านสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม

ดังมีรายละเอียดสำเนาคำสั่งในภาคผนวกที่ 2 และ 4

2) คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมจังหวัดลำปาง ที่ประกอบด้วยฝ่ายต่างๆ จำนวน 10 ฝ่าย นั้น นักวิจัยได้มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในทีมงานที่ได้มีการปฏิบัติงานที่สำคัญหลายประการได้แก่

2.1) ฝ่ายภาคประชาสังคม โดย ดร.ศรีสุกร์ นิลกรรณ ได้ทำหน้าที่เป็นกรรมการ และเลขานุการเพื่อการจัดทำโครงการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อเป็นตัวอย่างและสร้างความตระหนักให้แก่ อปท. ในการจัดทำโครงการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม และยังได้ติดตามประเมินผลการจัดทำโครงการดังกล่าวของ อปท. อีกด้วย

2.2) ฝ่ายผลิตสื่อ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ โดย อ.วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ ได้ทำหน้าที่เป็นกรรมการในฝ่ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งฝ่ายประชาสัมพันธ์ได้ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สังคม ดังแสดงตัวอย่างในภาคผนวกที่ 10

3) คณะอนุกรรมการสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดย อ.วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ ได้ทำหน้าที่เป็นกรรมการ ดังแสดงสำเนาตัวอย่างคำสั่งในภาคผนวกที่ 7

3. นักวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในเวทีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ลำปางและคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

ในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด ซึ่งมีพมจ. ลำปาง เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในตำแหน่งเลขานุการของคณะกรรมการทุกชุดนับตั้งแต่คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาสังคม คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม คณะอนุกรรมการทุกชุด ตลอดจนถึงคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ซึ่ง พมจ.ลำปาง ได้มีความพยายามอย่างเต็มกำลังความสามารถที่จะทำให้บุคคลและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมทั้งที่เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลาง หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ และกระบวนการดำเนินงานหรือการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น พมจ.ลำปาง จึงได้พยายามจัดสร้างเวทีเพื่อการเรียนรู้ความหมาย และการจัดทำโครงการด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมในจังหวัดลำปางอย่างต่อเนื่องในตลอดระยะเวลาปีงบประมาณ 2550 - 2551 ซึ่งในแต่ละเวทีดังกล่าว นักวิจัยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการ

4. นักวิจัยสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการพัฒนาสังคมให้แก่บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม

นักวิจัยในโครงการนำร่องฯ ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย 7 เดือน ระหว่างเดือน มีนาคม – พฤศจิกายน 2550 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มากพอสำหรับการนำเอาข้อความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างการเรียนรู้ในการพัฒนาต่อยอดแนวคิด และกระบวนการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมให้เพิ่มมากขึ้นในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1) นักวิจัยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการนำเอาข้อค้นพบที่ได้รับมาใช้เป็นสื่อเพื่อให้ผู้ปฏิบัติทุกภาคส่วนในกิจกรรมโครงการนำร่องได้ทบทวน และเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เครือข่าย 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำพูน พะเยา และลำปาง คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ตลอดจนโครงการนำร่อง และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง ดังแสดงข้อมูลในภาคผนวกที่ 13 14 และ 20

2) นักวิจัยจัดเปิดโอกาสให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ และโครงการนำร่องเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รูปแบบ ความหมาย และเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดสวัสดิการชุมชน จากทีมวิจัย 4 พื้นที่ และภาพรวมของประเทศ

5. นักวิจัยทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน

นักวิจัยได้นำความรู้จากโครงการวิจัย ไปสื่อสารให้แก่ชุมชนอื่นๆ และให้นักศึกษา โดยกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิบัติการในรายวิชา

6. นักวิจัยเป็นที่ปรึกษาให้แก่โครงการนำร่อง ในกรณีที่นักวิจัยได้ทำหน้าที่ในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ นักวิจัยได้มีการติดตามลงพื้นที่นำร่องเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความก้าวหน้าโครงการนำร่อง ซึ่งได้ประโยชน์ทั้งเป็นการกระตุ้นการดำเนินงานของโครงการนำร่อง และให้คำปรึกษาแก่โครงการนำร่องในกรณีที่พื้นที่ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการดำเนินงาน และ/หรือ ต้องการการพัฒนาแนวคิดการดำเนินงาน

ดังมีรายละเอียดการดำเนินงานของทีมวิจัยร่วมไปกับกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านสังคมและการจัดสวัสดิการตามกลไกดำเนินงานการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมของจังหวัดลำปาง ตามช่วงระยะเวลา ก่อน ระหว่าง และหลังเสร็จสิ้นโครงการนำร่องสวัสดิการสังคม (พ.ศ. 2550-2551) ในตารางที่

วัน/เดือน/ปี	กสจ.	คณะอนุฯ บริหารกองทุนฯ	คณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ	คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	นักวิจัย
23-ก.ย.-48	แต่งตั้งกสจ. 19 คน (ครั้งที่ 1)		คณะทำงานมีการประชุมประจำทุก 3 เดือน		
12-ก.ย.-49	แต่งตั้งคณะอนุฯ จัดทำนโยบายฯ		เริ่มประชุมครั้งแรกในเดือนมกราคม 2550		นักวิจัยร่วมเป็นคณะอนุฯ
	แต่งตั้งคณะอนุฯ วิเคราะห์รายงานฯ				นักวิจัยร่วมเป็นคณะอนุฯ
25-ธ.ค.-49	ประชุม กสจ.				
17-ม.ค.-50				แต่งตั้งคณะทำงาน 10 คณะ	นักวิจัยเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน 2 ชุด
14-มี.ค.-50				แต่งตั้งคณะทำงาน 10 คณะ (เพิ่ม)	
24-เม.ย.-50				แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน	นักวิจัยเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน
24-เม.ย.-50		คัดเลือกคณะอนุฯ และคัดเลือกพื้นที่นำร่อง			
24-เม.ย.-50				ประชุม ครั้งที่ 1 / 2550	
19-ก.ย.-50		พ้นเอกอัครราชทูต ลาออกจากประธานฯ และแต่งตั้งนายสวัสดิ์ เป็นประธานฯ			
15-ต.ค.-50			แต่งตั้งคณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ 40 คน		
14-ก.พ.-51	คณะอนุฯ มูลนิธิฯ รับรอง 11 องค์การ				
19-มี.ค.-50				พมจ.จัดสัมมนาบุคลากรอปท.	นักวิจัยร่วมเป็นวิทยากร
20-มี.ค.-50				พมจ.จัดสัมมนาอพม.113 คน	
21-มี.ค.-50				พมจ.จัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน	นักวิจัยเข้าร่วมการประชุม
30-มี.ค.-50	ประชุม กสจ.				
15 - 20 เม.ย.50				พัฒนาและจัดทำโปรแกรมฐานข้อมูลฯ	นักวิจัยร่วมเป็นวิทยากร
1-พ.ค.-50				เวทีขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ระดับอำเภอ	
28-พ.ค.-50		แต่งตั้งผู้ช่วยเลขฯ เพิ่มเติม (2 คน)			

วัน/เดือน/ปี	กสจ.	คณะอนุฯ บริหารกองทุนฯ	คณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ	คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	นักวิจัย
18-มิ.ย.-50			ประชุมเรื่อง "แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สวัสดิการชุมชน จ.ลำปาง		
26-มิ.ย.-50		จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 5 พื้นที่นำร่อง			
23 - 25 ก.ค. 50		ฝึกอบรม "การระดมทุนเพื่อสังคม" เชียงใหม่			
27-ก.ค.-50		จัดเวทีประชาคมระดับตำบล (ทบ.ห้างฉัตร)			
18-ส.ค.-50				ฝ่ายผลิตสื่อ / เผยแพร่ฯ ประชุม	นักวิจัยเข้าร่วมการประชุม
22-ส.ค.-50		ประชุมเชิงปฏิบัติการ "การจัดระบบสวัสดิการท้องถิ่น"			
26-ส.ค.-50				ฝ่ายผลิตสื่อ / เผยแพร่ฯ ประชุม	นักวิจัยเข้าร่วมการประชุม
30-ส.ค.-50				ฝ่ายระดมทุน ประชุม	
12-ก.ย.-50				ฝ่ายวิจัยฯ ประชุม ครั้งที่ 1	
19-ก.ย.-50				ฝ่ายวิจัยฯ ประชุม ครั้งที่ 2	
21-ก.ย.-50				ฝ่ายอำนวยการ ประชุม	
25 - 27 ก.ย. 50		ศึกษาดูงานการจัดระบบสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ณ จ.กาญจนบุรี และ จ.นครปฐม			
17 ต.ค. - 19 พ.ย. 50			เวทีสร้างความรู้เข้าใจเตรียมความพร้อม การจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นให้อปท.		
31-ต.ค.-50		แต่งตั้งผู้ว่าฯ เป็นที่ปรึกษา และผู้ช่วยเลขฯ (เพิ่ม)			
23-พ.ย.-50					ประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์สร้างการเข้าใจร่วมกับภาคี
30-พ.ย.-50		แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง			
2-ธ.ค.-50			รับรองสถานภาพองค์กรที่สนใจดำเนินงาน จำนวน 59 ตำบล/เทศบาล 13 อำเภอ		
10-ม.ค.-51		คณะอนุฯ ประชุม			ร่วมประชุมกับคณะอนุฯ พิจารณางบประมาณ ปี 50

วัน/เดือน/ปี	กสจ.	คณะอนุฯ บริหารกองทุนฯ	คณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ	คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	นักวิจัย
17-ม.ค.-51		คณะอนุฯ ประชุม ให้พื้นที่นำร่องนำเสนอโครงการ			ร่วมประชุมกับคณะอนุฯ ในฐานะผู้สังเกตการณ์
25-ม.ค.-51		คณะอนุฯ ประชุมต่อเนื่องการอนุมัติโครงการ ปี 50			ร่วมประชุมกับคณะอนุฯ ในฐานะผู้สังเกตการณ์
27 - 28 ก.พ.51					นำเสนอผลการดำเนินงานรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 1 ณ สกว.
11-มี.ค.-51	แต่งตั้งคณะอนุฯ รับรองมูลนิธิฯ (ใหม่)				
14-มี.ค.-51		ประชุมเชิงปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ			ร่วมการประชุมฯ ในฐานะผู้สังเกตการณ์
15-มี.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์นายกอบต.พิชัย ร่วมกับผู้ประสานงานทีมกลาง
15-มี.ค.-51					ลงพื้นที่ทบ.ด.ห้างฉัตร พบกับคณะกรรมการ 3 กองทุน
26-มี.ค.-51		แต่งตั้งคณะทำงาน 3 คณะทำงาน			นำเสนอการรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 1 ให้กับคณะอนุฯ
11-เม.ย.-51		ประชุมการจัดการความรู้ ปีงบประมาณ 50 ณ สนง.แรงงาน จ.ลำปาง			เข้าร่วมการประชุมการติดตามความคืบหน้า โครงการปี 50
28-เม.ย.-51					นักวิจัยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะอนุฯ ยกร่างยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์
1-พ.ค.-51					ประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกับเครือข่ายสภาเด็กฯ
2-พ.ค.-51					ลงพื้นที่เก็บแบบสำรวจฐานข้อมูลการจัดสวัสดิการ
10-พ.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง
12-พ.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการนำร่อง ปี 50 อบต.พิชัย
14-พ.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการนำร่อง ปี 50 เทศบาลตำบลห้างฉัตร
16-พ.ค.-51		ประชุมหารือ เตรียมการจัดเวที วันที่ 13 มิ.ย. 51			นักวิจัยร่วมการประชุม
18-พ.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการนำร่อง ปี 50 เทศบาลตำบลล้อมแรด
20-พ.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการนำร่อง ปี 50 อบต.บ้านขอ

วัน/เดือน/ปี	กสจ.	คณะอนุฯ บริหารกองทุนฯ	คณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ	คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	นักวิจัย
22-พ.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ โครงการนำร่อง ปี 50 อบต.ทุ่งผิง
23-พ.ค.-51					สัมภาษณ์ขอข้อมูลรายละเอียดกับบุคลากรที่รับผิดชอบกองทุนฯ สนง.พมจ.ลำปาง
26-พ.ค.-51					สัมมนา เรื่อง "เรียนรู้ร่วมกันกับการขับเคลื่อนกองทุนฯ"
28-พ.ค.-51	ประชุม กสจ.				
5 - 7 มิ.ย.51					นำเสนอผลการดำเนินงานรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 2 ณ สกว.
13-มิ.ย.-51		ประชุมเชิงปฏิบัติการ "การกระจายเงินกองทุนสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น"			วิทยาการบรรยาย (เช้า) วิทยาการกระบวนการกลุ่ม (บ่าย)
14-มิ.ย.-51					ประชุมเชิงปฏิบัติการ "กองทุนเด็ก" Child Watch
15-มิ.ย.-51					ประชุมประจำเดือนเครือข่ายสถาบันพัฒนาระบบการออมฯ
23-มิ.ย.-51				ฝ่ายภาคประชาสังคม ประชุมวางแผน การปฏิบัติงาน	นักวิจัยเข้าร่วมการประชุม
3-ก.ค.-51	แต่งตั้งกสจ. 15 คน (ครั้งที่ 2)				นักวิจัยเข้าร่วมเป็นกสจ.ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ
3-ก.ค.-51	คณะอนุฯ มูลนิธิฯ รับรอง 5 องค์การ				
16-ก.ค.-51				ฝ่ายภาคประชาสังคม ประชุมจัดทำ โครงการสวัสดิการสังคม	นักวิจัยเข้าร่วมการประชุม
22,24,27 ก.ค. 51		คณะทำงานพิจารณาอนุมัติ กลั่นกรองโครงการ ปี 51			
24-ก.ค.-51				ฝ่ายภาคประชาสังคม ประชุม (ต่อ)	นักวิจัยเข้าร่วมการประชุม
1-ส.ค.-51					สัมภาษณ์ขอข้อมูลรายละเอียดกับบุคลากรที่รับผิดชอบกองทุนฯ สนง.พมจ.ลำปาง
1 - 3 ส.ค.51					ร่วมการประชุมหารือการเคลื่อนงาน ร่วมกับทีมกลาง และนักวิจัย 3 จังหวัด
4-ส.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง

วัน/เดือน/ปี	กสจ.	คณะอนุฯ บริหารกองทุนฯ	คณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ	คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	นักวิจัย
6-ต.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ โครงการนำร่อง ปี 50 อบต.พิชัย
7 - 15 ต.ค.51		คณะอนุฯ ลงพื้นที่ติดตาม เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการนำร่อง			
8-ต.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ โครงการนำร่อง ปี 50 อบต.ทุ่งผิง
10-ต.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ โครงการนำร่อง ปี 50 อบต.บ้านขอ
13-ต.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ โครงการนำร่อง ปี 50 เทศบาลตำบล ห้างฉัตร
15-ต.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบ โครงการนำร่อง ปี 50 เทศบาลตำบล ล้อมแรด
20-ต.ค.-51	คณะอนุฯ มูลนิธิฯ รับรอง 7 องค์กร				
21-ต.ค.-51		ประชุมชี้แจงองค์กรสาธารณประโยชน์ เรื่อง "ทิศทางการจัดสวัสดิการในอนาคตฯ"			ร่วมประชุม ในฐานะผู้สังเกตการณ์
22-ต.ค.-51				ฝ่ายภาคประชาสังคม ลงพื้นที่ติดตาม ผลการดำเนินงาน	นักวิจัยร่วมกับฝ่ายภาคประชาสังคม ลงพื้นที่ติดตาม โครงการ
27-ต.ค.-51		คณะอนุฯ รายงานผลการอนุมัติโครงการ ปี 51 / ถอดบทเรียนโครงการ ปี 50			ร่วมประชุม ในฐานะผู้สังเกตการณ์ และให้ข้อคิดเห็น
1-ก.ย.-51					การประชุมความร่วมมือของหน่วยงานสังกัดกระทรวงพม.
12-ก.ย.-51		ถอดบทเรียนคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ จ.ลำปาง			ร่วมประชุม ในฐานะผู้สังเกตการณ์
14-ก.ย.-51					ลงพื้นที่หาข้อมูล / สัมภาษณ์ Best Practice วัดทุ่งบ่อเป็น ต.ปงยางคก
16-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ พันเอกสันดูยิต (ประธานคณะอนุกรรมการฯ จ. ลำปาง คนที่ 1)
18-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ รองประธานชุมชนกำแพงเมือง ประเด็น "บ้าน มั่นคง"
20-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ประเด็น "บ้านสามขา" ทำข้อมูล Best Practice

วัน/เดือน/ปี	กสจ.	คณะอนุฯ บริหารกองทุนฯ	คณะอนุฯ สวัสดิการชุมชนฯ	คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	นักวิจัย
22-ก.ย.-51					เข้าร่วมการประชุมสังเคราะห์ประเด็น "กองทุนโทรคมนาคมฯ"
24-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ ประเด็น "จดเหล้างานศพ"
25-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มองค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ค.ล้อมแรด อ.เถิน
28-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ประเด็น "ครอบครัวเข้มแข็ง"
30-ก.ย.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ประเด็น "กองทุนสปสข."
1-ต.ค.-51					ลงพื้นที่สัมภาษณ์ประเด็น "ยุติธรรมชุมชน"
8-ต.ค.-51					การประชุมสัมมนา เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
28-ต.ค.-51		ประชุมกำหนดยุทธศาสตร์คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ จ.ลำปาง			ร่วมประชุม ในฐานะผู้สังเคราะห์
7 - 9 พ.ย.51					ร่วมการประชุมหารือเตรียมความพร้อม ร่วมกับทีมกลาง และนักวิจัย 3 จังหวัด
17-พ.ย.-51		พมจ.ลำปาง เริ่มลงพื้นที่ติดตามองค์กรที่ได้รับงบประมาณ ปี 51 จากกองทุนฯ			

บทที่ 4

รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมของภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดลำปาง และ กรณีศึกษาต้นแบบ (Best Practice) ของการจัดสวัสดิการสังคม

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานการจัดสวัสดิการสังคมที่มีการดำเนินงานในจังหวัดลำปางทำให้ได้พบรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม โดยหน่วยงาน และองค์กรที่สำคัญ ซึ่งจะได้นำมาแสดงโดยลำดับต่อไปนี้

4.1 รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในชุมชนจังหวัดลำปาง (Baseline Survey)

4.2 กรณีต้นแบบของการจัดสวัสดิการสังคม (Best Practice) ของภาคส่วนต่างๆ

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 รูปแบบและวิธีการจัดสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในชุมชนจังหวัดลำปาง (Baseline Survey)

จังหวัดลำปาง มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน ประกอบด้วย สวัสดิการกระแสหลัก หรือการจัดสวัสดิการภาคบังคับของรัฐ (Institutional –based) ที่ชัดเจนเข้มแข็งตามโครงสร้างและนโยบายพื้นฐานของรัฐบาลทั้งในระดับชาติ และระดับจังหวัด และดำเนินงานโดยหน่วยงานราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน การจัดสวัสดิการกระแสรองที่เกิดจากศักยภาพ ความเข้มแข็งของภาคชุมชน ภาคประชาชน และพื้นที่ ซึ่งเป็นความสนใจ และความสมัครใจร่วมกันของกลุ่มเป้าหมายด้วยรูปแบบอย่างไม่เป็นทางการ ทั้งในการจัดสวัสดิการพื้นที่และสวัสดิการชุมชน

ปัจจุบัน จังหวัดลำปางมีการบริหารจัดการและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วย ส่วนราชการที่อยู่ในสังกัดหน่วยงานส่วนกลาง 19 กระทรวงกับอีก 1 หน่วยงานอิสระ และหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาคอีก 26 หน่วยงาน ตลอดจนรัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะเฉพาะอันสืบเนื่องมาจากความอุดมสมบูรณ์ของจังหวัดลำปาง ดังนั้น การจัดสวัสดิการในพื้นที่จังหวัดลำปาง จึงประกอบด้วยการจัดสวัสดิการกระแสหลัก และกระแสรองที่มีลักษณะสร้างเสริมและอุดหนุนกันตามบริบทของหน่วยงาน และพื้นที่ดำเนินการ โดยมีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปางทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการจัดสวัสดิการกระแสหลัก และกระแสรองในลักษณะของการประสานงาน และรับผิดชอบเป็นเลขานุการในคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดลำปาง ดังจะได้นำมาแสดงการดำเนินงานจัดสวัสดิการของจังหวัดลำปางที่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและชุมชนในมิติต่างๆ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ก. การจัดสวัสดิการโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

ข. การจัดสวัสดิการโดยหน่วยงานอื่นในจังหวัดลำปาง

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. การจัดสวัสดิการโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัดลำปาง ได้ปฏิบัติภารกิจทั้งโดยความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ 2551 – 2552 มีดังต่อไปนี้

1. ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการตามแผนตรวจราชการ ปี 2551 จำนวน 11 โครงการ

1. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
2. โครงการเด็กและเยาวชนที่ได้รับการเสริมสร้างความรู้และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่เหมาะสม (โครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก)
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสังคมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
4. โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)
5. โครงการของศูนย์เฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม
6. โครงการบริหารงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
7. โครงการสภาเด็กและเยาวชน
8. โครงการแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
9. โครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
10. โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม
11. การบริหารจัดการกองทุน: กองทุนคุ้มครองเด็ก กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กองทุนผู้สูงอายุและกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2. โครงการพัฒนาสังคมตามนโยบายเฉพาะกิจ

1. โครงการสายใยรักในครอบครัว
2. โครงการตามนโยบายจังหวัด
3. โครงการงดเหล้าและการพนันในงานศพ
4. โครงการจัดระเบียบสังคม

3. โครงการตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี 2551

1. การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522
2. โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุนที่บ้าน (อผส.)
3. โครงการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ
4. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุใช้ชีวิตในชุมชน

5. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี
 6. โครงการประสานงานจัดทำศูนย์ ข้อมูลด้านสังคมระดับจังหวัด
 7. การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน
 8. เงินอุดหนุนค่ากายอุปกรณ์สำหรับคนพิการ
 9. การสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
 10. การช่วยเหลือราษฎรผู้ทุกข์ยากในประเทศให้กลับภูมิลำเนาเดิม
 11. การสงเคราะห์เด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์
 12. มูลนิธิช่วยคนโรคเรื้อนจังหวัดลำปาง
 13. งานควบคุมดูแลสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน
4. สนับสนุนการดำเนินงานในบทบาทตัวแทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด ประกอบด้วย
1. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือจังหวัดลำปาง
 2. นิคมสร้างตนเองกิ่วลมจังหวัดลำปาง
 3. ศูนย์พัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการหน่วยที่ 51
 4. ศูนย์พัฒนาและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง
 5. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง
 6. สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดลำปาง
 7. สำนักงานการเคหะจังหวัดลำปาง
 8. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)
5. โครงการบ้านเอื้ออาทร
6. โครงการแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามตัวชี้วัดของจังหวัดลำปาง ได้แก่
- 1) การวิเคราะห์และสรุปสภาพปัญหาสังคมในจังหวัด
 - 2) การวิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม และ
7. การประชุมคณะอนุกรรมการจัดทำนโยบายและแผนด้านสวัสดิการสังคม เพื่อร่วมกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสังคม 5 ปี ทำให้เกิดเป็นแผนพัฒนาสังคมระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัดภายใต้กรอบความคิดพอสังเขป ดังต่อไปนี้
- แผนพัฒนาสังคมระดับจังหวัด** โดยในการจัดทำคำของบประมาณจังหวัดลำปาง
- ปีงบประมาณ 2552 สนง.พมจ.ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด “สร้างลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมผาสุก” ได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ซึ่งแจ้งการเตรียมการจัดทำคำของบประมาณ 2552 แก่หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพร่วม และปรับแผนยุทธศาสตร์ ให้สอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่

10 และพิจารณากลับกรองคำของงบประมาณประจำปี 2552 ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการที่เสนอขอ งบประมาณจำนวนทั้งสิ้น 134 โครงการ 110,143,900 บาท ดังนี้

- 1) เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้แก่ประชาชน 5 โครงการ 2,693,900 บาท
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน แก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน 24 โครงการ 13,679,600 บาท
- 3) เสริมสร้างระบบคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ ตามกลไกการคุ้มครองทางสังคมและ ความมั่นคง ของชีวิต 25 โครงการ 19,940,000 บาท
- 4) เสริมสร้าง พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 40 โครงการ 37,788,000 บาท
- 5) พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพึ่งพาตนเอง 9 โครงการ 10,230,000 บาท
- 6) สร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านสังคม 8 โครงการ 11,728,000 บาท
- 7) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ 23 โครงการ 14,084,400 บาท

แผนพัฒนาสังคมระดับกลุ่มจังหวัด รวมถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และคำขอ งบประมาณกลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนบน 1 ประจำปีงบประมาณ 2552 สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเจ้าภาพ หลักในโครงการสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพผู้นำเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน 1 ในยุทธ ศาสตร์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต ดำรงฐานวัฒนธรรมและทุนทางสังคมของล้านนาและ สนง.พมจ.ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ดำรงภูธรภาค 5 เป็นเจ้าภาพรอง มติที่ประชุมเห็นชอบ งบประมาณทั้งสิ้น 2.3 ล้านบาท

ข. การจัดสวัสดิการโดยหน่วยงานอื่นในจังหวัดลำปาง ซึ่งมีหน่วยงานจำนวนมากทั้งหน่วยงาน ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ห้างร้าน บริษัทเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนที่มีศักยภาพได้ดำเนินการจัด สวัสดิการในมิติต่างๆ ให้แก่จังหวัดลำปาง ดังต่อไปนี้

1) มิติสวัสดิการด้านการศึกษา จังหวัดลำปางมีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้แก่ ประชาชนอย่างกว้างขวางเพียบพร้อมและสมบูรณ์ นับตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งโดย ภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- 1.1) การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา – มัธยมศึกษา
- 1.2) การจัดการศึกษาระดับก่อนอาชีวศึกษา – อุดมศึกษา
- 1.3) การจัดการศึกษารูปแบบพิเศษเฉพาะด้าน

ดังมีรายละเอียดพอสังเขป ต่อไปนี้

1.1) การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา – มัธยมศึกษา มีการดำเนินการด้านการจัดการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ โดยการศึกษาในระบบเป็นการดำเนินงานของ 4 หน่วยงานหลัก ที่มีสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ 482 แห่ง ดังแสดงในตารางที่ 4-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-1 จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง จำแนกตามความรับผิดชอบของหน่วยงาน

ที่	สำนักงาน	จำนวนสถานศึกษา
1	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลำปาง แบ่งเป็น 3 เขต	440
2	สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	30
3	สำนักงานพระพุทธศาสนา (โรงเรียนพระปริยัติธรรม)	6
4	สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น	6
รวม		482

สถานศึกษาทั้ง 482 แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ 13 อำเภอของจังหวัดลำปาง แต่มีความหนาแน่นแตกต่างกันตามประชากรในแต่ละอำเภอ ซึ่งอำเภอที่มีสถานศึกษาหนาแน่นมากที่สุด คือ อำเภอเมือง ทั้งนี้ คุณภาพของการเรียนการสอนเมื่อพิจารณาตามอัตราส่วนจำนวนครูต่อนักเรียนในแต่ละระดับ การศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 4-2 อัตราส่วนครู : นักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ช่วงอัตราส่วน ครู : นักเรียน	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วน ครู : นักเรียน
ระดับก่อนประถมศึกษา	1 : 10 - 1 : 23	1 : 18
ระดับประถมศึกษา	1 : 14 - 1 : 26	1 : 19
ระดับมัธยมศึกษา	1 : 17 - 1 : 49	1 : 27

จากตารางที่ 4-2 แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนครูต่อนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และ ประถมศึกษามีความใกล้เคียงกัน แต่ในระดับมัศึกษามีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนสูงกว่าในอีกทั้งสองระดับ และมีช่วงอัตราส่วนที่แตกต่างกันมากกว่าด้วย แสดงให้เห็นว่ามีการขาดแคลนครูระดับมัธยมศึกษาในบางโรงเรียนมากกว่าระดับก่อนประถมและประถมศึกษา และการที่ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนต่ำ อันเนื่องมาจากการเกิดของประชากรมีน้อยลง

การศึกษานอกระบบ โดยหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจังหวัดลำปางเป็นที่ตั้งของการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำปาง และการศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ ซึ่งหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลำปางได้จัดตั้งหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนประจำอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดลำปาง และนอกเหนือจากการสอนที่ให้คุณวุฒิในระดับประถม และมัธยมศึกษา แล้วยังได้จัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ในทักษะต่างๆ ที่สอดคล้องกับชุมชน เช่น การสอนวิชาการรักษาโรคด้วยพืชสมุนไพร การนวด เป็นต้น

1.2) การศึกษาระดับอาชีวศึกษา-อุดมศึกษาในจังหวัดลำปางมีสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษา-อุดมศึกษามีจำนวนรวม 16 แห่ง ที่อยู่ในสังกัดของภาครัฐ และเอกชน ดังนี้

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง วิทยาลัยการอาชีพเกาะคา วิทยาลัยการอาชีพเถิน และโครงการวิทยาลัยอาชีวศึกษาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะ (อยู่ระหว่างดำเนินงาน)
2. สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนลำปางพานิชการและเทคโนโลยี โรงเรียนลำปางเทคโนโลยี โรงเรียนเถินเทคโนโลยี
3. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ศูนย์ลำปาง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง และ สถาบันการพลศึกษา ลำปาง
4. สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยโยนก
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏ 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
6. มหาวิทยาลัยสงฆ์ 1 แห่ง มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดบุญวาทย์

การมีสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาอุดมศึกษาจำนวนมากทำให้ประชาชนมีความสะดวกต่อการศึกษเล่าเรียนในระดับสูง แต่อย่างไรก็ดี สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่ให้การศึกษาในสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนกัน และไม่ใช่ว่าสาขาวิชาที่จำเป็นและ/หรือเป็นความต้องการของประเทศ ได้แก่ สาขาวิชากลุ่มสังคมศาสตร์ และบริหารธุรกิจ

1.3) การจัดการศึกษารูปแบบพิเศษเฉพาะด้าน ในจังหวัดลำปางมีสถาบันที่จัดกิจกรรมทางด้านการศึกษาในลักษณะพิเศษให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ อาทิ

1. การศึกษาด้านการกีฬา คือ โรงเรียนกีฬา
2. การศึกษาเพื่อคนตาบอด คือ โรงเรียนการศึกษาคนตาบอด
3. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ คือ โรงเรียนเทศบาล 7 (สิรินาวันวิทยา)
4. การศึกษาเพื่อสงเคราะห์บุตรหลานผู้เป็นโรคเรื้อน และผู้ยากจน คือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
5. การศึกษาเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน โดย สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 5
6. สถาบันคชบาล เป็นสถานศึกษาแห่งเดียวในโลกที่ทำหน้าที่ในการฝึกช้าง และในขณะที่เดียวกันก็ฝึกสอนให้แก่ผู้ที่จะทำหน้าที่เลี้ยงดูช้าง (ควาญช้าง) ทำให้ได้รับความสนใจทั้งชาวไทย และต่างประเทศ เข้ารับการอบรมในหลักสูตรนี้เป็นอย่างมาก
7. การศึกษาพิเศษ เช่น โรงเรียนนานาชาติ ที่มีการจัดการเรียนการสอนในระบบเดียวกับต่างประเทศ มีจำนวน 1 แห่ง ที่ดำเนินการโดยเอกชน ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

2) **มิติสวัสดิการด้านสุขภาพ** จังหวัดลำปางมีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนโดยส่วนใหญ่เป็นสวัสดิการกระแสหลัก คือ การดำเนินงานโดยภาครัฐ ประกอบด้วย โรงพยาบาล สถานีอนามัย และคลินิกแพทย์ ตลอดจนโรงพยาบาลเฉพาะทางที่สำคัญ ดังนี้

โรงพยาบาลของรัฐ	18	แห่ง	ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง 5 แห่ง อำเภอแม่เมะ 2 แห่ง
			ส่วนที่เหลืออีก 11 อำเภอ มีโรงพยาบาลอำเภอละ 1 แห่ง
โรงพยาบาลเอกชน	2	แห่ง	ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองทั้งสองแห่ง
สถานีอนามัย	142	แห่ง	
คลินิกทุกประเภท	188	แห่ง	ในอำเภอเมือง 121 แห่ง และกระจายอยู่ อำเภอละ 3-16 แห่ง
ศูนย์มะเร็งลำปาง	1	แห่ง	

สถานพยาบาลต่างๆ ดังกล่าวได้จัดทำโครงการพัฒนาประจำปีตามภารกิจของตนเอง ทั้งเพื่อการให้บริการแก่ประชาชน และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายใน ดังตัวอย่างโครงการพัฒนาของโรงพยาบาลศูนย์ลำปางในภาคผนวก

สวัสดิการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่นอกเหนือจากการที่ประชาชนจะเข้ามารับการบริการที่สถานพยาบาลต่างๆ ดังกล่าวแล้ว สำนักงานสาธารณสุขได้จัดให้มีการให้บริการด้านสาธารณสุขถึงบ้าน และชุมชนโดยการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ซึ่งสามารถทำหน้าที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำการดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพในเบื้องต้นให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการรายงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านจำนวนมากที่ระบุถึง อสม. ที่เป็นผู้ให้บริการด้านสาธารณสุขในหมู่บ้านของตน

สวัสดิการด้านสุขภาพโดยภาคเอกชน ที่ได้จัดสวัสดิการให้บริการดูแลรักษาสุขภาพที่มีชื่อเสียงซึ่งเป็นของเอกชนและอยู่ในรูปของธุรกิจ คือ **ชมรมรักษัสมุนไพรร** ที่ผลิตสมุนไพรรที่ใช้เพื่อการดูแล รักษา และส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งมีการนวดในรูปแบบต่างๆ ที่ใช้เพื่อการส่งเสริมสุขภาพให้ดีขึ้น

สวัสดิการด้านสุขภาพโดยภาคประชาชน ขณะเดียวกันการให้สวัสดิการด้านสุขภาพโดยประชาชนในชุมชนจังหวัดลำปางที่มีเป็นจำนวนมากและเพิ่มมากขึ้น คือการรวมกลุ่มกันออกกำลังกาย เช่น กลุ่มไทเก็ก กลุ่มรำกระบอง กลุ่มแอโรบิก กลุ่มโยคะ ฯลฯ

สวัสดิการด้านสุขภาพลักษณะพิเศษเฉพาะ อาทิ การรักษาผู้เป็นอัมพฤกษ์อัมพาตของวัดทุ่งบ่อ เป็น เป็นการริเริ่มของพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถ และการดำเนินงานที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งประชาชน และภาครัฐ ทั้งที่เป็นเงินบริจาค และวัสดุอุปกรณ์

3) **มิติสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย** จังหวัดลำปางมีการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนในสัดส่วนที่น้อยกว่าสวัสดิการด้านอื่นๆ ยกเว้นด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มิมีบ้านและที่อยู่อาศัยดี

การให้สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยนอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจบ้านจัดสรร หรือที่พักอาศัยในรูปแบบธุรกิจแล้ว การเคหะแห่งชาติเป็นหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำหมู่บ้านเอื้ออาทร และชุดห้องเช่า จำนวน 700 หลัง เป็นโครงการบ้านเดี่ยวสองชั้นจำนวน 2 แปลง แปลงละ 290 และ 469 หน่วย ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองโครงการจะก่อสร้างบ้านพร้อมระบบไฟฟ้า ประปา ถนน ทางเท้า ระบบสาธารณูปโภค และเพื่อให้คนทำงานที่มีรายได้น้อยในเขตจังหวัดลำปางได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง จึงได้หาทำเลที่ใกล้แหล่งชุมชน โดยเน้นจุดที่มีร้านค้า ร้านอาหาร เซเวนอีเลฟเว่นและคลินิกเอกชนเพื่อความสะดวกในการรักษาพยาบาลของผู้อยู่อาศัยด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับการรายงานจากผู้นำบ้านว่าได้มีการให้ความช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านให้แก่ผู้ยากไร้ในกรณีที่ประชาชนได้รับภัยพิบัติจากธรรมชาติ นอกจากนี้หน่วยงานเอกชนที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งที่มีการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ยากไร้ในการช่วยพัฒนาคุณภาพที่อยู่อาศัย คือ องค์กรที่อยู่อาศัยเพื่อมนุษยชาติ ลำปาง ที่จะได้สร้างบ้านให้แก่ผู้ยากจนได้มีบ้านคุณภาพดีราคาถูก โดยองค์กรนี้เป็นองค์กรเครือข่ายชาวคริสต์ที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา

4) มิติสวัสดิการด้านการมีงานทำและมีรายได้ จังหวัดลำปางมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก ทั้งทรัพยากรป่าไม้ ที่ดิน แหล่งน้ำ และแร่ธาตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ที่เป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าที่สำคัญที่สุดของประเทศ ในขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งดินขาว และดินเหนียวที่มากที่สุดในประเทศไทย ทำให้เกิดการสร้างงานได้ในหลายๆ รูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเกษตร และอุตสาหกรรม ประชากรมีอาชีพเกษตรและประมง ร้อยละ 48 อุตสาหกรรม ร้อยละ 29 และอื่นๆ เพียง ร้อยละ 23 ทำให้สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดลำปางมีผลิตภัณฑ์มวลรวม 38,469 ล้านบาท

สวัสดิการด้านการมีงานทำและมีรายได้โดยภาคเอกชน การสร้างงานให้แก่ประชาชนในจังหวัดลำปางเป็นการดำเนินงานโดยภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจังหวัดลำปางมีสถานประกอบการอุตสาหกรรมทั้งหมด 3,207 แห่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเซรามิก อุตสาหกรรมไม้แปรรูป อุตสาหกรรมอาหาร และหัตถอุตสาหกรรม มีจำนวนลูกจ้างทั้งหมด 56,385 คน ค่าเฉลี่ยรายได้ของประชาชนจังหวัดลำปางมีค่าสูงสุดของภาคเหนือ คือ 15,551 บาท/ปี แสดงให้เห็นว่า การมีงานทำและมีรายได้ของประชาชนจังหวัดลำปางเป็นการดำเนินงานของภาคประชาชน คือ การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม และภาคเอกชน คือ การประกอบการของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ

สวัสดิการด้านการมีงานทำและมีรายได้โดยหน่วยงานภาครัฐ จากการพัฒนาจังหวัดลำปางภายใต้ ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของจังหวัดลำปาง ซึ่งมีวิสัยทัศน์ของจังหวัดลำปางให้เป็น “นครลำปางเป็นสังคมแห่งความอยู่ดีมีสุข” (Lampang Well Being Happiness Society) และในการดำเนินพันธกิจที่ต้องร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนานครลำปางให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และ

สิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งชุมชนและหน่วยงานทั้งหมดของจังหวัดลำปางจะได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาในพร้อมๆ กันตามศักยภาพที่มีอยู่ของตนเอง เพื่อมุ่งหวังให้จังหวัดลำปางได้บรรลุถึงซึ่งวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ข้างต้น ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาเกิดความสำเร็จสูงสุด คือ การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ทำให้ประชาชนสามารถสร้างการมีรายได้ที่พอเพียงสำหรับความเป็นอยู่ที่ดีภายใต้ศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง พร้อมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคนในชุมชน ดังมีรายละเอียดการดำเนินงานยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของจังหวัดลำปางในภาคผนวก

5) มิติสวัสดิการด้านนันทนาการ โดยที่จังหวัดลำปางเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือทั้งในด้านของภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตทำให้มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญหลายประการตามลำดับวันสำคัญต่างๆ ตลอดทั้งปี ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมด้านนันทนาการจึงเป็นการร่วมแรงร่วมใจของประชาชนทุกคน ด้วยการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานหลักที่กำหนดในแผนงานเพื่อการจัดงานนันทนาการร่วมกับประชาชนเป็นส่วนใหญ่ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด กิจกรรมนันทนาการที่สำคัญของลำปาง อาทิ งานขึ้นปีใหม่งานสงกรานต์ งานลอยกระทง และงานเทศกาลประจำปีของชุมชน

กิจกรรมนันทนาการลักษณะพิเศษเฉพาะของจังหวัดลำปางที่มีแห่งเดียวในโลก คือ

1. งานวันอนุรักษ์ช้างไทย ที่จัดให้มีการจัดพิธีแต่งงานบนหลังช้าง เป็นการจัดงานโดยสถาบันคชบาลแห่งชาติ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเวียงตาล อ.ห้างฉัตร
2. งานประกวดกลองปู้จา ซึ่งเป็นการแข่งขันการตีกลองขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ และมีมากที่สุดในจังหวัดลำปาง เป็นการดำเนินงานของเทศบาลนครลำปางด้วยการสนับสนุนของจังหวัดลำปาง

6) มิติสวัสดิการด้านบริการสังคมทั่วไป ซึ่งเป็นสวัสดิการที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยากไร้ หรือผู้ขัดสนที่มีอยู่ทั่วไปในแต่ละชุมชน จึงเป็นมิติสวัสดิการที่มีสัดส่วนสูงที่สุดที่ได้รับการรายงานจากผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเป็นสวัสดิการที่ภาคประชาชน และประชาสังคม ตลอดจนกลุ่มธุรกิจเอกชนต่างๆ สามารถดำเนินการได้ทันที ในขณะที่การดำเนินงานของภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีแผนงาน โครงการ และกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน จึงทำให้สามารถทำได้ในวงจำกัด

ภาคประชาสังคมที่สำคัญในจังหวัดลำปางที่มีการให้สวัสดิการแก่ประชาชนเป็นประจำ เช่น สโมสรโรตารี สโมสรไลออนส์ สมาคมนิสิตนักศึกษาเก่าของสถาบันต่างๆ สโมสรนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในกิจกรรมการออกค่ายอาสาสมัคร ฯลฯ

7) **มิติสวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม** จังหวัดลำปางมีหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ทำหน้าที่ตามบทบาท และภารกิจของตน ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม ประกอบด้วย ศาลจังหวัด ศาลแขวง และศาลแผนกคดีเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ประกอบด้วย เรือนจำกลาง ททัตสถานบำบัดพิเศษ สำนักงานคุมประพฤติ สำนักงานบังคับคดี และสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก สำนักงานอัยการสูงสุด ได้แก่ สำนักงานอัยการจังหวัด สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง และสำนักงานอัยการคดีเยาวชน และครอบครัว จังหวัดลำปาง มิติสวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม ที่ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้านนิติศาสตร์ ที่มีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์ช่วยให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน อาทิ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยโยนก

ก. รูปแบบและวิธีการสนับสนุนและจัดสวัสดิการสังคม/ชุมชนของภาคส่วนอื่นๆ ที่มีในสังคมจังหวัดลำปาง

1) **การให้สวัสดิการโดยรัฐวิสาหกิจ** จังหวัดลำปางมีรัฐวิสาหกิจที่สำคัญและแสดงความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสังคมจังหวัดลำปางเป็นอย่างมากภายใต้งบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางสังคม และพัฒนาสังคมในรูปแบบต่างๆ คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แม่เมาะ (กฟผ.แม่เมาะ) ที่กำหนดให้มีหน่วยงานร่วมพัฒนาและจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนทั้งในพื้นที่อำเภอแม่เมาะซึ่งเป็นที่ตั้งของเหมืองแร่ถ่านหิน และโรงไฟฟ้า ตลอดจนประชาชนในพื้นที่อำเภอต่างๆ ของจังหวัดลำปาง โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานในการให้สวัสดิการประมาณปีละ 80 ล้านบาท ดังตัวอย่างการจัดสรรงบประมาณของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แม่เมาะ เพื่อการจ้างงาน และการพัฒนาสังคมในปีงบประมาณ 2550 ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 4-3 การจ้างแรงงานประชาชนอำเภอแม่เมาะของ กฟผ.แม่เมาะพ.ศ.2549 และ 2550

อปท.	พ.ศ.2549			พ.ศ.2550		
	ค่าจ้างรวม	คน	บาท/คน	ค่าจ้างรวม	คน	บาท/คน
แม่เมาะ	15,206,025	252	60,341	16,561,401	842	58,315
บ้านดง	3,191,170	86	37,107	1,851,214	53	34,929
นาสัก	2,624,581	75	34,994	2,451,244	62	39,536
สบป่าด	2,894,623	60	48,244	21,884,852	70	312,641
จางเหนือ	431,400	11	39,218	858,100	30	28,603
รวม	24,347,799	484	50,305	43,606,811	499	87,388

ตารางที่ 4-4 การจัดสรรงบประมาณของ หก-พม. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมชุมชน

หมวด	กิจกรรม	งบประมาณ	หมายเหตุ
1	กฟผ.เข้าถึงมวลชน โดยการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม	5,900,000	
	1. สนับสนุนกิจกรรมตำบล ตำบลละ 500,000 บาท	2,500,000	(500,000 * 5) = 2,500,000 บาท
	2. สนับสนุนกลุ่มสถานศึกษาภาพรวม	500,000	
	3. สนับสนุนศูนย์เด็กเล็กภาพรวม	150,000	ส่วนใหญ่เป็นการซื้อวัสดุอุปกรณ์
	4. สนับสนุนวัดโดยภาพรวม	300,000	ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมประจำปี
	5. สนับสนุนส่วนราชการอำเภอแม่เมะ	200,000	
	6. สนับสนุนชุมชนหมู่บ้านละ 50,000 บาท*	2,100,000	
	7. สนับสนุนยานพาหนะ	150,000	
2	ราษฎรได้รับข้อมูลข่าวสารกิจกรรมกฟผ.ทันต่อเหตุการณ์	300,000	
3	ผู้บริหาร กฟผ. มีส่วนร่วมกับกิจกรรมชุมชนท้องถิ่น	100,000	
4	การสร้างความเข้าใจกับตนเองและมวลชน	600,000	
5	การสนับสนุนกิจกรรมอื่นๆ	5,100,000	ส่วนใหญ่ใช้สนับสนุนกิจกรรมสังคม
	1) เครือข่ายเยาวชนสิ่งแวดล้อม และวิถีพุทธ	500,000	
	2) การแข่งกีฬาเยาวชน	200,000	
	3) สนับสนุนเครื่องอุปโภค บริโภค	200,000	
	4) สนับสนุนการจัดอบรม พาหนะ ที่พัก ให้ข้าราชการ	100,000	
	5) พัฒนาสาธารณูปโภค	3,500,000	
	6) สนับสนุนกิจกรรมประเพณี และศูนย์เทคโนโลยี	300,000	
	7) สนับสนุนหน่วยแพทย์เคลื่อนที่	300,000	
6	การช่วยเหลือสังคมทั่วไป ไม่นับพื้นที่	1,810,000	
7	จัดตั้งศูนย์เวชศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	18,000,000	ยังไม่ได้ใช้
8	สนับสนุนค่าช่วยเหลืองานมวลชน(ชดเชยมลภาวะ)	2,000,000	ค่ารักษาพยาบาลสำหรับประชาชน
		อ.แม่เมะ แทนค่า 30 บาทรักษาทุกโรค	
9	สนับสนุนโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน	156,250	
10	บริจาคให้พีดีเอ.	16,671,000	
11	บริจาคให้ สคช.	30,000,000	
	รวมงบประมาณสนับสนุนประชาชน อ. แม่เมะ	91,841,300	
12	การบริจาคพัสดุสำรองให้ ว.เทคนิคลำปาง	2,000,000	
	รวมงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมสังคม	<u>80,637,250</u>	

* กิจกรรมสนับสนุนหมู่บ้าน ได้แก่ วันเด็กแห่งชาติ ฟ้าป่าหมู่บ้าน กีฬาดำบล วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา
 ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ประเพณีรดน้ำดำหัวนายอำเภอ กิจกรรมชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
 กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ ออกพรรษาตลาดกั๊กร ประเพณีลอยกระทง

จากตารางที่ 4-4 แสดงให้เห็นว่า กฟผ.แม่เมาะ ได้เห็นความสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาอำเภอแม่เมาะเป็นอย่างมาก โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประมาณปีละ 80 ล้านบาท ผ่านหน่วยงานภายในของ กฟผ. คือ โครงการพัฒนาชุมชน กฟผ.แม่เมาะ (หค-พม.) ซึ่ง หค-พม.ได้ดำเนินการพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะโดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนอย่างกว้างขวางทั้งเพื่อการอุดหนุนกิจกรรมชุมชนโดยตรง และโดยอ้อมผ่านทางหน่วยงานพัฒนาที่สำคัญ อาทิ สถานศึกษา สถานพยาบาล ตลอดจนหน่วยงานพัฒนาโดยตรง ได้แก่ สมาคมพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎร (สทช.) และ ศูนย์พัฒนาชนบทผสมผสานแม่เมาะ(พีดีเอ.แม่เมาะ) เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ ต่อไป

การพัฒนาอำเภอแม่เมาะโดยหน่วยงาน หค-พม. นั้นแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนด้วยตนเอง และ 2) การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงาน หค-พม. เพื่อสนับสนุนการพัฒนา โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประมาณปีละ 80 ล้านบาท ผ่านหน่วยงานภายในของ กฟผ. คือ หค-พม. ซึ่ง หค-พม.ได้ดำเนินการพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะโดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนอย่างกว้างขวางทั้งเพื่อการอุดหนุนกิจกรรมชุมชนโดยตรง และโดยอ้อมผ่านทางหน่วยงานพัฒนาที่สำคัญ อาทิ สถานศึกษา สถานพยาบาล ตลอดจนหน่วยงานพัฒนาโดยตรง ได้แก่ สทช. และพีดีเอ.แม่เมาะ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแม่เมาะ

2) สมาคม และมูลนิธิ จากรายงานสถิติการจดทะเบียนสมาคม และมูลนิธิโดยสำนักงานปกครองจังหวัดลำปาง พบว่า ในจังหวัดลำปางมีกลุ่มบุคคลได้มาขอจดทะเบียนเป็น

สมาคม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 78 ซึ่งเป็นการก่อตั้งสมาคมเพื่อกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะต่อเนื่องร่วมกัน การหากำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือ เป็นสมาคมที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานของสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ฯลฯ ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 มีจำนวน 155 สมาคม

มูลนิธิ ซึ่งได้มีทรัพย์สินที่จัดสรรไว้โดยเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์ การศึกษา หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น โดยมีได้มุ่งหาประโยชน์มาแบ่งปันกัน ณ วันที่ 30 กันยายน 2551 มี 118 มูลนิธิ

ดังมีรายละเอียดในภาคผนวกที่ 14

3) องค์กรภาคประชาสังคม เช่น “ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาชนบทตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภาคประชาชนจังหวัดลำปาง” (ศพ.ปชช.ลำปาง) เกิดจากการรวมตัวกันโดยวิธีการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรชุมชนในจังหวัดลำปางแต่ละข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับขบวนการทำงานภาคประชาชน ให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศ โดยมีหลักคิดการทำงานดังนี้

1. เครือข่ายจะช่วยเหลือกันเชื่อมประสานงานกับภาคีการพัฒนาอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อหาทรัพยากรมาสนับสนุนประเด็นงานในพื้นที่ ให้สามารถสร้างเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างสังคมน่าอยู่ให้เกิดขึ้นในเมืองลำปาง

2. เครือข่ายขององค์กรชุมชนในจังหวัดลำปางจะนำข้อมูลมือหนึ่งที่ได้จากเจ้าหน้าที่และกรรมการฝ่ายต่างๆของ พอช. ไปให้กับสมาชิกเครือข่ายให้มากที่สุดเพื่อสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ ให้เข้มแข็งต่อไป (พอช.เป็นหน่วยงานเดียวที่สนับสนุนชุมชนในเชิงกลไกการทำงานภาคประชาชน โดยไม่ได้สนับสนุนแบบเป็นองค์กร หรือสนับสนุนเฉพาะประเด็น)

วิสัยทัศน์ เครือข่ายขององค์กรชุมชนที่ทำงานกับประชาชนมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างแนวทางและประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆทั้งภาค ราชการ ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ จนผนึกกำลังกันสร้างพื้นที่รูปธรรมในการแก้ปัญหาคความยากจนและสร้างชุมชนน่าอยู่ได้ในอย่างน้อย ๒๐ ตำบล ใน ๑ ปี

พันธกิจ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ พันธกิจของงานองค์กร/กลุ่มงานและพันธกิจที่เป็นงานขบวนการเพื่อการเรียนรู้และขับเคลื่อนกลไกการทำงานขององค์กร

พันธกิจงานองค์กร/กลุ่มงาน มี 10 ประการ คือ 1) ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง 2) แผนชุมชน 3) ชุมชนจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และมลพิษ 4) สร้างชุมชนสุขภาพ/สุขภาวะดี 5) สิทธิชุมชนและสิทธิผู้บริโภค 6) สวัสดิการชุมชน 7) ที่อยู่อาศัย 8) สื่อสาธารณะ 9) องค์กรการเงิน (การแก้ไขปัญหาหนี้สิน) และ 10) สิทธิชนเผ่า

พันธกิจงานขบวนการ ประกอบด้วย 1) สร้างการเรียนรู้ 2) เชื่อมประสานความร่วมมือ 3) สนับสนุนกลไกภาคประชาชน และ 4) การรับรองสถานภาพองค์กรชุมชน 5) การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายใหม่ สมาชิกเครือข่าย ศพ.ปชช.จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 2 เครือข่ายหลัก ได้แก่

1. เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนจังหวัดลำปาง
2. เครือข่ายองค์กรภาคประชาชนจังหวัดลำปาง 28 เครือข่าย

คณะกรรมการ ศพ.ปชช.จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ผู้ประสานงาน ผู้ช่วยผู้ประสานงาน และกรรมการรวมทั้งสิ้น 36 คน และร่วมดำเนินการโดยมีแผนการขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 2 ยุทธศาสตร์ โดยแต่ละยุทธศาสตร์ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องและสนับสนุนผลสำเร็จของการดำเนินงานในยุทธศาสตร์นั้นๆ โดยคาดหวังว่าจะได้รับงบประมาณดำเนินการมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ การฟื้นฟูองค์ชุมชนโดยใช้งานประเพณีขับเคลื่อน ใช้งบประมาณองค์กรชุมชนสมทบ

2. ยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนงานขบวนเครือข่ายขององค์กรชุมชนจังหวัดลำปาง ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก พอช.

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

1. เกิดเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งขึ้นในจังหวัดลำปาง
 2. เครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งจะเข้าไปสนับสนุนชุมชนทั้งในรูปแบบของ หมู่บ้าน ในรูปของ ตำบลพัฒนาแผนชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาตาม พ.ร.บ. การเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗)
 3. เครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งจะมีพลังในการเข้าไปสนับสนุนการทำงานของ ภาคราชการอย่างมีศักดิ์ศรี
 4. การทำงานอย่างมีระบบ การทำงานที่มาจากหลากหลายหน่วยงาน การทำงานที่มีการบูรณาการทั้งระดับกระบวนการและระดับของการสนับสนุนงบประมาณจะทำให้เกิด รูปธรรมในการแก้ปัญหาความยากจนได้
 5. เกิดความสมานฉันท์ เกิดมิตรภาพระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดลำปาง
- การตรวจสอบความสำเร็จ จะดำเนินในทั้งสองลักษณะต่อไปนี้**
1. ตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบจากภายนอกที่ พอช. กำหนด
 2. ตรวจสอบกันเองโดยเครือข่ายองค์กรสมาชิก ศจพ.ปชช. จังหวัดลำปาง
- ดังมีรายละเอียด เครือข่ายองค์กร แผนการดำเนินงาน และงบประมาณในภาคผนวก

4) **หน่วยงานเอกชนและอื่นๆ** หน่วยงานเอกชนที่สำคัญของจังหวัดลำปางที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม ทั้งโดยนิตินัยที่ต้องดำเนินการตามสัญญาที่ได้ผูกพันไว้กับภาครัฐ อาทิ บริษัทเหมืองบ้านปู (มหาชน) จำกัด และเอกชนที่ให้สวัสดิการด้วยความรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่นชุมชน เช่น มูลนิธิปทุมเสวี มูลนิธิช้างไทย เป็นต้น

4.2 บทเรียนจากการดำเนินงานสวัสดิการโดยหน่วยงาน/องค์กรอื่น (Best Practice)

จังหวัดลำปางได้มีการดำเนินงานพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมที่เป็นการร่วมดำเนินงานจากประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปางได้รวบรวมไว้ ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ
2. หน่วยงานองค์กรภาคเอกชนที่มีอาสาสมัคร ได้แก่ ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชมรมแจ้งข่าวอาชญากรรม นักวิทยุสมัครเล่น เครือข่ายวิทยุชุมชน
3. องค์กรเอกชน เช่น มูลนิธิช่วยคนโรคเรื้อน มูลนิธิศูนย์มะเร็ง สโมสรไลออนส์ โครงการสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ. เครือข่ายองค์กรชาวบ้านเพื่อการพัฒนาจังหวัดลำปาง เครือข่ายผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS สมาคมพัฒนาสตรีจังหวัดลำปาง ชมรมคลังสมอง กลุ่มประสานงานเพื่อการพัฒนาสตรีและเยาวชน ศูนย์เรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็ง มูลนิธิบุญวาทย์ ฯลฯ
4. องค์กรภาคธุรกิจ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ปัทมะเสวี การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัทเหมืองบ้านปูจำกัด (มหาชน) บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ฯลฯ
5. องค์กรศาสนา เช่น ทุณนิวัตรวัดสบสัน ศูนย์ปฏิบัติศึกษาตำบลร่องเคาะ ศูนย์ปฏิบัติศึกษาตำบลวังเหนือ
6. องค์กรชุมชน เช่น กลุ่มองค์กรชมรมผู้สูงอายุ มูลนิธิเพื่อการสาธารณสุข ชมรมส่งเสริมการนวดสมุนไพรบ้านโป่งน้ำร้อน ชมรมหอกระจายข่าวบ้านโป่งน้ำร้อน ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบ้านเสด็จ เครือข่ายทรัพยากรกลุ่มน้ำยาว ฯลฯ

การดำเนินงานสวัสดิการโดยหน่วยงาน/องค์กรที่มีผลการดำเนินงานที่มีความเป็นต้นแบบด้วยรูปแบบที่แตกต่างกันสมควรที่จะได้นำมาศึกษาเป็นกรณีตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยประชาชน คือ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย “อัมพฤกษ์ อัมพาต”
2. รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยชุมชน คือ การจัดสวัสดิการบ้านสามขา
3. รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐ คือ
 - 3.1 โครงการจัดการความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและเสริมสร้างสุขภาพโดยการจดเล้างานศพ จังหวัดลำปาง
 - 3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพครอบครัวเข้มแข็ง และ
 - 3.3 โครงการบ้านมั่นคง

ดังมีรายละเอียดตัวอย่างการดำเนินงานในแต่ละรูปแบบ ดังต่อไปนี้

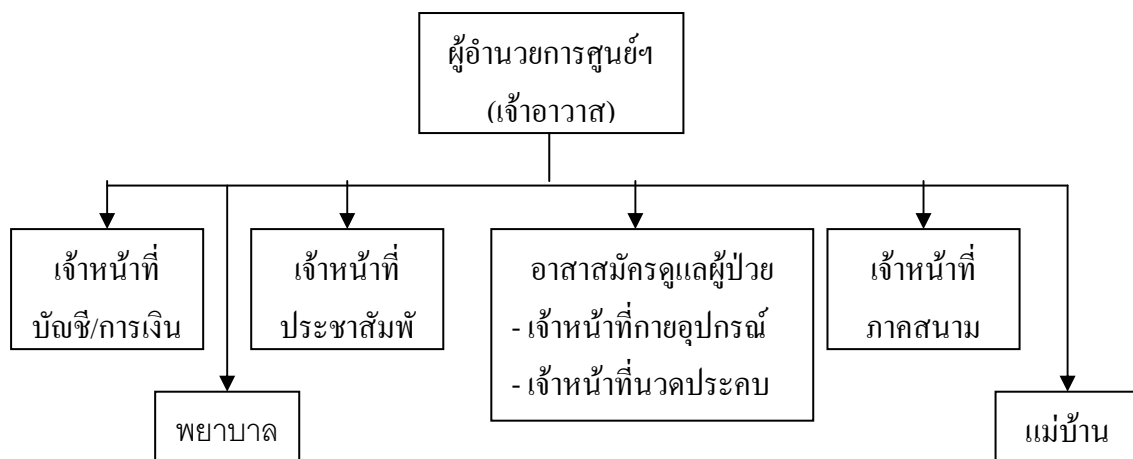
1. รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยประชาชน คือ ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย “อัมพฤกษ์ อัมพาต” วัดทุ่งบ่อแป้น อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง

วัดทุ่งบ่อแป้น เป็นที่ตั้งของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ได้รับรางวัลเป็นวัดส่งเสริมสุขภาพดีเด่นของประเทศเมื่อปี พ.ศ. 2548 โดยมีพระปลัดวินัย ปิโธโค (พระครูอาทรประชากิจ) เจ้าอาวาสเป็นผู้ก่อตั้ง เพราะมีแรงศรัทธาจากโยมแม่ซึ่งเคยป่วยด้วยโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต และเสียชีวิตไปแล้วเกือบ 20 ปี ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ถ้าได้รับการรักษาที่ดี สามารถจะหายหรือฟื้นฟูสภาพขึ้นได้ ดังนั้นจุดประสงค์ในการก่อตั้ง มีดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นแหล่งบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายแก่ผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต
2. เพื่อเติมกำลังใจให้ผู้ป่วยรู้สึกว่ามีกำลังใจ ให้มีจิตใจเข้มแข็ง มีคุณค่าในสังคม
3. เพื่อต้องการทำประโยชน์ให้แก่สังคมในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ทั่ว ๆ ไป โดยอยู่บนพื้นฐานแนวคิดว่าเป็นการให้การรักษาดำเนินการตามศาสตร์การแพทย์แผนไทยเพื่อช่วยเสริมการแพทย์แผนปัจจุบันให้ได้ผลดีขึ้น โดยวิธีการฟื้นฟูสภาพกล้ามเนื้อและสภาพจิตใจของผู้ป่วยให้ดีขึ้นซึ่งจะเกิดผลดีในระยะยาว

ศูนย์ฯ เปิดรักษาผู้ป่วยครั้งแรก พ.ศ. 2539 โดยใช้พื้นที่อาคารโรงครัวของวัด เริ่มต้นมีผู้ป่วยมารับบริการวันละ 1-2 คน พอปลายปี 2539 ผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 10-20 คน ทำให้สถานที่คับแคบไม่สามารถรองรับผู้ป่วยได้ มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินซื้อที่ดินวัด 14 ไร่ และขยายต่อเนื่องในปัจจุบันมีทั้งหมด 11 อาคาร สามารถรองรับผู้ป่วยที่มารักษาได้วันละ 70 คน

การดำเนินงานของศูนย์ฯ อยู่ในรูปแบบของการร่วมมือบริจาคเงินสนับสนุนของผู้มีจิตศรัทธา การให้บริการเป็นการผสมผสานการแพทย์ทางเลือกและการแพทย์แผนไทย เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้ที่มาทำกายภาพบำบัดฟื้นฟูกล้ามเนื้อให้ดีขึ้นเจ้าอาวาสเป็นผู้กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงสร้างการทำงาน ระบบการทำงานเป็นแนวทางกว้างๆเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินงานของศูนย์ฯ จะไม่มีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นกิจจะลักษณะ แต่จะให้มีการวางแผนการ จัดกิจกรรมจากแต่ละฝ่ายมาเสนอให้ดูก่อนแล้วช่วยกันพิจารณาตามความเหมาะสม โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายของศูนย์ฯ แต่ไม่ได้อยู่ในรูปของคณะกรรมการ การดำเนินงานของศูนย์ฯ จะอยู่ในลักษณะของครอบครัว มีโครงสร้างสายการบริหารเป็นสายสั้นๆ ในแนวราบดังนี้

โดยแต่ละฝ่ายคิดแผนปฏิบัติงานตลอดปี ตามปัญหาและความเหมาะสมรวมทั้งแผนพัฒนางานของตนเองขึ้นมาเสนอให้เจ้าอาวาสได้พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะร่วมกับพยาบาล ซึ่งแผนเหล่านี้สามารถปรับ เปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม โดยจะมีพยาบาลประจำการเป็นผู้ประสานงานในเรื่องการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ การประสานงานในเรื่องต่างๆ ส่วนการวางแผนการดำเนินงานประจำวัน จะมีการวางแผนในการทำกิจกรรมในแต่ละวันโดยใช้อาการของผู้ป่วยเป็นหลัก การวางแผนนี้แต่ละฝ่ายจะร่วมกันคิดแล้วนำมาเสนอ

การประเมินผลการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง จะเป็นผู้มาประเมินเกี่ยวกับหลัก 5 ส ในเรื่องของความสะอาดต่างๆ ทั้งด้านอาคาร สถานที่ ห้องนอนของผู้ป่วย และสถานที่ที่ฟื้นฟูของผู้ป่วย ซึ่งเจ้าหน้าที่เห็นว่าการประเมินเป็นสิ่งที่ดี ทำให้เราสามารถมองเห็นถึงปัญหาและสามารถนำมาแก้ไขปัญหาก็ได้ทันทั่วทั้งที่

รายรับได้จากการให้บริการของศูนย์ฯ และจากผู้ที่เคยมารักษาแล้วหายกลับไป ได้รับบริจาคจากหน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน รวมทั้งมูลนิธิต่างๆ เช่น มูลนิธิร่วมกตัญญู จากชาวบ้านและผู้มีจิตศรัทธา และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากเงินกองทุนของศูนย์ฯ แม้ว่าโดยส่วนใหญ่รายจ่ายจะมากกว่ารายรับ ซึ่งถ้าเป็นเอกชนแล้วก็ไม่สามารถอยู่ได้ แต่เจ้าอาวาสได้เน้นว่า “ที่ศูนย์ฯ อยู่ได้เพราะเป็นเรื่องของบุญ ถ้าเราทำบุญแล้วก็จะได้ผลตอบแทนจากบุญ ทำให้มีผู้มาช่วยเหลือและบริจาคเงินอยู่เสมอ”

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ฯ คือ

ปัญหารายรับ-รายจ่ายที่ไม่สมดุลกันประกอบกับการไม่มีเงินทุน ส่วนมากงบประมาณจะได้จากการบริจาคตามศรัทธาของผู้รับบริการซึ่งบางคนมีฐานะยากจน ขาดงบประมาณในการทำนุบำรุง รายได้ที่ทางวัดได้รับไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่งบประมาณรายจ่ายจะมากกว่ารายรับ ซึ่งงบประมาณจะเกินดุลทุกเดือนและวัดก็ไม่สามารถขอเงินงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรอื่นๆ ได้

2. รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยชุมชน คือ การจัดสวัสดิการเพื่อลดปัญหาหนี้สิน บ้านสามขา

บ้านสามขา เป็นหมู่บ้านขนาดเล็กมีประชากรประมาณ 651 คน หรือ 159 ครัวเรือน ตั้งอยู่เชิงเขาที่ห่างออกไปจากตัวจังหวัด 45 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร และหาของป่าต่างมีความสัมพันธ์กันด้วยระบบเครือญาติ ดังนั้น บ้านสามขา ยังคงอยู่ร่วมกัน โดยยึดหลักการของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นสำคัญ จุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มกันของประชาชนหมู่บ้านสามขาอย่างชัดเจนได้เริ่มขึ้นเมื่อประมาณกลางปี 2539 อันเนื่องมาจากการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาสำคัญร่วมกันของชุมชนบ้านสามขา คือ ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นกับเยาวชนภายในหมู่บ้านซึ่งเป็นลูกหลานของตนเอง ทำให้เกิดการทำประชาคมหมู่บ้าน และมีข้อตกลงร่วมกันที่จะรวบรวมเงินเพื่อนำไปใช้ในการจัดส่งเยาวชนจำนวน 8 คน ที่ติดยาเสพติดไปทำการบำบัดรักษา และจัดให้มีการอบรมเยาวชนทั้งหมดของหมู่บ้านให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงอันตรายร้ายแรงของยาเสพติด จากจุดเริ่มต้นดังกล่าวทำให้หมู่บ้านสามขาเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปถึงความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของประชาชน กระทั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทำให้ชุมชนบ้านสามขาได้รับการประกาศว่าเป็นหมู่บ้านปลอดยาเสพติดเมื่อ พ.ศ.2546

จากความสำเร็จในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนของตนดังกล่าวแล้ว ประชาชนในหมู่บ้านได้เกิดการเรียนรู้ที่จะรวมกลุ่มร่วมคิดร่วมทำเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอื่นๆ ของหมู่บ้านต่อไป โดยปัญหาร่วมที่สำคัญของชุมชนในลำดับต่อมา คือ “ปัญหาหนี้สิน” ซึ่งในประเด็นการร่วมกันแก้ไขปัญหาหนี้สินนี้ ชุมชนหมู่บ้านสามขาได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยภาคเหนือ จังหวัดลำปาง (สกว.สำนักงานภาคเหนือ จังหวัดลำปาง) ให้ทดลองนำกระบวนการวิจัยมาใช้เพื่อศึกษาหาสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดสภาพที่เรียกว่าเป็นปัญหาหนี้สินเกิดขึ้นโดยชาวบ้านได้ร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพและทบทวนสถานะหนี้สินของชุมชนบ้านสามขา
2. เพื่อให้ชุมชนได้ตระหนักในปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้น และร่วมกันหาแนวทางป้องกัน
3. เพื่อค้นหาปัจจัย เงื่อนไขของการก่อเกิดและเพิ่มพูนหนี้สินในชุมชน
4. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอันจะนำไปสู่กระบวนการขับเคลื่อนกลุ่ม/ชุมชนให้เคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน
5. เพื่อหารูปแบบและกระบวนการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินและสร้างรายได้แต่ละครัวเรือนของชุมชนบ้านสามขา

ในการดำเนินการวิจัยโดยกระบวนการของชุมชนนำไปสู่ผลลัพธ์ของการวิจัยที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินงาน คือ

1. ชุมชนได้รู้จักตัวเอง
2. ภายหลังจากการสำรวจปัญหาหนี้สินของแต่ละครัวเรือน ทำให้ได้พบกับเครื่องมือที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา ได้แก่ การทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งชุมชนเป็นผู้ออกแบบเอง
3. ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำอาชีพที่เสริมรายได้ และแนวทางในการลดค่าใช้จ่าย
4. ชุมชนเรียนรู้ที่จะจัดการบริหารกองทุนที่มีอยู่ในชุมชน
5. ชุมชนมีการพัฒนาจิตสำนึกที่เป็นสาธารณะร่วมกัน

เมื่อได้เรียนรู้ตนเองโดยผ่านกระบวนการคิดร่วมกลุ่มกันภายใต้จิตสำนึกสาธารณะแล้ว ชาวบ้านสามขา ก็พบว่า หนี้สินทั้งหมดที่มีอยู่ในชุมชนมีมากถึง 18 ล้านบาท โดยสิ่งสำคัญที่ทำให้ชุมชนเกิดเป็นหนี้สินมี 5 หมวด ได้แก่ หมวดการชำระหนี้ให้ ธกส. หมวดเครื่องอุปโภคและบริโภค หมวดการลงทุน หมวดการศึกษา และหมวดค่าอาหาร และสิ่งสำคัญที่สุดของการทำงานร่วมกันในชุมชน คือ การรับรู้ร่วมกัน ซึ่งทีมวิจัยของชุมชนได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละเดือนขึ้นป้ายใหญ่หน้าวัดที่ตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน เพื่อบอกกล่าวให้ชุมชนรับรู้ และจะได้ก่อให้เกิดความตระหนัก ถึงแม้ว่าจะมีสมาชิกบางคนในชุมชนไม่เข้าใจเป้าหมายของการวิจัย โดยคาดหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินบริจาคมาช่วยแก้ไขปัญหานี้สินให้แก่ตนเอง ซึ่งมีประชาชนประมาณร้อยละ 20 ที่มีความรู้เข้าใจและนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหให้กับตนเองได้

นอกจากนี้ การมีกิจกรรมการศึกษาดูงานในพื้นที่ที่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ ชุมชนไพศาลโสภณ จังหวัดนครสวรรค์เป็นสิ่งที่ช่วยให้สมาชิกในชุมชนได้เรียนรู้และร่วมกันคิดแก้ปัญหา และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันว่า “กินทุกอย่างที่เราผลิต ผลิตทุกอย่างที่เรากิน” เป็นหลักคิดที่นำมาซึ่งการสร้างกลุ่มอาชีพที่หลากหลายในชุมชน อาทิ การทำแซลมอน น้ำยาล้างจาน ฯลฯ กลุ่มเลี้ยงไก่ กลุ่มตัดผม กลุ่มทำขนม ซึ่งการมีกลุ่มดังกล่าวกลับนำมาซึ่งความล้มเหลวเนื่องจากทุกคนต่างอ่อนแอ คือ มีภาระหนี้สินไม่แตกต่างกัน การรวมกลุ่มทำอาชีพเพื่อสร้างรายได้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานได้เพราะต้องใช้เวลาในแต่ละวันมาทำกิจกรรมร่วมกัน แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าจะได้เงินมาจากกลุ่มเมื่อใด ดังนั้น เมื่อระยะเวลาผ่านไปเพียง 2 เดือน กลุ่มต่างๆ ดังกล่าวก็หายสาบสูญไป

การเข้ารับการอบรมที่ เชียงรายโสภณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากการผลิตที่มุ่งขายเพื่อหารายได้มาเป็นการผลิตเพื่อใช้บริโภคเฉพาะในชุมชน โดยอาศัยกองทุนเงินจากกลุ่มออมทรัพย์ที่มีในชุมชนเอง คือ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ตำบลสามขา ที่ช่วยให้ปลดปล่อยหนี้สินให้แก่สมาชิกในชุมชนแบบค่อยเป็นค่อยไป ทำให้เกิดแนวคิดที่จะทำงานวิจัยต่อเนื่องในระยะที่สอง เพื่อระบุสาเหตุ

และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกิดขึ้นได้จริง ก็พบว่า เงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิด และการเพิ่มพูนหนี้สินของชุมชนบ้านสามขา มี 4 ประการ คือ

1. ความผิดพลาดเชิงนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มุ่งสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น แต่ลืมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการ การรู้เท่าทัน และเลือกที่จะใช้สาธารณูปโภคที่รัฐจัดสรรให้เหมาะสมและคุ้มค่า
2. การกู้เงินมาใช้ผิดวัตถุประสงค์
3. ระบบอุปถัมภ์ที่ชุมชนไม่สามารถสลัดหลุดได้
4. ชุมชนขาดภูมิคุ้มกัน

จากการเรียนรู้ตนเองด้วยความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนแบบค่อยเป็นค่อยไปนับตั้งแต่ พ.ศ. 2539 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน ชุมชนบ้านสามขาได้รับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ที่มีอยู่สร้างบทเรียนความรู้ที่ถ่ายทอดออกสู่สังคมได้จากการสนับสนุนการขับเคลื่อนกระบวนการงานวิจัยโดย สกว.สำนักงานภาคเหนือจังหวัดลำปาง ได้เป็นหนังสือบ้านสามขา ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เป็นบทเรียนให้แก่ชุมชนอื่นๆ ได้ในประเด็นสำคัญของการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการจำนวนมากต่อไปนี้ การวิเคราะห์ปัญหาหนี้เสียภายในหมู่บ้าน การพัฒนาทักษะวิชาการ และภาษาต่างประเทศ การรักษามรดกภูมิปัญญาไทย และสืบสานภาษาท้องถิ่น การจัดตั้งธนาคารสมองโดยกลุ่มเด็ก และเยาวชนในหมู่บ้าน การพัฒนาทักษะของการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี การเรียนรู้เรื่องการค้าปลีก การเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการที่พัวพันในชุมชน การเรียนรู้เรื่องการจัดการแหล่งน้ำ การเรียนรู้การจัดการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ผ่านโครงการวิทยุชุมชนระดับหมู่บ้าน และการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

3. รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐ คือ

3.1 โครงการการจัดการความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและเสริมสร้างสุขภาพโดยการจดเล้างานศพ จังหวัดลำปาง

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ได้มอบหมายให้สนง.พมจ.ลำปาง ร่วมกับสถาบันแสนพระยา จัดทำโครงการ “การจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างสุขภาพและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการจดเล้างานศพ จังหวัดลำปาง” โดยนำประเด็นการลดเหล้าในงานศพของบ้านดง ตำบลนาขาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มาใช้เป็นแม่แบบให้แก่ศูนย์เรียนรู้ระดับตำบลใน 13 เขตอำเภอของจังหวัดลำปาง ทั้งนี้มุ่งที่จะก่อให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวไปสู่การเป็นนโยบายระดับจังหวัด มีการขับเคลื่อนในลักษณะของงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของความร่วมมือของภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน คณะสงฆ์ ชุมชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ทั้งนี้คาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดลำปางภายในระยะเวลา 3 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2552) โดยโครงการนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ

1. เพื่อนำบทเรียนจากงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ “จดเล้าในงานศพของชุมชนบ้านดง” ขยายสู่ “ศูนย์เรียนรู้ฯ ชุมชนนาร่อง” ระดับตำบลใน 13 เขตอำเภอของจังหวัดลำปาง
2. เพื่อประกาศนโยบายระดับจังหวัด “ลำปางจังหวัดงานศพปลอดเหล้า” ภายในปี 2552
3. เพื่อให้ประเด็นจดเล้าในงานศพนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน
4. เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกันระหว่างภาคีหน่วยงานต่างๆ ที่จะก่อเกิดประโยชน์ให้กับชุมชน

กระบวนการดำเนินงานของโครงการมีแนวทางดังต่อไปนี้

1. การประสานความร่วมมือกับภาคีและแนวทางหลักดำเนินนโยบาย ประกอบด้วยส่วนของสถาบันแสนพระยา และหน่วยงานภายนอก เช่น สาธารณสุข เครือข่ายหมออนามัย สำนักพระพุทธศาสนา ศพข. เป็นต้น และในการคัดเลือกพื้นที่พิจารณาจากความเหมาะสมต่างๆ เช่น ความพร้อมของชุมชน ผู้นำ เป็นต้น แล้วจัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ประสานงาน แกนนำ ประชาชน พระภิกษุ หลังจากนั้นจะให้พื้นที่ทำการคัดเลือกคณะทำงานระดับพื้นที่ และเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ ในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวใจของการดำเนินงานนั้น คณะทำงานระดับจังหวัดได้จัดให้มีเวทีเรียนรู้เดือนละ 2 ครั้ง เพื่อให้พื้นที่นาร่องได้มานำเสนอข้อมูล ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพื้นที่อื่นๆ นอกจากนี้แล้วคณะทำงานระดับจังหวัดยังได้มีเวทีถอดบทเรียนการดำเนินโครงการของพื้นที่ต่างๆ เป็นระยะด้วย สำหรับแนวทางในการหลักดำเนินนโยบายนั้น เริ่มมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสนใจกับโครงการฯ นี้ พร้อมกับกระตุ้นให้ข้าราชการในพื้นที่รับแนวคิดนี้ไปประยุกต์ปรับใช้ ณรงค์ ในพื้นที่ที่ตนดูแลรับผิดชอบอยู่

2. การสร้างกระแสความตื่นตัวในจังหวัดลำปางและจังหวัดใกล้เคียง คณะทำงานเน้นเรื่องของการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความตระหนัก การเห็นความสำคัญ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน มากกว่าการเน้นเรื่องสื่อหรือการประชาสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนรวมทั้งภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดลำปางมีความตื่นตัวกับเรื่องนี้พอสมควร มีการพูดกันแบบปากต่อปาก

3. การดำเนินงานกับชุมชน คณะทำงานระดับจังหวัดมีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนเป็นระยะ กล่าวคือ มีการเปิดเวทีให้ความรู้ สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน รวมทั้งการถอดบทเรียน การลงไปเยี่ยมเยียนชุมชน ขณะที่คณะทำงานระดับพื้นที่จะมีการดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่ใกล้ชิดกว่าคณะทำงานระดับจังหวัด เช่น การวางแผนโครงการ การทำสื่อประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ การกระตุ้น การสอดส่องดูแล และการประเมินผล เป็นต้น

4. การติดตามความก้าวหน้า คณะทำงานระดับจังหวัดมีการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ ทุกเดือน โดยมีการจัดเวทีเพื่อให้ผู้ประสานงานของพื้นที่ต่างๆ มานำเสนอความก้าวหน้า วิธีการปฏิบัติ ความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินโครงการฯ นอกจากนี้แล้วยังมีการถอดบทเรียนการดำเนินโครงการเป็นระยะด้วย ส่วนคณะทำงานระดับพื้นที่ ในหลายพื้นที่ได้มีการจัดประชุมพูดคุยกันระหว่างคณะทำงานเพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการฯ ก่อนที่จะนำเสนอในเวทีของจังหวัด

นอกจากนี้แล้วสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มีการกำกับติดตามโครงการโดยสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ทำหน้าที่กำกับ ติดตามโครงการอย่างใกล้ชิด มีผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการเป็นระยะ นอกจากนี้แล้วยังมีทีมติดตามประเมินผลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มาติดตามประเมินผลในภาพรวมอีกด้วย

ผลจากการดำเนินโครงการได้ข้อค้นพบดังนี้

1. บทเรียน “การงดเหล้าในงานศพของชุมชนบ้านดง ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง” ขยายสู่ตำบลนาร่องใน 13 อำเภอของจังหวัดลำปาง พบว่า ความเข้มข้นของการเรียนรู้บทเรียนของบ้านดงและอำเภอสบปราบ รวมทั้งการเรียนรู้กับพื้นที่อื่นๆ ของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง

2. การผลักดันให้เกิดนโยบายระดับจังหวัดในประเด็นเรื่อง “การงดเหล้าในงานศพ” ผลจากการให้ความสนใจของผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ได้นำไปสู่การสั่งการไปยังนายอำเภอส่วนราชการต่างๆ ให้ช่วยรณรงค์ ดูแล ตรวจสอบ ไม่ให้มีการเลี้ยงและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานศพ รวมทั้งงดการเล่นการพนันในงานศพด้วย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า วาระของจังหวัดในเรื่อง การงดเหล้าและการพนันในงานศพนั้น ได้รับความสนใจและตื่นตัวจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่พอสมควรในระยะแรก หากเมื่อเวลาผ่านไปความก้าวหน้าของแต่ละตำบล ก็ยังไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจนมากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการไม่เข้าใจความไม่ตระหนักในประเด็นดังกล่าวเท่าที่ควร รวมทั้งการกระตุ้นจากภาครัฐก็ยังไม่มีความต่อเนื่องอย่างที่ต้องการจะเป็น

3. การประสานการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ แก่นำชุมชนและคณะทำงานระดับพื้นที่มีบทบาทในการประสานความร่วมมือกับองค์กร/หน่วยงานภายนอกในการเข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมลดเหลื่อมล้ำของชุมชนหมู่บ้านอยู่พอ สมควร เช่น อำเภอ อปท. สถานีอนามัย ปปส. ภาค 5 เป็นต้น โดยมีกิจกรรม การประสานงานกับหน่วยงาน/องค์กรภายนอกให้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันต่างๆ สำหรับบทบาทพระสงฆ์ส่วนใหญ่จะเน้นให้เข้ามามีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ เช่น เทศน์สั่งสอน ให้คำแนะนำ บอกกล่าวเจ้าภาพ อำนาจความสะดวกด้านสถานที่ เป็นต้น

4. การสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน กิจกรรมลดเหลื่อมล้ำในงานศพช่วยบรรเทาปัญหาความยากจน แต่*ไม่สามารถแก้ไข*ปัญหาความยากจนของชุมชนได้ เนื่องจากความยากจนเป็นปัญหาเรื้อรังและมีสาเหตุมากมาย ดังนั้นการลดเหลื่อมล้ำในงานศพอย่างเดียวจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้ ประกอบกับงานศพมีไม่บ่อยครั้ง ดังนั้น การลดค่าใช้จ่ายในงานศพโดยการลดเหลื่อมล้ำจึงไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้

5. การณรงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในงานศพ ผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมลดเหลื่อมล้ำในงานศพอย่างหนึ่ง คือ การลดค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในงานศพ โดยรูปแบบ/กิจกรรมอื่นๆ ในงานศพที่มีการลดค่าใช้จ่ายนั้น พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดงานเพื่อให้ค่าใช้จ่ายลดลง เช่น งดการถวายสังฆทาน ลดขบวนแห่ศพ งดดนตรี งดบังไฟ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีการงดการเล่นการพนันในงานศพ รวมทั้งมีการลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการอาหารและเครื่องดื่ม กล่าวคือ ทำอาหารปริมาณลดลง ใช้วัตถุดิบทำอาหารที่มาจากชุมชน และงดการเลี้ยงน้ำอ้อดลม เป็นต้น

6. การรณรงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายในงานประเพณีอื่น ๆ นอกจากลดค่าใช้จ่ายในงานศพแล้ว ผลสืบเนื่องเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือ การลดค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในงานประเพณีอื่นๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ ดานกล้วยสลาก แต่งงาน กฐิน ผ้าป่า เข้าพรรษา และปีใหม่ (สากต) เป็นต้น ส่วนรูปแบบ/กิจกรรมที่มีการลดค่าใช้จ่าย ได้แก่ ลดอาหารและเครื่องดื่ม ลดดนตรีและเครื่องเสียง ลดการเล่นการพนัน และลดเหลื่อมล้ำ เป็นต้น

7. การเสริมสร้างสุขภาพของชุมชน การลดเหลื่อมล้ำในงานศพทำให้สุขภาพดีขึ้น ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและทะเลาะวิวาท อย่างไรก็ตามผลที่เกิดขึ้นกับสุขภาพอาจยังไม่เป็นรูปธรรมมากนักในชาวบ้านจำนวนหนึ่ง เนื่องจากเป็นผู้ที่ดื่มเหล้าเป็นประจำ ประกอบกับไม่ได้มีการจัดงานศพบ่อย มีก็เพียงไม่กี่วันตลอดจนแม้เจ้าภาพจะไม่เลี้ยงเหล้าแต่ผู้ดื่มก็ยังซื้อมาดื่มเอง ผลของโครงการข้างต้นสะท้อนนอกจากจะสะท้อนให้เห็นว่าโครงการบรรลุมัตถุประสงค์แล้วยังส่งผลสืบเนื่องไปยังกิจกรรมอื่นๆ ของชุมชนด้วย อย่างไรก็ตามแม้ว่าโครงการจะสามารถ บรรลุมัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ แต่โครงการก็ยังคงดำเนินการและต้องการการสนับสนุนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การประสานความร่วมมือกับภาคีในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา คือ มีผู้ให้ความสนใจจากหน่วยงานต่างๆ เพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับคณะทำงานมากนัก

2. การให้ความสำคัญกับสื่อและการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาโครงการฯ ให้ความสำคัญโดยเน้นหนักไปที่ “กระบวนการเรียนรู้” ผ่านเวทีประชุมประจำเดือน ในขณะที่การใช้สื่อรวมทั้งการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ค่อนข้างน้อย ซึ่งส่งผลดีในแง่ที่ว่าสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี แต่ก็มีข้อด้อย คือ การขยายผลทำได้ค่อนข้างช้า ดังนั้น หากมีการให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องสื่อและการประชาสัมพันธ์ ก็จะทำให้สิ่งเหล่านี้สามารถเข้ามาหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3.2 โครงการสร้างเสริมศักยภาพการเรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง เป็นการดำเนินงานพัฒนาสังคมโดยคณะบุคคลในจังหวัดลำปาง ในนามของมูลนิธิเดิมน้ำใจให้สังคม ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนส่งเสริมสนับสนุนสุขภาพ(สสส.) เริ่มจากการประชุมสมัชชาสุขภาพจังหวัดลำปางซึ่งมีคตินิยมในการทำงานว่า “สังคมดีไม่มีขาย ถ้าอยากได้ต้องร่วมสร้าง” ทำให้สรุปประเด็นหลักการพัฒนาสังคมจังหวัดลำปางที่สำคัญ คือ การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จะทำให้การพัฒนาสังคมก้าวหน้าไปได้อย่างดี ซึ่งในที่ประชุมได้ข้อสรุปของการแก้ไขปัญหายาสังคมที่สำคัญคือ การสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง จะเป็นภูมิคุ้มกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งมวล และจากข้อสรุปนี้จึงนำไปสู่การจัดทำโครงการสร้างเสริมศักยภาพการเรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง ที่ได้ดำเนินการระหว่างพ.ศ.2549-2550มีหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมในเบื้องต้น 13 หมู่บ้าน

กระบวนการดำเนินงานภายในโครงการใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีความเชื่อว่าการสร้างความรู้โดยชุดความรู้ที่มีอยู่ในตัวตน และภายในชุมชนเมื่อได้หลอมรวมกันแล้วจะสามารถสร้างชุดความรู้ใหม่ที่สร้างนิยามคุณค่าที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติ และประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาสังคมโดยสร้างการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของสมาชิกในชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งคณะทำงานได้กำหนดกระบวนการคิดวิเคราะห์ทบทวนตนเองของชุมชนโดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การประเมินสถานการณ์ปัจจุบันของชุมชน
2. การกำหนดเป้าหมายสิ่งที่ชุมชนมีความต้องการที่จะให้เกิดขึ้นภายในระยะเวลา 3 ปี
3. การกำหนดยุทธศาสตร์ และกรอบการทำงานที่จะทำให้เชื่อมั่นได้ว่าชุมชนจะพบกับความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้
4. การจัดเรียงลำดับความสำคัญและความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

หลังจากนั้น คณะทำงานจะได้ให้ชุมชนร่วมวางแผนการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างงานวิจัยเพื่อค้นคว้าหาข้อความรู้จากชุมชนตามที่ชุมชนต้องการเพื่อให้ชุมชนได้มีการเรียนรู้ที่จะสร้างบทเรียนของชุมชนตนเอง

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัด 1 ใน 9 จังหวัดนำร่อง ตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็ง (โครงการครอบครัวเข้มแข็ง) ที่มีสถาบันรักลูกเป็นผู้รับผิดชอบโครงการโดยการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัวในชุมชนให้เกิดการเรียนรู้และก้าวเข้าสู่ความเป็นครอบครัวแห่ง การเรียนรู้ (Learning Family) หรือ “ครอบครัวเข้มแข็ง” อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมในที่สุด เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาเสริมสร้าง มากกว่าการมุ่งเน้นการแก้ปัญหา หลังจากดำเนินการครบช่วง 3 ปีแรก (2547-2549) ได้มีการสรุปและประเมินผลโดย สสส. และเห็นว่าหลักคิดของโครงการสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน รวมทั้งยังได้ชุดความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลการปฏิบัติในพื้นที่อื่นๆ ได้ หลังจากดำเนินโครงการครอบครัวเข้มแข็งได้ครบ 3 ปี สสส. ได้ปรับโครงสร้างการทำงานของโครงการครอบครัวเข้มแข็งของจังหวัดต่างๆ ให้ไปขึ้นอยู่กับแผนงานสุขภาวะ ครอบครัวและปรับ เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์การเรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็งจังหวัด พร้อมกำหนดให้แต่ละจังหวัดวางแผนทาง บทบาท ภารกิจของศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้สอดคล้องกับหลักคิดของโครงการครอบครัวเข้มแข็งเดิม และดำเนินการต่อยอดขยายผลที่ได้จากการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดใน 3 ปีที่ผ่านมา

ในต้นปี 2550 คณะทำงานโครงการครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดลำปาง ได้ประชุมสัมมนากันหลายครั้งเพื่อวางแผนทางของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดลำปาง โดย “ศูนย์เรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็ง” หมายถึง สถานที่ที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม ประสานและสนับสนุนกระบวนการสร้างเสริมศักยภาพการเรียนรู้เพื่อความเข้มแข็งของครอบครัวในสังคม ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์เรียนรู้เพื่อครอบครัวเข้มแข็งจังหวัดลำปาง “เป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีชีวิตเพื่อการพัฒนาสถาบันครอบครัว ที่ให้บริการในเรื่องข้อมูลชุดความรู้ การฝึกอบรมด้านครอบครัว และมีกิจกรรมการเรียนรู้ด้านครอบครัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อความเข้มแข็งของครอบครัวและสังคมลำปางอย่างยั่งยืน”

บทสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

1. การประเมินต่อตัวชี้วัดด้านการยกระดับขึ้นเป็นนโยบายสาธารณะในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ได้ข้อสรุปดังนี้

- 1) ยังไม่ปรากฏเป็นนโยบายระดับจังหวัดที่ชัดเจนในลักษณะที่มุ่งเน้นพัฒนาสถาบันครอบครัว
- 2) ในระดับจังหวัดยังไม่มีกลไกร่วมเฉพาะของงานด้านครอบครัว
- 3) การพัฒนาให้เป็นประเด็นสาธารณะ ในระดับเทศบาลเมือง ผ่านรูปแบบ การจัด สัมมนาครอบครัวระดับตำบลและการทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อผู้บริหารของเทศบาล

4) การพัฒนาประเด็นความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวในหลายชุมชนผ่านการทำงานร่วมกับศูนย์ส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง และองค์กรปกครองท้องถิ่นในระดับเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งซึ่งเอื้อต่อการยกระดับเป็นประเด็นสาธารณะในระดับจังหวัดในอนาคตข้างหน้าต่อไปได้

2. การประเมินตัวชี้วัดด้านการจัดการองค์ความรู้ ได้ผลิตชุดความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดในการทำงานด้านครอบครัวได้เป็นจำนวนมาก จำแนกได้ดังนี้ 1) ชุดความรู้ในเชิงข้อมูลและเนื้อหา 2) ชุดความรู้ในเชิงกระบวนการทำงาน และ 3) ด้านการเรียนรู้ขององค์กร

คณะทำงานระดับจังหวัดมีการพัฒนาศักยภาพในการทำงานมากขึ้น สามารถดำเนินเวทีการเรียนรู้ให้กับองค์กรต่างๆ และในประเด็นต่างๆมากขึ้น องค์กรมีวัฒนธรรมในการทำงานแบบสร้าง สรรค์มองเห็นความเชื่อมโยง และที่สำคัญสมาชิกมีความใส่ใจในการเรียนรู้มากขึ้น โดยประเมินจากการอาสาเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่ทางสถาบันรักลูกจัดขึ้นมากกว่าในอดีตในระดับชุมชนกระบวนการจัดการความรู้ ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชุมชนอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะชุมชนต้นแบบ ปัจจุบันได้กลายเป็นพื้นที่ฐานทั้งจากองค์กรภายในและภายนอกจังหวัดลำปาง กลุ่มพลังต่างๆ ในชุมชนทำงานได้อย่างสอดคล้องประสานและมีพลัง

3. การประเมินตัวชี้วัดด้านการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในปี 2550 ที่ผ่าน มาสามารถจำแนกการเข้าร่วมของภาคีเครือข่ายกับศูนย์การเรียนรู้ฯ ลำปาง ได้แก่ 1) การร่วมงานกับภาคีต่างๆ ในประเด็นงานครอบครัวในงานกระบวนการเวทีเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และ 2) การสนับสนุนกิจกรรมให้กับภาคีและการฝึกอบรมวิทยากรกระบวนการ ดังนี้

สิ่งที่ไม่ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประเมินและสรุปได้ดังนี้

1) ไม่สามารถผลักดันให้งานการพัฒนาครอบครัว ยกระดับเป็นนโยบายหรือยุทธศาสตร์จังหวัดได้ อาจสืบเนื่องมาจากยังปรากฏแรงกระเพื่อมในเชิงพื้นที่สาธารณะไม่เพียงพอ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกินขีดความสามารถของศูนย์เรียนรู้ฯ แต่คณะทำงานก็ยังเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งที่อยู่ในแผนงานปี 50 และส่วนที่ร่วมทำกับภาคีอื่นๆ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ กำลังหลอมรวมเป็นเหตุปัจจัยที่จะทำให้ประเด็นครอบครัวถูกยกระดับเป็นประเด็นสาธารณะที่สำคัญ หรือยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดในอนาคตอันใกล้

2) การดำเนินการในระดับชุมชน ยังไม่สามารถเหนี่ยวนำไปสู่การทำงานด้านครอบครัวในเชิงยุทธศาสตร์ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถทำให้เกิดการสนับสนุนในระดับกิจกรรมเท่านั้น ซึ่งก็ยังคงถือว่าเป็นประโยชน์ในระดับหนึ่งที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยง การพึ่งตนเองและความต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนาครอบครัวโดยท้องถิ่น

3) การจัดการฐานข้อมูลของเครือข่าย ยังไม่สามารถจัดทำให้เป็นข้อมูลที่ใช้ได้และมีความทันสมัยเพียงพออันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการงานครอบครัวของศูนย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีการเชื่อมโยงงานกับภาคีภายนอกมากขึ้นแต่จำนวนคนทำงานในองค์กรในระดับจังหวัดยังเท่าเดิม ก่อให้เกิดภาวะงานล้นมือ อาจกระทบต่อความสุขและคุณภาพงานได้หากไม่ได้รับการแก้ไข

ปัจจัยภายนอกที่สามารถดึงมาเกื้อหนุนต่อกระบวนการทำงาน

- 1) ทิศทางและแนวโน้มการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งประเมินว่าจะเพิ่มความสำคัญในงานพัฒนาด้านสังคมมากขึ้น
- 2) จังหวัดลำปางให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยจัดตั้งให้มีคณะทำงานยุทธศาสตร์และศูนย์การพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจในระดับจังหวัดขึ้น
- 3) ส่วนราชการต่างๆ ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมมากขึ้น
- 4) นโยบายงานด้านครอบครัวในเรื่องการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวระดับตำบล การจัดเวทีสมัชชาครอบครัวในระดับจังหวัด ระดับประเทศ และนโยบายวันอาทิตย์คือ วันครอบครัว
- 5) เครือข่ายภาคประชาชนที่มีการพัฒนาและมีความเข้มแข็งขึ้นโดยลำดับ
- 6) ระบบสนับสนุนของ สสส. ที่ดี โปร่งใส มีการตรวจสอบ และพร้อมให้การสนับสนุนตราบใดที่การดำเนินงานยังเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 7) สถาบันรักลูก ที่มีความเป็นมืออาชีพในงานด้านครอบครัวและสามารถประสานเชื่อมโยงไปยังส่วนต่างๆ รวมทั้งความสามารถพัฒนาศักยภาพ และสร้างการเรียนรู้ให้กับคณะทำงานระดับจังหวัดและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยภายนอกที่เป็นหรืออาจเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์ฯ

- 1) วัฒนธรรมในการทำงานขององค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) การไม่รับทราบ ไม่เข้าใจในหลักคิดและกระบวนการทำงานของศูนย์ฯ ว่าเป็นใคร ทำอะไร ทำทำไม ทำอย่างไร เพื่ออะไร และสิ่งสำคัญคือ ไม่รู้ว่ามีองค์กรนี้อยู่ในจังหวัดลำปาง
- 3) การรับรู้และการรับทราบจากองค์กรภายนอกและเห็นความสำคัญของงานของศูนย์ฯ จะนำไปสู่การเปิดหน้างานจำนวนมาก ซึ่งหากศูนย์ฯ ไม่เตรียมการรับสถานการณ์นี้อย่างเหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพงาน การเรียนรู้ และต่อคณะทำงานและพื้นที่นำร่องเป้าหมายได้ในที่สุด
- 4) ความไม่สามารถเชื่อมโยงกันของหน่วยในระดับนโยบาย (หน่วยงานกลาง) จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมโยงและการประสานการปฏิบัติในระดับล่าง
- 5) ความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมที่ไม่พึงประสงค์ อันเนื่องมาจาก

การติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนและการไม่รู้จักตัวตนของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคมเอง เป็นสิ่งที่ต้องจับตามองและหาแนวทางป้องกันไว้ให้พร้อม

จุดสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการครอบครัวเข้มแข็ง คือ การที่คณะทำงานสามารถขับเคลื่อน หรือเป็นพี่เลี้ยงให้สมาชิกในชุมชนได้ดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเป็นกลไกในการดำเนินงาน และบริหารกองทุนที่สามารถเชื่อมโยงกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่ในชุมชน อาทิ กองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ โดยชุมชนสามารถนำกระบวนการที่ได้ดำเนินงานภายใต้โครงการนี้ ไปใช้เป็นแบบอย่างเพื่อการจัดทำกิจกรรมในลักษณะอื่นๆ เพื่อประกอบการสร้างแผนชุมชนได้ในทุกๆ กิจกรรม

จุดเด่นของการดำเนินโครงการในกองทุน สสส. คือ

1. การดำเนินงานของ สสส. เป็นการดำเนินงานที่มีระบบการประเมินผลโดยคำนึงถึงมาตรฐานเชิงวิชาการด้านการประเมินผลเป็นอย่างดี
2. การดำเนินงานของ สสส. มีการกำหนดกรอบการใช้งานงบประมาณที่มีมาตรฐาน

จุดอ่อนในการดำเนินงานโครงการฯ คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยเฉพาะประเด็นของการมีแบ่งขั้วการเมืองในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินโครงการฯ ได้ครบระยะเวลา 3 ปี ตามที่กำหนดไว้ คือความสามารถในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และการสร้างชุดความรู้ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งหลังจากการดำเนินงานครบระยะเวลา 3 ปี แล้วพบว่า โครงการฯ สามารถสร้างองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนที่สามารถนำไปสู่การเรียนรู้ตนเอง และเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนอื่นได้เป็นอย่างดี สสส. ได้อนุมัติให้คณะทำงานจัดทำโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไปทั้งนี้โดยมีเป้าหมายให้คณะทำงานในชุดแรกทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและพี่เลี้ยงให้แก่ชุมชน โดยมีคณะทำงานที่เป็นกลไกของชุมชนเอง พร้อมกับการสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเชื่อว่า การดำเนินงานร่วมกันทั้งสองส่วนนี้จะก่อให้เกิดผลเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนต่อไป โดยในทางปฏิบัติสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่า เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานในช่วงที่ 2 (2551-2554) จะทำให้ อปท.สามารถรับช่วงการดำเนินงานพัฒนาโดยกระบวนการนี้ไปดำเนินการต่อในชุมชนอื่นด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยงบประมาณและคณะทำงานจากโครงการฯ อีกต่อไป

3.3 โครงการบ้านมั่นคง เป็นโครงการที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอคณะรัฐมนตรีให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ในวันที่ 14 มกราคม 2546 โดยอนุมัติงบประมาณจำนวน 146 ล้านบาท ซึ่งจัดให้เป็นโครงการนำร่องจำนวน 10 โครงการ พร้อมทั้งพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาความมั่นคงในการอยู่อาศัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยในชุมชนแออัดโดยเร่งด่วน โครงการบ้านมั่นคง ดำเนินการโดยใช้แนวทาง การพัฒนาแนวใหม่ที่ทำให้ชาวบ้านในชุมชนแออัดหรือชาวชุมชนเป็นเจ้าของโครงการด้วยการสนับสนุนจาก พอช. องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานระดับจังหวัด เพื่อแก้ไขสภาพของชุมชนแออัดที่มีอยู่ด้วยการจัดระบบชุมชนใหม่ให้มั่นคงในทุกด้าน ทั้งด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม โครงสร้างทางสังคม ระบบเศรษฐกิจ การเงิน ถึงระดับครอบครัว ระบบสวัสดิการของชุมชนสำหรับสมาชิกทุกคน และพยายามดำเนินการให้ครอบคลุมทุกชุมชนในเมือง

จากการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา ก็พบว่า ชุมชนและท้องถิ่นมีความตื่นตัวอย่างมาก ในการที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาของเมืองตามแนวทางโครงการบ้านมั่นคง ทั้งยังเกิดรูปธรรม และเกิดรูปแบบการพัฒนาชุมชนที่หลากหลายมีการเชื่อมโยงองค์กรชุมชนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ และการเรียนรู้ร่วมกันอย่างกว้างขวาง แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความพร้อมของชุมชนและท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหามือร่วมกัน ซึ่งการดำเนินโครงการบ้านมั่นคงตลอด 5 ปี (2546-2551) ได้เปิดพื้นที่ทำงาน ใน 1,251 ชุมชน 237 เมือง โดยในพื้นที่ภาคเหนือที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโครงการนำร่อง คือ โครงการบุงคุก จ.อุดรดิตถ์ และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องด้วยขบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อนร่วมงาน (POP) ที่ทำงานในเรื่องการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของคนจนในเมืองมาโดยตลอด และโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่ภาคเหนือ โดยแกนนำชาวบ้านที่ทำงานเรื่องที่อยู่อาศัยภาคเหนือ และสำนักงานปฏิบัติการภาคเหนือร่วมกันทำงานในพื้นที่ 15 จังหวัดภาคเหนือ มีบทบาทที่สำคัญ คือ การสนับสนุนข้อมูล การกระตุ้นเรื่องกิจกรรมนำร่องในพื้นที่ ประสานให้ข้อมูลหน่วยงานในท้องถิ่น หนุนเสริมกลไกการทำงานในพื้นที่ และสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับภาค และระดับจังหวัด

โครงการบ้านมั่นคงจังหวัดลำปางได้ถูกนำเข้ามาสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ชุมชนเมื่อ พ.ศ. 2547 จากการดำเนินงานของกลุ่มเพื่อนร่วมงาน (POP) ที่ได้มาสร้างความรู้เกี่ยวกับโครงการบ้านมั่นคง โดยเริ่มจากการสร้างการรวมกลุ่มของชุมชนเมืองในจังหวัดลำปางซึ่งมีทั้งหมด 21 ชุมชน ได้คณะทำงานเครือข่ายองค์กรชุมชนเมืองลำปาง ที่เป็นผู้แทนจากชุมชนเมือง แบ่งภารกิจในตำแหน่งต่างๆ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน(2 คน) ประธานสัมพันธ์ เจริญญิก บัญชี เลขานุการ และผู้ช่วย จำนวนรวม 13 คน ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก

ในการดำเนินงานของชุมชนที่มีความสามารถในการรวมกลุ่ม และเข้าร่วมกิจกรรมโครงการบ้านมั่นคงได้เป็นแห่งแรกของจังหวัดลำปาง คือ ชุมชนกำแพงเมือง ซึ่งมีสมาชิกรวมทั้งหมดในชุมชน 81 ครอบครัว ทำให้ได้รับอนุมัติโครงการพัฒนาชุมชนจากการที่สมาชิกในชุมชนได้ร่วมกันจัดทำโดยมีเป้าหมายและเจตนารมณ์ในการสร้างความมั่นคงของชุมชนทั้งด้านบ้าน ที่ดิน การอยู่ร่วมกันของชาว

ชุมชน มีการช่วยเหลือดูแลเกื้อกูลกันของคนในชุมชน และต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยชุมชนเป็นแกนหลักสำคัญในการดำเนินงาน โครงการพัฒนาที่ได้รับอนุมัติในครั้งแรกเป็นโครงการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคชุมชนกำแพงเมือง จำนวน 5 โครงการ รวมเป็นงบประมาณ 1,458,899 บาท ดังนี้

1. โครงการปรับปรุงศูนย์สาธารณสุขมูลฐานประจำชุมชน	234,986 บาท
2. โครงการติดตั้งเสียงตามสาย และหอกระจายข่าว	88,620 บาท
3. โครงการสนามกีฬาด้านยาเสพติด สวนสุขภาพ	768,643 บาท
4. โครงการระบบบำบัดน้ำเสียในครัวเรือน	163,400 บาท
5. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน	203,250 บาท

จากความสำเร็จของการรวมกลุ่มกันของสมาชิกในชุมชนกำแพงเมืองทำให้ได้รับการสนับสนุนโครงการเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคและสิ่งแวดล้อม ทำให้สมาชิกในชุมชนกำแพงเมืองได้พัฒนาการรวมกลุ่มของตนเองให้มีความเข้มแข็งและมั่นคงมากยิ่งขึ้น พร้อมกับการขยายการรวมกลุ่มไปสู่สมาชิกในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง คือ ชุมชนประตูดาล และชุมชนปงสนุก โดยสมาชิกจากทั้งสามชุมชนได้ร่วมกันจัดทำกิจกรรมการจัดตั้งสหกรณ์ เรียกว่า สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนกำแพงเมือง ประตูดาล ปงสนุก จำกัด พ.ศ. 2550 ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 198 คน มีเงินทุน 85,054 บาท ซึ่งนอกจากการดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคงในจังหวัดลำปางจะทำให้สิ่งแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น สมาชิกในชุมชนมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือและสนับสนุนกันแล้ว โครงการบ้านมั่นคงจังหวัดลำปางยังทำให้ได้บุคคลผู้มีจิตอาสาต่อ ยอดแนวทางการดำเนินงาน และเมื่อประกอบกับการเอื้ออำนวยให้มีการปรับปรุงการกำหนดหลักเกณฑ์และกรอบการทำงานโดยสมาชิกที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยตนเองทำให้โครงการบ้านมั่นคงในจังหวัดลำปางสามารถดำเนินการต่อไปได้ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นทั่วทั้งจังหวัดลำปาง โดยใน พ.ศ.2551 มีชุมชนที่อยู่ระหว่างการดำเนินงาน 6 พื้นที่ ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง (มี 5 ชุมชน คือ ศรีชุมป่าไผ่ กู่เก้ง ป่าขาม 2 ประตูดาล และเจริญสุข) เทศบาลนครลำปาง อำเภอแจ้ห่ม อำเภอเกาะคา อำเภอวังเหนือ และอำเภอห้างฉัตร และจากการดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคงในชุมชนของจังหวัดลำปาง ทำให้ทราบปัญหาสังคมอีกส่วนหนึ่งของจังหวัดลำปางที่เกี่ยวข้องถึงความมั่นคงของชาติ คือ การที่ชุมชนถูกยึดอาศัยจากคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย

การดำเนินงานในลำดับต่อไปของโครงการบ้านมั่นคงจังหวัดลำปาง คือ ความพยายามรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างบ้านที่มั่นคงให้แก่สมาชิกในชุมชนทั้งในด้านของอาคารที่พักอาศัย และการมีสิทธิครอบครองพื้นที่ดินด้วยความเป็นธรรมถึงแม้ว่าที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของบ้านพักอาศัยของชุมชนในจังหวัดลำปางจะเป็นที่ดินประเภทที่ 3 คือ โครงการที่ขอให้ที่ดินรัฐในการจัดทำโครงการ โดยหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของที่ดินส่วนใหญ่ คือ กรมศิลปากร กรมเจ้าท่า กองทัพอากาศ เป็นต้น

นอกเหนือจากผลลัพธ์ดังกล่าวแล้ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการบ้านมั่นคงในจังหวัดลำปาง คือ สมาชิกในชุมชนมีการวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างเป็นระบบทั้งชุมชน สมาชิกในชุมชนมีความมั่นคงในสิทธิการอยู่อาศัย(จากการเช่าที่ดินอย่างถูกต้องจากหน่วยงานราชการที่เป็นผู้ถือครองที่ดิน) ก่อให้เกิดทุนทางสังคมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบด้านสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยของชุมชนและที่สำคัญที่สุด คือ ผลกระทบด้านการบริหารจัดการชุมชนด้วยตนเอง (Community Self Management) คือ การสร้างโอกาสให้ชุมชนสามารถจัดระบบการบริหารจัดการโดยชุมชนเอง โดยมีกลไก/คณะทำงานของชุมชนที่มีความสามารถในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ คือ การสนับสนุนการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ให้ยกระดับเป็นสหกรณ์ ทิมสาธารณูปโภค ทิมสวัสดิการ ระบบกลุ่มย่อย ซึ่งสมาชิกทั้งหมดเป็นผู้ที่อยู่ในชุมชนและร่วมกลุ่มกันดำเนินงานเป็นการใช้โครงสร้างของกลุ่มทางสังคมมาเป็นกลไกการบริหารจัดการร่วมกัน

จากรูปแบบการจัดสวัสดิการที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และมิติสวัสดิการของแต่ละหน่วยงานองค์กร มีลักษณะที่เป็นส่วนร่วมในการดำเนินงานเหมือนกัน คือ การสร้างกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มเกิดจากการเรียนรู้บทบาทของสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน และที่สำคัญที่สุด คือการประเมินบทบาทบทบาทหน้าที่ตลอดจนปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นปัจจัยจากภายนอก และปัจจัยภายในตัวคนเพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาของต่อไป ดังนั้น บทเรียนสำคัญที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เงื่อนไขแห่งความสำเร็จและความยั่งยืนในกระบวนการจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชน คือ การเรียนรู้ตนเองของชุมชน และการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของชุมชนนั่นเอง

บทที่ 5

ผลการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

ภายใต้การดำเนินงานการจัดสวัสดิการสังคม ตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 (ปรับปรุง 2550) ที่ได้เริ่มดำเนินการเป็นครั้งแรกในลักษณะของโครงการนำร่อง ในปีงบประมาณ 2550 โดยจังหวัดลำปางได้รับเลือกให้เป็นจังหวัดหนึ่งในโครงการนำร่อง และให้มีทีมวิจัยทำหน้าที่ติดตามและศึกษาการดำเนินงาน ซึ่งปรากฏผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

5.1 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด “นำร่องปี 2550”

5.2 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด “ขยายผลปี 2551”

5.3 รูปแบบการขยายผลกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง
ดังมีผลการดำเนินงานโดยละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด “นำร่องปี 2550”

การดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปางซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นโครงการนำร่องฯ ในปี 2550 พมจ.ลำปาง ซึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะทำงานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดลำปางได้ดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกับคณะทำงานชุดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่จังหวัดลำปาง นับตั้งแต่การคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการตามที่ได้กำหนดไว้ในพรบ.ส่งเสริมและจัดสวัสดิการสังคม การคัดเลือกพื้นที่ การดำเนินงานตลอดจนผลการดำเนินงานโครงการพื้นที่นำร่อง รวมถึงการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดสวัสดิการสังคม ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานระหว่าง ปี2550-2551 มีข้อค้นพบดังนี้

5.1.1 แนวคิดการกระจายเงินกองทุนฯ มายังจังหวัด กล่าวคือ นอกเหนือจากทุนทางธรรมชาติที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์แล้ว ทุนทางสังคม คือ กลุ่มบุคคล องค์กร ที่มีการดำเนินกิจกรรมทางสังคมก็มีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับแนวทางของ พรบ.สวัสดิการสังคมฯ ที่มุ่งหวังให้องค์กรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนได้มาขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวกที่ 15 ที่สามารถจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนเพื่อการจัดสวัสดิการสังคมได้ แต่อย่างไรก็ดี ในโครงการนำร่องระยะแรกนี้สามารถประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดทำโครงการนำร่องที่มีลักษณะของการสร้างความรู้ความเข้าใจใน พรบ.ให้แก่ผู้นำและประชาชนเพื่อขยายขอบเขตการดำเนินงานตาม พรบ. นี้ในลำดับต่อไป ซึ่งค่อนข้างที่จะเกิดประโยชน์สูง

ดังนั้นในปัจจุบันที่ใช้ระยะเวลาเพียงปีงบประมาณ 2550 – 2551 ได้มีองค์กรต่างๆ เข้ามาจดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์มากกว่า 80 องค์กร และมีองค์กรที่สามารถจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้เต็มตามที่ได้รับการจัดสรรมาแล้วเช่นกัน

5.1.2 กระบวนการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด ปี 2550

การดำเนินงานมีการเชื่อมประสานทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และท้องถิ่นในลักษณะการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากทุกภาคส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ คณะทำงานชุดต่างๆ เพื่อการขับเคลื่อนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ พรบ.การจัดสวัสดิการสังคมฯ กล่าวคือ กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการ การประชาสัมพันธ์กองทุนให้เข้าใจอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรจากงบประมาณกองทุนฯ นี้ อีกทั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานต่างก็เริ่มตระหนักและเข้าใจบทบาทภาระหน้าที่ของตนเอง

จากลักษณะการดำเนินงานของโครงการนำร่องที่เน้นกิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจในความหมายและเป้าประสงค์ของ พรบ. นี้ โดยผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ความร่วมมือกับภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการทำงานของบุคลากรจากสำนักงาน พมจ.ลำปาง โครงการนำร่องดังกล่าวจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการขยายโครงการไปสู่การจัดทำโครงการในปีงบประมาณ 2551 ได้เป็นอย่างดี ตลอดจน จ.ลำปาง ยังมีการบูรณาการเชื่อมประสานงานตามพันธกิจของแต่ละองค์กร ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดประโยชน์ต่อเครือข่ายภายใต้การทำงานพรบ. การจัดสวัสดิการสังคมฯ กล่าวคือ องค์กรผู้บริหารระดับสูงของคณะกรรมการชุดต่างๆ ใน จ.ลำปาง ได้จัดเวทีขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการดำเนินงานจากคณะวิจัยภายใต้กรอบการดำเนินงานวิจัยนำร่องนี้ก่อให้เกิดเวทีขับเคลื่อนผู้บริหารในหน่วยงานองค์กรของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับภาค กล่าวคือ มีการเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานในกระทรวง พม. ได้มีความเข้าใจในงานการจัดสวัสดิการสังคมนี้เป็นอย่างดี ทั้งจาก พมจ. พะเยา ลำพูน เชียงใหม่ และการหนุนเสริมองค์ความรู้ในลักษณะเชิงวิชาการจาก สสว.10 เชียงใหม่ และการสนับสนุนบุคลากรในการทำงานระดับพื้นที่จาก ศพส.51 ลำปาง ตลอดจนกลุ่มงาน พอช. ลำปางที่ได้เข้ามาเป็นคณะทำงานร่วมกันในเวทีขับเคลื่อนทุกเวที ทำให้ทุกหน่วยงานได้มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงภายใต้ พรบ.การจัดสวัสดิการสังคมนี้เป็นอย่างดี

5.1.3 ผลการดำเนินการจัดการสวัสดิการสังคมในเชิงประเด็นและพื้นที่

จังหวัดลำปางได้รับคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องในการกระจายเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และได้รับงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 1,000,000 บาท โดยแบ่งเป็นงานเชิงประเด็น 25 % และงานเชิงพื้นที่ 75 %

โดยมีงบประมาณบริหารจัดการคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ 230,000 บาท (งบ 3% ได้ใช้ไปจำนวน 28,010 บาท) และในปีงบประมาณ 2551 จ.ลำปาง ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 3,931,472 บาท โดยแบ่งเป็นงานเชิงประจักษ์ 1,000,000 บาท และงานเชิงพื้นที่ 2,900,000 บาท โดยมีงบประมาณบริหารจัดการคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ 390,000 บาท ดังจะได้แสดงผลการดำเนินงานตามลำดับต่อไปนี้

1) โครงการนำร่องการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่

2) โครงการนำร่องการจัดสวัสดิการเชิงประเด็น

ซึ่งโครงการนำร่องเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นของจังหวัดลำปางมีผลการดำเนินงานโดยละเอียดต่อไปนี้

1) โครงการนำร่องการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่

ในปีงบประมาณ 2550 จังหวัดลำปางได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการนำร่องการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่ด้วยงบประมาณจำนวน 724,700 บาท พมจ.ลำปาง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการนำร่องให้เป็นไปตามพรบ.ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกองทุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการสังคมทั้งในด้านคณะกรรมการ และการดำเนินงาน ก่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ต่อไปนี้

การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการโครงการนำร่อง จังหวัดลำปางโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง (พมจ.ลำปาง) ได้เริ่มดำเนินการขับเคลื่อนกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ ภายใต้ โครงการขับเคลื่อนกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จากการประชุมของคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม จ.ลำปางในการประชุมครั้งที่ 1 / 2550 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550 โดยมีนายเจริญสุข ชุมศรี รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานในที่ประชุม ซึ่งในที่ประชุมได้มีมติร่วมกันพิจารณาคัดเลือกเทศบาล / อบต. เป็นพื้นที่นำร่องสำหรับดำเนินการโครงการนำร่องฯ โดยมีหลักการด้านความพร้อมของพื้นที่ซึ่งในเบื้องต้นคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมได้คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดลำปางที่มีแนวโน้มด้านความพร้อมทั้งสองประการดังกล่าวทำให้ได้จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะดังกล่าวจำนวน 13 แห่ง แบ่งเป็น เทศบาล 6 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลลือเมอแรด อ.เถิน
2. เทศบาลตำบลห้วยฉัตร อ.ห้วยฉัตร
3. เทศบาลตำบลทุ่งงาม อ.เสริมงาม
4. เทศบาลตำบลเกาะคา อ.เกาะคา
5. เทศบาลเขลางค์นคร อ.เมืองลำปาง

6. เทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว	อ.เมืองลำปาง
7. อบต.พิชัย	อ.เมืองลำปาง
8. อบต.ทุ่งผึ้ง	อ.แจ้ห่ม
9. อบต.บ้านขอ	อ.เมืองปาน
10. อบต.บ้านแหง	อ.งาว
11. อบต.แม่พริก	อ.แม่พริก
12. อบต.นายาง	อ.สบปราบ
13. อบต.นิคมพัฒนาอ.เมืองลำปาง	

หลังจากนั้นที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ คือ สนง.พมจ.ลำปาง ประสานงานกับสำนักงานท้องถิ่น จ.ลำปาง เพื่อพิจารณาคัดเลือกเทศบาล / อบต. ให้เหลือจำนวน 3 อบต. และ 2 เทศบาล เพื่อดำเนินการเป็นพื้นที่นำร่องต่อไป ซึ่งพมจ.ลำปางพร้อมด้วยทีมงานคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้พิจารณาปัจจัย 2 ประการที่แสดงถึงความพร้อมของพื้นที่ในการดำเนินงานโครงการนำร่องเรื่องการจัดสวัสดิการสังคมกองทุนทางสังคมที่มีอยู่เดิมที่เอื้อต่อการจัดสวัสดิการสังคม คือ

(1) ความพร้อมของทุนทางสังคม เช่น

- วิสัยทัศน์ของผู้นำ กล่าวคือ อบต.บ้านขอ อ.เมืองปาน นับได้ว่าเป็น อบต. ลำดับแรกๆ ของ จ.ลำปาง ที่จัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ จำนวน 600 กว่าคน หรือคิดเป็น 95 % ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด ภายหลังที่ อบต.บ้านขอ ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ เมื่อปี พ.ศ.2545 เป็นต้นมา
- พื้นที่ที่มีการจัดสวัสดิการเรียบร้อยแล้ว กล่าวคือ เทศบาลตำบลล่อแม้น นับได้ว่า เป็น “กลุ่มออมบุญวันละหนึ่งบาท เพื่อสวัสดิการชุมชน สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ที่ดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชนให้กับสมาชิกใน อ.เถิน และอำเภอใกล้เคียง ได้แก่ อ.แม่พริก มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก และมีการดำเนินงานในหลายพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 เป็นต้นมา
- แต่ทั้งนี้ พื้นที่นำร่องทั้ง 5 พื้นที่ ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม ณ วันดังกล่าวและไม่ทราบว่าพื้นที่ของตนเองได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องในภายหลัง ตามโครงการวิจัยนำร่องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ จ.ลำปาง ซึ่ง จ.ลำปาง เป็น 1 ใน 5 จังหวัดนำร่อง

(2) ความมีจิตอาสาที่จะเป็นพื้นที่นำร่อง กล่าวคือ อบต.ทุ่งผึ้ง เนื่องจากนายกอบต.ทุ่งผึ้ง ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้นำ อบต. เป็นต้น จึงน่าจะมีความพร้อมด้านศักยภาพการดำเนินงานในประเด็นนี้ทำให้สามารถคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพในการดำเนินโครงการนำร่องได้ 5 พื้นที่ ดังนี้คือ

1. เทศบาลตำบลล่อแม้น	อ.เถิน
2. เทศบาลตำบลห้างฉัตร	อ.ห้างฉัตร
3. อบต.พิชัย	อ.เมือง

4. อบต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม
5. อบต.บ้านขอ อ.เมืองปาน

พื้นที่นำร่องทั้ง 5 แห่งนี้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง ให้เป็นพื้นที่นำร่องนั้น มีที่มาจาก “ทุนทางสังคม เครือข่ายทางสังคม และความมีจิตอาสาของผู้นำ” บนพื้นฐานการดำเนินการด้านการจัดสวัสดิการสังคมภายใน จ.ลำปาง ดังมีรายละเอียดเหตุผล และลักษณะเฉพาะของพื้นที่ในการได้รับการคัดเลือกเป็นพื้นที่นำร่อง และผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

(1) เทศบาลตำบลห้างฉัตร ได้จัดทำโครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ภายใต้งบประมาณสนับสนุน 149,200.- บาท เหตุผลที่เทศบาลตำบลห้างฉัตรได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องเนื่องจากเหตุผลสำคัญ คือ เทศบาลฯ มีทุนทางสังคมเดิมเป็นอย่างดี คือ ในพื้นที่มีการรวมกลุ่มกันเป็นพื้นฐานเดิมของชาวบ้านเองอยู่แล้ว โดยการประสานงานของเทศบาลฯ ประกอบด้วย 3 กลุ่มหลักได้แก่ 1) กลุ่มสุขภาพ เช่น ไทเก๊ก แอโรบิก และกลุ่มอสม. 2) กลุ่มอาชีพ เช่น ปลุกผัก ประดิษฐ์ดอกไม้จากใยบัว และตัดเย็บเสื้อผ้า และ 3) กลุ่มผู้สูงอายุ และนายกเทศบาลฯ เป็นผู้ที่มีความเอาใจใส่ต่อการให้สวัสดิการแก่ชุมชน และกลุ่มชุมชนเป็นอย่างดี

(2) เทศบาลตำบลล้อมแรด ได้รับอนุมัติโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมและการจัดสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลล้อมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง ได้รับงบประมาณ 150,000.- บาท และการได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องเนื่องจากเหตุผลสำคัญ คือ การมีทุนทางสังคมเดิมที่เข้มแข็ง คือ มีกลุ่มออมบุญวันละบาทในระดับเครือข่ายอำเภอเถิน เช่น บ้านเหล่าเถิน ตลอดจนอำเภอใกล้เคียง ได้แก่ อ.แม่พริก ซึ่งในการบริหารจัดการกลุ่มออมบุญวันละบาทได้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสบการณ์การทำงานเป็นอย่างดี เช่น มีศักยภาพสามารถรองรับการศึกษาดูงานด้านกองทุนสวัสดิการชุมชนจาก จ.ลำปาง และจังหวัดอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มศึกษาดูงานจาก อบต.บ้านขอ อ.เมืองปาน จ.ลำปาง และจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น

(3) อบต.พิชัย จัดทำโครงการ การจัดเวทีแบบมีส่วนร่วม เรื่องจัดสวัสดิการชุมชนในเขตรับผิดชอบ ใช้งบประมาณ 140,000.-บาท โดยเหตุผลสำคัญที่ทำให้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องคือ

- 1) เป็น อบต.ที่ได้รับประสบการณ์การทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปางในหลายๆ ด้าน เช่น เด็ก / เยาวชน และสตรี นอกจากนี้ยังได้รับโอกาสคัดเลือกเป็นตัวแทนพื้นที่นำร่องในการทำงานหลายๆ ประเด็นด้วย เช่น สภาเยาวชนระดับตำบล เป็นต้น
- 2) ผู้นำ คือ นายก อบต. มีวิสัยทัศน์การทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต / สังคม ให้เกิดขึ้นในพื้นที่

(4) อบต.บ้านขอ ได้รับการอุดหนุนให้จัดทำโครงการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดย อบต.บ้านขอ อ.เมืองปาน ได้รับงบประมาณ 140,000.- บาท ด้วยเหตุผลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่อง เนื่องจากเหตุผลสำคัญ คือ

1) เป็น อบต.ในลำดับแรกๆ ที่ภายหลังจากได้รับการถ่ายโอนภารกิจการจ่าย “เบี้ยยังชีพ” ให้กับผู้สูงอายุ ก็สามารถจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุได้ 100 % (โดยอิงเกณฑ์ตามคุณสมบัติของผู้สูงอายุ ที่กำหนดไว้ในเงื่อนไข)

2) ผู้นำ คือ นายก อบต. มีแนวทางการจัดเบี้ยยังชีพ และยังเพิ่มเบี้ยยังชีพมีจำนวน ปริมาณมากขึ้นทุกปี

(5) อบต.ทุ่งผึ้ง ได้รับอนุมัติให้จัดทำ “โครงการสนับสนุนแผนการดำเนินงานยุทธศาสตร์ สวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง” ภายใต้งบประมาณ 145,500.- บาท เหตุผลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่นำร่องเนื่องจากเหตุผลสำคัญ คือ ผู้นำ คือ นายก อบต. ดำรง ตำแหน่งประธานผู้นำ อบต. ระดับจังหวัด จึงมีจิตอาสา / อาสาสมัคร ของ อบต.ที่จะเข้าร่วมเป็น 1 ใน 5 พื้นที่นำร่องครั้งนี้ จึงจะเป็นชุมชนในระดับต้นๆ ที่มีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาดำเนินการในเรื่องนี้ได้ โดยมีหลักประกันผลงานองค์กรเคยได้รับรางวัลประเภท “องค์กรธรรมาภิบาล”

การดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการนำร่องของทั้งห้าพื้นที่ดังกล่าวมีรายละเอียดโครงการใน ประเด็นต่างๆ คือ

1. โครงการ งบประมาณ และกิจกรรมที่ดำเนินการ
2. ผลที่เกิดจากการดำเนินงาน
3. รูปแบบการดำเนินโครงการ และลักษณะการจัดสวัสดิการ
4. จุดเริ่มต้นของการเกิดกองทุนภายใต้โครงการฯ
5. จุดแข็งและทุนทางสังคมและปัจจัยสู่ความสำเร็จ
6. ปัญหาอุปสรรค

ดังต่อไปนี้

1.) กิจกรรมที่ดำเนินการ การดำเนินงานของพื้นที่นำร่องทั้ง 5 อบต. นั้น พบว่า มีลักษณะที่ไม่ แตกต่างกันในภาพรวม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทเฉพาะของแต่ละ อบต. ว่าจะสามารถดำเนินการได้ครบถ้วน ในระดับใด ทั้งในแง่ข้อจำกัดด้านเวลา และงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่ อบต. ได้ดำเนินการ ได้แก่ (1) จัดให้มีเวทีเวทีประชาคม เพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และอาศัยการมีส่วนร่วมในกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อันจะเป็นหลักในแนวทางก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เอื้อให้เกิดกิจกรรมการพัฒนา ให้กับชาวบ้าน ชุมชนอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการคิด การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการแก้ไขปัญหาโดย ชาวบ้าน และเพื่อประโยชน์แก่ชาวบ้านเอง ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ หากชาวบ้านมีความเข้าใจที่ชัดเจนก็ยังคง

เอื้อให้เกิดการเชื่อมโยงงานการพัฒนาที่มีอยู่ในชุมชนของตนเองในหลากหลายรูปแบบได้ด้วย (2) การศึกษาดูงานในชุมชนที่มีประสิทธิภาพการทำงานด้านจิตสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ซึ่งทั้ง ทบต.ห้างฉัตร และ อบต.พิชัย ได้ไปศึกษาดูงาน ณ จ.พะเยา ตลอดจน (3) การศึกษาดูงานในชุมชนที่มีประสิทธิภาพการทำงานด้านจิตสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเดียวกัน ซึ่ง อบต.บ้านขอ ได้พาแกนนำชุมชนไปศึกษาดูงาน ณ องค์กรออบมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ต.ล่อมแรด อ.เถิน ตลอดจนได้ใช้ทุนทางสังคม ศักยภาพของทรัพยากรบุคคลใน จ.ลำปาง เป็นวิทยากรในการจัดอบรมระบบบัญชีให้กับคณะกรรมการใน ทบต.ห้างฉัตร และ อบต.ทุ่งผึ้ง กล่าวได้ว่า กิจกรรมในลักษณะการศึกษาดูงานได้สร้างมุมมองในการเปิดโลกทัศน์ อีกทั้งยังเป็นแรงกระตุ้นโน้มน้าวใจให้กับแกนนำชุมชนได้เป็นอย่างดี อันเกิดจากการที่ได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลด้วยตนเอง และแกนนำชุมชนเหล่านั้นได้นำมาถ่ายทอดให้กับชาวบ้านในชุมชนของตนเองต่อไป ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการก่อให้เกิดจุดประกายในการจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนได้อีกด้วย

นอกจากนี้ พบว่า ทบต.ล่อมแรด มีข้อจำกัดในการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากพื้นที่ ต.ล่อมแรด ชาวบ้านได้มีการจัดตั้งกลุ่มในลักษณะออบมวันละหนึ่งบาท ตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 ซึ่งในพื้นที่ ต.ล่อมแรด จะมีองค์กรออบมบุญวันละหนึ่งบาทฯ จำนวน 3 แห่ง กระจายอยู่ ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงไม่ต้องการที่จะจัดตั้งกลุ่มใหม่เพิ่มขึ้น เพราะได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรออบมบุญวันละหนึ่งบาทฯ แล้ว ดังนั้น ทบต.ล่อมแรด จึงได้แต่เพียงดำเนินการในลักษณะของการอำนวยความสะดวก และได้เชิญวิทยากรจากองค์กรออบมบุญวันละบาทฯ มาร่วมสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังได้สนับสนุนให้ชาวบ้านมาร่วมสมัครเป็นสมาชิกองค์กรออบมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ด้วย ซึ่งทำให้ชาวบ้านเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต เพราะเห็นการทำงานร่วมมือกันระหว่าง 2 องค์กรเป็นอย่างดี

ประเด็นสำคัญ พบว่า อบต.พิชัย ได้มีกิจกรรมสรุปบทเรียนรู้ ภายหลังที่กลับมาจากการพาแกนนำชุมชนไปทัศนศึกษาดูงาน จ.พะเยา และ จ.เชียงราย ทำให้เกิดการตระหนักและเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจยิ่งขึ้นต่อสถานการณ์และความต้องการของชาวบ้านและชุมชนตนเอง

2.) รูปแบบการดำเนินโครงการ และลักษณะการจัดสวัสดิการ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทั้ง 5 พื้นที่ ซึ่งเน้นกลวิธีการสร้างความเข้าใจต่อองค์ความรู้ใหม่ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 ซึ่งหน้าที่ของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจะเป็นสิ่งที่เอื้อให้ชาวบ้านและชุมชนได้สร้างกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อันจะเป็นพลังการขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้เป็นอย่างดีต่อไป เพราะแนวคิดของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมได้พยายามปรับเปลี่ยนมุมมองของการร่วมคิด ร่วมทำ เริ่มต้นที่ชาวบ้านในระดับพื้นที่ที่มีความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกันก่อนที่จะหน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้การช่วยเหลือ ซึ่งนักวิจัย พบว่า

การสื่อสารกับชาวบ้านนั้น จะต้องอาศัยเวลาและกิจกรรมในเวทีต่างๆ ซึ่งไม่สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันได้อย่างตรงกันในระยะเวลานั้นๆ

ลักษณะการจัดสวัสดิการของพื้นที่นำร่องทั้ง 5 อบต. นั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน โดยจะมีลักษณะการให้สวัสดิการตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ซึ่งจะมีเพียงทบต.ห้างฉัตร เท่านั้น ที่มีการให้สวัสดิการการแต่งงาน หากออมเงินครบ 6 เดือน ซึ่งกล่าวได้ว่ากองทุนฯ ของแต่ละอบต. ยังมีเงินในกองทุนของตนเองน้อยมาก จึงยังไม่สามารถให้สวัสดิการได้ครอบคลุมในเรื่องอื่นๆ ร่วมด้วย อาทิ ทุนการศึกษา ทุนการประกอบอาชีพ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และการดูแลผู้ด้อยโอกาส ฯลฯ นอกจากนั้นหากชาวบ้านคนใดที่ไม่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกในกองทุนฯ ที่มีอยู่ในพื้นที่ของตนเอง ก็จะไม่สามารถได้รับการจัดสวัสดิการ

3.) ผลที่เกิดจากการดำเนินงาน ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของพื้นที่นำร่องทั้ง 5 อบต. นั้น พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน โดยจะมีลักษณะการให้สวัสดิการตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ซึ่งจะมีเพียงทบต.ห้างฉัตร เท่านั้น ที่มีการให้สวัสดิการการแต่งงาน หากออมเงินครบ 6 เดือน แต่นักวิจัย พบว่า การให้สวัสดิการนั้นสามารถเริ่มต้นให้ได้ตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์มารดา ซึ่งไม่จำเป็นต้องให้ในรูปของ “เงิน” (In cash) ในการปฏิบัติของมารดาที่มีต่อการดูแลครรภ์ เพื่อพัฒนาการที่สมบูรณ์ของทารก เช่น ในรูปของ “อาหารเสริม” (In kinds) เป็นต้น หรือความรู้จากการเข้าร่วมอบรมของสถาบันใดๆ ก็ได้ (Institution) นอกจากนี้ นักวิจัยพบว่า ทุกๆ อบต. เพิ่งอยู่ในขั้นตอนแรกๆ ของการระดมทุน ซึ่ง ทบต.ห้างฉัตร ได้เริ่มจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นพื้นที่แรก เมื่อเดือนธันวาคม 2550 แต่ยังไม่มีการให้สวัสดิการ เพราะมีระยะเวลาการออมเงิน 1 ปี ลำดับที่ 2 ได้แก่ อบต.ทุ่งผึ้ง เมื่อเดือนมกราคม 2551 ซึ่งมีการให้สวัสดิการเชื่อมโยง จำนวน 1 ราย ในพื้นที่หมู่ 1 ลำดับที่ 3 ได้แก่ อบต.บ้านขอ หมู่ 7 เมื่อเดือนกรกฎาคม 2551 และลำดับที่ 4 ได้แก่ อบต.พิชัย เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2551

ประเด็นสำคัญ พบว่า การเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ 9 เป็นลำดับที่ 2 ต่อจาก หมู่ 7 นั้น กล่าวคือ สมาชิกเริ่มแรกของหมู่ 9 มีจำนวนมากกว่าหมู่ 7 เพราะเนื่องจากหมู่ 9 ได้เห็นตัวอย่างจากหมู่ 7 จึงเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีฐานสมาชิกมาจากกลุ่มผู้สูงอายุรวมตัวกันจัดตั้งกองทุนฯ ขึ้น

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง พบว่า การเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนในหมู่บ้านนำร่อง หมู่ 1 ซึ่งนักพัฒนาชุมชนมีแนวคิด “น่าจะต้องมีหมู่บ้าน 1 หมู่บ้านมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนานำร่องเรื่องนี้” ซึ่งใช้ระยะเวลา 2 เดือน ในการดำเนินงานจัดตั้งกองทุนไม่นานนัก โดยก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2551 เพราะผู้ใหญ่บ้านมีความเข้าใจและเห็นด้วย ตลอดจนสมาชิกในหมู่บ้านก็ให้ความสนใจ นอกจากนั้น นักวิจัยพบว่า หากชาวบ้านได้เห็นตัวอย่างก็จะสามารถเกิดการจัดตั้งกองทุนฯ ในหมู่บ้านอื่นๆ ตามได้ง่ายขึ้น จากตัวอย่างใน อบต.ทุ่งผึ้ง ที่เริ่มต้นจากหมู่บ้านนำร่อง หมู่ 1 และลำดับต่อมา คือ หมู่ 6 ซึ่งจัดตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2551

4.) จุดเริ่มต้นของการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายใต้โครงการฯ จุดเริ่มต้นของการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายใต้โครงการฯ ของพื้นที่นาร่องทั้ง 5 อปท. พบว่า ผู้บริหาร อปท. ทั้งนายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างเป็นองค์ประกอบร่วมที่สำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นในพื้นที่ของตนเอง ทั้งสอดคล้องกับนโยบายและวิสัยทัศน์การพัฒนา อปท. ตลอดจนการทำงานอย่างจริงจังที่ต้องการให้ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีหลักประกันความมั่นคงทางชีวิต ชาวบ้านทุกคนสามารถเข้าถึงกองทุนฯ นี้ และได้รับสวัสดิการต่างๆ จากกองทุนฯ นี้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประเด็นสำคัญ พบว่า นายกเทศมนตรีตำบลห้วยจักรได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาดูงาน ร่วมกับคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง และสนง.พมจ.ลำปาง ที่ จ.กาญจนบุรี และ จ.นครปฐม จึงทำให้สอดคล้องประสานร่วมกันระหว่างแนวคิดของผู้บริหารเอง กับกองทุน 3 กองทุนที่ชาวบ้านรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นในชุมชน

5.) การบริหารจัดการการเบิก – จ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการการเบิก – จ่ายงบประมาณของพื้นที่นาร่องทั้ง 5 อปท. พบว่า สนง.พมจ. จะเป็นผู้ส่งงบประมาณในรูปแบบเช็คธนาคารมาให้กับ อปท. และ อปท.จึงโอนเงินเข้าบัญชีของ อปท. อีกครั้งหนึ่ง ทั้ง 4 อปท. ยกเว้น อบต.ทุ่งผึ้ง มีวิธีการเบิกจ่ายงบประมาณโดยการตั้งฎีกาขออนุมัติการดำเนินกิจกรรมเป็นครั้งคราวไป อบต.ทุ่งผึ้ง เป็นเพียง อปท.เดียวที่เคยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุน สปสช. ด้วยเหตุนี้ อบต.ทุ่งผึ้ง จึงใช้ประสบการณ์จากการเบิกจ่ายของกองทุน สปสช. มาปรับใช้กับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม กล่าวคือ มีการตั้งคณะกรรมการอีก 1 ชุด จากผู้นำทางการในพื้นที่ ให้ 4 ท่านร่วมเปิดบัญชีธนาคารใหม่ โดยใช้ชื่อบัญชีตามชื่อโครงการนาร่อง และหากจะถอนเงิน จะต้องให้คณะกรรมการ 3 ใน 4 ท่านลงนามการถอนเงิน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ข้อมูลว่า วิธีการนี้จะสะดวกและมีความรวดเร็วกว่า เพราะเนื่องจากการทำงานกับชาวบ้านในชุมชน เรื่องของเวลานั้นไม่มีความแน่นอน ในทางปฏิบัติจริงจะต้องยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงกำหนดการอยู่เสมอ เพราะเมื่อตั้งฎีกาการใช้งบประมาณแล้ว จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในทันที จะไม่สามารถนำเงินมาไว้กับเจ้าหน้าที่ได้นาน

ประเด็นสำคัญ พบว่า เมื่อ อปท.ทั้ง 5 อปท. ได้รับการสนับสนุนอนุมัติงบประมาณนั้นได้รับการประสานงานจากสนง.พมจ. ว่า ให้อ้างอิงการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง แต่เมื่อ อปท. ทั้ง 5 ได้ดำเนินการปฏิบัติจริง พบว่า ไม่สามารถทำได้ เพราะทั้ง 5 พื้นที่นาร่อง จะต้องอ้างอิงการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามระเบียบกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งประเด็นนี้เป็นข้อขัดขวางสร้างความสับสนให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในพื้นที่นาร่องอย่างมาก แต่ในที่สุดก็ได้รับการประสานงานจากสนง.พมจ.ว่า ให้ อปท.เหล่านั้นใช้ระเบียบของกระทรวงตนเอง

ประเด็นสำคัญสุดท้าย พบว่า หากอ้างอิงตามระเบียบกระทรวงการคลังจะสามารถเบิกค่าใช้จ่ายการประสานงานได้ แต่พื้นที่นาร่องต้องอ้างอิงตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยจึงไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่าย

จ่ายการประสานงานได้ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจึงต้องนำรายการดังกล่าว ไปถัวเฉลี่ยจ่ายร่วมกับรายการอื่น

6.) จุดแข็ง ทูทางสังคม และปัจจัยสู่ความสำเร็จ โดยจุดแข็ง ทูทางสังคม และปัจจัยสู่ความสำเร็จของพื้นที่นำร่องทั้ง 5 อปท. พบว่า มีหลายปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ได้แก่ (1) ผู้บริหาร อปท. ทั้งนายก อปท. และรองนายก อปท. ต่างเป็นกลไกที่สำคัญในการทำงานในพื้นที่ของตนเองที่มีอุดมการณ์ทางจิตวิญญาณและควมมีจิตอาสา จิตสาธารณะ ซึ่งทุกท่านต่างทำงานลงพื้นที่ด้วยตนเอง (2) ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มต่างๆ และไม่เป็นทางการ เช่น มัคทายก ประชาญ์ชาวบ้าน เป็นบุคคลที่จุดประกายกระตุ้นให้เกิดความคิดและแนวทาง (3) ชาวบ้านที่มีความเข้าใจและมีความเห็นด้วย ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่สร้างให้เกิดความเข้าใจร่วมกันที่ดีได้ในชุมชน และ (4) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใน อปท. ทั้ง 3 มีนักพัฒนาชุมชนและหรือนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และ อบต.บ้านขอ มีทั้งรองนายกฯ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน เป็นผู้รับผิดชอบหลัก รวมทั้ง ทบต.ล้อมแรด มีรองปลัดฯ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

7.) ปัญหาและอุปสรรค ปัญหาและอุปสรรคของพื้นที่นำร่องทั้ง 5 อปท. พบว่า มี 3 อปท. ได้แก่ ทบต.ห้างฉัตร ทบต.ล้อมแรด และอบต.พิชัย ที่กิจกรรมต้องหยุดชะงัก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะสถานการณ์การเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น อีกทั้งในช่วงฤดูกาลทำการประกอบอาชีพทำนา ทุก อปท. ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมใดๆ ได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานนี้ได้ให้ข้อมูลว่า “หากอนุมัติงบประมาณในครั้งแรก จำนวน 100 % ก็จะสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง จะไม่มาติดขัดในช่วงการเลือกตั้งและการประกอบอาชีพของชาวบ้าน” และในบางอปท. งบประมาณมีไม่เพียงพอจึงไม่สามารถพาแกนนำชาวบ้านเดินทางไปทัศนศึกษาดูงานตามกำหนดการเดิม เนื่องจากภาวะราคาน้ำมันมีราคาแพง ดังนั้นต้องปรับเปลี่ยนแผนไปในระยะทางที่ใกล้ขึ้น กล่าวคือ เปลี่ยนแปลงจาก จ.กาญจนบุรี และ จ.นครปฐม ไปที่ จ.พะเยา และ จ.เชียงราย แทน ซึ่งทุก อปท. บางครั้งไม่ได้ดำเนินกิจกรรมตามเวลาที่ได้กำหนดไว้ และหรือดำเนินกิจกรรมล่าช้า จึงไม่มีข้อมูลเบื้องต้นที่จะรายงานให้กับสนง.พมจ.รับทราบในหัวข้อ “การดำเนินงานและผลการดำเนินงาน รวมทั้งสถานะการเงิน”

ประเด็นสำคัญ พบว่า ระดับการรับรู้ข้อมูล เรื่องสวัสดิการสังคมภายใต้กฎหมายฯ นี้ ถือเป็นองค์ความรู้ใหม่ ที่จะต้องมีการถ่ายทอดซ้ำๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจต่อแนวคิดที่จะต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติการร่วมคิด ร่วมทำที่มาจากฐานของชาวบ้านเอง ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องกับระดับของการถ่ายทอดของผู้นำสู่คณะกรรมการ และหรือชาวบ้าน

ประเด็นสำคัญอีกประการ พบว่า การรับทราบและการเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทั้ง 5 อปท. จะมีลักษณะการเรียนรู้ใหม่อย่างแท้จริง ร่วมกับการลงฝึก ลงดู แต่ก็ได้ติดต่อประสานงานกับ สนง.พมจ. และหรือภาคีเครือข่ายต่างๆ ตลอดจนได้รับการช่วยเหลือให้คำแนะนำจากคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ ด้วย

8.) แนวทางการดำเนินงานต่อไป แนวทางการดำเนินงานต่อไปของพื้นที่นำร่องทั้ง 5 อปท. พบว่า มีเพียง 1 อปท. ได้แก่ ทบต.ลือมแรด ที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณในปี 2552 รองรับการหนุนเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับตำบล ในกรณีที่กองทุนใดต้องการเงินช่วยเหลือฉุกเฉินไม่เพียงพอต่อการจ่ายสวัสดิการ ประเด็นสำคัญ พบว่า มีเพียง 2 อปท. ได้แก่ ทบต.ห้างฉัตร และอบต.พิชัย ที่ส่งข้อเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี 2552 และได้รับการพิจารณาอนุมัติงบประมาณมาต่อยอดกิจกรรม และขยายผลในงานเชิงพื้นที่ด้วย เช่น การอบรมระบบบัญชีโดยใช้โปรแกรม และนำเงินมาร่วมสมทบในกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง พบว่า ในปีงบประมาณ 2552 ทบต.ห้างฉัตร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสสข. ซึ่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงานจะได้นำงบประมาณและเนื้องานทั้ง 2 กองทุนนี้มาเชื่อมโยงบูรณาการกัน เช่น มิติสวัสดิการด้านสุขภาพ กล่าวคือ การรณรงค์ป้องกันให้ชาวบ้านเอาใจใส่ในสุขภาพของตนเอง เพื่อลดงบประมาณที่จะต้องจ่ายสวัสดิการการเยี่ยมไข้ได้ด้วย และยังช่วยให้ชาวบ้านมีสุขภาพที่แข็งแรง รวมทั้งคณะกรรมการทั้ง 3 กองทุน และทบต.ห้างฉัตร มีมติร่วมกันที่จะนำกองทุนทั้ง 3 กองทุนมาบูรณาการรวมเป็นเพียงกองทุนเดียวในระดับตำบล เพราะชาวบ้านในทบต.ห้างฉัตร สามารถสมัครเป็นสมาชิกได้เพียง 1 กองทุนเท่านั้น อันจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีของคนในชุมชน และง่ายต่อการบริหารจัดการด้วย นอกจากนี้ ยังพบว่า อบต.ทุ่งผึ้ง มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนระดับตำบล 1 ชุด ซึ่งมีตัวแทนจากหมู่บ้านๆ ละ 2 คน มาร่วมดูแลรับผิดชอบงบประมาณที่แต่ละหมู่บ้านได้นำมาจัดสรรได้มาจากเงินกองทุนหมู่บ้านๆ ละ 5 % นำมาวางรวมกันไว้ก่อน ถึงแม้ว่าในขณะนี้จะมีเพียง 2 หมู่บ้านเท่านั้นที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังมีรายละเอียดการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานโครงการนำร่องในภาคผนวกที่

2) โครงการเชิงประเด็น 1 โครงการ ปีงบประมาณ 2550 ได้แก่ โครงการสนับสนุนการจัดการความรู้และพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม จังหวัดลำปาง งบประมาณ 200,000 บาท โดยมีสถาบันพัฒนาระบบการออมเพื่อสุขภาพะจังหวัดลำปาง เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ มีกระบวนการดำเนินงานร่วมกับการขยายผลสร้างความรู้ในพื้นที่ร่วมกับ พอช. อาจจะทำให้เกิดความสับสนให้เกิดขึ้นกับชาวบ้านในพื้นที่ได้ ว่า “บุคลากรที่ลงพื้นที่นั้น มาจากหน่วยงานใด” มีผลการดำเนินงาน กล่าวคือ มีกิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้การดำเนินงานขยายผล เรื่อง “การจัดตั้งกองทุนขององค์กรสวัสดิการชุมชน” ใน 11 ตำบล จำนวน 8 อำเภอคือ

1. บ้านดอนแก้ว ม.6 เทศบาลตำบลเสริมงาม อ.เสริมงาม
2. บ้านทุ่งขาม ม.6 ต.ใหม่พัฒนา อ.เกาะคา
3. บ้านหัวทุ่ง ม.5 ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ
4. บ้านวังนิมิต ม.17 ต.ร่องเคาะ อ.วังเหนือ
5. บ้านวังยาว ม.1 ต.แม่กัวะ อ.สบปราบ
6. บ้านใหม่สามัคคี ม.6 ต.แม่สุข อ.แจ้ห่ม
7. บ้านป่าเหียง ม.1 ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร
8. บ้านป่าจำ ม.2 ต.น้ำโจ้ อ.แม่ทะ
9. หมู่บ้านท่ามะโอ เทศบาลนครลำปาง อ.เมือง
10. บ้านรวมชัย ม.10 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง
11. บ้านเวียงใต้ ม.2 ต.เมืองยาว อ.ห้างฉัตร

5.2 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด “ขยายผลปี 2551”

คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการได้ดำเนินการกลั่นกรองโครงการที่เสนอขอรับเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ปีงบประมาณ 2551 เมื่อวันที่ 22 และ 29 กรกฎาคม 2551 จำนวน 21 โครงการ โดยแบ่งเป็นโครงการเชิงพื้นที่ 20 โครงการ และโครงการเชิงประเด็น 1 โครงการ ซึ่งคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการได้ให้ข้อคิดเห็น และได้นัดหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสาธารณประโยชน์ที่ได้รับการอนุมัติโครงการในเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น ในวันที่ 31 ตุลาคม 2551 เวลา 9.30 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม ชั้น 2 สนง.พมจ.ลำปาง เพื่อประชุมสร้างความเข้าใจร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะดำเนินการจริงในพื้นที่ของตนเอง นักวิจัย พบว่า องค์กรที่ได้รับการอนุมัติโครงการ มี 2 ประเภท ได้แก่ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (2) องค์กรสาธารณประโยชน์ ซึ่งหากเป็น อปท. ให้ใช้ระเบียบการเบิกจ่ายตามกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย แต่หากเป็นกรณีองค์กรสาธารณประโยชน์ (ซึ่ง สนง.พมจ. จะเป็นผู้ดำเนินกาโอนงบประมาณไปยังองค์กรนั้นๆ โดยตรง) ให้ใช้ระเบียบการเบิกจ่ายตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ดังมีรายละเอียดในโครงการต่อไปนี้

จากภาระหน้าที่ที่ได้กำหนดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 นั้น คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาการอนุมัติโครงการ ได้อนุมัติโครงการสำหรับงบประมาณเชิงพื้นที่ในปี 2551 จำนวน 15 องค์กร (ประกอบด้วยองค์กรสาธารณประโยชน์ 6 องค์กร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 องค์กร ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดเป็นแผนงานใน “แผนแม่บทชุมชน 3 ปี” ด้วย) และมีจำนวนโครงการเชิงพื้นที่ 17 โครงการ และโครงการเชิงประเด็นจำนวน 1 โครงการ ซึ่งโครงการเชิงพื้นที่ และเชิงประเด็น ที่ได้รับการอนุมัติ ปี 2551 มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5-1 และ 5-2

ตารางที่ 5-1 โครงการเชิงพื้นที่จังหวัดลำปางที่ได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนประจำปี 2551

ลำดับ	โครงการเชิงพื้นที่	ผู้รับผิดชอบโครงการ	งบประมาณอนุมัติ
1	เวทีเรียนรู้การจัด สวัสดิการชุมชนคนตำบล บ้านอ้อน	อบต.บ้านอ้อน ต.บ้านอ้อน อ.งาว จ.ลำปาง	177,200 บาท - ทั้งโครงการ 227,200 บาท - งบองค์กร 50,000 บาท
2	โครงการขยายสมาชิก กองทุนสวัสดิการสังคม ต.บ้านเสด็จ	ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ต.บ้านเสด็จ อ.เมือง จ.ลำปาง	180,000 บาท - ทั้งโครงการ 231,000 บาท - งบองค์กร 51,000 บาท
3	กองทุนสวัสดิการชุมชน ต.พิชัย	อบต.บ้านเสด็จ อ.เมือง จ.ลำปาง (ผู้ประสานงาน นักพัฒนาชุมชน อบต.พิชัย)	189,553 บาท - ทั้งโครงการ 489,553 บาท - งบองค์กร 300,000 บาท
4	อบต.ชนวนชาวบ้านเล็ก เหล่า	อบต.บุญนาพัฒนา ต.บุญนา พัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง	133,500 บาท - ทั้งโครงการ 148,500 บาท - งบองค์กร 15,000 บาท
5	โครงการเวทีเรียนรู้จัดตั้ง กองทุนสวัสดิการสังคม	เทศบาลตำบลสิริราช ต.สิริราช อ.แม่ทะ จ.ลำปาง	110,675 บาท - ทั้งโครงการ 119,675 บาท - งบองค์กร 9,000 บาท
6	สนับสนุนการดำเนิน กองทุนสวัสดิการชุมชน ต.วอแก้ว	อบต.วอแก้ว ต.วอแก้ว อ.ห้าง ฉัตร จ.ลำปาง	188,375 บาท - ทั้งโครงการ 288,375 บาท - งบองค์กร 100,000 บาท
7	ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ต.ทุ่งกว้าว	อบต.ทุ่งกว้าว ต.ทุ่งกว้าว อ.เมืองปาน จ.ลำปาง	160,400 บาท - ทั้งโครงการ 175,400 บาท - งบองค์กร 15,000 บาท
8	การพัฒนาสุขภาวะชมรม ผู้สูงอายุตำบลปงยางคก	กลุ่มองค์กรชมรมผู้สูงอายุบ้าน นางแล ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง	78,725 บาท - ทั้งโครงการ 85,925 บาท - งบองค์กร 7,200 บาท
9	ผู้สูงอายุสุขภาพดีชีวิ สดใส	อบต.บ้านเอื้อม ต.บ้านเอื้อม อ.เมือง จ.ลำปาง	188,915 บาท - ทั้งโครงการ 188,915 บาท - งบองค์กร 0 บาท

ลำดับ	โครงการเชิงพื้นที่	ผู้รับผิดชอบโครงการ	งบประมาณอนุมัติ
10	กองทุนสวัสดิการชุมชน ต.เมืองปาน	อบต.เมืองปาน ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง	141,325 บาท - ทั้งโครงการ 156,325 บาท - งบองค์กร 15,000 บาท
11	เสริมสร้างศักยภาพ กองทุนส่งเสริมการจัด สวัสดิการชุมชน เทศบาล ตำบลห้างฉัตร	เทศบาลตำบลห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง	180,000 บาท - ทั้งโครงการ 480,000 บาท - งบองค์กร 300,000 บาท
12	ออมดิน ออมน้ำ ออมป่า สู่สวัสดิการชุมชน	เครือข่ายทรัพยากรลุ่มน้ำยาว ต.หลวงใต้ อ.ยาว จ.ลำปาง	188,800 บาท - ทั้งโครงการ 339,050 บาท - งบองค์กร 0 บาท - เงินสมทบจากองค์กรอื่น 150,250 บาท
13	ธนาคารขยะรีไซเคิล	ศูนย์ปรีดีศึกษา ต.วังใต้ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง	53,660 บาท - ทั้งโครงการ 75,210 บาท - งบองค์กร 0 บาท - เงินสมทบจากองค์กรอื่น 21,550 บาท
14	การเพาะเชื้อเห็ด การเพาะ เห็ดนางฟ้า	ศูนย์ปรีดีศึกษา ต.วังใต้ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง	131,600 บาท - ทั้งโครงการ 163,100 บาท - งบองค์กร 0 บาท - เงินสมทบจากองค์กรอื่น 31,500 บาท
15	โรงเรียนชีวิตตาม แนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง	ศูนย์ปรีดีศึกษา ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง	104,250 บาท - ทั้งโครงการ 656,250 บาท - งบองค์กร 0 บาท - เงินสมทบจากองค์กรอื่น 552,000 บาท

ลำดับ	โครงการเชิงพื้นที่	ผู้รับผิดชอบโครงการ	งบประมาณอนุมัติ
16	เข้าค่ายคุณธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	ศูนย์ปรีดีศึกษา ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง	188,800 บาท - ทั้งโครงการ 237,300 บาท - งบองค์กร 0 บาท - เงินสมทบจากองค์กรอื่น 48,500 บาท
17	ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือก	เทศบาลตำบลบ้านสาต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	188,915 บาท - ทั้งโครงการ 188,915 บาท - งบองค์กร 0 บาท
รวม	17 โครงการ	- 3 เทศบาล - 7 อบต. - 7 องค์กรสาธารณประโยชน์	- งบที่อนุมัติ 2,584,693 บาท - งบองค์กร 862,200 บาท - เงินสมทบจากองค์กรอื่น 803,800 บาท

ตารางที่ 5-2 โครงการเชิงประเด็นจังหวัดลำปางที่ได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนประจำปี 2551

ลำดับ	โครงการเชิงพื้นที่	ผู้รับผิดชอบโครงการ	งบประมาณอนุมัติ
1	ขยายผลการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน 25 ตำบลในจังหวัดลำปาง	องค์กรชุมชน “อมมบุญวันละหนึ่งบาท เพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย” อ.เถิน จ.ลำปาง	884,581 บาท - ทั้งโครงการ 884,581 บาท - งบองค์กร 0 บาท
รวม	1	องค์กรชุมชน	884,581 บาท

จากตารางดังกล่าวข้างต้น พบว่า นับเป็นความสำเร็จจากผลพวงการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง ที่จัดการประชุมดังกล่าว เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2551 ณ โรงแรมเวียงทอง อ.เมือง จ.ลำปาง ทำให้ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล และ อบต.) ตลอดจนองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง รับทราบรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จึงได้ยื่นข้อเสนอโครงการ เพื่อให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง ได้พิจารณาอนุมัติ อีกทั้งยังพบว่า ทุกองค์กรเป็นองค์กรที่เข้าร่วมการประชุมในวันดังกล่าว จึงมีความยินดีอาสาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายใต้การบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พบว่า เมื่อคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จ.ลำปาง ได้มีมติให้องค์กรปรับแก้ไขข้อเสนอโครงการ ก็สามารถแก้ไขตามได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปอย่างรวดเร็ว

คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการขอ
อนุมัติสนับสนุนงบประมาณให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. การเขียนโครงการควรปรับแบบฟอร์มให้ถูกต้อง
2. การเขียนโครงการควรระบุระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจน
3. การกำหนดรายละเอียดด้านค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน และถูกต้องตามระเบียบ
กระทรวงการคลัง
4. การเขียนโครงการให้แจกแจงรายละเอียดงบประมาณ รายละเอียดกิจกรรม และระยะเวลา
ดำเนินการให้ชัดเจน
5. ในการจัดทำกิจกรรมในโครงการควรมีการกำหนดงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อกิจกรรมการจัดตั้ง
กองทุน และการสรุปบทเรียน
6. ในการเขียนโครงการควรปรับชื่อโครงการ กลุ่มเป้าหมาย และกิจกรรมให้สอดคล้องกัน
7. ในการนำเสนอโครงการควรให้องค์กรสาธารณะประโยชน์ที่รับผิดชอบเป็นผู้เสนอโครงการ
8. โครงการสวัสดิการควรเพิ่มวัตถุประสงค์ว่า “นารายได้ส่วนหนึ่งจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน”

ปัญหาในภาพรวมในการดำเนินงานโครงการนำร่อง คือ

(1) การไม่จัดส่งรายงานผลการดำเนินงาน ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ฯ รับทราบ อย่างต่อเนื่อง

(2) ในเอกสารการรายงานผลการดำเนินงานนั้น ไม่มีรายละเอียดประกอบ เพื่อนำเสนอให้
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ฯ รับทราบกระบวนการดำเนินงานในพื้นที่อธิบายมา
ให้เข้าใจอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ไม่มีผลการดำเนินงาน / การติดตามประเมินผลภายหลังที่ได้จัดเวที
สร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้าน

ปัญหาที่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้พบจากการเสนอโครงการที่ขอเงินสนับสนุน

1. วัตถุประสงค์ขององค์กรไม่สอดคล้องกับโครงการ
2. ไม่เขียนแสดงเจตนาในกิจกรรมที่จะดำเนินการในเชิงรูปธรรม
3. มีความชัดเจนไม่คลุมเครือ
4. เขียนเกินจริง
5. โครงการ / กิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ต้องขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ที่
เกี่ยวข้องโดยตรงก่อน
6. องค์กรต้องมีทุนเดิม
7. โครงการที่เสนอมาจากองค์กรที่หลากหลายนั้น กำหนดอัตราการเบิกจ่าย ไม่มีหลักเกณฑ์เดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรสาธารณะประโยชน์ในการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขออนุมัติ

1. การเขียนแบบฟอร์มให้ถูกต้อง
2. การปรับปรุงแบบลักษณะกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายและหลักการของกองทุน
3. การใช้ทักษะภาษาเขียน เรื่องการใช้คำ / ประโยค
4. การตั้งงบประมาณในทุกๆ โครงการไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ ได้กำหนดอัตราค่าจ้าง

เองตามแต่ละพื้นที่ ยกตัวอย่างเช่น ค่าอาหารกลางวัน และค่าอาหารว่าง ซึ่งแก้ไขโดยได้กำหนดอิงตามระเบียบกระทรวงการคลัง กล่าวคือ อาหารกลางวันคนละ 75 บาท / อาหารว่างคนละ 25 บาท เป็นต้น และการตั้งค่าเดินทาง ซึ่งในความเป็นจริงไม่สามารถตั้งค่าเดินทางได้ เนื่องจากจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน สามารถบริหารจัดการได้ตามบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ เช่น ถัวจ่ายจากค่าอาหารกลางวัน และหรืออาหารว่าง เป็นต้น

นักวิจัย พบว่า ในการอนุมัติโครงการของคณะกรรมการบริหารกองทุนนั้นได้ดำเนินการหลักเกณฑ์โดยการพิจารณาอนุมัติสนับสนุนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกระทรวง พม. กล่าวคือ พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2551 ได้มีการปรับแก้ไขว่า หากองค์กรสาธารณประโยชน์ต้องการขอรับงบประมาณสนับสนุนเข้ากองทุนฯ ในส่วนของสถาบันพัฒนาองค์กรเอกชน (พอช.) จะยื่นของบประมาณได้ไม่เกิน 50,000.- บาท แต่ในส่วนของ กสศ. องค์กรสาธารณประโยชน์นั้นๆ สามารถยื่นของบประมาณได้ตามความเหมาะสมของแต่ละองค์กร นอกจากนั้น การพิจารณาอนุมัติโครงการยังขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการ พิจารณากำหนดวงเงินตามเกณฑ์ องค์กรที่เสนอมาส่วนใหญ่เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ และมีทั้งลักษณะของการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ และการจัดการขยะ ฯลฯ ซึ่งมีลักษณะหลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมฯ ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับบางพื้นที่ จึงถือเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ ที่จะต้องกระจายให้ความรู้แก่องค์กรต่างๆ และชาวบ้านที่ทำงานด้านสวัสดิการสังคม

5.3 รูปแบบการขยายผลโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการจังหวัดลำปาง

1) การขยายผลในลักษณะของกิจกรรมและพื้นที่ จังหวัดลำปางได้รับการอนุมัติงบประมาณเพื่อการจัดทำโครงการนำร่องเพื่อการจัดสวัสดิการในพื้นที่ในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 5 โครงการใน 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้งบประมาณ 725,000 บาท และในปีงบประมาณ 2551 จังหวัดลำปาง ได้รับการอนุมัติงบประมาณเพื่อการดำเนินงานโครงการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่เป็นเงิน 729,000 บาท ซึ่งสามารถจัดสรรงบประมาณภายใต้การส่งเสริมโครงการของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ร่วมกับ พมจ.ลำปาง ทำให้เกิดโครงการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่ได้ 17 โครงการใน 7 อำเภอ จากอำเภอทั้งหมดในจังหวัดลำปาง 13 อำเภอ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่

ตารางที่ 5-3 อำเภอที่มีการจัดทำโครงการสวัสดิการเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2550 และ 2551

อำเภอ	โครงการนำร่อง ปี 2550	โครงการ ปี 2551	
1. ห้างฉัตร	1. เทศบาลตำบลห้างฉัตร	1	1. เทศบาลตำบลห้างฉัตร ¹
		2	2. อบต.วอแก้ว
		3	3. กลุ่มองค์กรชมรมผู้สูงอายุบ้านนางแล ต.ปงยางคก
2. เมือง	1. อบต.พิชัย	4	1. อบต.พิชัย ²
		5	2. อบต.บ้านเสด็จ
		6	3. อบต.บุญนาคนพัฒนา
		7	4. อบต.บ้านเอื้อม
		8	5. ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ต.บ้านเสด็จ
3. จาว	-	9	1. เครือข่ายทรัพยากรกลุ่มน้ำจาว ต.หลวงใต้
		10	2. อบต.บ้านอ้อ
4. แม่ทะ	-	11	1. เทศบาลตำบลศิริราช
5. เมืองปาน	1. อบต.บ้านขอ	12	1. อบต.ทุ่งกว้าว
		13	2. อบต.เมืองปาน
6. แจ้ห่ม	1. อบต.ทุ่งผึ้ง	14	1. เทศบาลตำบลบ้านสา
7. วังเหนือ	-	15	1. ศูนย์อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ต.วังทรายคำ
		16	2. ศูนย์ปรีชาศึกษา ต.วังใต้ (2 โครงการ)
		17	3. ศูนย์ปรีชาศึกษา ต.วังทรายคำ (2 โครงการ)
8. เติ่น	1. เทศบาลตำบลล้อมแรด		* ยกเว้นโครงการเชิงพื้นที่ที่เป็นโครงการเชิงประเด็น

หมายเหตุ 1. โครงการต่อยอดกิจกรรมในพื้นที่ในกลุ่มเป้าหมายเดิม

2. โครงการต่อยอดกิจกรรม และขยายพื้นที่ ได้แก่ อบรรมการทำระบบบัญชี เพิ่มเติมให้แก่สมาชิกหมู่บ้านอีก 5 หมู่บ้านที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการในปีงบประมาณ 2550

จากตารางที่ 5-3 แสดงให้เห็นว่าในปีงบประมาณ 2551 จังหวัดลำปางสามารถดำเนินการขยายความคิดและสร้างโครงการสวัสดิการเชิงพื้นที่ได้เพิ่มมากขึ้นในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การขยายพื้นที่จากเดิมที่มีการดำเนินงานโครงการนำร่อง 5 พื้นที่ ใน องค์การบริหารส่วนตำบล 5 แห่ง ที่อยู่ใน 5 อำเภอ เป็น 17 โครงการใน 8 อำเภอ โดยมีอำเภอที่ไม่ได้รับโครงการในปี 2550 แต่ได้รับโครงการในปี 2551 ได้แก่ อ.จาว อ.แม่ทะ และ อ.วังเหนือ

2. การขยายพื้นที่โดย อำเภอที่เคยได้รับโครงการนำร่องอำเภอละ 1 โครงการ ก็ขยายพื้นที่เพิ่ม เช่น อ.ห้างฉัตร อ.เมือง และอำเภอเมืองปาน

3. การขยายกิจกรรม และการขยายพื้นที่ให้มากขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้เคยเป็นพื้นที่โครงการนำร่องตามบริบทของพื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลห้วยฉัตร ซึ่งมีการทำขยายกิจกรรมในเชิงต่อยอดกิจกรรมเดิมให้มีคุณภาพการจัดสวัสดิการที่สูงขึ้น ในขณะที่องค์กรบริหารส่วนตำบลพิชัย อ.เมือง ที่มีการขยายพื้นที่เพื่อสร้างแนวคิดให้ครอบคลุมหมู่บ้านที่อยู่ในการดูแลให้เต็มพื้นที่

4. การขยายกิจกรรมโครงการนำร่องเชิงพื้นที่เดิมที่สามารถดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จในพื้นที่ของตนไปสู่การเป็นโครงการจัดสวัสดิการเชิงประเด็นที่สามารถขยายผลต่อไปในพื้นที่อื่นๆ ของจังหวัดลำปางได้ คือ โครงการนำร่องเชิงพื้นที่ของอำเภอเถินที่ได้รับการจัดอุดหนุนจากกองทุนให้เป็นโครงการเชิงประเด็นในปี 2551 ดังมีรายละเอียดในตารางที่

ตารางที่ 5-4 การขยายผลโครงการเชิงประเด็น จากปีงบประมาณ 2550 ไปสู่ปีงบประมาณ 2551

ปี	2550	2551
โครงการ	สนับสนุนการจัดการความรู้และพัฒนา ระบบสวัสดิการสังคม จังหวัดลำปาง	ขยายผลการขับเคลื่อนชุมชน 25 ตำบล ในจังหวัดลำปาง
องค์กร	สถาบันพัฒนาระบบการออมเพื่อสุขภาพ จ.ลำปาง	ออมบุญวันละหนึ่งบาท เพื่อสวัสดิการ บ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่าง ยั่งยืน
งบประมาณ	200,000.- บาท	884,581.- บาท
พื้นที่เนินการ	10 หมู่บ้าน	25 ตำบล ตามความต้องการของชุมชน
	1. บ้านดอนแก้ว ม.6 ทบต.เสริมงาม อ.เสริม	1. ต.เมืองยาว อ.ห้วยฉัตร
	2. บ้านทุ่งขาม ม.6 ต.ใหม่พัฒนา อ.เกาะคา	2. ต.นาแก้ว อ.เกาะคา
	3. บ้านหัวทุ่ง ม.5 ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ	3. ต.ท่าเสา อ.เกาะคา
	4. บ้านวังนิมิต ม.17 ต.ร่องเคาะ อ.วังเหนือ	4. ต.จางเหนือ อ.แม่เมะ
	5. บ้านวังยาว ม.1 ต.แม่กัวะ อ.สบปราบ	5. ต.บ้านดง อ.แม่เมะ
	6. บ้านใหม่สามัคคี ม.6 ต.แม่สุข อ.แจ้ห่ม	6. ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ
	7. บ้านป่าเหียง ม.1 ต.แม่สัน อ.ห้วยฉัตร	พื้นที่ที่ทิ้งเหลืออยู่ระหว่างการ ประสานงานจากพื้นที่
	8. บ้านป่าจำ ม.2 ต.น้ำโจ้ อ.แม่ทะ	
	9. หมู่บ้านท่ามะโอ เทศบาลนครลำปาง อ.	

2) การขยายผลในมิติสวัสดิการ และการสมทบงบประมาณ

ในการจัดทำโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม โดยกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดลำปางได้มีการขยายผลในมิติสวัสดิการ และการสมทบงบประมาณที่สามารถแสดงให้เห็นได้ในตารางที่ 5-5 และ 5-6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5-5 มิติสวัสดิการ และการสมทบงบประมาณ โครงการเชิงพื้นที่นาร่อง ปี 2550

โครงการปี 50	มิติสวัสดิการ	งบ กองทุนฯ	งบฯ องค์กร	งบฯองค์กร อื่น	รวม
1.โครงการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ทบต.ห้างฉัตร	กระบวนการเรียนรู้	149,200.-	-	-	149,200.-
2.โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม และการจัดสวัสดิการชุมชนทบต.ล้อมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง	กระบวนการเรียนรู้	150,000.-	-	-	150,000.-
3.โครงการสนับสนุนแผนการดำเนินงานยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคม และสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง	กระบวนการเรียนรู้	150,000.-	-	-	150,000.-
4.โครงการจัดเวทีแบบมีส่วนร่วม เรื่อง จัดสวัสดิการชุมชน ในเขตรับผิดชอบ อบต.พิชัย	กระบวนการเรียนรู้	140,000.-	-	-	140,000.-
5.โครงการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดย อบต.บ้านขอ อ.เมืองปาน	กระบวนการเรียนรู้	140,000.-	-	-	140,000.-
รวม	-	729,200.-	-	-	729,200.-

จากตารางที่ 5-5 แสดงให้เห็นว่าในการดำเนินงานโครงการนาร่องเชิงพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดลำปางจำนวน 5 พื้นที่ เป็นการดำเนินงานภายใต้งบประมาณการสนับสนุนจากกองทุนฯ ทั้งหมด เป็นเงิน 729,200 บาท และโครงการทั้งหมดเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้การจัดสวัสดิการให้แก่ชุมชนทั้งสิ้น

ตารางที่ 5-6 มิติสวัสดิการ และงบประมาณการดำเนินงานโครงการเชิงพื้นที่ ประจำปี 2551

โครงการปี 50	มิติสวัสดิการ	งบ กองทุนฯ	งบองค์กร	งบองค์กรอื่น *	รวม
1.โครงการเวทีเรียนรู้การจัดสวัสดิการชุมชนคนตำบลบ้านอ้อน(อบต.บ้านอ้อน)	กระบวนการเรียนรู้	177,200.-	50,000.-	-	227,200.-
2.โครงการขยายสมาชิกกองทุนสวัสดิการสังคม ต.บ้านเสด็จ(ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต.บ้านเสด็จ)	กระบวนการเรียนรู้	180,000.-	51,000.-	-	231,000.-
3.โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชนต.พิชัย(อบต.บ้านเสด็จ)	กระบวนการเรียนรู้	189,553.-	300,000.-	-	489,553.-
4.โครงการอบต.ชวนาวบ้านเล็กเหาะ(อบต.บุญนาค)	กระบวนการเรียนรู้/ สุขภาพและลดค่าใช้จ่าย	133,500.-	15,000.-	-	148,500.-
5.โครงการเวทีเรียนรู้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคม (ทต.สิริราช)	กระบวนการเรียนรู้	110,675.-	9,000.-	-	119,675.-
6.โครงการสนับสนุนการดำเนินกองทุนสวัสดิการชุมชน ต.วอแก้ว	กระบวนการเรียนรู้	188,375.-	100,000.-	-	288,375.-
7.โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ต.ทุ่งกว้าว (อบต.ทุ่งกว้าว)	กระบวนการเรียนรู้/ สุขภาพ	160,400.-	15,000.-	-	175,400.-
8.โครงการการพัฒนาสุขภาพะชมรมผู้สูงอายุตำบลปงยางคก(กลุ่มองค์กรชมรมผู้สูงอายุบ้านนาแล)	กระบวนการเรียนรู้/ สุขภาพ	78,725.-	7,200.-	-	85,925.-
9.โครงการผู้สูงอายุสุขภาพดีชีวิตสดใส (อบต.บ้านเอื้อม)	กระบวนการเรียนรู้/ สุขภาพ	188,915.-	-	-	188,915.-
10.โครงการกองทุนสวัสดิการชุมชนต.เมืองปาน(อบต.เมืองปาน)	กระบวนการเรียนรู้	141,325.-	15,000.-	-	156,325.-
11.โครงการเสริมสร้างศักยภาพกองทุนส่งเสริมการ	กระบวนการเรียนรู้	180,000.-	300,000.-	-	480,000.-

จัดสวัสดิการชุมชนทบต.ห้าง ฉัตร					
12.โครงการออมดิน ออมน้ำ ออมป่าสู่สวัสดิการชุมชน (เครือข่ายทรัพยากรลุ่มน้ำยาว ต.หลวงใต้)	กระบวนการเรียนรู้/ ทรัพยากรธรรมชาติ	188,800.-	-	150,250.-	339,050.-
13.โครงการธนาคารขยะรี ไซเคิล(ศูนย์ปรัยัติศึกษา ต.วังไ อ.วังเหนือ)	กระบวนการเรียนรู้ / สิ่งแวดล้อม	53,660.-	-	21,550.-	75,210.-
14.โครงการการเพาะเชื้อเห็ด การเพาะเห็ดนางฟ้า(ศูนย์ปรัยัติ ศึกษาต.วังไ)	กระบวนการเรียนรู้ /สร้างอาชีพและรายได้	131,600.-	-	31,500.-	163,100.-
15.โครงการโรงเรียนชีวิต ตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง (ศูนย์ปรัยัติศึกษา ต. วังทรายคำ)	กระบวนการเรียนรู้ / การศึกษา	104,250.-	-	552,000.-	656,250.-
16.โครงการเข้าค่ายคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต(ศูนย์ ปรัยัติศึกษา ต.วังทรายคำ)	กระบวนการเรียนรู้ / การศึกษาคุณธรรม จริยธรรม	188,800.-	-	48,500.-	237,300.-
17.โครงการส่งเสริมการใช้ พลังงานทดแทนหรือ พลังงานทางเลือก	กระบวนการเรียนรู้/ ทรัพยากรธรรมชาติ	188,915.-	-	-	188,915.-
รวม	-	2,584,693.-	862,200.-	803,800.-	4,250,693.-
รวม	-	2,584,693.-	1,666,000.-		4,250,693.-

หมายเหตุ : งบประมาณอื่น กล่าวคือ งบประมาณจากชุมชนเอง

จากตารางที่ 5-6 แสดงให้เห็นว่าโครงการส่งเสริมการจัดสวัสดิการที่ได้รับอุดหนุนงบประมาณจากกองทุนฯ ในปีงบประมาณ 2551 ของจังหวัดลำปางจำนวนทั้งสิ้น 17 โครงการ เป็นเงิน 2,584,693 บาท แล้วยังได้รับงบประมาณสมทบเพิ่มเติมจากองค์กรที่ขอรับเงินสนับสนุน หรือองค์กรอื่นหรือชุมชนอีกเป็นเงิน 862,200.- บาท และ 803,800.- บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 21.9 และ 20.4 ตามลำดับ นอกจากนี้แล้ว ลักษณะของโครงการเชิงพื้นที่ของจังหวัดลำปางในปีงบประมาณ 2551 ยังคงมีลักษณะกิจกรรมที่สนับสนุนมิตการจัดสวัสดิการเพิ่มเติมจากปีงบประมาณ 2550 กล่าวคือ นอกเหนือจากการเป็นโครงการจัดสวัสดิการที่จะสร้างการเรียนรู้เรื่องการจัดสวัสดิการแต่เพียงอย่างเดียว ยังได้เพิ่มมิตการจัดสวัสดิการสำคัญอื่นๆ ผนวกเข้ามาด้วย ได้แก่ มิติสุขภาพ การศึกษาคุณธรรม และจริยธรรม การมีงานทำและรายได้ และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานโครงการสวัสดิการจังหวัดลำปาง

1. **แกนนำในการขับเคลื่อนพื้นที่ที่มีไม่เพียงพอ** ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรและบุคลากรจำนวนหนึ่งที่มีศักยภาพอยู่สูงในพื้นที่จังหวัดลำปาง แต่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมภายใต้ พรบ.การจัดสวัสดิการสังคมของกระทรวง พม. ก็ยังนับว่าเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ในขณะที่เดียวกับที่มีหน่วยงานอื่นได้จัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดสวัสดิการในรูปแบบอื่น ๆ ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของแต่ละหน่วยงานเอง ทำให้แกนนำที่มีอยู่อย่างจำกัดจำเป็นต้องเรียนรู้ไปกับการพัฒนาพร้อมๆ กันหลายๆ ด้าน ดังนั้น ความสามารถในการสร้างโครงการในการจัดสวัสดิการตาม พรบ. การจัดสวัสดิการสังคมฯ นี้ จึงยังคงไม่สามารถทำได้ครอบคลุมและทั่วถึงเท่าที่ควร

2. **คณะอนุกรรมการฯ มีภารกิจหลายหลาย ไม่มีเวลาให้การขับเคลื่อนอย่างเต็มที่** เนื่องมาจากการที่คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ เป็นชุดแรกที่ตั้งขึ้นตามพรบ. ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่อปท. และแกนนำ ตลอดจนประชาชนได้มีความเข้าใจในการจัดสวัสดิการระบบใหม่ดังกล่าว พร้อมไปกับข้อจำกัดในข้อที่ 1 ก็ทำให้คณะอนุกรรมการฯ ที่เป็นแกนนำในชุมชนพื้นที่จังหวัดลำปางต้องดำเนินการอย่างหลากหลายเช่นเดียวกัน

3. **ระเบียบ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน** ในการดำเนินงานโครงการนำร่องที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาในทางปฏิบัติ อาทิ การเขียนแบบฟอร์มไม่ถูกต้อง การมีรูปแบบลักษณะกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับ พรบ. การกำหนดอัตรางบประมาณการดำเนินงานในแต่ละโครงการไม่มีมาตรฐานกลาง ซึ่งมาตรฐานและระเบียบที่จะนำมาใช้ในการอ้างอิงของกระทรวงการคลัง และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ จากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการในจังหวัดลำปาง

1. **การสร้างการเรียนรู้เรื่องการจัดสวัสดิการ** กระทรวง พม. ควรจัดเวที หรือกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้เรื่องการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้นำ และประชาชน อย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อทำให้ความรู้ความเข้าใจได้ขยายวงกว้างขวางในหมู่ประชาชนและองค์กร ที่จะสามารถหนุนเสริมให้มีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันต่อไป

2. **การนำนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการไปสู่การปฏิบัติ** เนื่องจากข้อจำกัดในการใช้งบประมาณตามหลักเกณฑ์ของกระทรวง พม. ที่เป็นแนวทางเดียวกันกับของกระทรวงการคลังซึ่งมีความแตกต่างกันหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ทำให้เป็นข้อจำกัด หรือความขัดข้องในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ จึงควรได้เรียนรู้และหาแนวทางเพื่อสร้างความยืดหยุ่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมให้หน่วยงาน องค์กรต่าง ในพื้นที่ได้มีโอกาสเข้าถึงกิจกรรมเหล่านี้ได้

3. สร้างกลไกระบบเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน เนื่องด้วยในพื้นที่จังหวัดแต่ละจังหวัดหรือในระดับภูมิภาคมีหน่วยงานหลายหน่วยงานในสังกัดของกระทรวง พม.ที่จะสามารถหนุนเสริมการเนินการภายใต้ พรบ. ดังกล่าวได้ ทั้งยังจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมการทำงานร่วมกันกับคณะกรรมการ-การฯ ในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการจัดสวัสดิการ การจัดทำโครงการที่มีเป้าหมายและทิศทางตามที่ พรบ. กำหนด ตลอดจนการติดตามประเมินผลเพื่อสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินโครงการได้อย่างสมบูรณ์ และขยายตัวได้กว้างขวางต่อไป

4. สร้างกลไกระบบการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ ในระดับพื้นที่ เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องขององค์ความรู้ด้านสวัสดิการสังคม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 เป็นเรื่องใหม่ ในระดับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์การสาธารณประโยชน์ ดังนั้น จึงควรจะต้องมีระบบพี่เลี้ยงให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะขณะที่ชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังดำเนินการอยู่ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการติดตามประเมินผล

5. การประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมให้ขยายวงกว้าง เนื่องจากชาวบ้านและชุมชนต่างเล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม หากชาวบ้านและชุมชนมีโอกาสเข้าถึง อันจะสร้างประโยชน์และสร้างความมั่นใจในเรื่องความมั่นคงในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างมาก

6. การดำเนินงานคณะกรรมการชุดต่างๆ ที่ขับเคลื่อนด้านการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมในจังหวัดต้องมีความชัดเจน กล่าวคือ นอกจากจะต้องมีการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการชุดต่างๆ แล้ว และยังจะต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนประการสำคัญคือ ทุกๆ คณะกรรมการจะต้องมีการทำงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนเองให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อที่จะให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกิดการดำเนินงานตามหน้าที่ของตนเอง เช่น การนำนโยบายของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่กำหนดโดย กสจ. อย่างชัดเจน เพื่อนำไปมอบให้กับคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้นำไปเป็นกรอบการปฏิบัติงานให้บรรลุตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนงาน

บทที่ 6

แนวทางการขยาย / เชื่อมโยง / บูรณาการ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมกับกองทุนอื่นๆ ในจังหวัด

จังหวัดลำปางได้รับการคัดเลือกให้เป็นจังหวัดที่ดำเนินการ โครงการนำร่องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม โดยกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ ซึ่งได้มีการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2550 เป็นครั้งแรกด้วยการอุดหนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการจำนวน 1,000,000 บาท ที่นำมาจัดสรรเป็นงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการนำร่องเชิงประเด็นและโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ เมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว ทีมวิจัยได้มีข้อค้นพบที่เป็นแนวทางการขยาย เชื่อมโยง และความสามารถในการบูรณาการกับกองทุน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในจังหวัดลำปาง ในมิติเชิงพื้นที่ และมิติเชิงประเด็น ดังต่อไปนี้

6.1 มิติเชิงพื้นที่

การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการนำร่องเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2550 ทั้ง 5 พื้นที่นำร่อง จ.ลำปาง ได้แก่ โครงการนำร่อง 2 เทศบาล และ 3 อบต. พบว่า ลักษณะของการจัดสวัสดิการสังคม ทั้ง 5 พื้นที่นำร่อง ให้ความสำคัญกับมิติ “เศรษฐกิจ” มุ่งเน้นไปที่กระบวนการ / เวทีสร้างการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การทำงาน มุ่งพัฒนาสร้างให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบเพื่อก่อให้เกิด “การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน” และ “การรวมคน เพื่อให้เกิดการออมเงิน” ซึ่งความสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน ได้แก่ (1) แนวคิด / แนวทางและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ตลอดจนความตั้งใจจริงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) แกนนำชุมชนหมู่บ้าน (3) สมาชิก (4) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยตรงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (5) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ และ (6) บุคลากร สนง.พมจ. ในฐานะเลขานุการฯ อีกทั้งยังต้องอาศัยการสร้างเวที เพื่อให้ทุกๆ ภาคส่วนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น พบปะหารือทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ในขณะที่จังหวัดลำปางเป็นพื้นที่ที่มีจุดเด่นเรื่องทุนทางสังคมในการเป็นจังหวัดต้นแบบ ด้าน “การออมเงิน เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน” ในลักษณะของการรวมตัวของเครือข่ายสวัสดิการชุมชน บวกกับภาวการณ์พัฒนาทั้งภาคประชาสังคม ที่มีการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ตำบล ไม่ได้เป็นการทำงานเพียงแต่องค์กรการเงินอย่างเดียว และเมื่อมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2550 โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมระดับชาติ (กสค.) คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (กสจ.) เป็นกลไกเชิงนโยบายทั้งระดับชาติ และ

ระดับจังหวัด และมีคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เป็นกลไกดำเนินการระดับจังหวัดจนถึงระดับชุมชน และที่สำคัญคือ มีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและประสานงานให้กับหน่วยงานทุกภาคส่วน ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดและระดับภาค

ดังนั้น หากมีการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมให้เชื่อมรอยได้ถึงระดับตำบล โดยผ่านคณะกรรมการสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ เครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชน ซึ่งรูปแบบของการจัดสวัสดิการชุมชน ในโครงการนำร่องปี 2550 และ 2551 เป็นรูปแบบ “การจัดสวัสดิการจากฐานองค์กรการเงินชุมชน” กล่าวคือ เป็นการจัดสวัสดิการในรูปแบบการออม เพื่อให้เกิดแหล่งเงินทุนหมุนเวียนและจัดสรรผลกำไร / เงินที่สะสม เพื่อเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกในชุมชน ถือเป็นการสร้างวินัยในการออม เพื่อให้ได้สวัสดิการ เช่น กลุ่มออมทรัพย์สัจจะวันละบาท ซึ่งองค์กรสาธารณประโยชน์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้สามารถจัดสวัสดิการได้ในรูปแบบอื่นได้อีกด้วย เช่น

1.) การจัดสวัสดิการจากฐานการผลิตและธุรกิจชุมชน เป็นการจัดสวัสดิการในรูปแบบการลดการพึ่งพาจากภายนอก เพิ่มมูลค่าการผลิต ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมในการทำมาหากินที่สั่งสมมายาวนาน ใช้ผลกำไรและการลดรายจ่ายมาเป็นสวัสดิการ เช่น กองทุนสวัสดิการโรงสีชุมชน

2.) การจัดสวัสดิการจากฐานการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดสวัสดิการโดยชุมชนเป็นผู้จัดการ หลายชุมชนได้หันมาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ความอุดมสมบูรณ์กลับคืนมา ทำให้ชุมชนมีแหล่งอาหารที่มั่นคงสามารถลดรายจ่าย สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นได้ รวมทั้งเป็นกองทุนที่จะกลับคืนมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืนต่อไป เช่น สหกรณ์ยาสมุนไพร กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กลุ่มป่าชุมชนโนนใหญ่

3.) การจัดสวัสดิการจากฐานอุดมการณ์ / ศาสนา การใช้หลักคำสอนทางศาสนาและผู้นำศาสนา ทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นฐานด้านการจัดสวัสดิการทั้งกายและจิตวิญญาณ เช่น การใช้หลักชาคตาของศาสนาอิสลาม

4.) การจัดสวัสดิการจากฐานผู้ยากลำบาก เป็นสวัสดิการจากสมาชิกในชุมชนที่จัดสวัสดิการให้กับกลุ่มผู้ยากไร้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการสนับสนุนงบประมาณกองทุนเพื่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดสวัสดิการผู้ยากลำบาก ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน ได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

4.1) จัดในลักษณะกองทุนสงเคราะห์ ส่วนใหญ่เป็นองค์กรชุมชนที่ทำงานในเชิงสงเคราะห์อยู่แล้ว เช่น กองทุนผู้ติดเชื้อเอดส์

4.2) จัดในลักษณะกองทุนสงเคราะห์ร่วมกับกองทุนหมุนเวียน ลักษณะเป็นการจ่ายเงินสงเคราะห์รายเดือน ซึ่งจะหมดไปถ้าไม่มีการเพิ่มเติมเหมือนกับประเภทกองทุนหมุนเวียน ส่วนใหญ่เป็น

การสนับสนุนทุนอาชีพ ซึ่งคืนเงินต้นไว้ที่กองทุนเดิม ส่วนดอกเบี้ยเพิ่มในกองทุนสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือผู้ยากลำบากต่อไป

4.3) การสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นการสมทบอัตรา 1 : 1 ตามวงเงินกองทุนสวัสดิการกลุ่มออมทรัพย์ที่มีอยู่เดิม โดยมีเงื่อนไขว่าใช้เฉพาะดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น และต้องรับผิดชอบสวัสดิการของผู้ด้อยโอกาสที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

นอกจากนี้ การจัดสวัสดิการในมิติสุขภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม นั้น สามารถนำไปเชื่อมต่อกับประเด็นงานกับกองทุนสปสข. ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2550 แต่ทั้งนี้หากพื้นที่ได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมสร้างให้เกิดกิจกรรมการณรงค์ออกกำลังกาย เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงและจิตใจสดชื่น รวมทั้งการนำสถานการณ์ภาวะความเจ็บป่วย แล้วนำข้อมูลมาศึกษาเพื่อหาปัจจัยสาเหตุการเกิดโรคร้ายไข้เจ็บ ซึ่งจะนำมาในงานเชิงรณรงค์และป้องกันมิให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บติดต่อกัน อีกทั้งยังสามารถเป็นอีก 1 ทางที่จะสามารถช่วยลดการจ่ายเงินเยี่ยมไข้จากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมได้ด้วย

ในการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อนำมาร่วมสมทบกับกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ที่ชาวบ้านได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้นนั้น แต่มีมีเงื่อนไขแห่งความสำเร็จที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1) การสร้างกระบวนการเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีกิจกรรมที่เป็นทุนเดิมบ้างแล้ว และควรที่จะต้องมีการกำหนดกรอบอัตรา หรือวิธีการที่ต้องพิจารณาด้วยว่า ชุมชนจะสามารถสมทบได้ในสัดส่วนเท่าไร เพราะมีเช่นนั้นแล้ว ชาวบ้านอาจจะไม่ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าได้ อันจะทำให้การบริหารจัดการต้องอิงอยู่กับคณะทำงานการติดตามประเมินผล ในคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ ตลอดเวลา

2) อัตราการสนับสนุนงบประมาณกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ให้กับทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหรือทุกองค์กรสาธารณประโยชน์ควรมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความเข้มแข็ง และความจำเป็นใช้งบประมาณที่แตกต่างกัน จึงควรที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในการกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม

6.2 มิติเชิงประเด็น

จังหวัดลำปาง ได้รับการอนุมัติให้มีการดำเนินงานโครงการนำร่องเชิงประเด็น 1 โครงการ ในนามขององค์กรสวัสดิการชุมชน ชื่อ “สถาบันพัฒนาระบบการออมเพื่อสุขภาพ และสวัสดิการชุมชนจังหวัดลำปาง” ซึ่งเป็นองค์กรที่มีการทำงานที่เน้นวิธีการทำงานร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ เช่น สถานีอนามัย ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งลักษณะของโครงการนำร่องเชิงประเด็นก็ไม่มีแตกต่างกับโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ กล่าวคือ ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างเวทีการ

ให้องค์ความรู้ ให้เกิดความเข้าใจ และเล็งเห็นความสำคัญ เพื่อนำไปสู่การจัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการชุมชน” ใน 10 ชุมชน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ใน 7 อำเภอเท่านั้น จากจำนวนอำเภอทั้งสิ้น 13 อำเภอ ทั้งนี้ในบางอำเภอก็มีจำนวนชุมชนที่เข้าร่วมมาก น้อยไม่เท่ากัน ซึ่งก็ยังไม่มีความทั่วถึงครอบคลุมกับอำเภออื่นๆ นอกจากนั้น โครงการเชิงพื้นที่ได้เน้นการดำเนินงานเฉพาะพื้นที่รับผิดชอบของอปท.ของตนเองเท่านั้น

ลักษณะเด่นของโครงการเชิงประเด็น จ.ลำปาง พบว่า คณะอนุกรรมการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ได้ดำเนินการในชุมชนควบคู่ไปกับโครงการนำร่องเชิงพื้นที่และเชิงประเด็นด้วย โครงการจะมีระยะเวลาสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2554 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการสนับสนุนและขยายพื้นที่สวัสดิการชุมชนท้องถิ่นของพอช. นั้น แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะพื้นที่ ดังนี้

- 1.) พื้นที่ต้นแบบ จะได้รับงบประมาณ 100,000.-บาท ต่อ 1 ตำบล ซึ่งมีตำบลต้นแบบ 10 ตำบล
- 2.) พื้นที่ตำบลขยายผล จะได้รับงบประมาณ 55,000.-บาท ต่อ 1 ตำบล จำนวน 18 ตำบล
- 3.) พื้นที่ตำบลขยาย จะได้รับงบประมาณ 55,000.-บาท ต่อ 1 ตำบล จำนวน 13 ตำบล

ดังมีรายละเอียดพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดลำปางของพื้นที่ทั้งสามระดับในตารางที่ 6-1

ตารางที่ 6-1 พื้นที่ดำเนินงานโครงการสนับสนุนและขยายพื้นที่สวัสดิการชุมชนท้องถิ่นของพอช.

ที่	อำเภอ	พื้นที่ต้นแบบ	พื้นที่ตำบลขยายผล	พื้นที่ตำบลขยาย
1	เมือง	เทศบาลนครลำปาง เขต 1	ตำบลนิคมพัฒนา	เทศบาลนครลำปางเขต 1
		เทศบาลเมืองเขลางค์นคร	ตำบลบ้านแดง	
		ตำบลบ้านเอื้อม	ตำบลบุญนาควพัฒนา	
		ตำบลบ้านเป้า		
		ตำบลต้นธงชัย		
2	เกาะคา	เทศบาลตำบลเกาะคา		ตำบลใหม่พัฒนา
				ตำบลศาลา
3	แม่ทะ	เทศบาลตำบลป่าต้นนาครัว	ตำบลหัวเสือ	
		ตำบลนาครัว	ตำบลน้ำโจ้	
			ตำบลคอนไฟ	
4	เถิน	เทศบาลตำบลล้อมแรด		
5	แม่พริก	เทศบาลตำบลแม่พริก		
6	แจ้ห่ม		ตำบลวิเชตนคร	ตำบลทุ่งผึ้ง
			ตำบลแม่สุก	
			ตำบลบ้านสา	
			เทศบาลตำบลแจ้ห่ม	

7	เสริมงาม		ตำบลเสริมขวา	ตำบลเสริมกลาง
			ตำบลเสริมซ้าย	
			เทศบาลตำบลเสริมงาม	
8	เมืองปาน		ตำบลเมืองปาน	ตำบลบ้านขอ
9	สบปราบ		ตำบลแม่กัวะ	ตำบลสบปราบ
10	ห้างฉัตร		ตำบลเมืองยาว	ตำบลวอแก้ว
				ตำบลแม่กั้น
11	วังเหนือ		ตำบลวังใต้	ตำบลร่องเคาะ
				ตำบลวังซ้าย
				ตำบลวังเหนือ
				เทศบาลตำบลวังเหนือ

(อำเภอที่ไม่มีการดำเนินงาน คือ อำเภอแม่เมะ และอำเภองาว)

ดังนั้น จ.ลำปาง สามารถดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าว ได้เป็นส่วนใหญ่ซึ่งในแต่ละอำเภอจะมีจำนวนชุมชนที่เข้าร่วมแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ ในปีงบประมาณ 2551 มีข้อเสนอโครงการเชิงประเด็นเพียง 1 ประเด็น ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จ.ลำปาง ได้พิจารณาอนุมัติให้องค์กรสวัสดิการชุมชน ชื่อ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ” ต.คอนไชย ต.ล้อมแรด อ.เถิน เป็นผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนและขยายผลต่อเนื่องกับชุมชน 25 ตำบลต่อ ในลักษณะภายใต้ของโครงการที่ไม่แตกต่างจาก ปีงบประมาณ 2550 ซึ่งชุมชนในปีงบประมาณ 2550 และ 2551 ก็เป็นพื้นที่เดิม เนื่องจากสาเหตุว่า “ยังไม่สามารถเกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ในปีงบประมาณ 2550” นอกจากนี้ชุมชนที่จะเข้าร่วมในกระบวนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในปีงบประมาณ 2551 จะต้องมีความตั้งใจและอาสาสมัครยินดีที่จะเข้าร่วมด้วยฐานของชุมชนตนเอง

จากตารางของพื้นที่ขยายกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) นั้น แสดงให้เห็นว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เช่นเดียวกัน และทำงานดำเนินกิจกรรมภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 โดยมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้เป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองในขั้นตอนแรก อันที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลดูแลสมาชิก และผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เท่าที่จะมีการระดมทุน และมีมติของคณะกรรมการ ในอันที่จะร่างระเบียบข้อบังคับในการบริหารจัดการกองทุนของตนเองตามบริบททางสังคม ก่อนที่จะให้ภาคส่วนอื่นๆ เข้ามาดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนต่อไป ซึ่งนักวิจัย พบว่า ในชุมชนหนึ่งๆ นั้น มีหลายหน่วยงานหลายกระทรวงที่ต่างมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาเปลี่ยนแปลงสร้างสิ่งที่ดี สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นกับชาวบ้าน

และชุมชนร่วมกัน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพม. ฯลฯ ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนในองค์ความรู้ หรือข้อมูลในกฎหมายของกระทรวงนั้นๆ ที่จะนำมาใช้ดำเนินการกับชาวบ้านและชุมชน รวมทั้งยังพบว่านอกจากชาวบ้านจะไม่เข้าใจแล้ว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ต่างก็ไม่มี ความเข้าใจที่ชัดเจนเช่นเดียวกัน อันจะมีผลกระทบสะท้อนให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือของชาวบ้าน และชุมชน

นอกจากนี้จุดเด่นของกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่ง “สวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเปราะบางที่ด้อยของประชาชน สามารถสร้างหลักประกันความเป็นอยู่ให้กับประชาชนในทุกเพศ ทุกวัย ไม่เพียงแต่ดูแลเฉพาะกลุ่มที่ประสบปัญหาทางสังคมหรือผู้ด้อยโอกาสเท่านั้น แต่ยังดูแลประชาชนทุกคนได้ ภายใต้หลักการการมีส่วนร่วมและการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเอง และสังคมตามหลักปรัชญาพื้นฐานของงานสังคมสงเคราะห์ได้เพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ “ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยตนเองได้” (Help them to help themselves) ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมให้เป็นไปอย่างทั่วถึงเหมาะสมและเป็นธรรม ด้วยฐานคิดการทำงานเชิงบูรณาการทุกภาค ได้แก่ ราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และชุมชน ส่วนในทุกๆ ระดับ ได้แก่ ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กล่าวคือ กลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่รวมกันดำเนินกิจกรรมทั้งตามการประกอบอาชีพ และหรือกิจกรรม ฯลฯ รวมทั้งองค์กรสาธารณประโยชน์ที่จดทะเบียนกับสนง.พมจ. ก็สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนงาน กิจกรรมต่างๆ ในฐานะการมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสภาองค์กรชุมชน ในชุมชนของตนเองได้

โดยที่งานสวัสดิการสังคมมีขอบเขตอันกว้างขวางและทับซ้อนกับภารกิจของหลายกระทรวงด้วยกัน ประกอบกับปัญหาสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบันกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มีปริมาณและความซับซ้อนของปัญหามากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเน้นเรื่องการผลิตผลงานองค์ความรู้สมัยใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการป้องกันแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดสวัสดิการสำหรับประชาชนทุกคน บนพื้นฐานการคำนึงถึงสิทธิ ศักดิ์ศรี และการมีส่วนร่วมในการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด ตลอดจนตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนคนไทย อย่างมีมาตรฐานและเป็นธรรม โดยทั่วถึงและเข้าถึงอย่างครอบคลุม เพราะฉะนั้น หากจะดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาโดยภาพรวมของจังหวัดก็จะได้สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์ และสภาพการณ์ต่างๆ ดังกล่าวเป็นปัญหาที่อยู่ในภาวะวิกฤตเร่งด่วน สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพิจารณาหาทางออกเพื่อแก้ไขให้สถานการณ์ดีขึ้น โดยการหาเวทีประชาคมรับฟังปัญหาและความต้องการที่เป็นข้อมูลจริงจากทุกภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัด ได้แก่ ภาคราชการ นักวิชาการ ภาคประชาชน ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ ฯลฯ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาคลี่คลายใหญ่ในระดับจังหวัดได้เป็นอย่างดี สร้างความถูกต้อง และความเข้าใจร่วมกัน อันจะนำมาซึ่งความตระหนักรู้ สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และความ

สมัครสมานสามัคคี ในอันที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงมุ่งให้เกิดความสำเร็จร่วมกันต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมีคุณภาพและความมั่นคง

การทำงานด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมภายในจังหวัดหนึ่งๆ ควรมีการบูรณาการร่วมกันเพื่อก่อให้เกิด การ “เห็นร่วมกัน” และ การ “เลือกหยิบ” ข้อมูลที่เป็นสถานการณ์ปัญหา (ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาพฤติกรรมเยาวชน ฯลฯ และหรือปัญหาความรุนแรงในสตรี การใช้แรงงานเด็ก การทอดทิ้งผู้สูงอายุ) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องร่วมกันตกลึกทางปัญญาความคิด (จากฐานการทำงานของทุกภาคส่วน) เพื่อสร้างพลังของการแสดงออกที่จะนำไปก่อให้เกิดเป็นพลังของการเปลี่ยนแปลง และ “คัดสรร” หนทางที่เป็นทรัพยากรที่จะนำมาให้เกิดแสงสว่าง เพื่อค้นหาและพบคำตอบของปัญหานั้นๆ ร่วมกัน อย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ตรงประเด็น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการจัดสวัสดิการสังคมแบบพหุลักษณะ (Pluralism Model) หมายถึง การจัดสวัสดิการสังคมที่คำนึงถึงความหลากหลายของความต้องการของมนุษย์อย่างเป็นองค์รวม ความหลากหลายของวิธีการทำงาน รวมทั้งหลากหลายเจ้าภาพ อาทิเช่น บริการสวัสดิการสังคมที่จัดโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน นอกจากนี้ยังมีการผสมผสานความหลากหลายของสาขาวิชาชีพ หน่วยงาน องค์กรและภาคีทุกภาคส่วนให้เข้ามาร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหาบนความสัมพันธ์เสมอภาคในรูปแบบของหุ้นส่วน

สำหรับบทบาทของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภาครัฐจะต้องเน้นวิธีการสวัสดิการสังคมเชิงรุก คือ การจัดสวัสดิการที่เน้นให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เข้าถึง / เข้าหาปัญหา โดยไม่รอให้ปัญหาเข้ามาหาเอง เป็นการดำเนินงานที่มุ่งผลในเชิงป้องกัน หรือการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นทาง เพื่อป้องกันมิให้ปัญหาลุกลามและขยายตัวจนยากต่อการแก้ไข นอกจากนี้ยังหมายถึงการเปลี่ยนแนวทางการทำงาน คือ แทนที่จะรอให้ผู้ใช้บริการมาขอความช่วยเหลือที่สำนักงาน เปลี่ยนเป็นการลงไปทำงานกับชุมชน ใช้พลังของชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาด้วยตัวของเขาเอง เพียงแต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำหน้าที่ในการประสานงานให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ (Empowerment) ให้เขาเกิดการตระหนักรู้ อันจะสร้างให้เกิดแรงบันดาลใจและความรู้ที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง เพราะในบางชุมชนจะมีความเข้มแข็งในระดับที่แตกต่างกันตามข้อจำกัดของบริบททางสังคม สะท้อนว่าความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติฯ นี้ เพื่อที่ว่าในขณะที่กำลังดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน ตามโครงการนำร่อง เพราะข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานของภาครัฐ และคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขณะประสบปัญหาการดำเนินงานในพื้นที่

การใช้กระบวนการพัฒนาสังคม หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสังคม โครงสร้างสังคม สถาบันบริการ และนโยบายในอันที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อระบบความเป็นอยู่ ค่านิยม และการกระจายโอกาสที่ดีขึ้นของบุคคล เป็นกระบวนการที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของ

คนในด้านสวัสดิการ ได้แก่ การศึกษา การมีงานทำ ที่อยู่อาศัย ค่านิยม สุขอนามัย การแสดงออกทางวัฒนธรรม การควบคุมสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เช่น การจัดทำเวทีประชาคม สำรวจปัญหาความต้องการของประชาชนในระดับจังหวัด เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่มีความจำเป็นต่อประชาชน กองทุนหลักของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอยู่ในระดับประเทศ จำนวน 4 กองทุน ได้แก่ กองทุนเด็ก กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนผู้พิการ และกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม รวมทั้งกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมมีอยู่ในระดับจังหวัดด้วย ที่สามารถเปิดกว้างเพิ่มช่องทางเอื้อให้ประชาชนได้เข้าถึง เพราะประชาชนบางกลุ่มยังไม่ทราบว่ามีความรู้ประเภทใดบ้าง ที่สามารถให้การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคมที่มีความเดือดร้อน ทั้งนี้โครงการที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณตามช่องทางของกองทุนฯ เหล่านี้ สามารถช่วยการเอื้อให้กับประชาชนในการอำนวยความสะดวกด้านการขับเคลื่อนและการสร้างกิจกรรมงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดีไม่ติดขัด เช่น การพัฒนาสังคมจะเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีทางสังคม เช่น การพัฒนาคนให้รู้จักหน้าที่ รู้จักเสียสละ มีจิตอาสา ฯลฯ และเทคโนโลยีทางวัตถุ เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูล ป้ายประชาสัมพันธ์กองทุนฯ โปรแกรมคอมพิวเตอร์พัฒนาระบบบัญชี VCD.แนะนำกองทุนฯ แผ่นพับประชาสัมพันธ์องค์กร ฯลฯ

ดังนั้น หากเป็นการดำเนินงานของกองทุน หรือกิจกรรมที่ภาคราชการหรือหน่วยงานอื่นใด มีความจำเป็นต้องใช้กระบวนการเกิดขึ้นจากฐานกำลังศักยภาพของชาวบ้านแล้ว เพื่อที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในด้านการบริหารจัดการ และความสามารถในการตอบโต้ คือ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาให้แก่ประชาชน อันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งทางความคิด การแข่งขันทรัพยากรผลประโยชน์ เพื่อสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี ที่จะทำให้เกิดผลเป็นการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมที่มั่นคง และยั่งยืนได้ด้วยตัวของชุมชนเองตลอดไป

บทที่ 7

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

โครงการนำร่อง ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ ภูมิศึกษาของจังหวัดลำปางครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่างทีมวิจัยกับคณะกรรมการดำเนินงานการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม ของจังหวัดลำปาง ที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ทั้งในส่วนภาพรวมของจังหวัด คือ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (กสจ.) พร้อมด้วยคณะอนุกรรมการฯ ของ กสจ. คณะกรรมการเฉพาะกิจด้านการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม คือ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุน ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแห่งชาติ สำนักงานพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดลำปาง และคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะอนุกรรมการยก ร้างยุทธศาสตร์ความมั่นคงของมนุษย์ โดยทีมวิจัยได้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และ ประมวลผลข้อมูลเพื่อการตอบโจทยงานวิจัย เป็นระยะเวลา 12 เดือน ตามที่ระบุไว้ในโครงการ คือ ระหว่างเดือนตุลาคม 2550 – กันยายน 2551 และจากการทำงานของทีมวิจัยจังหวัดลำปางซึ่งมีลักษณะ การทำงานที่มีความต่อเนื่อง ผนวกกับการค้นคว้าข้อมูลเพื่องานวิจัยในโครงการนำร่องนี้ ทำให้ทีมวิจัยมี ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ จากการวิจัย โดยลำดับดังต่อไปนี้

7.1 สรุปผลการดำเนินงาน

7.1.1 การบูรณาการการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ

7.1.2 รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคม

7.1.3 รูปแบบอื่นๆ ในการจัดสวัสดิการสังคม

7.2 ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

7.3 ปัญหา และอุปสรรคในการวิจัย

7.4 ข้อเสนอแนะ

7.4.1 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

และกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

7.4.2 ข้อเสนอแนะต่อทีมกลาง (การประสานงานวิจัย)

7.4.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 สรุปผลการดำเนินงาน

การวิจัยโครงการนำร่องขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดลำปาง ซึ่งทีมวิจัยได้ร่วมดำเนินงาน และเรียนรู้บทบาท ภารกิจของ คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการฯ ชุดต่างๆ ภายในจังหวัดลำปาง พร้อมไปกับการดำเนินงานของ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ได้รับมอบหมายภารกิจและความรับผิดชอบทั้งในฐานะของผู้ประสานงาน และ/หรือเป็นทีมงานเลขานุการของคณะกรรมการในยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่จังหวัดลำปางทุกๆ ชุด โครงการตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมที่จังหวัดลำปางได้รับเกียรติให้เป็นจังหวัดที่ดำเนินงานโครงการนำร่อง ครั้งนี้ด้วย ทำให้ปรากฏสภาพ และรูปแบบการดำเนินงานอย่างมีบูรณาการร่วมกัน ดังต่อไปนี้

7.1.1 การบูรณาการการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ

การบูรณาการการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการฯ ด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดลำปางในปีงบประมาณ 2550 มีลักษณะความเชื่อมโยง และต่อเนื่องกันเป็นอย่างดี ทั้งในด้านของบุคคล และกระบวนการการขับเคลื่อนเนื่องด้วย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปางจังหวัดลำปาง (พมจ.ลำปาง) ได้สร้างความเข้าใจและแสดงบทบาทสำคัญของหน่วยงานตนเองในระดับจังหวัดได้อย่างชัดเจน ทำให้จังหวัดลำปางตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมภายในจังหวัด และมอบความไว้วางใจให้ พมจ.ลำปางทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้ประสานงาน หรือเป็นทีมงานเลขานุการในคณะกรรมการที่กำกับดูแลยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมในทุกระดับของจังหวัด นับตั้งแต่ การเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานยุทธศาสตร์ที่ 5 ของจังหวัดลำปางซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนาสังคม คือ “สร้างลำปางเป็นนครคุณภาพชีวิตที่ดีและสังคมผาสุก” การเป็นเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม เป็นเลขานุการในคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม และคณะอนุกรรมการฯ กสจ. ทุกกลุ่ม และคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการ สังคม ฯลฯ

อนึ่ง ในกระบวนการทำงานของ พมจ.ลำปาง และทีมงานในสำนักงาน พมจ.ลำปาง เป็นการทำงานที่มีความชัดเจนในบทบาทภารกิจของตนเอง ในฐานะผู้ประสานงานและส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมของจังหวัดลำปางได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผนงาน ร่วม

ดำเนินการ และร่วมทบทวนบทบาทการทำงานเพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันอย่างลึกซึ้งซึ่งทำให้มีความสามารถที่จะแก้ไขปรับปรุงกระบวนการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจถึงเหตุผลของการดำเนินงานร่วมกัน ทำให้จังหวัดลำปางสามารถที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในโครงการพัฒนาสังคมต่างๆ รวมถึงในโครงการนำร่องได้เป็นอย่างดี

นอกเหนือจากภารกิจในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสในการเรียนรู้จากกระบวนการทำงานร่วมกันดังกล่าวแล้ว ในอีกทางหนึ่ง พมจ.ลำปาง ยังได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสร้างการเรียนรู้ และส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และกระบวนการดำเนินงานของกองทุนการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งองค์กรสาธารณะประโยชน์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวตลอดจนประชาชนทั่วไปได้มีความเข้าใจความหมาย และกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมตามความหมายของกองทุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างกว้างขวางต่อไป ดังจะเห็นได้จากความพยายามในการดำเนินงานจัดเวทีสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องตลอดปีงบประมาณ 2550 – 2551 โดยใช้วิธีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานสำคัญภายในจังหวัดลำปาง อาทิ สถาบันอุดมศึกษา องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานภายนอกได้มีโอกาสในการสนับสนุนทั้งทางด้านเงินทุน สถานที่ และวิทยากร ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลโดยตรงในการดำเนินงานเผยแพร่ความรู้ และวิสัยทัศน์การดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม และเป็นการสร้างเครือข่ายในการจัดสวัสดิการร่วมกันต่อไป

สำหรับบุคลากรภายในจังหวัดลำปางที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นสมาชิกในคณะกรรมการชุดใดชุดหนึ่งแล้วก็มีโอกาสที่จะได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนาแนวคิดและหลักการจัดสวัสดิการร่วมกันตามแนวทางที่กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมได้กำหนดไว้แล้ว เมื่อประกอบกับแนวทางการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของพมจ.ลำปาง ทำให้เกิดความรู้ความคิด และทัศนคติที่ดีของผู้คนที่มาร่วมกันต่อการทำงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม ดังที่ทีมงานคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนได้สรุปเป็นบทเรียนจากการทำงานร่วมกัน คือ

(1) การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ทำให้เกิดการเรียนรู้แก่ตนเองเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม คือ ได้ทราบประเด็นปัญหา (หน่วยงานของรัฐมองชาวบ้านในลักษณะ “กลุ่มเป้าหมาย”) การเรียนรู้ ทำให้ทราบข้อมูลในระดับพื้นที่เชิงลึกอย่างแท้จริงและก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(2) ได้รับความเป็นมิตรทั้งในระหว่างกลุ่มกรรมการ กรรมการกับบุคลากรสนง. พมจ. ลำปาง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปาง

(3) ได้รับความรู้จากการดำเนินงานกองทุนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่งานประจำของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยราชการ

(4) จากประสบการณ์การทำงานร่วมกันจากหลายภาคส่วนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ร่วมกันนี้ ช่วยทำให้กรรมการมีการปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ มุมมองต่างๆ ได้ดีมาก

(5) คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้มีโอกาสได้เห็นทิศทางการบูรณางานระหว่าง สนง.พมจ. และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น การบูรณาการร่วมกันของคณะกรรมการ และอนุกรรมการฯ ด้านการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม จึงเป็นการบูรณาการทั้งในด้านการทำงาน และการสร้างความสัมพันธ์ที่จะช่วยสร้างเสริมให้กลุ่มคนในจังหวัดได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการสร้างความหมาย และความเข้าใจโดยมีการเรียนรู้เรื่องการจัดสวัสดิการเป็นสื่อ และมีพมจ.ลำปางเป็นหน่วยงานสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความรู้ และความเข้าใจที่จะทำงานร่วมกันอย่างกว้างขวางต่อไป

7.1.2 รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคม

รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคม ที่เกิดขึ้นในจังหวัดลำปางภายใต้โครงการนำร่องได้ก่อให้เกิดอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนกระบวนการส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคมอย่างกว้างขวาง อันเนื่องมาจากโครงการนำร่องของจังหวัดลำปางทั้งในเชิงพื้นที่ และเชิงประเด็น เป็นโครงการนำร่องที่มีลักษณะโดดเด่น คือ เป็นโครงการที่สร้าง หรือเน้นกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับคนในชุมชนของตนเองด้วยตัวของตนเอง ทำให้เห็นภาพความสำเร็จได้ชัดเจนหลังจากที่มีการจัดสวัสดิการสังคมให้กับคนในชุมชนตามความต้องการของสมาชิกในชุมชน กล่าวคือ งบประมาณในโครงการนำร่อง เป็นงบประมาณที่ไปช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการของคนในชุมชนให้แก่องค์กรที่เข้มแข็ง และมีศักยภาพในการจัดสวัสดิการได้เป็นอย่างดีแล้วให้มากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในปีงบประมาณ 2551 เป็นโครงการที่มีการต่อยอดจากโครงการนำร่องในปีงบประมาณ 2550 โดยในโครงการจัดสวัสดิการดังกล่าว มีการสมทบงบประมาณเพิ่มเติม จากงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการสังคม เช่น เทศบาลตำบลห้างฉัตร เป็นโครงการนำร่องการจัดสวัสดิการในพื้นที่ที่ได้รับเงินอุดหนุนต่อเนื่อง ที่สามารถสร้างกองทุนสวัสดิการของตนเองได้โดยเทศบาลตำบลห้างฉัตร ได้จัดให้มีกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีงบประมาณของตนเอง และมีคณะกรรมการกองทุนที่มาจากสมาชิกกลุ่มที่แตกต่างกัน คือ กองทุนผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพ และกลุ่มสุขภาพ ซึ่งนอกเหนือจากเม็ดเงินที่สามารถนำมาใช้

เพื่อการจัดสวัสดิการที่เกิดขึ้นอย่างมั่นคงและยั่งยืนแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของแต่ละกลุ่มก็มามากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งเชื่อว่า แบบอย่างการดำเนินงานดังกล่าวนี้กำลังแพร่ขยายไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ เนื่องจากได้เห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนแล้ว ดังจะเห็นได้จากการที่ในปีงบประมาณ 2551 นี้ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางเพิ่มขึ้นใหม่อีกถึง 8 แห่ง ได้แก่ อบต.วอแก้ว อบต.พิชัย อบต.บ้านเสด็จ อบต.บุญนาคนพัฒนา อบต.บ้านเอื้อม อบต.บ้านฮ้อน เทศบาลตำบลสิริราช อบต.ทุ่งกว้าว อบต.เมืองปาน และเทศบาลตำบลบ้านสา (รวมทั้งสองปีงบประมาณ 2550 และ 2551 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าร่วมทำโครงการสวัสดิการนี้แล้ว 13 แห่ง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางทั้งหมด 103 แห่ง และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด)

สำหรับการจัดสวัสดิการในรูปแบบอื่นๆ เป็นการเพิ่มมิติการจัดสวัสดิการสำหรับสังคมในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดสวัสดิการสร้างอาชีพและมีรายได้ร่วมไปกับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนโดยศักยภาพของพระสงฆ์ในจังหวัดลำปางที่มีความหนาแน่นในลักษณะเครือข่าย ทำให้ความผูกพันระหว่างวัดกับเยาวชนมีมากขึ้น ได้แก่ โครงการสวัสดิการโดยศูนย์ปรีดีศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนเงินสมทบจากชุมชน การจัดสวัสดิการเครือข่ายธรรมชาติ ดิน – ป่าไม้ – น้ำ ที่ได้รับการสมทบจากชุมชนด้วยเช่นเดียวกัน

รูปแบบการจัดสวัสดิการที่หลากหลายของกองทุนนี้เกิดจากการทำงานอย่างเข้มแข็งของคณะอนุกรรมการบริหารฯ และพมจ.ลำปาง ที่ได้ร่วมกันสร้างเวทีเรียนรู้ เข้าใจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการลงพื้นที่เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

7.1.3 รูปแบบอื่นๆ ในการจัดสวัสดิการสังคม

รูปแบบอื่นๆ ในการจัดสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในจังหวัดลำปาง มีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการจัดสวัสดิการนั้นๆ อาทิ

- 1) การจัดสวัสดิการสังคมอันเนื่องมาจากพลังศรัทธา ตามความเชื่อทางศาสนา และความรักที่มีต่อกันของเพื่อนมนุษย์ เป็นการจัดสวัสดิการที่ไม่มีขอบเขตที่จะช่วยให้ผู้เจ็บไข้ได้รับการรักษาอย่างดีที่สุดทั้งโดยวิธีการทางการแพทย์ การให้กำลังใจ และการดูแลรักษาเป็นอย่างดี ได้แก่ การจัดสวัสดิการรักษาผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ของ “ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต วัดทุ่งบ่อแป้น” ดังนั้น งบประมาณ และทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในการดำเนินงานจึงได้รับการบริจาคที่มาจากความศรัทธาทั้งสิ้น

2) การจัดสวัสดิการชุมชนบ้านสามขา เป็นการจัดสวัสดิการโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนในการที่จะรักษาและพัฒนาตนเองให้พ้นจากสภาพปัญหาของตนเองได้ ในขณะเดียวกันเมื่อสามารถพัฒนาตนเองได้ระดับหนึ่งแล้วก็ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงาน ที่เห็นความสำเร็จของการพัฒนาตนเอง กระทั่งในที่สุด ชุมชนก็สามารถสร้างความเข้มแข็งในการจัดสวัสดิการให้แก่ตนเองได้ แต่สิ่งที่ได้รับผลอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นไปอีก คือ มูลค่าเพิ่มในตัวตนของสมาชิกที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้มาแล้วนั้นสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาสังคมที่กว้างขวางกว่าระดับชุมชนของตนได้ ดังเช่น สถาบันแสนผญา ที่เป็นจุดเริ่มต้นของทีมผู้นำบ้านสามขาในการนำความรู้ความคิดและกระบวนการทำงานเพื่อการแก้ปัญหาของตนเองไปเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้ด้วย

3) รูปแบบการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐ เป็นรูปแบบที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งได้ผู้นำ หรือกลุ่มคนในชุมชนที่เข้มแข็งเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายเฉพาะของหน่วยงานนั้นๆ อาทิ ศูนย์การเรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ โครงการบ้านมั่นคง ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) ซึ่งเมื่อสร้างให้ชุมชนดำเนินงานได้ตามเป้าหมายแล้ว จึงเปลี่ยนผ่านให้ชุมชนดำเนินการต่อไป

ดังนั้น รูปแบบการจัดสวัสดิการอื่นๆ ดังได้กล่าวมาเป็นตัวอย่างแล้วนั้น กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจึงต่างไปจากรูปแบบการจัดสวัสดิการโดยภาครัฐอื่นๆ กล่าวคือ รูปแบบของกองทุนฯ ดำเนินการโดยการขับเคลื่อนของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัดเป็นผู้ประสานงาน โดยมีคณะอนุกรรมการฯ เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกให้กลุ่มที่มีความเข้มแข็งแล้วในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองทำให้สวัสดิการสามารถเข้าถึงชุมชนได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ซึ่งกองทุนฯ ก็ได้เอื้อต่อการจัดสวัสดิการครอบคลุมทั้ง 7 มิติ ในขณะที่กองทุนสวัสดิการของหน่วยงานอื่นมีความเฉพาะเจาะจงตามเป้าหมายของหน่วยงาน แต่อย่างไรก็ดี สิ่งที่พบว่าขาดหายไปในกระบวนการของกองทุนฯ นี้ คือ กระบวนการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะของการเรียนรู้ในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาได้ในกรณีที่กองทุนฯ มีความกว้างขวางมาก และหลากหลายของการจัดสวัสดิการในสังคมอนาคต

7.2 ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) **ความรู้เชิงเนื้อหา**ด้านสวัสดิการสังคม ในเรื่องความหมายของสวัสดิการที่มีความหมายกว้างขวางมากกว่าการให้สิ่งของแก่ผู้ยากไร้ แต่เป็นการสร้างความสุข สวัสดิการที่มีเพิ่มมากขึ้น และมากขึ้นให้แก่สมาชิกในสังคม ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายความว่า การจัดสวัสดิการเป็นไปตามลำดับขั้นของการสร้างความสุขให้แก่สมาชิกในสังคมที่สามารถดำเนินการได้กับทุกกลุ่มเป้าหมายในทุก ๆ กิจกรรมที่สร้างความสุขให้แก่สมาชิกในสังคมได้ ดังนั้น การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมในมิติของกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าใจ และพิจารณาจัดทำกิจกรรมการจัดสวัสดิการ ได้อย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้นต่อไป

2) **ความรู้เชิงกระบวนการ** ที่ได้รับ คือ ความสำเร็จของกระบวนการดำเนินการใดๆ ในสังคมที่จะก่อให้เกิดสวัสดิการแก่สมาชิกในชุมชนได้มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างจริงจังที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับกลุ่มคณะทำงานที่จะได้ทำงานร่วมกันด้วยความเข้าใจ และเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และความสุขที่จะบังเกิดมีขึ้นแก่สาธารณะ

7.3 ปัญหา และอุปสรรคในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานประมาณ 12 เดือน ซึ่งเป็นช่วงการขับเคลื่อนการทำงานโครงการนำร่องของกองทุนที่ต้องดำเนินการในหลากหลายลักษณะพร้อมๆ กัน จากการทำงานของคณะกรรมการหลายชุด ในขณะเดียวกันก็มีกองทุนจากหลายหน่วยงานเข้ามาส่งเสริมการทำงานพัฒนาภายในด้วยรูปแบบ และด้วยพลังที่แตกต่างกัน ทำให้พบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนี้

ปัจจัยภายใน

1) ความทุ่มเทของกรรมการแต่ละท่านในคณะกรรมการแต่ละชุดมีความแตกต่างกัน ทำให้ภาระงานในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมจำเป็นต้องอาศัยคณะบุคคลที่มีความทุ่มเทและเสียสละมากกว่า ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในระยะยาวเรื่องกำลังคนได้

2) การซ้ำซ้อนของการดำเนินงานโครงการ ในการจัดสวัสดิการเชิงพื้นที่กับโครงการจัดสวัสดิการเชิงประเด็นซึ่งมีความจำเป็นต้องอาศัยพื้นที่ในการดำเนินการเช่นเดียวกัน รวมถึงกรณีที่มีการทำโครงการของกองทุนอื่น ที่มีความเหลื่อมล้ำ หรือซ้ำซ้อนกันในเรื่องพื้นที่และกิจกรรม ทำให้กลายเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน หรือสร้างความสับสนให้แก่ประชาชนได้

3) กองทุนฯ มีความยืดหยุ่นสูงในด้านของกระบวนการ ทำให้มีการประเมินทบทวนปรับปรุง และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานตามแผนแต่ปรากฏจุดอ่อนในการดำเนินงานด้านการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยังไม่สามารถติดตามผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน

ปัจจัยภายนอก

1) ความหลากหลายของคณะกรรมการด้านการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมในระดับจังหวัดมีหลายชุด ที่ภารกิจ และยุทธศาสตร์การทำงานแตกต่างกัน ถึงแม้ว่ามีเป้าหมายที่เดียวกันแต่องค์ประกอบ และแนวทางในการดำเนินงาน ยังไม่สามารถหลอมรวมให้เป็นเนื้อเดียวกันและเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันและกันได้อย่างต่อเนื่อง

2) ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงบริบทการดำเนินงานตามนโยบายของภาครัฐหลายภาคส่วนที่ส่งผลกระทบต่อข้อความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจมีมุมมองที่แตกต่าง และไม่สามารถสร้างความเข้าใจในบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าเทียมกันทำให้แต่ละคนมีมุมมองและความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่อกันได้

7.4 ข้อเสนอแนะ

7.4.1 ข้อเสนอแนะที่มีต่อสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับจังหวัด

และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตลอดระยะเวลาการทำงานในปีงบประมาณ 2550 – 2551 นี้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปางโดยบุคลากรทุกระดับได้ดำเนินการทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดลำปางแล้วเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่องและสร้างกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความหมายและกระบวนการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ชุมชนและสังคม ดังนั้น หากเมื่อเสร็จสิ้นงานวิจัยนี้แล้ว ทีมวิจัยก็คาดหวังว่า พมจ.ลำปาง จะได้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวต่อไป และเห็นสมควรที่ พมจ.ลำปางจะได้จัดทำระบบสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการจัดสวัสดิการสังคมในระดับจังหวัดซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมในมิติต่างๆ ให้เป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อช่วยในการสนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานด้านสวัสดิการสังคมได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกอบด้วยหน่วยงานหลายหน่วยงานในสังกัดที่มีศักยภาพสูงที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ ที่อยู่ในพื้นที่(จังหวัด-ภาค)เดียวกัน ได้มีการเรียนรู้ บทบาทและการกิจร่วมกัน กระทั่งสามารถร่วมกันจัดระบบการส่งเสริมการจัดสวัสดิการให้เกิดขึ้นได้ในพื้นที่ที่รับผิดชอบจะช่วยให้การสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านความหมายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อการจัดสวัสดิการสังคมของชุมชนเป็นไปได้อย่างถูกต้องชัดเจน และลดความซ้ำซ้อนได้ ทำให้การพัฒนางานในภาพรวมของกระทรวงเป็นอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการขยายการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและการจัดสวัสดิการสังคม ให้มีความกว้างขวางมากขึ้นเพื่อสร้างการเรียนรู้ และก่อให้เกิดความร่วมมือที่แผ่ขยายได้อย่างรวดเร็วต่อไป กระทรวงฯ ควรได้มีการศึกษาทบทวน และเรียนรู้การดำเนินงานจัดตั้งองค์กรสาธารณะประโยชน์ที่มีอยู่แล้วในรูปแบบอื่นๆ หรือใช้ชื่อเป็นอย่างอื่น อันจะส่งผลให้เกิดการเอื้ออำนวยความสะดวกแก่องค์กร ที่ดำเนินการเพื่อสาธารณะประโยชน์ที่มีอยู่แล้วได้เข้าถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากกองทุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการนี้ด้วยความสะดวก อาทิ สมาคม หรือมูลนิธิที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์หรือผลกำไรตามการ จดแจ้งของกรมการปกครอง เป็นต้น

7.4.2 ข้อเสนอแนะที่มีต่อทีมกลาง

จากการดำเนินงานวิจัยร่วม 4 จังหวัดนำร่อง (ลำปาง ขอนแก่น พัทลุง และ จันทบุรี) ที่นอกจากจะมีบริบทของพื้นที่ และผู้คนต่างกันมากแล้ว ก็พบว่าทีมวิจัยในทั้งสี่พื้นที่ หรือ แม้แต่ทีมวิจัยพื้นที่เดียวกันก็เป็นนักวิจัยที่ความแตกต่างกันสูงมากทั้งในแง่ของประสบการณ์ และวิถีชีวิต จึงนับได้ว่าเป็นโจทย์ที่ยากกว่าโจทย์งานวิจัยสำหรับทีมกลาง แต่ก็นับว่าเป็นโชควาสนาดีที่นักวิจัยทุกคน มีแกนกลางของหัวใจที่เหมือนกันคือ การทำวิจัยเพื่อมุ่งหวังให้ผลงานวิจัยก่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน

แต่อย่างไรก็ดี ในลักษณะของการวิจัยที่เป็นโครงการนำร่อง เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ร่วมไปกับเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยแล้ว ทีมกลางควรจะต้องพยายามสร้างความเข้าใจ อย่างใกล้ชิดกับทีมวิจัยพื้นที่เกี่ยวกับความหมาย ค่านิยม และความต้องการข้อค้นพบที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากการที่ได้มีข้อค้นพบในพื้นที่วิจัยหนึ่งแต่อาจจะยังไม่พบในอีกพื้นที่งานวิจัยหนึ่ง ก็อาจจะทำให้ไม่สามารถสื่อได้เข้าใจถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ซึ่งจะมีผล ทำให้ไม่สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันได้ นอกจากนี้ การมีพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม ความเชื่อ และทัศนคติที่แตกต่างกันของคนและกลุ่มคนในแต่ละพื้นที่งานวิจัย เป็นสิ่งที่ทีมกลางจะต้องสร้างความ เข้าใจพื้นฐานดังกล่าว และเปิดใจกว้างที่จะยอมรับพฤติกรรมของคนในพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อที่จะได้ช่วย ทำให้ความสามารถในการแปลความหมายของพฤติกรรมมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

.....

บรรณานุกรม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546”

(เอกสารโรเนียว)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546” (เอกสารสิ่งพิมพ์)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550)”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง. “กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนากองกรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง”(เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2552 – 2554).

(เอกสารโรเนียว)

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. “แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทย ฉบับที่1(พ.ศ.2550–2554)และแผนปฏิบัติการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมไทยเพื่อชีวิตมั่นคง พ.ศ.2550–2554 ตามแผนยุทธศาสตร์5 ปี สร้างสวัสดิการสังคมไทยฉบับที่1(พ.ศ.2550 – 2554)”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). “พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551”.

(เอกสารสิ่งพิมพ์)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “คู่มือการรับรองเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน”. (เอกสารสิ่งพิมพ์)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “คู่มือการกระจายเงินกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมสู่ภูมิภาค และท้องถิ่น”. (เอกสารโรเนียว)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. “เพื่อสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชน” (พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 (เอกสารแผ่นพับ)

สำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง. คู่มือ การจดทะเบียนสมาคม มูลนิธิ การขออนุญาตจัดให้มีการเรียไร้และทำการเรียไร้. โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง:กรุงเทพ.2548.

บรรณานุกรม(ต่อ)

สำนักงานจังหวัดลำปาง. “การประชุมเชิงปฏิบัติการ วาระชุมชนด้วยแผนชุมชนจังหวัดลำปาง ใน วันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 ณ ห้องประชุมจันทน์ผา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง”.

(เอกสารโรเนียว)

สำนักปฏิบัติธรรม วัดทุ่งบ่อแป้น. “โครงการปฏิบัติธรรม อบรมพัฒนาจิตเพื่อให้เกิดปัญญาและสันติสุข”.

(เอกสารแผ่นพับ)

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

“รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมเวทีแห่งความมั่นคงของมนุษย์”. (เอกสารโรเนียว)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง. “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม”

(กองทุนเพื่อการสร้างสวัสดิการสังคมผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก). (เอกสารแผ่นพับ)

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง. “ข้อมูลด้านการพัฒนาสังคม”.

(เอกสารโรเนียว)

วัดทุ่งบ่อแป้น. “ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยอัมพฤกษ์-อัมพาตและปฏิบัติธรรม”. (เอกสารแผ่นพับ)

วลัยลักษณ์ จันทา และศิริวรรณ ไบตระกูล. “รายงานการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย “อัมพฤกษ์ อัมพาต” วัดทุ่งบ่อแป้น อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง”. 2549

.....

ภาคผนวก

1.ฐานข้อมูลองค์กรภาครัฐ (Government organization;GO)

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
1.	สำนักงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265069	ด้านการบริการทางสังคม
2.	ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265006	ด้านการบริการทางสังคม
3.	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265055	ด้านการบริการทางสังคม ด้านอาชีพรายได้การมีงานทำ
4.	สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)323041	ด้านการบริการทางสังคม
5.	สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228100	ด้านการบริการทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย
6.	สำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265073	ด้านการบริการทางสังคม
7.	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยเขต 10 ลำปาง	393 ถ.ลำปาง-ห้างฉัตร ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)313443	ด้านการบริการทางสังคม
8.	สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265012-3	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
9.	สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง	ชั้น 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265000	ด้านการบริการทางสังคม
10.	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง	ชั้น 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265097	ด้านการบริการทางสังคม
11.	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265057	ด้านการบริการทางสังคม
12.	สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ลำปาง	ชั้น 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265062	ด้านการบริการทางสังคม
13.	ที่ทำการสัสดีจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265004	ด้านการบริการทางสังคม
14.	มณฑลทหารบกที่ 32 ค่ายสุรศักดิ์ มนตรี	มณฑลทหารบกที่ 32 ค่ายสุรศักดิ์มนตรี อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225941	ด้านการบริการทางสังคม
15.	สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265043	ด้านการบริการทางสังคม
16.	นิคมสร้างตนเองกิ่วลมจังหวัด	ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247939	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
17.	ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ภาคเหนือ	140 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227795	ด้านการบริการทางสังคม
18.	ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 51 จังหวัดลำปาง	ตู้ ปณ 50 ถ.ลำปาง-แจ้ห่ม ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247519	ด้านการบริการทางสังคม
19.	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด ลำปาง	107 ถ.ประตู่ม้า ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225383	ด้านการบริการทางสังคม
20.	สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัด ลำปาง	121 ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247632	ด้านการบริการทางสังคม
21.	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง	120 ม.1 ต.นิคมพัฒนา จ.ลำปาง 52000	(054)247635	ด้านการบริการทางสังคม
22.	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265067	ด้านการบริการทางสังคม
23.	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง	กม.6-7 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356678-9	ด้านการบริการทางสังคม
24.	สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265056	ด้านการบริการทางสังคม
25.	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง	456 ถ.วังขวา ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218127	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
26.	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง	(054)265033-4	ด้านการบริการทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย
27.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ลำปาง	999/1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265025	ด้านการบริการทางสังคม ด้านอาชีพรายได้การมีงานทำ
28.	สำนักชลประทานที่ 2	271 ถ.บุญวาทย์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223060	ด้านการบริการทางสังคม
29.	โครงการชลประทานลำปาง	194 ถ.บุญวาทย์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227211	ด้านการบริการทางสังคม
30.	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ วัง-ก๊วลม	295 ต.บ้านแดง อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)223772	ด้านการบริการทางสังคม
31.	โครงการก่อสร้าง 1/02	829 ม.2 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)218530	ด้านการบริการทางสังคม
32.	โครงการปฏิบัติการคันคูน้ำ	331 ม.1 ต.เสด็จ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247432	ด้านการบริการทางสังคม
33.	โครงการก๊วลคอบมา	829 ม.2 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง	(054) 250662	ด้านการบริการทางสังคม
34.	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ลำปาง	ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ กม.17 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)339111	ด้านการบริการทางสังคม
35.	สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง	1039 ม.1 ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265140	ด้านการบริการทางสังคม
36.	แขวงการทางลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228246	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
37.	ท่าอากาศยานลำปาง	175 ถ.สนามบิน 1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226346	ด้านการบริการทางสังคม
38.	สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัด ลำปาง	555 ม.15 ถ.ลำปาง-ห้างฉัตร ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218848	ด้านการบริการทางสังคม
39.	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265240	ด้านการบริการทางสังคม
40.	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 ลำปาง	13 ถ.ป่าขาม 1 ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227201	ด้านการบริการทางสังคม
41.	สำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265066	ด้านการบริการทางสังคม
42.	สำนักงานแรงงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265060	ด้านการบริการทางสังคม
43.	สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)351199	ด้านการบริการทางสังคม
44.	สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265035	ด้านการบริการทางสังคม
45.	สำนักงานประกันสังคมจังหวัด ลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265018-20	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
46.	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265022	ด้านการบริการทางสังคม
47.	สำนักงานประกันภัยจังหวัด ลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265064-5	ด้านการบริการทางสังคม
48.	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ลำปาง	409 ถ.พระเจ้าทันใจ ต.ต้นธงชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228763	ด้านการบริการทางสังคม
49.	ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนา ชุมชนเขตที่ 5 ลำปาง	83 ม.10 ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226739	ด้านการบริการทางสังคม
50.	ศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง	122 ม.8 ถ.จามเทวี อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269277	ด้านการบริการทางสังคม
51.	กลุ่มระบาดวิทยา สำนักงาน ป้องกันควบคุมโรคที่ 10	377 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281027	ด้านการบริการทางสังคม
52.	ศูนย์โรคเรื้อนเขต 10 ลำปาง	ถ.ป่าขาม ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228180	ด้านการบริการทางสังคม
53.	ศูนย์ควบคุมโรคติดต่ออำเภอ แมลงที่ 10.2 ลำปาง	380 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281380	ด้านการบริการทางสังคม
54.	ศูนย์มะเร็งลำปาง	199 ม.12 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)335262-8	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
55.	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ลำปาง	252 ถ.ชูปเปอร์ไฮเวย์ลำปาง-เกาะคา ม.8 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217326	ด้านการบริการทางสังคม
56.	สำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265159	ด้านการบริการทางสังคม
57.	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด ลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265061	ด้านการบริการทางสังคม
58.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทยจังหวัดลำปาง	420 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224561	ด้านการบริการทางสังคม
59.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทย เพื่อการศึกษา จ. ลำปาง	224 ม.2 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)356675	ด้านการบริการทางสังคม
60.	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด	ถ.วัดม่อนจำศีล ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218382	ด้านการบริการทางสังคม
61.	สถานีวิทยุกระจายเสียง 1 ปณ. ลำปาง	219 ม.4 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)222968	ด้านการบริการทางสังคม
62.	เหมืองแม่เมาะ	801 ม.6 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง 52220	(054)254009	ด้านการบริการทางสังคม
63.	โรงไฟฟ้าแม่เมาะ	800 ม.6 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง 52220	(054)252000	ด้านการบริการทางสังคม
64.	ศูนย์บริการงานก่อสร้างแม่เมาะ	802 ม.6 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง 52220	(054)253600	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
65.	ศูนย์จัดการส่งน้ำแม่เมาะ	793 ม.6 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง 52220	(054)256600	ด้านการบริการทางสังคม
66.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัด	405 ม.1 ถ.พหลโยธิน ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)337198	ด้านการบริการทางสังคม
67.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเกาะ กา	408 ม.4 ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282270	ด้านการบริการทางสังคม
68.	สำนักงานประปาลำปาง	440 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217157	ด้านการบริการทางสังคม
69.	สำนักงานไปรษณีย์จังหวัดลำปาง	79 ถ.ทิพย์ช้าง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224069	ด้านการบริการทางสังคม
70.	สำนักงานอนุรักษ์และพัฒนาสวน ป่าภาคเหนือ	26 ถ.ท่ามะโอ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227051	ด้านการบริการทางสังคม
71.	สถาบันคชบาลแห่งชาติ ใน พระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นาง เธอฯ	26 ถ.ท่ามะโอ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228108	ด้านการบริการทางสังคม
72.	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย	กม.28-29 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)247871-6	ด้านการบริการทางสังคม
73.	ศูนย์ปฏิบัติการสงเคราะห์สวน ยางจังหวัด	399/3 ถ.ลำปาง-งาว ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218292	ด้านการบริการทางสังคม
74.	ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดลำปาง	398 ม.5 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223048	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
75.	หอบังคับการบินลำปาง	175 ถ.สนามบิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)230649	ด้านการบริการทางสังคม
76.	สถานีรถไฟลำปาง	1 ถ.รถไฟ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318648	ด้านการบริการทางสังคม
77.	งานเดินรถแขวงลำปาง	สถานีรถไฟลำปาง ถ.รถไฟ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217026	ด้านการบริการทางสังคม
78.	แขวงบำรุงทางลำปาง	27 ถ.รถไฟ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218147	ด้านการบริการทางสังคม
79.	สถานีขนส่งผู้โดยสารเทศบาลนครลำปาง	ถ.จันทร์สุรินทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227410	ด้านการบริการทางสังคม
80.	สำนักงานบริการโทรคมนาคมลำปาง	99 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221700	ด้านการบริการทางสังคม
81.	สำนักงานเคหะชุมชนลำปาง (การเคหะแห่งชาติ)	119/334 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226086	ด้านการบริการทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย
82.	ศูนย์จัดการธนบัตรลำปาง (ธปท.สาขาลำปาง)	140 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227000	ด้านการบริการทางสังคม
83.	สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรจังหวัด ลำปาง	359/9 ก ถ.ฉัตรไชย ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323337	ด้านการบริการทางสังคม
84.	ธนาคารออมสิน สาขาลำปาง	15 ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224648	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
85.	สำนักงานบริการลูกค้า กสท. เขต เหนือ	494/2 ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ต.ท่าศาลา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000	(054)260331	ด้านการบริการทางสังคม
86.	โรงพยาบาลลำปาง	280 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)223623	ด้านการบริการทางสังคม
87.	โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี	ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)221874	ด้านการบริการทางสังคม
88.	โรงพยาบาลเกาะคา	อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)2282269	ด้านการบริการทางสังคม
89.	โรงพยาบาลงาว	อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)329719	ด้านการบริการทางสังคม
90.	โรงพยาบาลแจ้ห่ม	อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271010	ด้านการบริการทางสังคม
91.	โรงพยาบาลเถิน	อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)292016	ด้านการบริการทางสังคม
92.	โรงพยาบาลแม่ทะ	อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)331549	ด้านการบริการทางสังคม
93.	โรงพยาบาลแม่พริก	อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299324	ด้านการบริการทางสังคม
94.	โรงพยาบาลวังเหนือ	อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279143	ด้านการบริการทางสังคม
95.	โรงพยาบาลสบปราบ	อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)296085	ด้านการบริการทางสังคม
96.	โรงพยาบาลห้างฉัตร	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269231	ด้านการบริการทางสังคม
97.	โรงพยาบาลเสริมงาม	อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286117	ด้านการบริการทางสังคม
98.	โรงพยาบาลแม่เมะ	อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)266032	ด้านการบริการทางสังคม
99.	โรงพยาบาลเมืองปาน	อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276020	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
100.	ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง ลำปาง	ที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง ถ.บุญวาทย์ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217022	ด้านการบริการทางสังคม
101.	ที่ทำการปกครองอำเภอเกาะคา	ที่ว่าการอำเภอเกาะคา ถ.เกาะคา-ลำปาง อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282294	ด้านการบริการทางสังคม
102.	ที่ทำการปกครองอำเภองาว	ที่ว่าการอำเภองาว ถ.พหลโยธิน ต.นาแก อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261190	ด้านการบริการทางสังคม
103.	ที่ทำการปกครองอำเภอแจ้ห่ม	ที่ว่าการอำเภอแจ้ห่ม ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271217	ด้านการบริการทางสังคม
104.	ที่ทำการปกครองอำเภอเถิน	ที่ว่าการอำเภอเถิน ถ.เถินบุรี ต.ล้อมแรด อ.เถิน 52160	(054)291660	ด้านการบริการทางสังคม
105.	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ทะ	ที่ว่าการอำเภอแม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)289222	ด้านการบริการทางสังคม
106.	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่พริก	ที่ว่าการอำเภอแม่พริก ถ.แม่พริก ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299099	ด้านการบริการทางสังคม
107.	ที่ทำการปกครองอำเภอวังเหนือ	ที่ว่าการอำเภอวังเหนือ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279000	ด้านการบริการทางสังคม
108.	ที่ทำการปกครองอำเภอสบปราบ	ที่ว่าการอำเภอสบปราบ ถ.พหลโยธิน อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52160	(054)296199	ด้านการบริการทางสังคม
109.	ที่ทำการปกครองอำเภอห้างฉัตร	ที่ว่าการอำเภอห้างฉัตร ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269323	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
110.	ที่ทำการปกครองอำเภอเสริมงาม	ที่ว่าการอำเภอเสริมงาม ถ.เกาะคา-เสริมงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52110	(054)286098	ด้านการบริการทางสังคม
111.	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่เมะ	ที่ว่าการอำเภอแม่เมะ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)266109	ด้านการบริการทางสังคม
112.	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองปาน	ที่ว่าการอำเภอเมืองปาน ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276072	ด้านการบริการทางสังคม
113.	สำนักงานป่าไม้สาขาจังหวัด ลำปาง	30 ถ.ท่ามะโอ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)223298	ด้านการบริการสังคม
114.	ศูนย์ปฏิบัติการที่ดินป่าไม้ (ลำปาง)	1 ถ.ป่าไม้เขต ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)320671	ด้านการบริการสังคม
115.	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 สาขาลำปาง	1 ถ.ป่าไม้เขต ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226828	ด้านการบริการสังคม
116.	อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	343 ม.2 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)380000	ด้านการบริการสังคม
117.	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1 ลำปาง	555 ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)313409	ด้านการบริการสังคม
118.	ศูนย์ทรัพยากรน้ำบาดาล ภาค 6 ลำปาง	430 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282326-8	ด้านการบริการสังคม

119.	สถานีอุตุนิคมวิทยาลำปาง	149 ถ.สนามบิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217182	ด้านการบริการสังคม
ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
120.	สำนักงานการค้าภายในจังหวัด	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265087-8	ด้านการบริการสังคม
121.	สำนักงานสาขาช่วงวัดเขต 1-2 ลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)219123	ด้านการบริการสังคม
122.	สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดลำปาง	บริเวณศาลากลางจังหวัดหลังเดิม ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ. เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)323040	ด้านการบริการสังคม
123.	สำนักงานบำรุงทางลำปางที่ 2	395/2 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)231128	ด้านบริการสังคม
124.	ศูนย์สร้างทางลำปาง	227 ม.8 ถ.ลำปาง-เด่นชัย อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)243010-13	ด้านบริการสังคม
125.	ศาลจังหวัดลำปาง	ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265126-8	ด้านกระบวนการยุติธรรม
126.	ศาลแขวงลำปาง	ถ.รอบเวียง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)323386	ด้านกระบวนการยุติธรรม
127.	ศาลจังหวัดลำปาง แผนกคดี เยาวชนและครอบครัว	ถ.รอบเวียง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228848-9	ด้านกระบวนการยุติธรรม
128.	สำนักงานอัยการจังหวัดลำปาง	60/2 ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217100	ด้านกระบวนการยุติธรรม
129.	สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง ลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218381	ด้านกระบวนการยุติธรรม
130.	สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและ	60/2 ชั้น 3 ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)230743	ด้านกระบวนการยุติธรรม

	ครอบคลุมจังหวัดลำปาง			
ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
131.	เรือนจำกลางลำปาง	100 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217048	ด้านกระบวนการยุติธรรม
132.	ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง	234 ม.2 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)218891	ด้านกระบวนการยุติธรรม
133.	สถานกักขังกลางจังหวัดลำปาง	546 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ม.1 ต.กล้วยแพะ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 52000	(054)241351	ด้านกระบวนการยุติธรรม
134.	สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด ลำปาง	138/67-68 ถ.ดวงรัตน์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226171-2	ด้านกระบวนการยุติธรรม
135.	สำนักงานบังคับคดีจังหวัดลำปาง	144/41-44 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226660	ด้านกระบวนการยุติธรรม
136.	สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนจังหวัดลำปาง	201 ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)335504	ด้านกระบวนการยุติธรรม
137.	ตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง	ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054) 217241, (054)217243	ด้านกระบวนการยุติธรรม
138.	สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง		(054)223339	ด้านกระบวนการยุติธรรม
139.	สถานีตำรวจภูธรเกาะคา		(054)218501	ด้านกระบวนการยุติธรรม
140.	สถานีตำรวจภูธรงาว	6 ม.4 ต.หลวงเหนือ อ.งาว จ. ลำปาง 52110	(054)261249	ด้านกระบวนการยุติธรรม
141.	สถานีตำรวจภูธรแจ้ห่ม		(054)271252	ด้านกระบวนการยุติธรรม

142.	สถานีตำรวจภูธรเถิน	387 ม.7 ต.ล้อมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)291602	ด้านกระบวนการยุติธรรม
ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
143.	สถานีตำรวจภูธรแม่ทะ	12 ม.3 ต.นาครีว อ.แม่ทะ จ. ลำปาง 52150	(054)289193	ด้านกระบวนการยุติธรรม
144.	สถานีตำรวจภูธรแม่พริก		(054)299251	ด้านกระบวนการยุติธรรม
145.	สถานีตำรวจภูธรวังเหนือ	ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279078	ด้านกระบวนการยุติธรรม
146.	สถานีตำรวจภูธรสบปราบ	ต.สบปราบ อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)296251	ด้านกระบวนการยุติธรรม
147.	สถานีตำรวจภูธรห้างฉัตร		(054)269280	ด้านกระบวนการยุติธรรม
148.	สถานีตำรวจภูธรเสริมงาม	93 ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286119	ด้านกระบวนการยุติธรรม
149.	สถานีตำรวจภูธรแม่มาะ		(054)255163	ด้านกระบวนการยุติธรรม
150.	สถานีตำรวจภูธรเมืองปาน		(054)276121	ด้านกระบวนการยุติธรรม
151.	กองวิทยาการภาค 3	ถ.วังเหนือ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217699	ด้านกระบวนการยุติธรรม
152.	ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5	145 ม.13 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269300	ด้านกระบวนการยุติธรรม
153.	กองกำกับการ 5 กองบังคับการ ตำรวจทางหลวง	177 ม.1 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218671	ด้านกระบวนการยุติธรรม
154.	สถานีตำรวจทางหลวง 2 กอง กำกับการ 5 กองบังคับการตำรวจ ทางหลวง	177 ม.1 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218561	ด้านกระบวนการยุติธรรม
155.	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	3 ถ.ป่าขาม 1 ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227527-9	ด้านสุขภาพอนามัย

	ลำปาง			
ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
156.	สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด ลำปาง	194 ถ.บุญวาทย์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)222910	ด้านการงานและการมีรายได้
157.	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง	73 ม.6 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356395	ด้านการงานและการมีรายได้
158.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ลำปาง	200 ม.6 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)222695	ด้านการงานและการมีรายได้
159.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตว์ แพทยภาคเหนือ (ตอนบน)	221 ม.6 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)221476	ด้านการงานและการมีรายได้
160.	ด่านกักกันสัตว์ลำปาง	กม.20 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)227968	ด้านการงานและการมีรายได้
161.	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการ สหกรณ์ที่ 10 จังหวัดลำปาง	286 ม.14 ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)334331	ด้านการงานและการมีรายได้
162.	นิคมสหกรณ์ห้างฉัตร	กม.17 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)268642	ด้านการงานและการมีรายได้
163.	สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง	ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ม.4 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269569	ด้านการงานและการมีรายได้

164.	ศูนย์วิจัยพืชสวนลำปาง	204 ม.4 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)247362	ด้านการงานและการมีรายได้
ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
165.	สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดลำปาง	103 ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226972	ด้านการงานและการมีรายได้
166.	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการ ประมงน้ำจืดภาคเหนือตอนบน จังหวัด	245 ม.14 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)212125	ด้านการงานและการมีรายได้
167.	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 10 ลำปาง	88 ม.6 ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356681-4	ด้านการงานและการมีรายได้
168.	ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน พื้นที่ 10	384 ม.3 ถ.พหลโยธิน ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282010	ด้านการงานและการมีรายได้
169.	ศูนย์ข่าวสารตลาดแรงงานจังหวัด	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265050	ด้านการงานและการมีรายได้
170.	ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิก	424 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281877	ด้านการงานและการมีรายได้
171.	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	193 ม.12 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)224862	ด้านการศึกษา
172.	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดลำปาง	193 ม.12 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218666	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
173.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 1	ถ.ลำปาง-งาว ม.12 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)335068-9	ด้านการศึกษา
174.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 2	367 ม.3 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)284791-2	ด้านการศึกษา
175.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 3	359 ม.1 ถ.วิชิตนคร ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271214	ด้านการศึกษา
176.	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ลำปาง	128/4 ถ.สุขสวัสดิ์ 1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228574	ด้านการศึกษา
177.	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา จังหวัดลำปาง	193 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)230855-6	ด้านการศึกษา
178.	สถาบันวิจัยและฝึกอบรม การเกษตรลำปาง	202 ม.11 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)342553	ด้านการศึกษา
179.	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	119 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)237300-99	ด้านการศึกษา
180.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา ลำปาง	200 ม.11 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)342547-8	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
181.	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ ลำปาง	248 ม.2 ถ.ลำปาง-ห้างฉัตร ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)268701	ด้านการศึกษา
182.	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง	268 ถ.ป่าขาม ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226254	ด้านการศึกษา
183.	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต ลำปาง	398 ม.15 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221456	ด้านการศึกษา
184.	ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิต	7 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)222435	ด้านการศึกษา
185.	ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.ลำปาง	ม.2 ถ.ลป.-ชม. ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269531-4	ด้านการศึกษา
186.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217101	ด้านการศึกษา
187.	วิทยาลัยเทคนิคลำปาง	15 ถ.ท่าคราวน้อย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52120	(054)310572	ด้านการศึกษา
188.	วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง	551 ม.1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)221198	ด้านการศึกษา
189.	วิทยาลัยการอาชีพเกาะคา	429 ม.2 ถ.นครสวรรค์-เชียงใหม่ ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282266	ด้านการศึกษา
190.	วิทยาลัยการอาชีพเถิน	147 ม.1 ต.แม่ปะ อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)292701	ด้านการศึกษา
191.	โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย	230 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227603	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
192.	โรงเรียนลำปางกัลยาณี	224 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227650,54	ด้านการศึกษา
193.	โรงเรียนเขลางค์นคร	ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226932	ด้านการศึกษา
194.	โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	398/35 ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)231274	ด้านการศึกษา
195.	โรงเรียนเดินเทคโนโลยี พาณิชย์การ	192/1 ถ.พหลโยธิน อ.เถิน จ. ลำปาง 52160	(054)292155	ด้านการศึกษา
196.	โรงเรียนมัธยมวิทยา	326 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217930	ด้านการศึกษา
197.	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จิตต์อารีฯ	84 ม.6 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217128	ด้านการศึกษา
198.	โรงเรียนการศึกษาคนตาบอด ลำปาง	128/1 ถ.สุขสวัสดิ์ 1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)316395	ด้านการศึกษา
199.	โรงเรียนอนุบาลลำปาง (เขลางค์ รัตนอนุสรณ์)	2 ถ.จามเทวี ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)313931	ด้านการศึกษา
200.	โรงเรียนบ้านปงสนุก	ถ.จามเทวี ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217218	ด้านการศึกษา
201.	โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสน เมืองมูล)	104 ต.พระแก้ว ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217217	ด้านการศึกษา
202.	โรงเรียนเทศบาล 3 (บุญทวงศ์ อนุ กุล)	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217043	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
203.	โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้าน เชียงราย)	399/1 ถ.รอบเวียง ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217536	ด้านการศึกษา
204.	โรงเรียนเทศบาล 5 (ศรีบุญเรือง)		(054)217746	ด้านการศึกษา
205.	โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดป่ารวก)	39 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218529	ด้านการศึกษา
206.	โรงเรียนเทศบาล 7 (สิรินาวัน วิทยา)	130 ถ.สุขสวัสดิ์ ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217655	ด้านการศึกษา
207.	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการจังหวัด	398 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226919	ด้านนันทนาการ
208.	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต ลำปาง	398 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221456	ด้านนันทนาการ
209.	โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	398/35 ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)231274	ด้านนันทนาการ
210.	สำนักงานคณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265090	ด้านการบริการทางสังคม
211.	สำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์	1261 ถ.ไปรษณีย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218569	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
212.	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ศูนย์ธุรกิจลำปาง	292 - 294 ถ.ไฮเวย์ลำปาง - งาว ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)230815-6	ด้านการบริการทางสังคม
213.	สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภูมิภาคที่ 9 จังหวัด	422 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)284625	ด้านการบริการทางสังคม
214.	ศูนย์ตรวจสอบการใช้ความถี่วิทยุ เขต 3 ลำปาง	248 ม.12 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)313920-3	ด้านการบริการทางสังคม
215.	สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265054	ด้านการบริการทางสังคม
216.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226810	ด้านการบริการทางสังคม
217.	เทศบาลนครลำปาง	สำนักงานเทศบาลนครลำปาง ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)237237	ด้านการบริการทางสังคม
218.	เทศบาลเมืองเขลางค์นคร	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225967	ด้านการบริการทางสังคม
219.	เทศบาลตำบล พิชัย อ.เมืองลำปาง	999 ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)334615	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
220.	เทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อ.เมืองลำปาง	99/9 ม.13 ต.บ่อแฮ้ว	(054)231351	ด้านการบริการทางสังคม
221.	เทศบาลตำบลเกาะคา อ.เกาะคา	265 ม.3 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281066	ด้านการบริการทางสังคม
222.	เทศบาลตำบลเสริมงาม อ.เสริมงาม	ม.11 ถ.เสริมงาม-เกาะคา ต.เสริมงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286009	ด้านการบริการทางสังคม
223.	เทศบาลตำบลหลวงเหนือ อ.งาว	194 ม.4 ต.หลวงเหนือ อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261401	ด้านการบริการทางสังคม
224.	เทศบาลตำบลแจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม	539 ม.1 ถ.วิเชตวัฒน ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271593-5	ด้านการบริการทางสังคม
225.	เทศบาลตำบลวังเหนือ อ.วังเหนือ	13/2 ถ.จันทร์หอม อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279067	ด้านการบริการทางสังคม
226.	เทศบาลตำบลบ้านใหม่ อ.วังเหนือ	ม.6 ต.วังเหนือ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)332339	ด้านการบริการทางสังคม
227.	เทศบาลตำบลล้อมแรด อ.เถิน	ถ.เถินบุรี อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)291520	ด้านการบริการทางสังคม
228.	เทศบาลตำบลเวียงมอก อ.เถิน	ม.3 บ้านสะเลียมหวาน ต.เวียงมอก อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)241502	ด้านการบริการทางสังคม
229.	เทศบาลตำบลแม่พริก อ.แม่พริก	ม.1 ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299434	ด้านการบริการทางสังคม
230.	เทศบาลตำบลแม่ปู้ อ.แม่พริก	1 ม.3 ต.แม่ปู้ อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)359444	ด้านการบริการทางสังคม
231.	เทศบาลตำบลป่าตึนนาครีว อ.แม่ทะ	111 ม.4 ต.นาครีว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)289111	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
232.	เทศบาลตำบลสบปราบ อ.สบปราบ	222 ถ.พหลโยธิน ต.สบปราบ อ.สบปราบ จ.ลำปาง	(054)296224	ด้านการบริการทางสังคม
233.	เทศบาลตำบลห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร	314 ม.1 ต.ห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)268699	ด้านการบริการทางสังคม
234.	องค์การบริหารส่วนตำบล ต้นธงชัย	120 ถ.ลำปาง-แจ้ห่ม ม.8 ต.ต้นธงชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)358663	ด้านการบริการทางสังคม
235.	องค์การบริหารส่วนตำบล นิคมพัฒนา	108 ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228122	ด้านการบริการทางสังคม
236.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ่อแฮ้ว	334 ม.4 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226115	ด้านการบริการทางสังคม
237.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งฝาย	140/1 ถ.ลำปาง-แจ้ห่ม อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)358693	ด้านการบริการทางสังคม
238.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านคำ	ม.5 ต.บ้านคำ อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223536	ด้านการบริการทางสังคม
239.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเสด็จ	493 ม.4 บ้านปงอ้อม ต.บ้านเสด็จ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)342622	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
240.	องค์การบริหารส่วนตำบล พิชัย	ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)315742	ด้านการบริการทางสังคม
241.	องค์การบริหารส่วนตำบล บุญนาคนพัฒนา	33/1 ม.3 ต.บุญนาคนพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247020	ด้านการบริการทางสังคม
242.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเอื้อม	ม.9 บ้านฝั่ง ต.บ้านเอื้อม อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225870	ด้านการบริการทางสังคม
243.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านแลง	294 ม.2 ต.บ้านแลง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000		ด้านการบริการทางสังคม
244.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเป้า	ม.10 ต.บ้านเป้า อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)360664	ด้านการบริการทางสังคม
245.	องค์การบริหารส่วนตำบล เกาะคา	194 ม.4 ต.เกาะคา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)284126	ด้านการบริการทางสังคม
246.	องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าผา	บ้านท่าช้าง ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)328459	ด้านการบริการทางสังคม
247.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาแก้ว	ต.นาแก้ว อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)362501	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
248.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาแสง	ม.2 ต.นาแสง อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)362431	ด้านการบริการทางสังคม
249.	องค์การบริหารส่วนตำบล ลำปางหลวง	ม.3.8 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)327772	ด้านการบริการทางสังคม
250.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังพร้าว	ม.2 ต.วังพร้าว อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)349403	ด้านการบริการทางสังคม
251.	องค์การบริหารส่วนตำบล ศาลา	71/1 ม.6 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)328133	ด้านการบริการทางสังคม
252.	องค์การบริหารส่วนตำบล ใหม่พัฒนา	ม.2 ต.ใหม่พัฒนา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)274564	ด้านการบริการทางสังคม
253.	องค์การบริหารส่วนตำบล ไหล่หิน	ม.2 ต.ไหล่หิน อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)274212	ด้านการบริการทางสังคม
254.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ต๊ิบ	ม.1 ต.แม่ต๊ิบ อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)229116	ด้านการบริการทางสังคม
255.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านโป่ง	118 ม.3 ต.บ้านโป่ง อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)247759	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
256.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านแหง	ต.บ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261355	ด้านการบริการทางสังคม
257.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านอ้อน	ม.2 ต.บ้านอ้อน อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)247778	ด้านการบริการทางสังคม
258.	องค์การบริหารส่วนตำบล ปงเตา	62 ม.8 ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)365487	ด้านการบริการทางสังคม
259.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านร้อง	137 ม.3 ถ.พหลโยธิน ต.บ้านร้อง อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)365474	ด้านการบริการทางสังคม
260.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาแก	129 ม.2 ต.นาแก อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261437	ด้านการบริการทางสังคม
261.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหวด	ต.บ้านหวด อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)247734	ด้านการบริการทางสังคม
262.	องค์การบริหารส่วนตำบล หลวงใต้	ต.หลวงใต้ อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261396	ด้านการบริการทางสังคม
263.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งผึ้ง	ม.2 บ้านแจ้คอน ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	-	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
264.	องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองมาย	208 ม.5 ต.เมืองมาย อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	-	ด้านการบริการทางสังคม
265.	องค์การบริหารส่วนตำบล แจ้ห่ม	333 ม.7 ถ.แจ้ห่ม-วังเหนือ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271473	ด้านการบริการทางสังคม
266.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านสา	316 ม.5 ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)369757	ด้านการบริการทางสังคม
267.	องค์การบริหารส่วนตำบล ปงดอน	ม.1 ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)203121	ด้านการบริการทางสังคม
268.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่สุก	ต.แม่สุก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)248333	ด้านการบริการทางสังคม
269.	องค์การบริหารส่วนตำบล วิเชตนคร	230 ม.1 ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)369847	ด้านการบริการทางสังคม
270.	องค์การบริหารส่วนตำบล เถินบุรี	ม.4 ต.เถินบุรี อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)348137	ด้านการบริการทางสังคม
271.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ถอด	ต.แม่ถอด อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)214040	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
272.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่วะ	บ้านแม่วะหลวง ม.8 ต.แม่วะ อ.เถิน จ.ลำปาง 52230	(054)294358	ด้านการบริการทางสังคม
273.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาโป่ง	ม.2 ต.นาโป่ง อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)214038	ด้านการบริการทางสังคม
274.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ปะ	ต.แม่ปะ อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)292079	ด้านการบริการทางสังคม
275.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่มอก	ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	-	ด้านการบริการทางสังคม
276.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านบอม	ต.บ้านบอม อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	-	ด้านการบริการทางสังคม
277.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านกิ้ว	ม.6 ต.บ้านกิ้ว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)290297	ด้านการบริการทางสังคม
278.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาคร้ว	ม.1 ต.นาคร้ว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)331453	ด้านการบริการทางสังคม
279.	องค์การบริหารส่วนตำบล น้ำโจ้	ม.5 ต.น้ำโจ้ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)346238	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
280.	องค์การบริหารส่วนตำบล หัวเสือ	ม.4 ต.หัวเสือ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
281.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังเงิน	ต.วังเงิน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
282.	องค์การบริหารส่วนตำบล คอนไฟ	ต.คอนไฟ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
283.	องค์การบริหารส่วนตำบล สันดอนแก้ว	ม.3 ต.สันดอนแก้ว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
284.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ทะ	110/10 ม.2 ต.แม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)331626	ด้านการบริการทางสังคม
285.	องค์การบริหารส่วนตำบล พระบาทวังตวง	65 ม.5 ต.พระบาทวังตวง อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299357	ด้านการบริการทางสังคม
286.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่พริก	422 ม.1 ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299682	ด้านการบริการทางสังคม
287.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังแก้ว	ม.2 ถ.วังเหนือ-วังแก้ว ต.วังแก้ว อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248142	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
288.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งฮั่ว	ม.4 ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248144	ด้านการบริการทางสังคม
289.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังเหนือ	185 ม.4 ต.วังเหนือ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)332129	ด้านการบริการทางสังคม
290.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังซ้าย	129 ม.10 ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279333	ด้านการบริการทางสังคม
291.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังใต้	133 ม.1 บ้านกวาง ต.วังใต้ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248251	ด้านการบริการทางสังคม
292.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังทรายคำ	ม.6 ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248206	ด้านการบริการทางสังคม
293.	องค์การบริหารส่วนตำบล ร่องเคาะ	ม.9 ต.ร่องเคาะ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248080	ด้านการบริการทางสังคม
294.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังทอง	ม.7 บ้านปงทอง ต.วังทอง อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	-	ด้านการบริการทางสังคม
295.	องค์การบริหารส่วนตำบล นายาง	146 ม.5 ต.นายาง อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)214003	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
296.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่กัวะ	ต.แม่กัวะ อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)214057	ด้านการบริการทางสังคม
297.	องค์การบริหารส่วนตำบล สมัย	ต.สมัย อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)344502	ด้านการบริการทางสังคม
298.	องค์การบริหารส่วนตำบล สบปราบ	102 ม.4 ต.สบปราบ อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)344529	ด้านการบริการทางสังคม
299.	องค์การบริหารส่วนตำบล ปงยางคก	ม.9 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)367520	ด้านการบริการทางสังคม
300.	องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองยาว	ม.2 ต.เมืองยาว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)343298	ด้านการบริการทางสังคม
301.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่สัน	ม.1 ต.แม่สัน อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)343080	ด้านการบริการทางสังคม
302.	องค์การบริหารส่วนตำบล วอแก้ว	ม.2 บ้านทุ่งตุ่น-แม่ติ้ว ต.วอแก้ว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)247468	ด้านการบริการทางสังคม
303.	องค์การบริหารส่วนตำบล เวียงตาล	352/3 ม.4 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)338675	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
304.	องค์การบริหารส่วนตำบล หนองหล่ม	103 ม.5 ต.หนองหล่ม อ.ห้วยฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)368435	ด้านการบริการทางสังคม
305.	องค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยฉัตร	ต.ห้วยฉัตร อ.ห้วยฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)338297	ด้านการบริการทางสังคม
306.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งงาม	ม.5 ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286159	ด้านการบริการทางสังคม
306.	องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมขวา	ม.2 ต.เสริมขวา อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)239506	ด้านการบริการทางสังคม
307.	องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมกลาง	ม.5 บ้านศรีลังกา ต.เสริมกลาง อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)239448	ด้านการบริการทางสังคม
308.	องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมซ้าย	บ้านนาจะลา ม.3 ต.เสริมซ้าย อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)239400	ด้านการบริการทางสังคม
309.	องค์การบริหารส่วนตำบล จางเหนือ	ม.7 ต.จางเหนือ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247674	ด้านการบริการทางสังคม
310.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านดง	ม.7 ต.บ้านดง อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247728	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
311.	องค์การบริหารส่วนตำบล สบป่าด	56 ม.1 ต.สบป่าด อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247530	ด้านการบริการทางสังคม
312.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาสัก	ม.5 ต.นาสัก อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247644	ด้านการบริการทางสังคม
313.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่เมะ	309 ม.11 ต.แม่เมะ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)330872	ด้านการบริการทางสังคม
314.	องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองปาน	บ้านแพะ ม.4 ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276280	ด้านการบริการทางสังคม
315.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านขอ	159 ม.10 ต.บ้านขอ อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)247155	ด้านการบริการทางสังคม
316.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งกว้าว	ม.8 ต.ทุ่งกว้าว อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)247319	ด้านการบริการทางสังคม
317.	องค์การบริหารส่วนตำบล แจ้ซ้อน	ม.11 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)263234-5	ด้านการบริการทางสังคม
318.	องค์การบริหารส่วนตำบล หัวเมือง	ม.2 ต.หัวเมือง อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	-	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
319.	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	196 หมู่ 10 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)829561	ด้านการบริการทางสังคม
320.	สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด	ถ.ทิพย์ช้าง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217758	ด้านการบริการทางสังคม
321.	หอการค้าจังหวัด	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265078	ด้านการบริการทางสังคม
322.	สภาอุตสาหกรรมจังหวัด	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265079	ด้านการบริการทางสังคม
323.	สภาวัฒนธรรมจังหวัด	409 ถ.พระเจ้าทันใจ ต.ต้นธงชัย อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)228862	ด้านการบริการทางสังคม
324.	สมาคมท่องเที่ยวนครลำปาง	ร้านค้าการค้า 342/2-3 ถ.มิตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 5212	(054)318809	ด้านการบริการทางสังคม
325.	สมาคมเครื่องปั้นดินเผาจังหวัด	111/4 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226300	ด้านการบริการทางสังคม
326.	สภาเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดลำปาง	17 ซอย 11 ถ.นาก่วม ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100		ด้านการบริการทางสังคม
327.	ชมรมธนาคารจังหวัด	ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ทะ 22/2 ถ.ป่าตัน-นาครีว ต.ป่าตัน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)289155	ด้านการบริการทางสังคม
328.	คลังปิโตรเลียมลำปาง บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	59 ถ.ลำปาง-งาว ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217556	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
329.	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด	279 ม.5 ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271500	ด้านการบริการทางสังคม
330.	บริษัท อ.ส.ม.ท.จำกัด (มหาชน) สาขาลำปาง1	357/22-23 ถ.ดวงรัตน์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323203-4	ด้านการบริการทางสังคม
331.	สถานีวิทยุโทรทัศน์ อ.ส.ม.ท. จำกัด (มหาชน) จังหวัดลำปาง	ตู้ ปณ.96 ไปรษณีย์ลำปาง 52000	(054)214006	ด้านการบริการทางสังคม
332.	บริษัท ไทยน้ำทิพย์ลำปาง จำกัด	76 ม.1 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221891-4	ด้านการบริการทางสังคม
333.	สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมไทย - สาขาลำปาง	ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา 424 ม.2 ถ. พหลโยธิน อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281884	ด้านการบริการทางสังคม
334.	สโมสรโรตารีลำปาง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
335.	สโมสรโรตารีแม่วัง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
336.	สโมสรโรตารีคอยพระบาท	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
337.	สโมสรโรตารีเมืองเงิน ลำปาง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
338.	สโมสรโรตารีเดินควาน่ทาวน์	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
339.	สโมสรไลออนส์ลำปาง	133 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323379	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
340.	สโมสรไลออนส์นครเขลางค์ ลำปาง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
341.	สโมสรไลออนส์ลำปางหลวง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
342.	สมาคม อ.สรด.ลำปาง	350/1-2 ถ.สีลกุศล ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217843	ด้านการบริการทางสังคม
343.	ชมรมนักวิทยุกระจายเสียงจังหวัด ลำปาง (มีเดียเซ็นเตอร์)	358/3-4 ถ.บ้านเชียงราย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)311123	ด้านการบริการทางสังคม
344.	สมาคมวิทยุสมัครเล่นจังหวัด ลำปาง	211 วัดม่อนจำศีล ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)219367	ด้านการบริการทางสังคม
345.	สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จังหวัดลำปาง	884/2 ถ. ลำปาง-เชียงราย ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)254909	ด้านการบริการทางสังคม
346.	สมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง	112/1 ถ.ป่าไม้ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225555	ด้านการบริการทางสังคม
347.	สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพ แห่งประเทศไทยลำปาง (สรวท.)	284 ม.10 บ้านคำ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)250606-7	ด้านการบริการทางสังคม
348.	สมาคมสตรีนครลำปาง	256 ม.4 ต.บ้านเป้า อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)360036	ด้านการบริการทางสังคม
349.	บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)	25/10-11 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318009	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
350.	จำหน่ายตัวเครื่องบิน (การบินไทย Pbair ตัวต่างประเทศ)	274/1 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)230401-2	ด้านการบริการทางสังคม
351.	หจก.อะเบ๊าท์ลำปาง เอเจนซี่ เซ็นเตอร์	130/5 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318877	ด้านการบริการทางสังคม
352.	สมาคมผู้ประกอบการเหมืองแร่เพื่ออุตสาหกรรม	93/2 ม.3 ต.ทุ่งฝาย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)358828	ด้านการบริการทางสังคม
353.	ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิกจังหวัด	424 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281884	ด้านการบริการทางสังคม
354.	ชมรมผู้สื่อข่าวนครลำปาง	79 ถ.จันทร์สุรินทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)224338	ด้านการบริการทางสังคม
355.	สำนักงานหนังสือพิมพ์เอกราช	39 ถ.ทิพย์ช้าง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225555	ด้านการบริการทางสังคม
356.	สำนักงานหนังสือพิมพ์คนเมืองเหนือ	45 ซ.วัดประตูดั้นฝั้ง ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225551	ด้านการบริการทางสังคม
357.	สำนักงานหนังสือพิมพ์ลานนาโพสต์	138/109 สามแยกลำปางเวียงทอง ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)325068	ด้านการบริการทางสังคม
358.	สำนักงานหนังสือพิมพ์แมงมุม	59 ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)361271	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
359.	สำนักงานหนังสือพิมพ์ลำปาง นิวส์/เดลินิวส์	63/6 ถ.ป่าขาม ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
360.	สนง.หนังสือพิมพ์สะกิดข่าว/ช่อง 7 สี	สำนักงานใหญ่ 323 หมู่ 11 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223165	ด้านการบริการทางสังคม
361.	หนังสือพิมพ์เสียงโยน	363 ถ.พิพิธช้าง ต.สวนดอก		ด้านการบริการทางสังคม
362.	หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์	79 ถ.จันทรสุนทรินทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)224338	ด้านการบริการทางสังคม
363.	หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์	262 ถ.สนามบิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
364.	หนังสือพิมพ์บ้านเมือง	62 ซ.1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
365.	หนังสือพิมพ์มติชน	252 ม.16 ถ.พระเจ้าทันใจ ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
366.	บ.เขลางค์นครเทเบิลทีวี/ไอทีวี ลำปาง	121/1(เชิงสะพานภาคเหนือ) ถ.วังขวา ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ. ลำปาง 52000	(054)310600	ด้านการบริการทางสังคม
367.	หนังสือพิมพ์อาณาจักรเหนือ	442/4 ม.11 หมู่บ้านธารวิว ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)251021	ด้านการบริการทางสังคม
368.	หนังสือไทยรัฐ	59 ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ลำปาง 52000		ด้านการบริการทางสังคม
369.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทยเพื่อการศึกษา จังหวัดลำปาง	บ้านทุ่งกู่ด้าย ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356675	ด้านการบริการทางสังคม
370.	สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.ลำปาง	ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323203 - 4	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
371.	สถานีวิทยุตำรวจภูธรภาค 5 ลำปาง	บ้านสันหนองบง ม.1 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร ลำปาง 52190	(054)269400	ด้านการบริการทางสังคม
372.	สถานีวิทยุกระจายเสียงมณฑล ทหารบกที่ 32 ลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225941 - 2	ด้านการบริการทางสังคม
373.	สถานีวิทยุ 1 ปณ.ลำปาง	ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)221411	ด้านการบริการทางสังคม
374.	สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพ ภาคที่ 3 เอฟเอ็ม จังหวัดลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)328502	ด้านการบริการทางสังคม
375.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทย(สวท.) ลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224561	ด้านการบริการทางสังคม
376.	สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	28/85 ถ.วังขวา ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100		ด้านการบริการทางสังคม
377.	โรงพยาบาลเขลางค์นคร-ราม	79/12 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)219000-15	ด้านการบริการทางสังคม
378.	มหาวิทยาลัยโยนก	444 ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265170-6	ด้านการศึกษา
379.	โรงเรียนลำปางเทคโนโลยี (Lamp-Tech)	443 ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265112-3	ด้านการศึกษา
380.	โรงเรียนลำปางพาณิชยการและ เทคโนโลยี	173 ถ.พหลโยธิน ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)352399	ด้านการศึกษา
381.	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	173 ถ.พหลโยธิน ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)352399-401	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
382.	โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง	294/1 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)222337	ด้านการศึกษา
383.	โรงเรียนอรุโณทัย	294 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318619	ด้านการศึกษา
384.	โรงเรียนเคนเน็ตแม็คเคนซี	344 ถ.เจริญประเทศ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224543	ด้านการศึกษา
385.	โรงเรียนไตรภพวิทยา	216 ถ.เจริญประเทศ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217997	ด้านการศึกษา
386.	โรงเรียนพินิจวิทยา	102 ถ.ลำปาง-งาว ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217998	ด้านการศึกษา
387.	โรงเรียนวิสุทธิวิทยากร	39 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217526	ด้านการศึกษา
388.	โรงเรียนประชาวิทย์	274 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217506	ด้านการศึกษา
389.	โรงเรียนผดุงวิทย์ (วัดศรีบุญเรือง)	224 ถ.ท่าครวน้อย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318777	ด้านการศึกษา
390.	โรงเรียนวิชานารี	176 ถ.เจริญประเทศ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)350811-2	ด้านการศึกษา
391.	โรงเรียนลำปางวิทยา	14 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217378	ด้านการศึกษา
392.	โรงเรียนอนุบาลศิริมาศ	14 ถ.ราชบุตร ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)221729	ด้านการศึกษา
393.	โรงเรียนอนุบาลเบญจมาศ	152/3 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226974-5	ด้านการศึกษา
กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย				
394.	สำนักงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265069	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
กรมการปกครอง				
395.	ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265006	ด้านการบริการทางสังคม
396.	ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง ลำปาง	ที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง ถ.บุญวาทย์ ต.เวียงเหนือ	(054)217022	ด้านการบริการทางสังคม
397.	ที่ทำการปกครองอำเภอเกาะคา	ที่ว่าการอำเภอเกาะคา ถ.เกาะคา-ลำปาง อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282294	ด้านการบริการทางสังคม
398.	ที่ทำการปกครองอำเภองาว	ที่ว่าการอำเภองาว ถ.พหลโยธิน ต.นาแก อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261190	ด้านการบริการทางสังคม
399.	ที่ทำการปกครองอำเภอแจ้ห่ม	ที่ว่าการอำเภอแจ้ห่ม ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271217	ด้านการบริการทางสังคม
400.	ที่ทำการปกครองอำเภอเถิน	ที่ว่าการอำเภอเถิน ถ.เถินบุรี ต.ล้อมแรด อ.เถิน 52160	(054)291660	ด้านการบริการทางสังคม
401.	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่ทะ	ที่ว่าการอำเภอแม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)289222	ด้านการบริการทางสังคม
402.	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่พริก	ที่ว่าการอำเภอแม่พริก ถ.แม่พริก ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299099	ด้านการบริการทางสังคม
403.	ที่ทำการปกครองอำเภอวังเหนือ	ที่ว่าการอำเภอวังเหนือ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279000	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
404.	ที่ทำการปกครองอำเภอสนปราบ	ที่ว่าการอำเภอสนปราบ ถ.พหลโยธิน อ.สนปราบ จ.ลำปาง 52160	(054)296199	ด้านการบริการทางสังคม
405.	ที่ทำการปกครองอำเภอห้างฉัตร	ที่ว่าการอำเภอห้างฉัตร ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269323	ด้านการบริการทางสังคม
406.	ที่ทำการปกครองอำเภอเสริมงาม	ที่ว่าการอำเภอเสริมงาม ถ.เกาะคา-เสริมงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52110	(054)286098	ด้านการบริการทางสังคม
407.	ที่ทำการปกครองอำเภอแม่เมะ	ที่ว่าการอำเภอแม่เมะ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)266109	ด้านการบริการทางสังคม
408.	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองปาน	ที่ว่าการอำเภอเมืองปาน ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276072	ด้านการบริการทางสังคม
กรมการพัฒนาชุมชน				
409.	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265055	ด้านการบริการทางสังคม ด้านอาชีพรายได้การมีงานทำ
กรมโยธาธิการและผังเมือง				
410.	สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)323041	ด้านการบริการทางสังคม
กรมที่ดิน				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
411.	สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228100	ด้านการบริการทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย				
412.	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265073	ด้านการบริการทางสังคม
413.	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 10 ลำปาง	393 ถ.ลำปาง-ห้างฉัตร ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)313443	ด้านการบริการทางสังคม
กรมการพัฒนาชุมชน				
414.	ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 5 ลำปาง	83 ม.10 ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226739	ด้านการบริการทางสังคม
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น				
415.	สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265012-3	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงการคลัง				
416.	สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง	ชั้น 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265000	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
กรมสรรพากร				
417.	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง	ชั้น 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265097	ด้านการบริการทางสังคม
กรมสรรพสามิต				
418.	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265057	ด้านการบริการทางสังคม
กรมธนารักษ์				
419.	สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ลำปาง	ชั้น 1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265062	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมฯ				
420.	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265043	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ				
421.	นิคมสร้างตนเองกัฉวมจังหวัด	ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247939	ด้านการบริการทางสังคม
422.	ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ภาคเหนือ	140 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227795	ด้านการบริการทางสังคม
423.	ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 51 จังหวัดลำปาง	ตู้ ปณ 50 ถ.ลำปาง-แจ้ห่ม ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247519	ด้านการบริการทางสังคม
424.	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด ลำปาง	107 ถ.ประตูม้า ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225383	ด้านการบริการทางสังคม
425.	สถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัด ลำปาง	121 ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247632	ด้านการบริการทางสังคม
426.	ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง	120 ม.1 ต.นิคมพัฒนา จ.ลำปาง 52000	(054)247635	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางบก				
427.	สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง	1039 ม.1 ถ.วิชิตวงศ์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265140	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
กรมทางหลวง				
428.	แขวงทางหลวงลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228246	ด้านการบริการทางสังคม
429.	สำนักงานบำรุงทางลำปางที่ 2	395/2 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)231128	ด้านบริการสังคม
430.	ศูนย์สร้างทางลำปาง	227 ม.8 ถ.ลำปาง-เด่นชัย อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)243010-13	ด้านบริการสังคม
กรมการขนส่งทางอากาศ				
431.	ท่าอากาศยานลำปาง	175 ถ.สนามบิน 1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226346	ด้านการบริการทางสังคม
กรมทางหลวงชนบท				
432.	สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดลำปาง	555 ม.15 ถ.ลำปาง-ห้างฉัตร ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218848	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
433.	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265240	ด้านการบริการทางสังคม
434.	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 ลำปาง	13 ถ.ป่าขาม 1 ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227201	ด้านการบริการทางสังคม
กรมป่าไม้				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
435.	สำนักงานป่าไม้สาขาจังหวัด ลำปาง	30 ถ.ท่ามะโอ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)223298	ด้านการบริการสังคม
436.	ศูนย์ปฏิบัติการที่ดินป่าไม้ (ลำปาง)	1 ถ.ป่าไม้เขต ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)320671	ด้านการบริการสังคม
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช				
437.	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 สาขาลำปาง	1 ถ.ป่าไม้เขต ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226828	ด้านการบริการสังคม
438.	อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	343 ม.2 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)380000	ด้านการบริการสังคม
กรมทรัพยากรน้ำ				
439.	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1 ลำปาง	555 ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)313409	ด้านการบริการสังคม
440.	ศูนย์ทรัพยากรน้ำบาดาล ภาค 6 ลำปาง	430 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282326-8	ด้านการบริการสังคม
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร				
สำนักงานสถิติแห่งชาติ				
441.	สำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265066	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
กรมอุตุนิยมวิทยา				
442.	สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง	149 ถ.สนามบิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217182	ด้านการบริการสังคม
กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์				
443.	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265022	ด้านการบริการทางสังคม
กรมการค้าภายใน				
444.	สำนักงานการค้าภายในจังหวัด	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265087-8	ด้านการบริการสังคม
445.	สำนักงานสาขาจังหวัดเขต 1-2 ลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)219123	ด้านการบริการสังคม
กรมการประกันภัย				
446.	สำนักงานประกันภัยจังหวัด ลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราษฎร์ดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265064-5	ด้านการบริการทางสังคม
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
447.	สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดลำปาง	บริเวณศาลากลางจังหวัดหลังเดิม ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)323040	ด้านการบริการสังคม
กระทรวงแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน				
448.	สำนักงานแรงงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265060	ด้านการบริการทางสังคม
กรมการจัดหางาน				
449.	สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)351199	ด้านการบริการทางสังคม
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน				
450.	สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครอง แรงงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265035	ด้านการบริการทางสังคม
สำนักงานประกันสังคม				
451.	สำนักงานประกันสังคมจังหวัด ลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265018-20	ด้านการบริการทางสังคม
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
452.	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 10 ลำปาง	88 ม.6 ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356681-4	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน				
453.	ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน พื้นที่ 10	384 ม.3 ถ.พหลโยธิน ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282010	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กรมการจัดหางาน				
454.	ศูนย์ข่าวสารตลาดแรงงานจังหวัด	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265050	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม				
455.	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ลำปาง	409 ถ.พระเจ้าทันใจ ต.ต้นธงชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228763	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงกลาโหม				
456.	ที่ทำการสัสดีจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265004	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
457.	มณฑลทหารบกที่ 32 ค่ายสุรศักดิ์มนตรี	มณฑลทหารบกที่ 32 ค่ายสุรศักดิ์มนตรี อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225941	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม				
458.	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง	252 ถ.หุปเปอร์ไฮเวย์ลำปาง-เกาะคา ม.8 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217326	ด้านการบริการทางสังคม
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม				
459.	ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเชรามิก	424 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281877	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กระทรวงพลังงาน				
460.	สำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265159	ด้านการบริการทางสังคม
สำนักนายกรัฐมนตรี กรมประชาสัมพันธ์				
461.	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดลำปาง	ชั้น 4 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265061	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
462.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดลำปาง	420 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224561	ด้านการบริการทางสังคม
463.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เพื่อการศึกษา จ.ลำปาง	224 ม.2 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)356675	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข				
464.	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง	3 ถ.ป่าขาม 1 ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227527-9	ด้านสุขภาพอนามัย
465.	โรงพยาบาลลำปาง	280 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)223623	ด้านการบริการทางสังคม
466.	โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี	ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)221874	ด้านการบริการทางสังคม
467.	โรงพยาบาลเกาะคา	อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)2282269	ด้านการบริการทางสังคม
468.	โรงพยาบาลงาว	อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)329719	ด้านการบริการทางสังคม
469.	โรงพยาบาลแจ้ห่ม	อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271010	ด้านการบริการทางสังคม
470.	โรงพยาบาลเถิน	อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)292016	ด้านการบริการทางสังคม
471.	โรงพยาบาลแม่ทะ	อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)331549	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
472.	โรงพยาบาลแม่พริก	อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299324	ด้านการบริการทางสังคม
473.	โรงพยาบาลวังเหนือ	อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279143	ด้านการบริการทางสังคม
474.	โรงพยาบาลสบปราบ	อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)296085	ด้านการบริการทางสังคม
475.	โรงพยาบาลห้างฉัตร	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269231	ด้านการบริการทางสังคม
476.	โรงพยาบาลเสริมงาม	อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286117	ด้านการบริการทางสังคม
477.	โรงพยาบาลแม่เมะ	อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)266032	ด้านการบริการทางสังคม
478.	โรงพยาบาลเมืองปาน	อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276020	ด้านการบริการทางสังคม
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์				
479.	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265067	ด้านการบริการทางสังคม
กรมส่งเสริมการเกษตร				
480.	สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง	กม.6-7 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356678-9	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
กรมประมง				
481.	สำนักงานประมงจังหวัดลำปาง	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265056	ด้านการบริการทางสังคม
กรมปศุสัตว์				
482.	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลำปาง	456 ถ.วังขวา ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218127	ด้านการบริการทางสังคม
กรมส่งเสริมสหกรณ์				
483.	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง	ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง	(054)265033-4	ด้านการบริการทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม				
484.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ลำปาง	999/1 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วชิราวุธดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265025	ด้านการบริการทางสังคม ด้านอาชีพรายได้การมีงานทำ
กรมชลประทาน				
485.	สำนักชลประทานที่ 2	271 ถ.บุญวาทย์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223060	ด้านการบริการทางสังคม
486.	โครงการชลประทานลำปาง	194 ถ.บุญวาทย์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227211	ด้านการบริการทางสังคม
487.	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่ วัง-ก๊วลม	295 ต.บ้านแลง อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)223772	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
488.	โครงการก่อสร้าง 1/02	829 ม.2 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)218530	ด้านการบริการทางสังคม
489.	โครงการปฏิบัติการคันคูน้า	331 ม.1 ต.เสด็จ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247432	ด้านการบริการทางสังคม
490.	โครงการก๊วกอหมา	829 ม.2 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง	(054) 250662	ด้านการบริการทางสังคม
491.	สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด ลำปาง	194 ถ.บุญวาทย์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)222910	ด้านประชากร การทำงานและ การมีรายได้
กรมส่งเสริมการเกษตร				
492.	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง	73 ม.6 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356395	ด้านการงานและการมีรายได้
กรมปศุสัตว์				
493.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ลำปาง	200 ม.6 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)222695	ด้านการงานและการมีรายได้
494.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตว์ แพทยภาคเหนือ (ตอนบน)	221 ม.6 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)221476	ด้านการงานและการมีรายได้
495.	ด่านกักกันสัตว์ลำปาง	กม.20 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)227968	ด้านการงานและการมีรายได้
กรมส่งเสริมสหกรณ์				
496.	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการ สหกรณ์ที่ 10 จังหวัดลำปาง	286 ม.14 ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)334331	ด้านการงานและการมีรายได้

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
497.	นิคมสหกรณ์ห้วยฉัตร	กม.17 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.เวียงตาล อ.ห้วยฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)268642	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์				
498.	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ลำปาง	ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ กม.17 ต.เวียงตาล อ.ห้วยฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)339111	ด้านการบริการทางสังคม
กรมพัฒนาที่ดิน				
499.	สถานีพัฒนาที่ดินลำปาง	ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ม.4 ต.เวียงตาล อ.ห้วยฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269569	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กรมวิชาการเกษตร				
500.	ศูนย์วิจัยพืชสวนลำปาง	204 ม.4 ต.เวียงตาล อ.ห้วยฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)247362	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กรมประมง				
501.	สถานีประมงน้ำจืดจังหวัดลำปาง	103 ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226972	ด้านการทำงานและการมีรายได้
502.	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการ ประมงน้ำจืดภาคเหนือตอนบน จังหวัดลำปาง	245 ม.14 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)212125	ด้านการทำงานและการมีรายได้
กระทรวงยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
503.	ศาลจังหวัดลำปาง	ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265126-8	ด้านกระบวนการยุติธรรม
504.	ศาลแขวงลำปาง	ถ.รอบเวียง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)323386	ด้านกระบวนการยุติธรรม
505.	ศาลจังหวัดลำปาง แผนกคดี เยาวชนและครอบครัว	ถ.รอบเวียง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228848-9	ด้านกระบวนการยุติธรรม
สำนักงานอัยการสูงสุด				
506.	สำนักงานอัยการจังหวัดลำปาง	60/2 ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217100	ด้านกระบวนการยุติธรรม
507.	สำนักงานอัยการคดีศาลแขวง ลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218381	ด้านกระบวนการยุติธรรม
508.	สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและ ครอบครัวจังหวัดลำปาง	60/2 ชั้น 3 ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)230743	ด้านกระบวนการยุติธรรม
ราชทัณฑ์				
509.	เรือนจำกลางลำปาง	100 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217048	ด้านกระบวนการยุติธรรม
510.	ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง	234 ม.2 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)218891	ด้านกระบวนการยุติธรรม
511.	สถานกักขังกลางจังหวัดลำปาง	546 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ม.1 ต.กล้วยแพะ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 52000	(054)241351	ด้านกระบวนการยุติธรรม
กรมคุมประพฤติ				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
512.	สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด ลำปาง	138/67-68 ถ.ดวงรัตน์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226171-2	ด้านกระบวนการยุติธรรม
กรมบังคับคดี				
513.	สำนักงานบังคับคดีจังหวัดลำปาง	144/41-44 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226660	ด้านกระบวนการยุติธรรม
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน				
514.	สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนจังหวัดลำปาง	201 ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)335504	ด้านกระบวนการยุติธรรม
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ				
515.	ตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง	ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054) 217241, (054)217243	ด้านกระบวนการยุติธรรม
516.	สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง	อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)223339	ด้านกระบวนการยุติธรรม
517.	สถานีตำรวจภูธรเกาะคา	อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)218501	ด้านกระบวนการยุติธรรม
518.	สถานีตำรวจภูธรงาว	6 ม.4 ต.หลวงเหนือ อ.งาว จ. ลำปาง 52110	(054)261249	ด้านกระบวนการยุติธรรม
519.	สถานีตำรวจภูธรแจ้ห่ม	อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271252	ด้านกระบวนการยุติธรรม
520.	สถานีตำรวจภูธรเถิน	387 ม.7 ต.ล้อมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)291602	ด้านกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
521.	สถานีตำรวจภูธรแม่ทะ	12 ม.3 ต.นาครีว อ.แม่ทะ จ. ลำปาง 52150	(054)289193	ด้านกระบวนการยุติธรรม
522.	สถานีตำรวจภูธรแม่พริก	อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299251	ด้านกระบวนการยุติธรรม
523.	สถานีตำรวจภูธรวังเหนือ	ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279078	ด้านกระบวนการยุติธรรม
524.	สถานีตำรวจภูธรสบปราบ	ต.สบปราบ อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)296251	ด้านกระบวนการยุติธรรม
525.	สถานีตำรวจภูธรห้างฉัตร	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269280	ด้านกระบวนการยุติธรรม
526.	สถานีตำรวจภูธรเสริมงาม	93 ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286119	ด้านกระบวนการยุติธรรม
527.	สถานีตำรวจภูธรแม่เกาะ	อ.แม่เกาะ จ.ลำปาง 52220	(054)255163	ด้านกระบวนการยุติธรรม
528.	สถานีตำรวจภูธรเมืองปาน	อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276121	ด้านกระบวนการยุติธรรม
529.	กองวิทยาการภาค 3	ถ.วังเหนือ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217699	ด้านกระบวนการยุติธรรม
530.	ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5	145 ม.13 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269300	ด้านกระบวนการยุติธรรม
531.	กองกำกับการ 5 กองบังคับการ ตำรวจทางหลวง	177 ม.1 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218671	ด้านกระบวนการยุติธรรม
532.	สถานีตำรวจทางหลวง 2 กอง กำกับการ 5 กองบังคับการตำรวจ ทางหลวง	177 ม.1 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218561	ด้านกระบวนการยุติธรรม
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา				

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
533.	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและ นันทนาการจังหวัด	398 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226919	ด้านนันทนาการ
534.	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต ลำปาง	398 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221456	ด้านนันทนาการ
535.	โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	398/35 ม.15 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)231274	ด้านนันทนาการ
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ				
536.	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	193 ม.12 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)224862	ด้านการศึกษา
537.	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดลำปาง	193 ม.12 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218666	ด้านการศึกษา
สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
538.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 1	ถ.ลำปาง-งาว ม.12 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)335068-9	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
539.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 2	367 ม.3 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)284791-2	ด้านการศึกษา
540.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 3	359 ม.1 ถ.วิชิตนคร ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271214	ด้านการศึกษา
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ				
541.	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ลำปาง	128/4 ถ.สุขสวัสดิ์ 1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228574	ด้านการศึกษา
สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน				
542.	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา จังหวัดลำปาง	193 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)230855-6	ด้านการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา				
543.	สถาบันวิจัยและฝึกอบรม การเกษตรลำปาง	202 ม.11 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)342553	ด้านการศึกษา
สถานศึกษา				
544.	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	119 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)237300-99	ด้านการศึกษา
545.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา ลำปาง	200 ม.11 ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)342547-8	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
546.	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง	248 ม.2 ถ.ลำปาง-ห้างฉัตร ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)268701	ด้านการศึกษา
547.	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง	268 ถ.ป่าขาม ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226254	ด้านการศึกษา
548.	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต ลำปาง	398 ม.15 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221456	ด้านการศึกษา
549.	ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิต	7 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)222435	ด้านการศึกษา
550.	ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.ลำปาง	ม.2 ถ.ลป.-ชม. ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)269531-4	ด้านการศึกษา
551.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217101	ด้านการศึกษา
552.	วิทยาลัยเทคนิคลำปาง	15 ถ.ท่าคราวน้อย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52120	(054)310572	ด้านการศึกษา
553.	วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง	551 ม.1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)221198	ด้านการศึกษา
554.	วิทยาลัยการอาชีพเกาะคา	429 ม.2 ถ.นครสวรรค์-เชียงใหม่ ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282266	ด้านการศึกษา
555.	วิทยาลัยการอาชีพเถิน	147 ม.1 ต.แม่ปะ อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)292701	ด้านการศึกษา
556.	โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย	230 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227603	ด้านการศึกษา
557.	โรงเรียนลำปางกัลยาณี	224 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227650,54	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
558.	โรงเรียนเขलगันคร	ถ.จามเทวี ต.บ่อแก้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226932	ด้านการศึกษา
559.	โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง	398/35 ม.15 ต.บ่อแก้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)231274	ด้านการศึกษา
560	โรงเรียนเดินเทคโนโลยี พาณิชย์การ	192/1 ถ.พหลโยธิน อ.เถิน จ. ลำปาง 52160	(054)292155	ด้านการศึกษา
561.	โรงเรียนมัธยมวิทยา	326 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217930	ด้านการศึกษา
562.	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จิตต์อารีฯ	84 ม.6 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217128	ด้านการศึกษา
563.	โรงเรียนการศึกษาคนตาบอด ลำปาง	128/1 ถ.สุขสวัสดิ์ 1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)316395	ด้านการศึกษา
564.	โรงเรียนอนุบาลลำปาง (เขलगัน รัตนอนุสรณ์)	2 ถ.จามเทวี ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)313931	ด้านการศึกษา
565.	โรงเรียนบ้านปางสนุก	ถ.จามเทวี ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217218	ด้านการศึกษา
566.	โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านแสน เมืองมูล)	104 ต.พระแก้ว ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217217	ด้านการศึกษา
567.	โรงเรียนเทศบาล 3 (บุญทวงศ์ อนุ กุล)	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217043	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
568.	โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านเชิงทราย)	399/1 ถ.รอบเวียง ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217536	ด้านการศึกษา
569.	โรงเรียนเทศบาล 5 (ศรีบุญเรือง)		(054)217746	ด้านการศึกษา
570.	โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดป่ารวก)	39 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218529	ด้านการศึกษา
571.	โรงเรียนเทศบาล 7 (สิรินาวัน วิทยา)	130 ถ.สุขสวัสดิ์ ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217655	ด้านการศึกษา
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น				
572.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด ลำปาง	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226810	ด้านการบริการทางสังคม
เทศบาล				
573.	เทศบาลนครลำปาง	สำนักงานเทศบาลนครลำปาง ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)237237	ด้านการบริการทางสังคม
574.	เทศบาลเมืองเขลางค์นคร	ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225967	ด้านการบริการทางสังคม
575.	เทศบาลตำบล พิชัย อ.เมืองลำปาง	999 ถ.ลำปาง-งาว ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)334615	ด้านการบริการทางสังคม
576.	เทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อ.เมืองลำปาง	99/9 ม.13 ต.บ่อแฮ้ว	(054)231351	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
577.	เทศบาลตำบลเกาะคา อ.เกาะคา	265 ม.3 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281066	ด้านการบริการทางสังคม
578.	เทศบาลตำบลเสริมงาม อ.เสริมงาม	ม.11 ถ.เสริมงาม-เกาะคา ต.เสริมงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286009	ด้านการบริการทางสังคม
579.	เทศบาลตำบลหลวงเหนือ อ.งาว	194 ม.4 ต.หลวงเหนือ อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261401	ด้านการบริการทางสังคม
580.	เทศบาลตำบลแจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม	539 ม.1 ถ.วิเชตวัฒน์ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271593-5	ด้านการบริการทางสังคม
581.	เทศบาลตำบลวังเหนือ อ.วัง เหนือ	13/2 ถ.ชั้นหอม อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279067	ด้านการบริการทางสังคม
582.	เทศบาลตำบลบ้านใหม่ อ.วังเหนือ	ม.6 ต.วังเหนือ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)332339	ด้านการบริการทางสังคม
583.	เทศบาลตำบลล้อมแรด อ.เถิน	ถ.เถินบุรี อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)291520	ด้านการบริการทางสังคม
384.	เทศบาลตำบลเวียงมอก อ.เถิน	ม.3 บ้านสะเลียมหวาน ต.เวียงมอก อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)241502	ด้านการบริการทางสังคม
585.	เทศบาลตำบลแม่พริก อ.แม่พริก	ม.1 ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299434	ด้านการบริการทางสังคม
586.	เทศบาลตำบลแม่ปู้ อ.แม่พริก	1 ม.3 ต.แม่ปู้ อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)359444	ด้านการบริการทางสังคม
587.	เทศบาลตำบลป่าตันนาครี อ. แม่ทะ	111 ม.4 ต.นาครี อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)289111	ด้านการบริการทางสังคม
588.	เทศบาลตำบลสบปราบ อ.สบปราบ	222 ถ.พหลโยธิน ต.สบปราบ อ.สบปราบ จ.ลำปาง	(054)296224	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
589.	เทศบาลตำบลห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร	314 ม.1 ต.ห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)268699	ด้านการบริการทางสังคม
องค์การบริหารส่วนตำบล				
590.	องค์การบริหารส่วนตำบล ต้นธงชัย	120 ถ.ลำปาง-แจ้ห่ม ม.8 ต.ต้นธงชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)358663	ด้านการบริการทางสังคม
591.	องค์การบริหารส่วนตำบล นิคมพัฒนา	108 ม.1 ต.นิคมพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228122	ด้านการบริการทางสังคม
592.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ่อแฮ้ว	334 ม.4 ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226115	ด้านการบริการทางสังคม
593.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งฝาย	140/1 ถ.ลำปาง-แจ้ห่ม อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)358693	ด้านการบริการทางสังคม
594.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านคำ	ม.5 ต.บ้านคำ อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223536	ด้านการบริการทางสังคม
595.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเสด็จ	493 ม.4 บ้านปงอ้อม ต.บ้านเสด็จ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)342622	ด้านการบริการทางสังคม
596.	องค์การบริหารส่วนตำบล พิชัย	ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)315742	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
597.	องค์การบริหารส่วนตำบล บุญนาพัฒนา	33/1 ม.3 ต.บุญนาพัฒนา อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)247020	ด้านการบริการทางสังคม
598.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเอื้อม	ม.9 บ้านผึ่ง ต.บ้านเอื้อม อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225870	ด้านการบริการทางสังคม
599.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านแลง	294 ม.2 ต.บ้านแลง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000		ด้านการบริการทางสังคม
600.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเป่า	ม.10 ต.บ้านเป่า อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)360664	ด้านการบริการทางสังคม
601.	องค์การบริหารส่วนตำบล เกาะคา	194 ม.4 ต.เกาะคา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)284126	ด้านการบริการทางสังคม
602.	องค์การบริหารส่วนตำบล ท่าผา	บ้านท่าช้าง ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)328459	ด้านการบริการทางสังคม
603.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาแก้ว	ต.นาแก้ว อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)362501	ด้านการบริการทางสังคม
604.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาแสง	ม.2 ต.นาแสง อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)362431	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
605.	องค์การบริหารส่วนตำบล ลำปางหลวง	ม3.8 ต.ลำปางหลวง อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)327772	ด้านการบริการทางสังคม
606.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังพร้าว	ม.2 ต.วังพร้าว อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)349403	ด้านการบริการทางสังคม
607.	องค์การบริหารส่วนตำบล ศาลา	71/1 ม.6 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)328133	ด้านการบริการทางสังคม
608.	องค์การบริหารส่วนตำบล ใหม่พัฒนา	ม.2 ต.ใหม่พัฒนา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)274564	ด้านการบริการทางสังคม
609.	องค์การบริหารส่วนตำบล ไหล่หิน	ม.2 ต.ไหล่หิน อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)274212	ด้านการบริการทางสังคม
610.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ติบ	ม.1 ต.แม่ติบ อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)229116	ด้านการบริการทางสังคม
612.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านโป่ง	118 ม.3 ต.บ้านโป่ง อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)247759	ด้านการบริการทางสังคม
613.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านแหง	ต.บ้านแหง อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261355	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
614.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านอ้อน	ม.2 ต.บ้านอ้อน อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)247778	ด้านการบริการทางสังคม
615.	องค์การบริหารส่วนตำบล ปงเตา	62 ม.8 ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)365487	ด้านการบริการทางสังคม
616.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านร้อง	137 ม.3 ถ.พหลโยธิน ต.บ้านร้อง อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)365474	ด้านการบริการทางสังคม
617.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาแก	129 ม.2 ต.นาแก อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261437	ด้านการบริการทางสังคม
618.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหวด	ต.บ้านหวด อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)247734	ด้านการบริการทางสังคม
619.	องค์การบริหารส่วนตำบล หลวงใต้	ต.หลวงใต้ อ.งาว จ.ลำปาง 52110	(054)261396	ด้านการบริการทางสังคม
620.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งผึ้ง	ม.2 บ้านแจ้คอน ต.ทุ่งผึ้ง อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	-	ด้านการบริการทางสังคม
621.	องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองมาย	208 ม.5 ต.เมืองมาย อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	-	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
622.	องค์การบริหารส่วนตำบล แจ้ห่ม	333 ม.7 ถ.แจ้ห่ม-วังเหนือ ต.แจ้ห่ม อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271473	ด้านการบริการทางสังคม
623.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านสา	316 ม.5 ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)369757	ด้านการบริการทางสังคม
624.	องค์การบริหารส่วนตำบล ปงดอน	ม.1 ต.ปงดอน อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)203121	ด้านการบริการทางสังคม
625.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่สุก	ต.แม่สุก อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)248333	ด้านการบริการทางสังคม
626.	องค์การบริหารส่วนตำบล วิเชตนคร	230 ม.1 ต.วิเชตนคร อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)369847	ด้านการบริการทางสังคม
627.	องค์การบริหารส่วนตำบล เถินบุรี	ม.4 ต.เถินบุรี อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)348137	ด้านการบริการทางสังคม
628.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ถอด	ต.แม่ถอด อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)214040	ด้านการบริการทางสังคม
629.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่วะ	บ้านแม่วะหลวง ม.8 ต.แม่วะ อ.เถิน จ.ลำปาง 52230	(054)294358	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
630.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาโป่ง	ม.2 ต.นาโป่ง อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)214038	ด้านการบริการทางสังคม
631.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ปะ	ต.แม่ปะ อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	(054)292079	ด้านการบริการทางสังคม
632.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่มอก	ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง 52160	-	ด้านการบริการทางสังคม
633.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านบอม	ต.บ้านบอม อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
634.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านกิ้ว	ม.6 ต.บ้านกิ้ว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)290297	ด้านการบริการทางสังคม
635.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาคร้าว	ม.1 ต.นาคร้าว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)331453	ด้านการบริการทางสังคม
636.	องค์การบริหารส่วนตำบล น้ำใจ	ม.5 ต.น้ำใจ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)346238	ด้านการบริการทางสังคม
637.	องค์การบริหารส่วนตำบล หัวเสือ	ม.4 ต.หัวเสือ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150		ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
638.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังเงิน	ต.วังเงิน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
639.	องค์การบริหารส่วนตำบล คอนไฟ	ต.คอนไฟ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
640.	องค์การบริหารส่วนตำบล สันดอนแก้ว	ม.3 ต.สันดอนแก้ว อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	-	ด้านการบริการทางสังคม
641.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ทะ	110/10 ม.2 ต.แม่ทะ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)331626	ด้านการบริการทางสังคม
642.	องค์การบริหารส่วนตำบล พระบาทวังตวง	65 ม.5 ต.พระบาทวังตวง อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299357	ด้านการบริการทางสังคม
643.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่พริก	422 ม.1 ต.แม่พริก อ.แม่พริก จ.ลำปาง 52180	(054)299682	ด้านการบริการทางสังคม
644.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังแก้ว	ม.2 ถ.วังเหนือ-วังแก้ว ต.วังแก้ว อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248142	ด้านการบริการทางสังคม
645.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งฮั่ว	ม.4 ต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248144	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
646.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังเหนือ	185 ม.4 ต.วังเหนือ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)332129	ด้านการบริการทางสังคม
647.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังซ้าย	129 ม.10 ต.วังซ้าย อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)279333	ด้านการบริการทางสังคม
648.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังใต้	133 ม.1 บ้านกวาง ต.วังใต้ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248251	ด้านการบริการทางสังคม
649.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังทรายคำ	ม.6 ต.วังทรายคำ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248206	ด้านการบริการทางสังคม
650.	องค์การบริหารส่วนตำบล ร่องเคาะ	ม.9 ต.ร่องเคาะ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	(054)248080	ด้านการบริการทางสังคม
651.	องค์การบริหารส่วนตำบล วังทอง	ม.7 บ้านปงทอง ต.วังทอง อ.วังเหนือ จ.ลำปาง 52140	-	ด้านการบริการทางสังคม
652.	องค์การบริหารส่วนตำบล นายาง	146 ม.5 ต.นายาง อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)214003	ด้านการบริการทางสังคม
653.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่กัวะ	ต.แม่กัวะ อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)214057	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
654.	องค์การบริหารส่วนตำบล สมัย	ต.สมัย อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)344502	ด้านการบริการทางสังคม
655.	องค์การบริหารส่วนตำบล สบปราบ	102 ม.4 ต.สบปราบ อ.สบปราบ จ.ลำปาง 52170	(054)344529	ด้านการบริการทางสังคม
656.	องค์การบริหารส่วนตำบล ปงยางคก	ม.9 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)367520	ด้านการบริการทางสังคม
657.	องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองยาว	ม.2 ต.เมืองยาว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)343298	ด้านการบริการทางสังคม
658.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่สั่น	ม.1 ต.แม่สั่น อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)343080	ด้านการบริการทางสังคม
659.	องค์การบริหารส่วนตำบล วอแก้ว	ม.2 บ้านทุ่งคุ่น-แม่ติ้ว ต.วอแก้ว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)247468	ด้านการบริการทางสังคม
660.	องค์การบริหารส่วนตำบล เวียงตาล	352/3 ม.4 ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)338675	ด้านการบริการทางสังคม
661.	องค์การบริหารส่วนตำบล หนองหล่ม	103 ม.5 ต.หนองหล่ม อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)368435	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
662.	องค์การบริหารส่วนตำบล ห้างฉัตร	ต.ห้างฉัตร อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)338297	ด้านการบริการทางสังคม
663.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งงาม	ม.5 ต.ทุ่งงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)286159	ด้านการบริการทางสังคม
664.	องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมขวา	ม.2 ต.เสริมขวา อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)239506	ด้านการบริการทางสังคม
665.	องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมกลาง	ม.5 บ้านศรีลังกา ต.เสริมกลาง อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)239448	ด้านการบริการทางสังคม
666.	องค์การบริหารส่วนตำบล เสริมซ้าย	บ้านนาจะลา ม.3 ต.เสริมซ้าย อ.เสริมงาม จ.ลำปาง 52210	(054)239400	ด้านการบริการทางสังคม
667.	องค์การบริหารส่วนตำบล จางเหนือ	ม.7 ต.จางเหนือ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247674	ด้านการบริการทางสังคม
668.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านดง	ม.7 ต.บ้านดง อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247728	ด้านการบริการทางสังคม
669.	องค์การบริหารส่วนตำบล สบป่าด	56 ม.1 ต.สบป่าด อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247530	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
670.	องค์การบริหารส่วนตำบล นาสัก	ม.5 ต.นาสัก อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)247644	ด้านการบริการทางสังคม
671.	องค์การบริหารส่วนตำบล แม่เมะ	309 ม.11 ต.แม่เมะ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)330872	ด้านการบริการทางสังคม
672.	องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองปาน	บ้านแพะ ม.4 ต.เมืองปาน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)276280	ด้านการบริการทางสังคม
673.	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านขอ	159 ม.10 ต.บ้านขอ อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)247155	ด้านการบริการทางสังคม
674.	องค์การบริหารส่วนตำบล ทุ่งกว๋าว	ม.8 ต.ทุ่งกว๋าว อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)247319	ด้านการบริการทางสังคม
675.	องค์การบริหารส่วนตำบล แจ้ซ้อน	ม.11 ต.แจ้ซ้อน อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240	(054)263234-5	ด้านการบริการทางสังคม
676.	องค์การบริหารส่วนตำบล หัวเมือง	ม.2 ต.หัวเมือง อ.เมืองปาน จ.ลำปาง 52240		ด้านการบริการทางสังคม
รัฐวิสาหกิจ				
677.	เหมืองแม่เมะ	801 ม.6 ต.แม่เมะ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)254009	ด้านการบริการทางสังคม
678.	โรงไฟฟ้าแม่เมะ	800 ม.6 ต.แม่เมะ อ.แม่เมะ จ.ลำปาง 52220	(054)252000	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
679.	ศูนย์บริการงานก่อสร้างแม่เมาะ	802 ม.6 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง 52220	(054)253600	ด้านการบริการทางสังคม
680.	ศูนย์จัดการส่งน้ำแม่เมาะ	793 ม.6 ต.แม่เมาะ อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง 52220	(054)256600	ด้านการบริการทางสังคม
681.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัด	405 ม.1 ถ.พหลโยธิน ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)337198	ด้านการบริการทางสังคม
682.	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเกาะคา	408 ม.4 ต.ท่าผา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)282270	ด้านการบริการทางสังคม
683.	สำนักงานประปาลำปาง	440 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217157	ด้านการบริการทางสังคม
684.	สำนักงานไปรษณีย์จังหวัดลำปาง	79 ถ.ทิพย์ช้าง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224069	ด้านการบริการทางสังคม
685.	สำนักงานอนุรักษ์และพัฒนาสวนป่าภาคเหนือ	26 ถ.ท่ามะโอ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227051	ด้านการบริการทางสังคม
686.	สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ	26 ถ.ท่ามะโอ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)228108	ด้านการบริการทางสังคม
687.	ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย	กม.28-29 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.เวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)247871-6	ด้านการบริการทางสังคม
688.	ศูนย์ปฏิบัติการสงเคราะห์สวนยางจังหวัด	399/3 ถ.ลำปาง-งาว ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)218292	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
689.	ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดลำปาง	398 ม.5 ถ.จามเทวี ต.บ่อแฮ้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223048	ด้านการบริการทางสังคม
690.	หอบังคับการบินลำปาง	175 ถ.สนามบิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)230649	ด้านการบริการทางสังคม
691.	สถานีรถไฟลำปาง	1 ถ.รถไฟ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318648	ด้านการบริการทางสังคม
692.	งานเดินรถแขวงลำปาง	สถานีรถไฟลำปาง ถ.รถไฟ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217026	ด้านการบริการทางสังคม
693.	แขวงบำรุงทางลำปาง	27 ถ.รถไฟ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)218147	ด้านการบริการทางสังคม
694.	สถานีขนส่งผู้โดยสารเทศบาล นครลำปาง	ถ.จันทร์สุรินทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)227410	ด้านการบริการทางสังคม
695.	สำนักงานบริการโทรคมนาคม ลำปาง	99 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221700	ด้านการบริการทางสังคม
696.	สำนักงานเคหะชุมชนลำปาง (การเคหะแห่งชาติ)	119/334 ถ.ลำปาง-แม่ทะ ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)226086	ด้านการบริการทางสังคม ด้านที่อยู่อาศัย
697.	ศูนย์จัดการธนบัตรลำปาง (ธปท.สาขาลำปาง)	140 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)227000	ด้านการบริการทางสังคม
698.	สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรจังหวัด	359/9 ถ. ถ.ฉัตรไชย ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323337	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
699.	ธนาคารออมสิน สาขาลำปาง	15 ถ.บุญวาทย์ ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224648	ด้านการบริการทางสังคม
700.	สำนักงานบริการลูกค้า กสท. เขต เหนือ	494/2 ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ต.ท่าศาลา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000	(054)260331	ด้านการบริการทางสังคม
องค์กรเอกชน / องค์กรอิสระ				
701.	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	196 หมู่ 10 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)829561	ด้านการบริการทางสังคม
702.	สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัด	ถ.ทิพย์ช้าง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217758	ด้านการบริการทางสังคม
703.	หอการค้าจังหวัด	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265078	ด้านการบริการทางสังคม
704.	สภาอุตสาหกรรมจังหวัด	ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดลำปาง ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265079	ด้านการบริการทางสังคม
705.	สภาวัฒนธรรมจังหวัด	409 ถ.พระเจ้าทันใจ ต.ต้นธงชัย อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)228862	ด้านการบริการทางสังคม
706.	สมาคมท่องเที่ยวนครลำปาง	ร้านค้าการค้า 342/2-3 ถ.นิตริไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 5212	(054)318809	ด้านการบริการทางสังคม
707.	สมาคมเครื่องปั้นดินเผาจังหวัด	111/4 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226300	ด้านการบริการทางสังคม
708.	สภาเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดลำปาง	17 ซอย 11 ถ.นาก่วม ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100		ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
709.	ชมรมธนาคารจังหวัด	ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ทะ 22/2 ถ.ป่าตัน- นาครีว ต.ป่าตัน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง 52150	(054)289155	ด้านการบริการทางสังคม
710.	คลังปิโตรเลียมลำปาง บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	59 ถ.ลำปาง-งาว ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217556	ด้านการบริการทางสังคม
711.	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด	279 ม.5 ต.บ้านสา อ.แจ้ห่ม จ.ลำปาง 52120	(054)271500	ด้านการบริการทางสังคม
712.	บริษัท อ.ส.ม.ท.จำกัด (มหาชน) สาขาลำปาง1	357/22-23 ถ.ดวงรัตน์ ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323203-4	ด้านการบริการทางสังคม
713.	สถานีวิทยุโทรทัศน์ อ.ส.ม.ท. จำกัด (มหาชน) จังหวัดลำปาง	ตู้ ปณ.96 ไปรษณีย์ลำปาง 52000	(054)214006	ด้านการบริการทางสังคม
714.	บริษัท ไทยน้ำทิพย์ลำปาง จำกัด	76 ม.1 ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)221891-4	ด้านการบริการทางสังคม
715.	สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมไทย - สาขาลำปาง	ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา 424 ม.2 ถ. พหลโยธิน อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281884	ด้านการบริการทางสังคม
716.	สโมสรโรตารีลำปาง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
717.	สโมสรโรตารีแม่วัง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
718.	สโมสรโรตารีคอยพระบาท	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
719.	สโมสรโรตารีเมืองเดิน ลำปาง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
720.	สโมสรโรตารีเดินควนทาวน์	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
721.	สโมสรไลออนส์ลำปาง	133 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323379	ด้านการบริการทางสังคม
722.	สโมสรไลออนส์นครเขลางค์ ลำปาง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
723.	สโมสรไลออนส์ลำปางหลวง	-	-	ด้านการบริการทางสังคม
724.	สมาคม อส.รค.ลำปาง	350/1-2 ถ.สีลกุศล ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217843	ด้านการบริการทางสังคม
725.	ชมรมนักวิทยุกระจายเสียงจังหวัด ลำปาง (มีเดียเซ็นเตอร์)	358/3-4 ถ.บ้านเชียงราย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)311123	ด้านการบริการทางสังคม
726.	สมาคมวิทยุสมัครเล่นจังหวัด ลำปาง	211 วัดม่อนจำศีล ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)219367	ด้านการบริการทางสังคม
727.	สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จังหวัดลำปาง	884/2 ถ. ลำปาง-เชียงราย ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง	(054)254909	ด้านการบริการทางสังคม
728.	สมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง	112/1 ถ.ป่าไม้ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225555	ด้านการบริการทางสังคม
729.	สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพ แห่งประเทศไทยลำปาง (สธวท.)	284 ม.10 บ้านด้า ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)250606-7	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
730.	สมาคมสตรีนครลำปาง	256 ม.4 ต.บ้านเป้า อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)360036	ด้านการบริการทางสังคม
731.	บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)	25/10-11 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318009	ด้านการบริการทางสังคม
732.	จำหน่ายตัวเครื่องบิน (การบิน ไทย Pbair ตัวต่างประเทศ)	274/1 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)230401-2	ด้านการบริการทางสังคม
733.	หจก.อะเบ๊าท์ลำปาง เอเจนซี่ เซ็น เตอร์	130/5 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318877	ด้านการบริการทางสังคม
734.	สมาคมผู้ประกอบการเหมืองแร่ เพื่ออุตสาหกรรม	93/2 ม.3 ต.ทุ่งฝาย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)358828	ด้านการบริการทางสังคม
735.	ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิก จังหวัด	424 ม.2 ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)281884	ด้านการบริการทางสังคม
โรงพยาบาลเอกชน				
736.	โรงพยาบาลเขลางค์นคร-ราม	79/12 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)219000-15	ด้านการบริการทางสังคม
สถานศึกษาเอกชน				
737.	มหาวิทยาลัยโยนก	444 ถ.วิชิตารุณดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265170-6	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
738.	โรงเรียนลำปางเทคโนโลยี (Lamp-Tech)	443 ถ.วิชิตราชดำเนิน ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)265112-3	ด้านการศึกษา
739.	โรงเรียนลำปางพาณิชยการและ เทคโนโลยี	173 ถ.พหลโยธิน ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)352399	ด้านการศึกษา
740.	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	173 ถ.พหลโยธิน ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)352399-401	ด้านการศึกษา
742.	โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง	294/1 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)222337	ด้านการศึกษา
743.	โรงเรียนอรุโณทัย	294 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318619	ด้านการศึกษา
744.	โรงเรียนเคนเน็ตแม็คเคนซี	344 ถ.เจริญประเทศ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224543	ด้านการศึกษา
745.	โรงเรียนไตรภพวิทยา	216 ถ.เจริญประเทศ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217997	ด้านการศึกษา
746.	โรงเรียนพินิจวิทยา	102 ถ.ลำปาง-งาว ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217998	ด้านการศึกษา
747.	โรงเรียนวิสุทธิวิทยากร	39 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)217526	ด้านการศึกษา
748.	โรงเรียนประชาวิทย์	274 ถ.ฉัตรไชย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217506	ด้านการศึกษา
749.	โรงเรียนผดุงวิทย์ (วัดศรีบุญเรือง)	224 ถ.ท่าคราบน้ำ้อย ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)318777	ด้านการศึกษา
750.	โรงเรียนวิชานารี	176 ถ.เจริญประเทศ ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)350811-2	ด้านการศึกษา
751.	โรงเรียนลำปางวิทยา	14 ถ.สุเรนทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)217378	ด้านการศึกษา
752.	โรงเรียนอนุบาลศิริมาศ	14 ถ.ราชบุตร ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)221729	ด้านการศึกษา
753.	โรงเรียนอนุบาลเบญจมาศ	152/3 ถ.พหลโยธิน ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)226974-5	ด้านการศึกษา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
สื่อมวลชน				
754.	ชมรมผู้สื่อข่าวนครลำปาง	79 ถ.จันทร์สุรินทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)224338	ด้านการบริการทางสังคม
755.	สำนักงานหนังสือพิมพ์เอกราช	39 ถ.ทิพย์ช้าง ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225555	ด้านการบริการทางสังคม
756.	สำนักงานหนังสือพิมพ์คนเมือง เหนือ	45 ซ.วัดประตูดั้นฝิ่ง ต.เวียงเหนือ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225551	ด้านการบริการทางสังคม
757.	สำนักงานหนังสือพิมพ์ลานนา โพสต์	138/109 สามแยกลำปางเวียงทอง ต.สวนดอก อ.เมือง จ. ลำปาง 52000	(054)325068	ด้านการบริการทางสังคม
758.	สำนักงานหนังสือพิมพ์แมงมุม	59 ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)361271	ด้านการบริการทางสังคม
759.	สำนักงานหนังสือพิมพ์ลำปาง นิวส์/เดลินิวส์	63/6 ถ.ป่าขาม ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
760.	สนง.หนังสือพิมพ์สะกิดข่าว/ช่อง 7 สี	สำนักงานใหญ่ 323 หมู่ 11 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)223165	ด้านการบริการทางสังคม
761.	หนังสือพิมพ์เสียงโยน	363 ถ.ทิพย์ช้าง ต.สวนดอก	-	ด้านการบริการทางสังคม
762.	หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์	79 ถ.จันทร์สุรินทร์ ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)224338	ด้านการบริการทางสังคม
763.	หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์	262 ถ.สนามบิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
764.	หนังสือพิมพ์บ้านเมือง	62 ซ.1 ต.พระบาท อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
765.	หนังสือพิมพ์มติชน	252 ม.16 ถ.พระเจ้าทันใจ ต.บ่อแก้ว อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
766.	บ.เขลางค์นครเทเบิลทีวี/ไอทีวี ลำปาง	121/1(เชิงสะพานภาคเหนือ) ถ.วังขวา ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)310600	ด้านการบริการทางสังคม
767.	หนังสือพิมพ์อาณาจักรเหนือ	442/4 ม.11 หมู่บ้านธารวิว ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)251021	ด้านการบริการทางสังคม
768.	หนังสือไทยรัฐ	59 ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	-	ด้านการบริการทางสังคม
769.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทยเพื่อการศึกษา จังหวัดลำปาง	บ้านทุ่งกู่ดำย ต.ปงแสนทอง อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)356675	ด้านการบริการทางสังคม
770.	สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.ลำปาง	ต.สวนดอก อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	(054)323203 - 4	ด้านการบริการทางสังคม
771.	สถานีวิทยุตำรวจภูธรภาค 5 ลำปาง	บ้านสันหนองบง ม.1 ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร ลำปาง 52190	(054)269400	ด้านการบริการทางสังคม
772.	สถานีวิทยุกระจายเสียงมณฑล ทหารบกที่ 32 ลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)225941 - 2	ด้านการบริการทางสังคม
773.	สถานีวิทยุ 1 ปณ.ลำปาง	ถ.ลำปาง-เชียงใหม่ ต.ปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190	(054)221411	ด้านการบริการทางสังคม
774.	สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพ ภาคที่ 3 เอฟเอ็ม จังหวัดลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.ศาลา อ.เกาะคา จ.ลำปาง 52130	(054)328502	ด้านการบริการทางสังคม

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ที่ตั้ง/รหัสไปรษณีย์ website	โทรศัพท์/โทรสาร	งานที่เกี่ยวข้อง การจัดสวัสดิการสังคม
775.	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย(สวท.) ลำปาง	ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000	(054)224561	ด้านการบริการทางสังคม
776.	สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	28/85 ถ.วังขวา ต.สบตุ๋ย อ.เมือง จ.ลำปาง 52100	-	ด้านการบริการทางสังคม

ตารางเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการนาร่องเชิงพื้นที่ จังหวัดลำปาง พ.ศ. 2550

1.) กิจกรรมที่ดำเนินการ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.สร้างเวทีประชาสัมพันธ์ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ สังคม และชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจ 2. ศึกษาฐานข้อมูลรวมน้ำใจ ธนาคารหมู่บ้าน ต.บ้านปิน อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา	1.สร้างเวทีการประชาสัมพันธ์ ก อ ง ทุ น ส ่ ง เ ส ร ิ ม ก า ร จ ั ด สวัสดิการสังคม และชี้แจง เพื่อ ทำความเข้าใจ จำนวน 2 ครั้ง ในเวลา 3 วัน	1.จัดเวทีอบรมสัมมนาให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำ หมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ และประชาชน ทั่วไป เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำชุมชนเกิด กระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการระดมทุนจัดตั้ง กองทุนสวัสดิการชุมชนและกองทุน สวัสดิการสังคม จำนวน 13 หมู่บ้าน ใน 4 เวทีๆ ละ 120 คน 2.ศึกษาฐาน “กลุ่มออมบุญวันละหนึ่ง บาท เพื่อสวัสดิการชุมชน สร้างทุนทาง สังคมอย่างยั่งยืน” ด.ลือมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง 3.จัดอบรมให้ความรู้ เรื่อง “การจัดทำ บัญชี และระบบการตรวจสอบ” ให้ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ 7 และหมู่ 9	1.โครงการจัดเวทีแบบมีส่วนร่วม เรื่องการจัด สวัสดิการชุมชน ในเขตรับผิดชอบอบต.พิชัย (ผลสำเร็จของโครงการ โดยมีแกนนำไป ขยายผลต่อในหมู่บ้าน) 2. ให้ความรู้และแนวคิดเรื่องการจัด สวัสดิการชุมชน ในพื้นที่นาร่อง 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 6 บ้านปางวัง หมู่ 16 บ้านวังชัย พัฒนา หมู่ 5 บ้านต้นดอ หมู่ 11 บ้านดอนมูล 3. ทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อทราบปัญหาและ ความต้องการของประชาชน ได้แก่ หมู่ 5 บ้าน ต้นดอ หมู่ 6 บ้านปางวัง หมู่ 16 บ้านวังชัย พัฒนา หมู่ 11 บ้านดอนมูล 4.อบรมและทัศนศึกษาฐานหัวข้อ เรื่อง “แนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชน” ณ ศูนย์รวมน้ำใจธนาคารหมู่บ้าน ต.บ้านปิน อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา	1.จัดประชุมสร้างความเข้าใจหมู่บ้าน นาร่อง (ม.1) 2.จัดเวทีเพื่อจัดตั้งกองทุนฯ สวัสดิการ หมู่บ้านนาร่อง 3.จัดประชุมสร้างความเข้าใจ หมู่ 2 – 6 4.สนับสนุน โครงการสร้างองค์ความรู้สู่ ชุมชน หมู่ 1 5.สนับสนุนการจัดทำเอกสารเข้าเล่ม เพื่อใช้ในกองทุนหมู่ 1 6.วิทยากรจาก “กลุ่มออมบุญวันละหนึ่ง บาท เพื่อสวัสดิการชุมชน สร้างทุนทาง สังคมอย่างยั่งยืน” ด.ลือมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง มาเป็นวิทยากรให้ในพื้นที่ เรื่อง “การจัดทำระบบบัญชี” ให้กับหมู่ 1 และหมู่ 6 หมู่บ้านละ 15 คน

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
			5.อบรมและทัศนศึกษาดูงาน ณ สนง.กองทุน สวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ต.แม่สลองนอก อ. แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย6.สรุปทเรียนตามโครงการ ฝึกอบรมฝึกอบรมและทัศนศึกษาดูงานการ ดำเนินงานด้านสวัสดิการชุมชน พร้อมร่าง ข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพิชัย ณ วัดต้นต้อ อ.เมือง จ.ลำปาง	

2.) รูปแบบการดำเนินโครงการ และลักษณะการจัดสวัสดิการ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ดำเนินโครงการในลักษณะการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้านและชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของกิจกรรม 2.ลักษณะการจัดสวัสดิการจะเป็นรูปแบบการเกิด แก่ เจ็บ ตาย และการแต่งงาน เนื่องจากการระดมทุนยังมีจำนวนน้อย จึงยังไม่สามารถจัดสวัสดิการในด้านทุนการศึกษา เบี้ยยังชีพ และการประกอบอาชีพ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส	1.ดำเนินโครงการในลักษณะการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้านและชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของกิจกรรม 2.ลักษณะการจัดสวัสดิการจะเป็นรูปแบบการเกิด แก่ เจ็บ และตาย เนื่องจากการระดมทุนยังมีจำนวนน้อย จึงยังไม่สามารถจัดสวัสดิการในด้านทุนการศึกษา เบี้ยยังชีพ และทุนการประกอบอาชีพ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส	1.ดำเนินโครงการในลักษณะการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้านและชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของกิจกรรม 2.ลักษณะการจัดสวัสดิการจะเป็นรูปแบบการเกิด แก่ เจ็บ และตาย เนื่องจากการระดมทุนยังมีจำนวนน้อย จึงยังไม่สามารถจัดสวัสดิการในด้านทุนการศึกษา เบี้ยยังชีพ และทุนการประกอบอาชีพ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส	1.ดำเนินโครงการในลักษณะการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้านและชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของกิจกรรม 2.ลักษณะการจัดสวัสดิการจะเป็นรูปแบบการเกิด แก่ เจ็บ และตาย เนื่องจากการระดมทุนยังมีจำนวนน้อย จึงยังไม่สามารถจัดสวัสดิการในด้านทุนการศึกษา เบี้ยยังชีพ และทุนการประกอบอาชีพ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส	1.ดำเนินโครงการในลักษณะการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวบ้านและชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม เพื่อความยั่งยืนของกิจกรรม 2.ลักษณะการจัดสวัสดิการจะเป็นรูปแบบการเกิด แก่ เจ็บ และตาย เนื่องจากการระดมทุนยังมีจำนวนน้อย จึงยังไม่สามารถจัดสวัสดิการในด้านทุนการศึกษา เบี้ยยังชีพ และทุนการประกอบอาชีพ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส

3.) ผลที่เกิดจากการดำเนินการ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ทบท.รับผิดชอบ 2 หมู่บ้าน ซึ่งมีกองทุนสวัสดิการฯ แล้ว ทั้ง 2 หมู่บ้าน 2.เริ่มรับสมัครสมาชิก เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 แต่ยังไม่มีการจ่ายสวัสดิการ เพราะจะเริ่มจ่ายสวัสดิการได้ เมื่อออกครบ 1 ปี แต่สามารถจ่ายสวัสดิการการแต่งงานได้ เมื่อออกครบ 6 เดือน (แต่ยังไม่มีการจ่าย) 3.มีสมาชิกประมาณ 700 กว่าคน และจะเปิดรับสมัครปีละ 1 ครั้ง ในวันที่ 1 มกราคม 2552	1.ไม่มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน เนื่องจาก ต.ลือมแรด มีลักษณะการออมของชาวบ้านเอง เป็นทุนทางสังคมแล้ว และมีสมาชิกจำนวนมาก ซึ่ง ทบท.ได้ดำเนินการสนับสนุนให้สมาชิก ร่วมเป็นสมาชิกกับ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ” ของ ต.ลือมแรด ใน 3 กลุ่ม	1.มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ 7 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2551 เป็นกลุ่มแรก เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านให้ความสนใจ 2.มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ 9 เป็นกลุ่มที่ 2 ซึ่งมีฐานเดิมจากกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งมีสมาชิกเริ่มแรกจำนวนมากกว่า หมู่ 7	1.ข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพิชัย 2.วันที่ 2 พฤศจิกายน 2551 รับสมัครสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพิชัย เป็นครั้งแรก แต่เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการฯ แล้ว	1.เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนออมวันละบาท ในหมู่บ้านนาร่อง (ม.1 บ้านทุ่งฮ้าง) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2551 มีสมาชิกเริ่มแรก 45 คน เงินกองทุนเริ่มแรก 8,874.-บาท (มีการจ่าย 2.เกิดวิทยากรกระบวนการให้ความรู้ เรื่อง “การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน” ในพื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นวิทยากรในการขยายผลได้ คือ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 เป็นผลมาจากการปฏิบัติและเรียนรู้จากสถานการณ์จริง 3.เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในหมู่บ้านลำดับที่ 2 ได้แก่ หมู่ 6 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 มีสมาชิกเริ่มแรก 116 คน เงินกองทุนเริ่มแรก 19,092.-บาท 4.มีการจัดทำระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ 5.มีการจ่ายสวัสดิการเยี่ยมไข้ จำนวน 1 ราย ให้กับสมาชิกหมู่ 1 6.กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 2 กลุ่ม ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์กับสนง.พมจ.ลำปาง ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในกระบวนการตามระเบียบ

4.) จุดเริ่มต้นของการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายใต้โครงการฯ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.นายกทบท.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับการดำเนินงานในกลุ่มทั้ง 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนอาชีพ และกองทุนสุขภาพของชาวบ้านอยู่แล้ว 2.นายกทบท.ได้เข้าร่วมการศึกษาดูงานกับคณะอนุฯ และสนง.พมจ.ลำปาง ที่ จ.กาญจนบุรี และนครปฐม	1.นายกทบท.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับการดำเนินงานในกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม ขององค์กร ออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ต.ล้อมแรด ของชาวบ้านอยู่แล้ว 2.ภายใต้โครงการฯ นำร่อง นี้ ไม่มีการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน	1.นายกอบต.เมื่อได้รับการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้ให้ความสำคัญ มีนโยบาย จึงได้ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ได้เกือบ 100 % ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด จากจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 700 คน สามารถจ่ายได้ประมาณ 600 กว่าคน 2.นายกอบต.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน 3.กลุ่มผู้สูงอายุ หมู่ 9 ที่ได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน สามารถนำเงินที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากอบต.มาร่วมจ่ายในกองทุนสวัสดิการชุมชนนี้ได้	1.นายกอบต.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน	1.นายกอบต.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน 2. นายกอบต.ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.ลำปาง ซึ่งมีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรม ภายใต้โครงการฯ นี้

5.) การบริหารจัดการการเบิก - จ่ายงบประมาณ

ทบต.ห้างฉัตร	ทบต.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอน เข้าบัญชีทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะ ตั้งฎีกาฯ เบิกมาดำเนิน กิจกรรมเป็นครั้งๆ ตาม ระเบียบการเบิกจ่ายของ กระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอน เข้าบัญชีทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้ง ฎีกาฯ เบิกมาดำเนินกิจกรรม เป็นครั้งๆ ตามระเบียบการ เบิกจ่ายของ กระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอน เข้า บัญชีขอทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้ง ฎีกาฯ เบิกมาดำเนิน กิจกรรมเป็นครั้งๆ ตาม ระเบียบการเบิกจ่ายของ กระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอน เข้าบัญชีขอทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้ง ฎีกาฯ เบิกมาดำเนินกิจกรรมเป็น ครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่าย ของกระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอน เข้าบัญชีขอทบต. หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตั้ง ฎีกาฯ เพียง 1 ครั้ง เพื่อนำเงินโอนเข้าบัญชีธนาคาร ภายใต้อำนาจโครงการฯ นำร่อง 2.มีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลงบประมาณจากผู้ที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้าน ได้แก่ นายกอบต. รองนายกอบต. ปลัดอบต. รองปลัดอบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหัวหน้า หน่วยงานส่วนราชการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ซึ่งได้เปิดบัญชี ธนาคารใหม่ โดยใช้ชื่อบัญชีตามโครงการฯ นำร่อง และ จะต้องลงนามถอนงบประมาณ 3 ใน 4 คนจาก คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เปิดบัญชี ซึ่ง พื้นที่มีประสบการณ์จากกองทุนสสส. 3.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะเบิกงบประมาณจากธนาคาร มาดำเนินกิจกรรมเป็นครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่ายของ กระทรวงมหาดไทย

6.) จุดแข็ง ทูทางสังคม และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ และมีความตั้งใจมุ่งมั่นอย่างจริงจัง 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3.ชาวบ้านในทบท. 4.ชาวบ้านมีการดำเนินงานรวมกลุ่มในลักษณะ 3 กลุ่ม เป็น 3 กองทุนอยู่แล้ว ซึ่งนายกทบท.สามารถนำมาเชื่อมโยงร่วมงานกันได้เป็นอย่างดี 5.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของทบท.ได้แก่ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน และนักพัฒนาชุมชน เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.ชาวบ้านมีการดำเนินงานรวมกลุ่มในลักษณะองค์กร ออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ อยู่แล้ว ใน 3 พื้นที่ของ ต.ล้อมแรด ซึ่งนายกทบท.สามารถนำมาเชื่อมโยงร่วมงานกันได้เป็นอย่างดี 5.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของทบท.ได้แก่ ปลัดฯ และรองปลัดฯ เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของอบต.ได้แก่ รองนายกอบต.ฯ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของอบต.ได้แก่ รองนายกอบต.ฯ และนักพัฒนาชุมชน เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของอบต.ได้แก่ นักพัฒนาชุมชน และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน เป็นต้น

7.) ปัญหาและอุปสรรค

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจากเป็นเวลาคือเดียวกับ การเลือกตั้งสท. และฤดูกาล ประกอบอาชีพ (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน ให้ ข้อมูลว่า หากสนง.พมจ.โอนงบประมาณมาให้ในครั้งแรก 100 % ก็จะสามารถดำเนินการได้ทันทีตาม แผนงานที่กำหนดไว้ ไม่ต้อง กระทบกับการเลือกตั้งและการ ประกอบอาชีพ) 2.งบประมาณไม่เพียงพอที่จะสามารถดำเนินการ การศึกษาดูงาน ณ จ. กาญจนบุรี และ จ.นครปฐม	1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่ได้ กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจาก เป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้งสท. และฤดูกาลประกอบอาชีพ 2.มีการปรับเปลี่ยนงบประมาณ จำนวน 2 ครั้ง ให้มีงบประมาณ เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยน บุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องนี้ 3.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินการ กิจกรรมใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 4.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ใน อบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองผิด ลองถูก	1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่ได้ กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจากเป็น เวลาเดียวกับฤดูกาลประกอบอาชีพ 2.เมื่อแกนนำชาวบ้านกลับจาก การศึกษาดูงาน ก็ไม่ได้นำมาถ่ายทอด ข้อมูลเผยแพร่ต่อไป ในขณะที่เดียวกับที่ ผู้ใหญ่บ้านบางหมู่บ้านไม่ให้ความ สนใจเข้าร่วมการสร้างเวที หรือใน บางครั้งผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมรับฟัง แต่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกิดความแตกต่างกัน มีปัญหาในการ ถ่ายทอดไม่เท่ากัน โดยขณะที่รับฟัง การบรรยายจากวิทยากรนั้น “ชาวบ้าน มีความเข้าใจ” แต่พอถึงระดับการ ตัดสินใจว่าจะจัดตั้งหรือไม่? ต้องนำ กลับไปสอบถามชาวบ้านก่อน ซึ่งพอ กลับเข้าไปถึงยังหมู่บ้านนั้น ก็ไม่	1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่ได้ กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจาก เป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้ง ระดับท้องถิ่น 2.ในพื้นที่อบต.พิชัย มี 11 หมู่บ้านที่รับผิดชอบ แต่ยังมี หมู่บ้านคาบเกี่ยวพื้นที่ร่วมกับ ทบต.พิชัย อีก 5 หมู่บ้าน จึงเกิดความยากในการระดมการสร้าง เวที 3.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่อง ใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ใน อบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลอง ผิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมี	1.หน่วยงานของภาครัฐหลายกระทรวงที่มี แนวทางการดำเนินงานภายใต้ประเด็น ดังกล่าว หรือแม้กระทั่งในกระทรวง เดียวกัน แต่ต่างหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงาน ต่างๆ เหล่านั้นไม่ได้มีงานมาบูรณาการ ร่วมกัน จึงทำให้หน่วยงานในระดับ ท้องถิ่น และชาวบ้าน เกิดความเข้าใจ สับสน 2.ชาวบ้านในหมู่บ้านอื่นๆ ยังไม่พร้อม เนื่องจากเป็นฤดูกาลประกอบอาชีพทำนา 3.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินการ กิจกรรม ใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงาน ให้กับสนง.พมจ. 4.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ใน สังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่ม ชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองผิด ลอง

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
จึงต้องปรับเปลี่ยนแผนมาศึกษาดูงาน ณ จ.พะเยา แทน 3.ชาวบ้านที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกบางคนก็ยังไม่เข้าใจ แต่กำลังใช้เวลาดูผลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการฯ อยู่ 4.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 5.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองคิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่อง	บ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมากนัก 5.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วรู้ได้หรือไม่” 6.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 7.ในบางกิจกรรมต้องมีการปรับแผนงานในแต่ละช่วงเวลาให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน จึงทำให้ในบางครั้งไม่สามารถดำเนินงานตามการแจ้งให้กับสนง.พมจ.ทราบครั้งแรก 8.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิก กำลังรอดูทำผลการดำเนินงานในกลุ่มที่จัดตั้งกองทุนฯ อยู่	สามารถนำเสนอได้ถูกต้อง 3.ถึงแม้ว่าแกนนำชาวบ้านบางคนมีความคิดที่จะเริ่มจัดตั้งกองทุนฯ แต่การเริ่มต้นค่อนข้างยาก เพราะเป็นลักษณะการออมเงิน เพราะในหมู่บ้านก็มีการออมเกิดขึ้นในลักษณะต่างๆ กัน ชาวบ้านเห็นว่าเป็นการออมที่มีความซื่อสัตย์ ประกอบกับก็จะเป็นการของชาวบ้านด้วยในการรับผิดชอบการออมเงินในแต่ละเดือน 4.ในพื้นที่อบต.บ้านขอ มีวิทยากรที่เข้ามาเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้กับชาวบ้านหลายหน่วยงานเป็นจำนวนมาก สร้างความสับสนในข้อมูลนำไปสู่ความไม่แน่ใจ 5.ในพื้นที่อบต.บ้านขอ มีประสบการณ์ของการรวมกลุ่มชาวบ้านบางกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความยั่งยืน 6.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนิน	ความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมากนัก 4.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินการใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 5.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วรู้ได้หรือไม่” และมีประเด็นว่า “กองทุนเงินล้านยังไม่สามารถเก็บเงินคืนได้เลย” ในการดำเนินงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยเครือข่ายทางสังคม เพื่อไขความกระจ่าง โดยประสานงานไปยัง “นักสังคมสงเคราะห์” กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครลำปาง 6.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้	ถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมากนัก 5.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วรู้ได้หรือไม่” 6.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 7.ในบางกิจกรรมต้องมีการปรับแผนงานในแต่ละช่วงเวลาให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน จึงทำให้ในบางครั้งไม่สามารถดำเนินงานตามการแจ้งให้กับสนง.พมจ.ทราบครั้งแรก 8.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิก กำลังรอดูทำผลการดำเนินงานในกลุ่มที่จัดตั้งกองทุนฯ อยู่

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
ดังกล่าวมานัก 6.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วก็ได้หรือไม่” 7.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ.		กิจกรรมใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 7.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองผิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมานัก 8.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วก็ได้หรือไม่” 9.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่น 11.กลุ่มผู้สูงอายุที่มีการจัดตั้งกองทุนฯ นั้น จะมีปัญหาในการเขียนโครงการฯ ต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน	หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 7.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกกำลังรอดูทำที่ผลการดำเนินงานในกลุ่มที่จัดตั้งกองทุนฯ อยู่	

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
		งบประมาณ และปัญหาการทำบัญชีด้วยมือนำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 10.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกกำลังรอดูท่าทีผลการดำเนินงานในกลุ่มที่จัดตั้งกองทุนฯ อยู่		

8.) แนวทางการดำเนินงานต่อไป

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ปี 2551 ซึ่งจะนำไปต่อยอดการสร้างกิจกรรม เรื่อง ระบบการทำบัญชีด้วยโปรแกรม 2.นายกทบท.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 300,000.-บาท 3.สมาชิกทั้ง 3 กองทุน มีแนวคิดที่จะนำทั้ง 3 กองทุน มารวมเป็นกองทุนเดียวในระดับตำบล เพื่อที่จะเป็นการกระจายและดูแลสมาชิกได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุม เพราะชาวบ้าน 1 คน สามารถเป็นสมาชิก 1 กองทุน เท่านั้น 4.ในปีงบประมาณ 2552 จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสปสข. ก็จะนำ	1.มีนโยบายให้การสนับสนุนกิจกรรม ผลการดำเนินงานขององค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ต.ลือมแรด แต่ยังไม่ได้หารือร่วมกันระหว่างทบท. กับองค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ	1.นายกอบต.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 30,000.-บาท	1.ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ปี 2551 ซึ่งจะนำไปต่อยอดการสร้างกิจกรรม เรื่อง ระบบการทำบัญชีและมีงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ ร่วมสมทบกับกองทุนฯ จำนวน 30,000.-บาท 2.นายกทบท.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 30,000.-บาท	1.นายกอบต.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 20,000.-บาท 2.สมาชิกและชาวบ้านมีมติร่วมกันว่า “ให้นำเงินกองทุนหมู่บ้าน ตั้งงบประมาณหมู่บ้านละ 5 % มาร่วมสมทบกับกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล” รองรับในกรณีฉุกเฉินงบประมาณการจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิกไม่เพียงพอ ซึ่งผลการดำเนินงานนี้ จะมีผู้แทนหมู่บ้านละ 2 คน มาร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

ทบต.ห้างฉัตร	ทบต.ด้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
งบประมาณมาบูรณาการกับ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ สังคม ในประเด็นการรณรงค์ลด การเจ็บป่วยจากโรค เช่น ส่งเสริม การออกกำลังกาย เพื่อให้มีสุขภาพ แข็งแรง				

**สถาบันพัฒนาระบบการออมเพื่อสุขภาพและสวัสดิการชุมชนจังหวัดลำปาง
(พอสข.ลป.)**

สถาบันพัฒนาระบบการออมเพื่อสุขภาพและสวัสดิการชุมชนจังหวัดลำปาง เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ จังหวัดลำปาง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกองทุนสวัสดิการสังคม มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม จึงมีแนวทางที่จะขยายพื้นที่และความรู้เรื่องสวัสดิการโดยในลักษณะกิจกรรม “การรวมคน การออมเงิน” รวมทั้งปรับฐานคิดของชาวบ้านจาก “การออมเพื่อกู” สู่ “การออมเพื่อให้” จึงได้คัดเลือกพื้นที่ 10 ตำบลในจังหวัดลำปาง เพื่อดำเนินการสร้างความรู้ และสร้างแนวทางการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ในโครงการนำร่องเชิงประเด็น ปี 2550

รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างวิทยากรหลักสูตรการจัดการความรู้ฯ เพื่อจัดเตรียมหลักสูตรการจัดการความรู้
2. จัดเวทีอบรมสร้างความเข้าใจทีมวิทยากรขยายผลระดับตำบล เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม
3. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนพื้นที่ เพื่อให้เกิดการระดมทุนภายในชุมชนในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับชุมชน / หมู่บ้าน เชื่อมโยงไปสู่กองทุนสวัสดิการสังคมระดับตำบล
4. ลงพื้นที่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดการระดมทุนจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม

ผลการดำเนินงาน

1. เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนวันละ 1 บาท ในพื้นที่ 10 ตำบล
2. เกิดองค์กรชุมชนเพื่อเป็นเวทีเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชนระดับตำบลใน 3 ตำบล
3. เกิดการทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง (แผนสวัสดิการชุมชน) 10 ตำบล
4. ลงพื้นที่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดการระดมทุนจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม จำนวน 11 ชุมชน จาก 7 อำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.ห้างฉัตร อ.เกาะคา อ.แม่ทะ อ.วังเหนือ อ.สบปราบ และอ.แจ้ห่ม ซึ่งในข้อเสนอโครงการที่ขอรับการสนับสนุนในครั้งแรกนั้น มีเพียง 10 ชุมชน

ปัญหาอุปสรรค

1. พื้นที่ห่างไกล ทำให้การประสานงาน และการรับข่าวสารไปได้ไม่ทั่วถึง
2. หน่วยงานภาคีท้องถิ่น และหน่วยงานในบางพื้นที่ยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องสวัสดิการ
3. ชุมชนขาดความมั่นใจต่อกองทุน ในประเด็นเรื่องความยั่งยืน
4. การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการยังไม่ครอบคลุมทั้งตำบล
5. กลุ่มเป้าหมายยังขาดความเข้าใจในเรื่องการจัดการ และระบบการบริหารการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการ

ตารางข้อที่ 1 – 8 แสดงการดำเนินงานโครงการเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ 2550

1.) กิจกรรมที่ดำเนินการ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผิง
1.สร้างเวทีประชาสัมพันธ์ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ สังคม และชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจ 2. ศึกษาดูงานศูนย์รวมน้ำใจ ธนาคารหมู่บ้าน ต.บ้านปิน อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา	1.สร้างเวทีการประชาสัมพันธ์ กองทุนส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคม และชี้แจง เพื่อ ทำความเข้าใจ จำนวน 2 ครั้ง ในเวลา 3 วัน	1.จัดเวทีอบรมสัมมนาให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำ หมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ และประชาชน ทั่วไป เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำชุมชนเกิด กระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการระดมทุนจัดตั้ง กองทุนสวัสดิการชุมชนและกองทุน สวัสดิการสังคม จำนวน 13 หมู่บ้าน ใน 4 เวทีฯ ละ 120 คน 2.ศึกษาดูงาน “กลุ่มออมบุญวันละหนึ่ง บาท เพื่อสวัสดิการชุมชน สร้างทุนทาง สังคมอย่างยั่งยืน” ต.ลือมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง 3.จัดอบรมให้ความรู้ เรื่อง “การจัดทำ บัญชี และระบบการตรวจสอบ” ให้ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน	1.โครงการจัดเวทีแบบมีส่วนร่วม เรื่องการจัด สวัสดิการชุมชน ในเขตรับผิดชอบอบต.พิชัย (ผลสำเร็จของโครงการ โดยมีแกนนำไป ขยายผลต่อในหมู่บ้าน) 2. ให้ความรู้และแนวคิดเรื่องการจัด สวัสดิการชุมชน ในพื้นที่นาร่อง 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 6 บ้านปางวัง หมู่ 16 บ้านวังชัย พัฒนา หมู่ 5 บ้านต้นดอ หมู่ 11 บ้านดอนมูล 3. ทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อทราบปัญหาและ ความต้องการของประชาชน ได้แก่ หมู่ 5 บ้าน ต้นดอ หมู่ 6 บ้านปางวัง หมู่ 16 บ้านวังชัย พัฒนา หมู่ 11 บ้านดอนมูล 4.อบรมและทัศนศึกษาดูงานหัวข้อ เรื่อง “แนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชน” ณ ศูนย์รวมน้ำใจธนาคารหมู่บ้าน ต.บ้านปิน อ. ดอกคำใต้ จ.พะเยา	1.จัดประชุมสร้างความเข้าใจหมู่บ้าน นาร่อง (ม.1) 2.จัดเวทีเพื่อจัดตั้งกองทุนฯ สวัสดิการ หมู่บ้านนาร่อง 3.จัดประชุมสร้างความเข้าใจ หมู่ 2 – 6 4.สนับสนุนโครงการสร้างองค์ความรู้สู่ ชุมชน หมู่ 1 5.สนับสนุนการจัดทำเอกสารเข้าเล่ม เพื่อใช้ในกองทุนหมู่ 1 6.วิทยากรจาก “กลุ่มออมบุญวันละหนึ่ง บาท เพื่อสวัสดิการชุมชน สร้างทุนทาง สังคมอย่างยั่งยืน” ต.ลือมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง มาเป็นวิทยากรให้ในพื้นที่ เรื่อง “การจัดทำระบบบัญชี” ให้กับหมู่ 1 และหมู่ 6 หมู่บ้านละ 15 คน

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
		หมู่ 7 และหมู่ 9	5.อบรมและทัศนศึกษาดูงาน ณ สนง.กองทุน สวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ต.แม่สลองนอก อ. แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย 6.สรุปทเรียนตามโครงการฝึกอบรม ฝึกอบรมและทัศนศึกษาดูงานการดำเนินงาน ด้านสวัสดิการชุมชน พร้อมร่างข้อบังคับ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพิชัย ณ วัดคัน ต้อง อ.เมือง จ.ลำปาง	

3.) ผลที่เกิดจากการดำเนินการ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ทบท.รับผิดชอบ 2 หมู่บ้าน ซึ่งมีกองทุนสวัสดิการฯ แล้ว ทั้ง 2 หมู่บ้าน 2.เริ่มรับสมัครสมาชิก เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 แต่ยังไม่มีการจ่ายสวัสดิการ เพราะจะเริ่มจ่ายสวัสดิการได้ เมื่อออกครบ 1 ปี แต่สามารถจ่ายสวัสดิการการแต่งงานได้ เมื่อออกครบ 6 เดือน (แต่ยังไม่มีการจ่าย) 3.มีสมาชิกประมาณ 700 กว่าคน และจะเปิดรับสมัครปีละ 1 ครั้ง ในวันที่ 1 มกราคม 2552	1.ไม่มีการจัดตั้งกองทุน ส ว ส ต ค ร ชุมชน เนื่องจาก ต.ล้อมแรด มีลักษณะการออมของชาวบ้านเอง เป็นทุนทางสังคมแล้ว และมีสมาชิกจำนวนมาก ซึ่ง ทบ . ได้ ดำ เนิน การ สนับสนุนให้สมาชิก ร่วมเป็นสมาชิกกับ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ” ของ ต. ล้อมแรด ใน 3 กลุ่ม	1.มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ 7 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2551 เป็นกลุ่มแรก เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านให้ความสนใจ 2.มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ 9 เป็นกลุ่มที่ 2 ซึ่งมีฐานเดิมจากกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งมีสมาชิกเริ่มแรกจำนวนมากกว่า หมู่ 7	1.ข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพิชัย 2.วันที่ 2 พฤศจิกายน 2551 รับสมัครสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพิชัย เป็นครั้งแรก แต่เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายหลังเสร็จสิ้นโครงการฯ แล้ว	1.เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนออมวันละบาท ในหมู่บ้านนาร่อง (ม.1 บ้านทุ่งฮ้าง) 1 ม.ค. 2551 มีสมาชิกเริ่มแรก 45 คน เงินกองทุนเริ่มแรก 8,874.-บาท 2.เกิดวิทยากรกระบวนการให้ความรู้ เรื่อง “การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน” ในพื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นวิทยากรในการขยายผลได้ คือ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 เป็นผลมาจากการปฏิบัติและเรียนรู้จากสถานการณ์จริง 3.เกิดการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในหมู่บ้านลำดับที่ 2 ได้แก่ หมู่ 6 1 พฤษภาคม 2551 มีสมาชิกเริ่มแรก 116 คน เงินกองทุนเริ่มแรก 19,092.-บาท 4.มีการจัดทำระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ 5.มีการจ่ายสวัสดิการเบี้ยยังชีพ จำนวน 1 ราย ให้กับสมาชิกหมู่ 1 6.กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 2 กลุ่ม ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์กับสนง.พมจ. ลำปาง ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในกระบวนการตามระเบียบ

4.) จุดเริ่มต้นของการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายใต้โครงการฯ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.นายกทบท.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับการดำเนินงานในกลุ่มทั้ง 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนอาชีพ และกองทุนสุขภาพของชาวบ้านอยู่แล้ว 2.นายกทบท.ได้เข้าร่วมการศึกษาดูงานกับคณะอนุฯ และสนง.พมจ.ลำปาง ที่ จ.กาญจนบุรี และนครปฐม	1.นายกทบท.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับการดำเนินงานในกลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม ขององค์กร ออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ต.ล้อมแรด ของชาวบ้านอยู่แล้ว 2.ภายใต้โครงการฯ นำร่อง นี้ ไม่ มี ก ร เ กิ ด ก อ ง ทุ น สวัสดิการชุมชน	1.นายกอบต.เมื่อได้รับการถ่ายโอนภารกิจการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้ให้ความสำคัญ มีนโยบาย จึงได้ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพ ได้เกือบ 100 % ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด จากจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 700 คน สามารถจ่ายได้ประมาณ 600 กว่าคน 2.นายกอบต.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน 3.กลุ่มผู้สูงอายุ หมู่ 9 ที่ได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน สามารถนำเงินที่ได้รับเบี้ยยังชีพจากอบต.มาร่วมจ่ายในกองทุนสวัสดิการชุมชนนี้ได้	1.นายกอบต.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน	1.นายกอบต.ให้ความสำคัญ มีนโยบายด้านการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต รวมทั้งเรื่องสวัสดิการสังคมอย่างชัดเจน 2. นายกอบต.ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จ.ลำปาง ซึ่งมีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรม ภายใต้โครงการฯ นี้

5.) การบริหารจัดการการเบิก - จ่ายงบประมาณ

ทบต.ห้างฉัตร	ทบต.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอนเข้าบัญชีทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้งฎีกาฯ เบิกมาดำเนินการเป็นครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอนเข้าบัญชีทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้งฎีกาฯ เบิกมาดำเนินการเป็นครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอนเข้าบัญชีทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้งฎีกาฯ เบิกมาดำเนินการเป็นครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอนเข้าบัญชีทบต. 2.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะตั้งฎีกาฯ เบิกมาดำเนินการเป็นครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงมหาดไทย	1.ได้รับงบประมาณจาก สนง.พมจ.ลำปาง เป็นเช็ค จำนวน 2 ครั้ง (60 % และ 40 % ตามลำดับ) และทบต.โอนเข้าบัญชีทบต. หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตั้งฎีกาฯ เพียง 1 ครั้ง เพื่อนำเงินโอนเข้าบัญชีธนาคารภายใต้ชื่อโครงการฯ นำร่อง 2.มีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลงบประมาณจากผู้ที่เกี่ยวข้องในหมู่บ้าน ได้แก่ นายกอบต. รองนายกอบต. ปลัดกอบต. รองปลัดกอบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหัวหน้าหน่วยงานส่วนราชการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ซึ่งได้เปิดบัญชีธนาคารใหม่ โดยใช้ชื่อบัญชีตามโครงการฯ นำร่อง และจะต้องลงนามถอนงบประมาณ 3 ใน 4 คน จากคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เปิดบัญชี ซึ่งพื้นที่มีประสบการณ์จากกองทุนสปสข. 3.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะเบิกงบประมาณจากธนาคารมาดำเนินการเป็นครั้งๆ ตามระเบียบการเบิกจ่ายของกระทรวงมหาดไทย

6.) จุดแข็ง ทูทางสังคม และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1. ผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ และมีความตั้งใจมุ่งมั่นอย่างจริงจัง 2. ผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3.ชาวบ้านในทบท. 4.ชาวบ้านมีการดำเนินงานรวมกลุ่มในลักษณะ 3 กลุ่ม เป็น 3 กองทุนอยู่แล้ว ซึ่งนายกทบท.สามารถนำมาเชื่อมโยงร่วมงานกันได้เป็นอย่างดี 5.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของทบท. ได้แก่ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน และนักพัฒนาชุมชน เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.ชาวบ้านมีการดำเนินงานรวมกลุ่มในลักษณะองค์กร ออมบุญวันละหนึ่งบาทๆ อยู่แล้ว ใน 3 พื้นที่ของ ต.ลือมแรด ซึ่งนายกทบท.สามารถนำมาเชื่อมโยงร่วมงานกันได้เป็นอย่างดี 5.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของทบท. ได้แก่ ปลัดฯ และรองปลัดฯ เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.บุคลากร และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของอบต. ได้แก่ รองนายกอบต.ฯ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของอบต. ได้แก่ รองนายกอบต.ฯ และนักพัฒนาชุมชน เป็นต้น	1.ผู้บริหาร ได้แก่ นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในเรื่องนี้ 2.ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 3. ชาวบ้านในทบท. 4.เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของอบต. ได้แก่ นักพัฒนาชุมชน และนักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน เป็นต้น

7.) ปัญหาและอุปสรรค

ทบต.ห้างฉัตร	ทบต.ลือเมธ	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจากเป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้งสท. และฤดูกาลประกอบอาชีพ (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน ให้ข้อมูลว่า หากสนง.พมจ.โอนงบประมาณมาให้ในครั้งแรก 100 % ก็จะสามารถดำเนินการได้ทันทีตามแผนงานที่กำหนดไว้ ไม่ต้องกระทบกับการเลือกตั้งและการประกอบอาชีพ) 2.งบประมาณไม่เพียงพอที่จะสามารถดำเนินการศึกษาดูงาน ณ จ.กาญจนบุรี และ จ.นครปฐม	1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจากเป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้งสท. และฤดูกาลประกอบอาชีพ 2.มีการปรับเปลี่ยนงบประมาณจำนวน 2 ครั้ง ให้มีงบประมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องนี้ 3.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินการใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 4.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองผิด ลองถูก	1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจากเป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้งสท. และฤดูกาลประกอบอาชีพ 2.เมื่อแกนนำชาวบ้านกลับจากการศึกษาดูงาน ก็ไม่ได้นำมาถ่ายทอดข้อมูลเผยแพร่ต่อไป ในขณะที่เดียวกับที่ผู้ใหญ่บ้านบางหมู่บ้านไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมการสร้างเวที หรือในบางครั้งผู้ใหญ่บ้านเข้าร่วมรับฟัง แต่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกิดความแตกต่างกัน มีปัญหาในการถ่ายทอดไม่เท่ากัน โดยขณะที่รับฟังการบรรยายจากวิทยากรนั้น “ชาวบ้านมีความเข้าใจ” แต่พอถึงระดับการตัดสินใจว่าจะจัดตั้งหรือไม่? ต้องนำกลับไปสอบถามชาวบ้านก่อน ซึ่งพอกลับเข้าไปถึงยังหมู่บ้านนั้น ก็ไม่	1.ในบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ เนื่องจากเป็นเวลาเดียวกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น 2.ในพื้นที่ อบต.พิชัย มี 11 หมู่บ้านที่รับผิดชอบ แต่ยังมีหมู่บ้านคาบเกี่ยวพื้นที่ร่วมกับ ทบต.พิชัย อีก 5 หมู่บ้าน จึงเกิดความยากในกระบวนการสร้างเวที 3.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต. และ กลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองผิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมี	1.หน่วยงานของภาครัฐหลายกระทรวงที่มีแนวทางการดำเนินงานภายใต้ประเด็นดังกล่าว หรือแม้กระทั่งในกระทรวงเดียวกัน แต่ต่างหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานต่างๆ เหล่านั้นไม่นำงานมาบูรณาการร่วมกัน จึงทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่น และชาวบ้านเกิดความเข้าใจสับสน 2.ชาวบ้านในหมู่บ้านอื่นๆ ยังไม่พร้อมเนื่องจากเป็นฤดูกาลประกอบอาชีพทำนา 3.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินการใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 4.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จัดตั้ง

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
จึงต้องปรับเปลี่ยนแผนมาศึกษาดูงาน ณ จ.พะเยา แทน 3.ชาวบ้านที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกบางคนก็ยังไม่เข้าใจ แต่กำลังใช้เวลาดูผลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการฯ อยู่ 4.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 5.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองคิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่อง	บ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมากนัก 5.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วรู้ได้หรือไม่” 6.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ.	สามารถนำเสนอได้ถูกต้อง 3.ถึงแม้ว่าแกนนำชาวบ้านบางคนมีความคิดที่จะริเริ่มจัดตั้งกองทุนฯ แต่การเริ่มต้นค่อนข้างยาก เพราะเป็นลักษณะการออมเงิน เพราะในหมู่บ้านก็มีการออมเกิดขึ้นในลักษณะต่างๆ กัน ชาวบ้านเห็นว่าเป็นการออมที่มีความซ้ำซ้อน ประกอบกับก็จะเป็นการระดมของชาวบ้านด้วยในการรับผิดชอบการออมเงินในแต่ละเดือน 4.ในพื้นที่อบต.บ้านขอ มีวิทยากรที่เข้ามาเผยแพร่ข้อมูลประชาสัมพันธ์ให้กับชาวบ้านหลายหน่วยงานเป็นจำนวนมาก สร้างความสับสนในข้อมูลนำไปสู่ความไม่แน่ใจ 5.ในพื้นที่อบต.บ้านขอ มีประสบการณ์ของการรวมกลุ่มชาวบ้าน บางกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความยั่งยืน 6.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนิน	ความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมากนัก 4.ในบางเดือน พื้นที่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 5.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วรู้ได้หรือไม่” และมีประเด็นว่า “กองทุนเงินล้านยังไม่สามารถเก็บเงินคืนได้เลย” ในการดำเนินงานเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยเครือข่ายทางสังคม เพื่อไขความกระจ่าง โดยประสานงานไปยัง “นักสังคมสงเคราะห์” กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครลำปาง 6.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองคิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมากนัก 5.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วรู้ได้หรือไม่” 6.เช่นเดียวกับ ความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 7.ในบางกิจกรรมต้องมีการปรับแผนงานในแต่ละช่วงเวลาให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน จึงทำให้ในบางครั้งไม่สามารถดำเนินงานตามการแจ้งให้กับสนง.พมจ.ทราบในครั้งแรก 8.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิก

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
ดังกล่าวมานัก 6.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วก็ได้หรือไม่” 7.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ.		กิจกรรมใดๆ จึงไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับสนง.พมจ. 7.เนื่องจาก “กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม” เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย ทั้งเจ้าหน้าที่ในอบต.และกลุ่มชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ “บางครั้งก็ต้องลองผิด ลองถูกบ้าง” ก็ยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวมานัก 8.ชาวบ้านมักจะตั้งคำถามว่า “ออมแล้วก็ได้หรือไม่” 9.เช่นเดียวกับความสับสนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีข้อสงสัยว่า “เงินในกองทุนฯ นี้ สามารถร่วมสมทบเป็นกองทุนฯ ได้หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 10.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็น	หรือไม่” หรือเป็นลักษณะการจัดสวัสดิการให้แก่นำไปดำเนินการ” แต่ก็ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่ สนง.พมจ. 7.ชาวบ้านบางคนที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิกกำลังรอดูท่าทีผลการดำเนินงานในกลุ่มที่จัดตั้งกองทุนฯ อยู่	กำลังรอดูท่าทีผลการดำเนินงานในกลุ่มกองทุนฯ อยู่

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
		สมาชิกกำลังรอดูท่าที่ผลการดำเนินงานในกลุ่มที่จัดตั้งกองทุนฯ อยู่ 11.กลุ่มผู้สูงอายุที่มีการจัดตั้งกองทุนฯ นั้น จะมีปัญหาในการเขียนโครงการฯ ต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และปัญหาการทำบัญชีด้วยมือ		

8.) แนวทางการดำเนินงานต่อไป

ทบท.ห้างฉัตร	ทบท.ล้อมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
1.ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ปี 2551 ซึ่งจะนำไปต่อยอดการสร้างกิจกรรม เรื่อง ระบบการทำบัญชีด้วยโปรแกรม 2.นายกทบท.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 300,000.-บาท 3.สมาชิกทั้ง 3 กองทุน มีแนวคิดที่จะนำทั้ง 3 กองทุน มารวมเป็นกองทุนเดียวในระดับตำบล เพื่อที่จะเป็นการกระจายและดูแลสมาชิกได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุม เพราะชาวบ้าน 1 คน สามารถเป็นสมาชิก 1 กองทุน เท่านั้น 4.ในปีงบประมาณ 2552 จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสปสข. ก็จะนำ	1.มีนโยบายให้การสนับสนุนกิจกรรม ผลการดำเนินงานขององค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ ต.ล้อมแรด แต่ยังไม่ได้หารือร่วมกันระหว่างทบท. กับองค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทฯ	1.นายกอบต.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 30,000.-บาท	1.ได้รับการอนุมัติงบประมาณ ปี 2551 ซึ่งจะนำไปต่อยอดการสร้างกิจกรรม เรื่อง ระบบการทำบัญชีและมีงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ ร่วมสมทบกับกองทุนฯ จำนวน 30,000.-บาท 2.นายกทบท.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 30,000.-บาท	1.นายกอบต.ได้ตั้งงบประมาณระดับตำบล ในปีงบประมาณ 2552 ให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 20,000.-บาท 2.สมาชิกและชาวบ้านมีมติร่วมกันว่า “ให้นำเงินกองทุนหมู่บ้าน ตั้งงบประมาณหมู่บ้านละ 5 % มาร่วมสมทบกับกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล” รองรับในกรณีฉุกเฉินงบประมาณการจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิกไม่เพียงพอ ซึ่งผลการดำเนินงานนี้ จะมีผู้แทนหมู่บ้านละ 2 คน มาร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

ทบต.ห้างฉัตร	ทบต.ลือมแรด	อบต.บ้านขอ	อบต.พิชัย	อบต.ทุ่งผึ้ง
งบประมาณมาบูรณาการกับ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ สังคม ในประเด็นการรณรงค์ลด การเจ็บป่วยจากโรค เช่น ส่งเสริม การออกกำลังกาย เพื่อให้มีสุขภาพ แข็งแรง				

ตารางแสดงผลการดำเนินงานโครงการนำร่องเชิงประเด็น ปีงบประมาณ 2550

หัวข้อ	สถาบันพัฒนาระบบการออมเพื่อสุขภาวะและสวัสดิการชุมชน จ.ลำปาง (พอสข.ลป.)
*กิจกรรมที่ดำเนินการ	1. * จัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรหลักสูตรการจัดการความรู้ฯ เพื่อจัดเตรียมหลักสูตรการจัดการความรู้
**ผลการดำเนินงาน	2. * จัดเวทีอบรมสร้างความเข้าใจทีมวิทยากรขยายผลระดับตำบล พื้นที่เทศบาลตำบลเสริมงาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม
	3. * ติดตามประเมินผลและประสานงานการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม
	4. ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนพื้นที่เทศบาลตำบลเสริมงาม อ.เสริมงาม จ.ลำปาง เพื่อให้เกิดการระดมทุนภายในชุมชนในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับชุมชน / หมู่บ้าน เชื่อมโยงไปสู่กองทุนสวัสดิการสังคมระดับตำบล
	5. * จัดเวทีอบรมสร้างความเข้าใจทีมวิทยากรขยายผลระดับตำบล พื้นที่ ตำบล บ้านใหม่พัฒนา อ.เกาะคา เพื่อกระตุ้นให้ผู้นำเกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการระดมทุนจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม
	6. ลงพื้นที่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดการระดมทุนจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน และกองทุนสวัสดิการสังคม จำนวน 11 ชุมชน ใน 7 อำเภอ ซึ่งในโครงการที่ขอรับการอนุมัตินั้น กำหนดชุมชนเพียง 10 ชุมชน
	7. **เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนวันละ 1 บาท ในพื้นที่ 10 ตำบล มีคณะกรรมการ ระบียบข้อบังคับ และเกิดการออมเงินเพื่อสวัสดิการที่เป็นรูปธรรม
	8. **เกิดองค์กรชุมชน เพื่อเป็นเวทีเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชนระดับตำบล ใน 3 ตำบล
	9. **เกิดการทำแผนชุมชนพึ่งตนเอง (แผนสวัสดิการชุมชน) 10 ตำบล

ปัญหาอุปสรรค

1. พื้นที่ห่างไกล ทำให้การประสานงานและการรับข่าวสารไม่ทั่วถึง
2. ภาวการณ์เงินและหน่วยงานบางพื้นที่ยังไม่ให้ความสำคัญเรื่องสวัสดิการ
3. ชุมชนขาดความมั่นใจในกองทุนถึงความยั่งยืน
4. การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการยังไม่ครอบคลุมทั้งตำบล
5. กลุ่มเป้าหมายยังขาดความเข้าใจการจัดการและระบบบริหาร

สถาบันพัฒนาระบบการออมฯ เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ จ.ลำปาง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกองทุนสวัสดิการสังคม มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม จึงมีแนวทางที่จะขยายพื้นที่และความรู้เรื่องสวัสดิการ โดยการออมเงิน จึงได้คัดเลือกพื้นที่ 10 ตำบลใน จ.ลำปาง เพื่อดำเนินการสร้างความรู้ และสร้างแนวทางการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน